

Møteinnkalling

Utvalg:	Storfjord kommunestyre
Møtested:	Storfjord rådhus
Dato:	20.04.2016
Tidspunkt:	09:00

Eventuelt forfall må meldes snarest på tlf. 77 21 28 00, eller pr. e-post til post@storfjord.kommune.no

Vararepresentanter møter kun etter nærmere beskjed.

Hatteng, 13.04.2016

Knut Jentoft (s.)
ordfører

Klara Steinnes
sekretær

Saksliste

Utv.saksnr	Sakstittel	U.Off	Arkivsaksnr
PS 1/16	Referatsaker kommunestyret 20. april 2016		2016/79
PS 2/16	Kraftutbygging i Storfjord		2016/158
PS 3/16	Storfjord kommunes innsigelse til søknad om konsesjon for bygging av Tverrdalselva kraftverk - Bekk og Strøm AS		2016/231
PS 4/16	Oppfølging av kommunestyrets vedtak om å utvikle omsorgssenteret på Åsen. Etablering av demensavdeling med 9 plasser		2016/214
PS 5/16	SFO-vedtekter søskenmoderasjon		2016/105
PS 6/16	Søknad om fritak fra verv og suppleringsvalg - takstnemnd for eiendomsskatt		2015/1366
PS 7/16	Valg av styremedlemmer til Storfjord språksenter		2015/460
PS 8/16	Valg av styrerepresentanter til Stiftelsen Låsságámmi		2015/1330
PS 9/16	Valg av råd for eldre- og funksjonshemmede 2015-2019		2015/1338
PS 10/16	Søknad om fritak og suppleringsvalg - forliksrådet		2016/190
PS 11/16	Revisjon vedtekter kulturskolen		2015/484
PS 12/16	Avslag på søknad om tilskudd til innkjøp av ATW - klage fra Skoglund Energiservice		2015/1004
PS 13/16	Eiendomsskatt verk og bruk - Ny alminnelig taksering 2016		2016/19
PS 14/16	Kontrollutvalgets årsrapport for 2015		2015/682
PS 15/16	Oppfølging av forvaltningsrevisjonsrapport barnevern i Storfjord kommune		2015/1329
PS 16/16	Bosetting av flyktninger 2016		2015/398
PS 17/16	Kommunereformen - folkehøring eller folkeavstemming over forhandlingsresultater		2015/30
PS 18/16	Kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og friskliv 2016 - 2019 – Endelig behandling		2015/726
PS 19/16	Opprettholdelse av klage: Navnesak for veier i Storfjord kommune – del C Skibotn, vei nr. 69		2015/326
PS 20/16	Skolehytta - stimulering til økt bruk		2016/171



Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
1/16	Storfjord kommunestyre	20.04.2016

Referatsaker kommunestyret 20. april 2016

Saksopplysninger

1. Fra Nord-Troms Jordskifterett - årsmelding 2015
2. Fra Skibotn pensjonistforening - hilsen til opposisjonen i Storfjord kommune
3. Fra Nord-Troms Regionråd - protokoll fra møte 01.09.2015, 26.01.16 og 29.03.16
4. Fra Råd for eldre og funksjonshemmede - referat fra møte 01.03.16
5. Fra Storfjord kommune - vedtak Nordkalottsentret AS
6. Kopi av brev fra Fylkesmannen til Rolf Bjørklund av 03.03.16 - anmodning av lovlighetskontroll tas ikke til følge ang Nordkalottsentret
7. Brev fra Fylkesmannen – lovlighetsklage, vedtak i sak 69/15 av 26.10.15, oppheving av kommunestyrevedtak om sykehjem, ressursenter og Valmuen. Ny retning etter kommunevalget i september 15, og videre prosess.
8. Brev av Nord-Troms Regionråd til Kommunal- og moderniseringsdep. av 29.02.16 – høringsuttalelse anf forslag til nytt inntektssystem for kommunene
9. Brev fra Ishavskraft av 01.03.16 – eierskap endringer i Ishavskraft AS
10. Fra Hålogaland lagmannsrett - årsmelding 2015
11. Fra Tromsprodukt - årsmelding 2015
12. Fra Sivilombudsmannen - årsmelding 2015

Rådmannens innstilling

Sakene ble referert.



Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
2/16	Storfjord kommunestyre	20.04.2016

Vannkraftutbygging i Storfjord

Vedlegg

- 1 Høringsuttalelse fra Kitdalen Jeger og sportsfiskeforening
- 2 Høringsuttalelse Stordalen fra Signaldalelva Grunneierlag
- 3 Høringsuttalelse Breidalsutbyggingen fra Signaldalelvas grunneierlag
- 4 Innsigelse fra Anny og Oddmund Eriksen
- 5 Underskriftskampanje mot Troms Kraftforsyning og Energi As planer om økt overføring av vann til Skibotn og Lavka kraftverk
- 6 Høringsuttalelse til vannkraftutbygginger i Storfjord kommune

1. Saksframstilling

1.0 Kort historikk

Skibotn kraftverk ble bygd av Troms Kraftforsyning i årene 1977-1980. Lavkajokka kraftverk sto ferdig i 1982. Det var strid om utbygginga, og ei bru i Skibotndalen ble sprengt som sabotasjehandling. Det første alternativet medførte en større oppdemming av Galgo, men dette ble ikke vedtatt. I stedet valgte men å bruke Rieppi som hovedmagasin med 41 m mellom høyeste og laveste vannstand. Det andre magasinet er Govda, som kan tappes 24 m ned. Galgo har også en mindre regulering.

Vannet hentes fra begge sider av Skibotndalen, men også fra nedslagsfeltet til Kitdalen og Signaldalen.

Storfjord kommune hadde ett hovedkrav for å gå med på utbygging, nemlig etablering av 150 varige arbeidsplasser. Dette fikk man ikke, men daværende kommunalminister Aunes uttalelser ble oppfattet slik at man trodde dette var lovet. Et plaster på såret fikk man i 1978 da Troms fylke gjorde vedtak om å bygge Fellesvaskeriet på Oteren.

Siden 1980 har eierne, Tromsø kommune og Troms Fylkeskommune, tatt ut store overskudd på kraftproduksjonen i Storfjord. Kommunen fikk aldri de de 150 arbeidsplassene, men har riktignok hatt inntekter av kraftverket som har vært med på å trygge kommunale tjenester og infrastruktur.

I dag er leveringskapasiteten på elektrisk kraft i nettet i Storfjord slik at vi ikke har kraft nok til egne industrietableringer. Dette er litt av et paradoks når det produseres nesten 400 Gwh innenfor kommunens grenser.

1.1 Økonomisk betydning

Kraftinntektene fordeler slik i dag:

- | | |
|------------------------------|---|
| • Eiendomsskatt | 7 mill. |
| • Konesjonsavgift | 2,1 mill. (Går inn på næringsfondet.) |
| • Salg konsesjonskraft 2016 | 1,9 mill. (Dette beløpet varierer med kraftprisen.) |
| • Eiendomsskatt småkraftverk | |
| ○ Bentsjord kraftverk | 180 000 kr |
| ○ Mortendalen | 175 000 kr |
| ○ Bergsdalen | 290 000 kr |
| • Sum | 11,6 mill. |

Stipulerte kraftinntekter som følger med de nye utbyggingsprosjektene:

- | | |
|-----------------------------|--|
| • 4 småkraftverk | 800 000 kr |
| • Stordalen, oppgitt mellom | 400 000 kr – 1,2 mill. (Korrigert av utbygger) |
| • Overføringer vann Skibotn | 1,6 mill. (Korrigert av utbygger) |
| • Sum | 2,8 -3,6 mill. |

Det vanskelig å fastslå disse mulige inntektene fordi grunnlaget for beskatning er avhengig av flere faktorer og endrer seg.

1.2 Kraftverk i drift og berørte vann og vassdrag:

1. Skibotn kraftverk som ble bygd i årene 1977-80 berørte følgende:

- Galgo (tappes)
 - Rieppi (Kan tappes ned 41 m og forringet som fiskevann)
 - Roggi
 - Didnuelva (tørrlagt)
 - Skibotnelva (tilnærmet tørrlagt i øvre del)
 - Signalbalselva (reduert vannstand)
 - Kitdalselva (reduert vannstand)
 - Sørdalselva (tilnærmet tørrlagt og ødelagt som sjørøyeelv)
 - Govdajavri (tappes ned 24 meter og ødelagt som fiskevann)
 - Caccavannet (utfisket og preget av tunellmasser og vei)
 - Sørdalsvannene (utfisket og preget av tunellmasser og vei)
 - Halordalselva (overført til Govda)
 - Breidalselva (tilnærmet tørrlagt)
 - Stordalselva (reduert vannstand)
 - Lavkadalen (regulert vann og bebygd med vei)
- Bentsjordelva småkraftverk
 - Mortendalselva småkraftverk
 - Bergelva småkraftverk

1.3 Kraftverk gitt konsesjon, men ikke utbygd:

- Elsneselva småkraftverk
- Kjeldalselva småkraftverk

7. Vassdalselva småkraftverk

1.4 Omsøkte nye tiltak, under behandling:

8. Innerelva småkraftverk
9. Tverrdalselva kraftverk
10. Paras småkraftverk
11. Stordalen kraftverk
12. Govdaoverføringene
13. Viessogasoverføringen
14. Poikkiharjut II
15. Rovvejok småkraftverk

1.5 Dagens situasjon:

Oversikten viser at 18 vann og elver er berørt av kraftutbygging i Storfjord. 3 småkraftverk har fått konsesjon, men er ikke utbygd.

Nå søkes det om konsesjon for 8 nye kraftprosjekter:

1.6 Innerelva kraftverk: Sammendrag

Fra Konsesjonssøknad for Innerelva kraftverk,

Søknaden gjelder tillatelse til å bygge et småkraftverk i Innerelva som ligger på grensen mellom Storfjord og Kåfjord kommune, Troms fylke. Tiltaksområdet ligger ca. 10 km fra tettstedet Skibotn nordover langs E6. Innerelva med vassdragsnr 205.3 har sitt utspring i et lite, navnløst vann på kote 1040. Nedslagsfeltet ovenfor planlagt inntak er på 11,9 km² og er omgitt av flere fjelltopper på over 1100 moh.

Inntaksdam i Innerelva planlegges på kote 637. Inntaket består av en platedam i betong 3 m høy og 20 m lang. Volum inntaksdam; 500 m³. Neddemt areal; ca. 0,5 da. Spesifikk avrenning; 34 l/s/km². Middelvannføring; 405 l/s. Alminnelig lavvannføring; 24 l/s.

Fra stasjonen legges en 230 m lang rørgate på sørsiden av elva fram til et tunnelpåhugg ved kote 100. Rørdiameter: 850 mm. Type rør: Spiralsveiset stålrør. Det bygges en 230 m lang, midlertidig anleggsvei i rørgata. Fra tunnelpåhugget bores en 1400 m lang tunnel opp til kote 620. Diameter: 850 mm. Frem til inntaksdam på kote 637 legges GRP-rør nedgravd i en 40 m lang rørgroft. For transport av materiell opp til inntaksområdet benyttes helikopter.

Kraftstasjonen plasseres på sørsiden av Innerelva. Det bygges en kort adkomstvei fra E6 til kraftstasjonen. Det graves en kort, steinsatt avløpskanal som fører vannet tilbake til elva. Stasjonsbygget på 100 m² består av et betongfundament med overbygg av tre. Permanent arealbehov; 0,5 da. Fra stasjonen overføres kraft via en 2500 m lang kabel i luftspenn frem til 22 kV linja sørafor Larsberg tunnelen.

Turbininstallasjonen blir 1 Pelton turbin med slukeevne mellom 1133 og 60 l/s. Installert effekt; 6,0 MW. Midlere årsproduksjon; 10,42 GWh. Det installeres en generator med ytelse 6,6 MVA, samt en transformator med ytelse 6,7 MVA. Beregnede 5-persentiler; 48 l/s i perioden 1/5-30/9 og 17 l/s resten av året. Planlagt slipp av minste-vann; 24 l/s (lik alminnelig lavvannføring) hele året.

Berørte brukerinteresser er i hovedsak knyttet til reindrift. Kun sommerarbeitebruk blir berørt. Utbyggingsplanene berører 2 eiendommer med 2 rettighetshaver.

Det er registrert 2 rødlistearter, jerv (EN) og gaupe (VU) i tiltaksområdet, en naturlupelokalitet, gråor-heggeskog, på nordsiden av elva, verdi C. I tillegg er det registrert en reirlokaltet for sårbar rovfuglart på nordsiden av elva, men denne kommer ikke i konflikt med kraftverket. Ingen andre truede arter. På utbyggingsstrekningen er det ikke egnede oppvekstforhold for verken fisk, ål eller elvemusling.

1.7 Paras Kraftverk

Fra Paras - søknad om konsesjon

Prosjektet planlegger å utnytte fallet i Paraselva i Storfjord kommune med en 2250 m lang Ø1400 mm rørgate fra inntaket på kote 322 moh. og ned til kraftstasjonen på kote 127 moh. Med en installert effekt på 6,4 MW vil prosjektet kunne produsere 15,2 GWh, med slipping av minstevannføring tilsvarende sesongmessig 5-persentil med 0,147 m³/s i sommerhalvåret og 0,074 m³/s i vinterhalvåret.

Av brukerinteresser er det utbyggerne som grunneiere som benytter området, sammen med reindriftsnæringen og tilreisende friluftinteresserte. Rørgatetraséen vil hovedsakelig følge en eksisterende traktorvei opp til Storbakken. Derfra vil rørgatetraséen legges i terrenget i en lengde av 250 meter bort til Paraselva. Traktorveien benyttes også som ATV- og snøscootertrasé for videre ferdsel inn i fjellområdet. Utbygger mener at tiltaket ikke vil berøre brukerinteressene negativt utover anleggsperioden.

Tiltaket vil redusere vannføringen i Paraselva og endre forholdene i og langs elva, men det er ikke registrert verdifulle lokaliteter som vil ta skade av dette mellom inntak og kraftstasjon.

Anadrom strekning stopper ved det planlagte kraftverket.

De viktigste biologiske verdiene i området er knyttet til en gråor-heggeskog som ligger i området rundt den planlagte kraftstasjonen. Det ble under befaring 2015 funnet rimnål (NT), og naturtypen gråor-heggeskog har ofte rik fauna spesielt innen virvelløse dyr og fugler. Det ble avgrenset en forekomst av gråor-heggeskog med svak verdi B.

Det er sporadisk registrert jerv (EN), og gaupe (VU) i området. Det er registrert relativt mange rødlistearter i området. Forekomsten av gulull (NT), vil kunne komme i konflikt med rørtaséen. De andre forekomstene av rødlistearter er lokalisert i utkanten av influensområdet, og forventes ikke negativt berørt av en utbygging.

Biologisk rapport 2015 vurderer tiltaket til å ha liten negativ konsekvens for rødlistede arter, middels negativ for terrestrisk miljø, og liten negativ for akvatisk miljø.

Tiltaket grenser til store inngrepsfrie områder, og vil ut fra DN's INON-kart føre til en reduksjon av inngrepsfrie områder på 17 km². Det må likevel påpekes at traktorveien som følger elvas østside bærer preg av kjøring med ATV, og inngrepsstatusen kan derfor være diskutabel. Den er i dag definert som sti.

1.8 Stordalen Kraftverk

Fra konsesjonssøknad og konsekvensutredning for Stordalen kraftverk

Statskog Energi søker om konsesjon for bygging og drift av et elvekraftverk i Stordalselva i Storfjord kommune, Troms.

Det søkes konsesjon for ett av to alternativer, hvorav Alternativ 1 er prioritert av søker.

Hovedforskjellen på de to alternativene er lengden på berørt elvestrekning, hhv. 4,6 km for Alternativ 1 og 5,9 km for Alternativ 2.

Utbyggingsplanene omfatter utnytting av vannet i elva mellom inntaket på kote 360 og utløp fra kraftstasjon på kote 140 (Alternativ 1) eller kote 122 (Alternativ 2).

For avledning av vannet bygges en omkring 35 meter lang og ca. 3 m høy betongdam over Stordalselva med overløp på kote 360. Dette er i nedkant av en kulp som lokalt går under navnet «Øvre Gryta». Vannet ledes i en 8 x 2 meter kanal fram til inntaksbassenget som demmes opp av en omkring 25 meter lang inntaksdam med høyde på rundt 4 m og en 1-2 meter høy fyllingsdam. Selve inntaket vil ligge adskilt fra inntaksdammen.

Vannveien lokaliseres på sørsiden av elva og vil avhengig av valgt alternativ bestå av en 4-5 km lang tilløpstunnel fra inntaket til kraftstasjon i fjell.

Dam og inntak planlegges bygget uten at det etableres anleggsvei i dagen. Adkomst til inntaksområdet vil i byggefasen skje gjennom tilløpstunnelen og eventuelt med bruk av

helikopter ved behov.

Alternativ 1 medfører at det må oppgraderes ca. 4,2 km skogsveg/sti fra Signaldalen, samt bygges ca. 400 meter ny vei den siste delen fram til påhugget.

Alternativ 2 medfører at det må oppgraderes ca. 3,7 km skogsveg/sti fra Signaldalen, samt bygges ca. 400 meter ny vei den siste delen fram til påhugget.

Nettilknytning vil for begge alternativ være via en 33 kV jordkabel nedgravd i atkomstveien til påhugget fram til et nytt 33 kV jordkabelanlegg som er konsesjonssøkt av Troms Kraft Nett i Signaldalen.

Tunneldrivingen vil medføre et stort overskudd av masser, som planlegges deponert i området. For Alternativ 1 er det planlagt et deponi for 160.000 m³ masse på et flatere parti rett ovenfor påhugg og utløp fra kraftstasjon. For Alternativ 2 er det planlagt et deponi for 190.000 m³ masse om lag 2 km ned i dalen fra kraftstasjonen. Det er aktuelt heller å benytte massene til samfunnsnyttige forhold dersom dette er mulig, herunder f.eks. til oppgradering av fv. 321 i Signaldalen.

Begge alternativene medfører behov for å etablere riggområder ved dam/inntak, område for kraftstasjon og ved planlagt tilknytningspunkt for kraftlinjen i Signaldalen.

Nedbørfeltet til inntaket er på 197,5 km², med en middelvannføring på 5,15 m³.

Middelvannføringen i restfeltet nedstrøms inntaket til kraftstasjon er beregnet til 0,86 m³.

Maksimal og minimal slukeevne blir på hhv. 20,6 m³/s og 0,18 m³/s, mens installert effekt blir på 37,4 MW for Alternativ 1 og 40,4 MW for Alternativ 2. Kraftverket planlegges uten regulering, og det er ikke aktuelt med effektkjøring. Det er foreslått en minstevannføring for begge alternativ på 0,8 m³/s i perioden 1. mai - 30. september. Dette tilsvarer ca. 50 % av 5-persentil sommer. Resten av året er det foreslått å slippe 0,050 m³/s, tilsvarende 5-persentilen vinter. Årlig middelproduksjon er beregnet til 61,3 GWh for Alternativ 1, og 66,2 GWh for Alternativ 2.

Med en utbyggingskostnad på 311 mill. kr vil Alternativ 1 gi en utbyggingspris på 4,99 kr/kWh. Alternativ 2 har en utbyggingskostnad på 347 mill. kr, og får dermed en utbyggingspris på 5,14 kr/kWh.

1.9 Rovejohka Kraftverk

Fra søknad om konsesjon.

Prosjektet er en utbygging av Rovejohka kraftverk i Storfjord kommune med en 930 m lang Ø1200 mm rørgate fra inntaket på ca kote 400 moh og ned til kraftstasjonen på ca kote 240 moh. Med en installert effekt på 7,0 MW vil prosjektet kunne produsere rundt 11,5 GWh, med slipping av minstevannføring tilsvarende 5-persentil med 184 liter om sommeren og 38 liter om vinteren. Det er tenkt boret en 930 m lang vannvei i fjell med diameter 1200 mm. Det er ikke reguleringer og overføringer i planene.

Av brukerinteresser er det utbyggerne som grunneiere som benytter området, sammen med reinbeitenæringen. Området ligger nært en kjent rasteplass og er vel egnet som turområde, men bærer ikke preg av hyppig bruk. Utbygger vurderer konsekvensene for disse inngrepene til å være minimale.

De viktigste biologiske verdiene i området er knyttet til bekkekløfta som hele den planlagte utbygde elvestrekningen renner gjennom. Det er potensial for flere fuktkrevende lav- og mosearter, flere av disse rødlistede. Det er avgrenset en forekomst av fjellskogsbekkekløft med verdi A. Ellers er det sporadisk registrert jerv (EN) og gaupe (VU) i området. For fisk er verdien lav, anadrom strekning stopper ca 2 km nedstrøms kraftverket. Det virker usannsynlig at det er ål så langt opp i vassdraget og det er heller ikke påvist elvemusling. Konklusjonen er at influensområdet har stor verdi, utbyggingen vil ha middels til stor negativ konsekvens for rødlistede arter, stor negativ konsekvens for terrestrisk miljø og liten negativ konsekvens for akvatisk miljø.

1.10 TRE OVERFØRINGER AV MER VANN TIL SKIBOTN OG LAVKA KRAFTVERK

Fra konsesjonssøknad tre overføringer til Govdajavri, Skibotn

Det søkes om konsesjon for tre overføringer til Govdajavri magasin, tilknyttet Skibotn og Lavka kraftverk i Storfjord, Troms. Konsesjonen omsøkes av et selskap under stiftelse som eies 50 % av hhv. TKFE og Statskog Energi AS. Dette selskapet står også som søker for konsesjon til Stordalselva kraftverk, Paras småkraftverk og Rovvejok småkraftverk; se egne konsesjonssøknader vedrørende dette.

Skibotn og Lavka kraftverk produserer årlig 393 GWh (72+9 MW) og utgjør således et svært viktig kraftverk i kraftforsyningen i Troms og Finnmark, samt det største i Troms Krafts portefølje. Reguleringsanlegget har en total kapasitet på 240 GWh og har kapasitet til å motta betydelig større tilsig uten at dette går vesentlig på bekostning av reguleringsevnen.

For å øke bruksverdien på magasinene til Skibotn og Lavka kraftverk søker Troms Kraftforsyning og Energi AS om tre nye overføringer av vann til Govdajavri magasin. Alle tre overføringene utføres etter samme modell:

1.10.1 Govdaoverføringen (34,8 GWh)

En 6300 m lang tunnel drives fra Govdajavri og utover østsiden av Breiddalen. Tunnelen drives horisontalt og det hentes inn tre bekkeinntak. Samlet produksjon er 34,8 GWh. Tiltaket medfører at vannføringen i Signaldalsvassdraget reduseres med 5-10 %. Tiltaket berører lakseførende strekning i Signaldalselva med redusert vannføring og dertil også redusert vanndeckt areal. Det samme gjelder også innlandsfisk i Stordalselva. Området er villmarkspreget.

1.10.2 Viessogasoverføringen (12,8 GWh)

En 3000 m lang tunnel drives fra Govdajavri og nordover mot Norddalselva, Kitdalsvassdraget. Det etableres to bekkeinntak med en samlet produksjon på 12,8 GWh. Tiltaket kan medføre utfordrende vandringsforhold for laksefisk i Kitdalselva. Utbyggingsområdet har en høy tetthet av krigsminner. Bekkeinntakene utføres i umiddelbar nærhet til Statnetts nye 420 kV-linje.

1.10.3 Poikkiharjut 2. byggetrinn (9,7 GWh)

Eksisterende tunnel for overføring av Halordalsvatnet til Govdajavri forlenges med 1200 m slik at også avløpet fra Fiskelausvatnet overføres gjennom samme tunnel. I tillegg overføres Kortelvs-kardvatnet og Bogelvvatet til Fiskelausvatnet. Samlet produksjon er 9,7 GWh. Området er sjeldent besøkt.

Annethvert år går kraftverket inn i vinteren med 10 % ledig magasinkapasitet i Govdajavri. Dette skyldes at tilsiget i løpet av sommeren ikke er tilstrekkelig til å fylle opp magasinet i tørrår. Ved å gjennomføre de omsøkte overføringer vil man i praksis øke brukskapasiteten på magasinet med 9 GWh. Man vurderer at dette er et svært gunstig prosjekt all den tid oppdemming/etablering av nye magasiner i dag må betraktes som konfliktfylt av hensyn til miljø og andre interesser.

Alle tiltakene bygges nært til eksisterende infrastruktur, der eksisterende anleggsveier og eksisterende kraftlinjer i høy grad kan gjenbrukes. Dette minimerer overflateinngrepet fra utbyggingen.

Produksjonskapasiteten (MW) i eksisterende kraftverk økes ikke. Alle tiltakene utføres på høyfjellet over 700 moh, og det utnyttes et fall på totalt 570 m (energiekvivalent 1.377 kWh/m³).

Estimert utbyggingskostnad er ca 300 MNOK, dvs. en samlet utbyggingspris på 5,2 kr/kWh. Det foreligger alternative utnyttelser av de samme vassdragene til småkraft og elvekraftverk. Disse planløsningene er gjensidig utelukkende.

Prosjektene ligger i kjerneområde for reindrifta. Området brukes som helårsbeite for Helligskogen reinbeitedistrikt, og anleggsperioden vil kunne forstyrre parringsland og driv- og trekkleier. Sumvirkningene for reinbeitedistriktet av dette og "ikke kraftrelaterte" inngrep og forhold må ikke undervurderes. Avbøtende tiltak går i hovedsak på å begrense adkomsten inn i områdene bedre slik at reinen får ro.

1.11 TverrdalselvaKraftverk

Fra konsesjonssøknad Tverrdalselva Kraftverk

Søknaden gjelder tillatelse til å bygge et småkraftverk i Tverrdalselva i Storfjord kommune, Troms fylke. Tiltaksområdet ligger innerst inne i Storfjorden, ca. 6 km fra kommunesenteret Hatteng.

Tverrdalselva er et sidevassdrag til Balsfjordelva med vassdrnr204.AZ. Elva renner i østlig retning og uti Balsfjordelva ved kote 30. Inntaksdam planlegges som en 3 m høy og 20 m lang platedam i betong på kote 235. Volum inntaksdam vil være 600 m³ og neddemt areal ca. 0,5 da. Middelvannføring; 832 l/s. Alminnelig lavvannføring; 79 l/s. Fra inntaket føres vannet i 1750 m nedgravde 1000 mm GRP-rør på sørsiden av elva ned til stasjonen på kote 40 på sørsiden av elva. Total fallhøyde vil være 198 m. Det graves en kort, steinsatt avløpskanal som fører vannet tilbake til elva. Stasjonsbygget på 100 m² består av et betongfundament med overbygg av tre. Kraftverket skal ikke ha reguleringer eller overføringer fra andre vassdrag. Turbininstallasjonen blir 1 Francis turbin. Installert effekt; 3,5 MW. Midlere årsproduksjon; 8,6 GWh. Det bygges en 1750m lang og 4 m bred midlertidig anleggsvei i rørgata fra stasjon til inntak. Eksisterende avkjørsel fra Ringveien benyttes som atkomstvei til stasjonen. Det opprettes et midlertidig riggområde ved stasjonen og ett ved inntaket. Fra stasjonen overføres kraft via 240 m lang linje i luftspenn til 22 kV linja som går like nedenfor Ringveien. Beregnede 5-persentiler; 196 l/s i perioden 1/5-30/9 og 47 l/s resten av året. Planlagt slipp av minstevann; 79 l/s (lik alminnelig lavvannføring) for perioden 1/5-30/9 og 47 l/s (5-persentilen) resten av året. Berørte brukerinteresser er knyttet til reindrift, friluft og vannforsyning til ca. 1000 personer. Utbyggingsplanene berører 13 eiendommer med i alt 28 rettighetshaver. Det er ikke registrert rødlistearter eller truet vegetasjon i tiltaksområdet. Mellom kote 160 og 200 er det avgrenset en bekkekløft verdi B – lokalt viktig. På utbyggingsstrekningen er det ikke egnede oppvekstforhold for verken fisk, ål eller elvemusling.

2 Vurdering av de forskjellige utbyggingsprosjektene med innstilling til vedtak

2.0 Generelle vurderinger

Storfjord kommune har allerede vært utsatt for store og små kraftutbygginger i flere etapper. Forutsetninger som var satt til utbygger om avbøtende og kompenserende tiltak, er ikke blitt innfridd. Vi kan heller ikke se at det er balanse mellom de offer Storfjordsamfunnet gir og de avbøtende og kompenserende tiltak som er lagt fram ved de 8 nye utbyggingene. Storfjord kommune vektlegger også alle de negative lokale høringer som alt er gitt.

2.1 Vurdering: Innerelva Kraftverk

Rørgata er planlagt i fjellet. Inntaket og kraftstasjonen blir synlige installasjoner.

Friluftsverdiene til elva er i all hovedsak knyttet til Jan Baalsrud stien som starter like ved elva, men siden fjerner seg litt fra den. Løypa er relativt bratt og krevende, men gir en storslått utsikt mot Lyngsalpene når en kommer opp på ryggen.

Det faktum at rørgata er planlagt i fjellet reduserer påvirkningene på friluftsliv og landskap. Konsekvensene for landskap og INON er likevel middels store. Ved en eventuell konsesjon, synes man at NVE bør legge føringer for tiltakshaver om å bidra med å lage en større parkeringsplass for turgåere som et avbøtende tiltak. Dette nevner også tiltakshaver i søknaden. Det kan gjerne lages med utgangspunkt i Baalsrud-marsjen og bidra til informasjonsskilt om denne.

Ellers er der konflikter i forhold til biologisk mangfold, men ikke så alvorlige at man vil gå i mot utbygging.

Innstilling til vedtak:

Storfjord kommunestyre kan akseptere at Innerelva Kraftverk får konsesjon som omsøkt. Tiltakshaver bør bli pålagt å etablere parkeringsplass.

2.2 Vurdering: Paras Kraftverk

Det berørte området ligger på grensen mellom det som i verdikartleggingen er vurdert å være «viktig» og «svært viktig» friluftsområde. Parasdalen er innfallsporten til fjellområdene ved Gappo og Golda. Hytteområdene har over 2000 overnattingsdøgn i snitt. I tillegg kommer de som bruker telt som ikke er registrert. Dalen fremstår som relativt uberørt. Løypa går i dag delvis på en eksisterende traktorvei, men en småkraftutbygging vil føre til at en anleggsvei og nedgravd rørgate vil gi atskille større inngrep og redusere verdien for det som i dag er en attraktiv innfallsport. Langs store deler av stien har en direkte kontakt med elva med stryk, fosser, kulper og særegne formasjoner. Dette gjelder særlig de første deler, da elva blir mer skjult lengre oppe. Utbyggers vurdering om at inngrepet ikke vil gjøre området mindre attraktivt eller berøre brukerinteressene, synes å være en feilvurdering, da området brukes i svært stor grad og er en del av et viktig friluftsområde for både lokale og tilreisende.

I småkraftplanen til Storfjord kommune er konfliktvurderingen av INON og biologisk mangfold satt til "middels til stor". Av biologiske verdier er det særlig forekomsten av naturtypen gråorheggeskog med verdi B, som er viktig å ivareta. Her ble det også funnet rimnål (NT) under befarung i 2015.

Innstilling til vedtak:

Storfjord kommunestyre viser til de generelle vurderingene i 2.0 og vurderingene i 2.2 og kan ikke akseptere at Paras Kraftverk får konsesjon.

2.3 Vurdering: Rohvejohka Kraftverk

Det kan synes som om friluftsverdiene for utbyggingsområdet i Rovejohka er sterkt nedvurdert i forhold til reell bruk og verdi. En eventuell utbygging vil forringe friluftsopplevelsen og naturgrunnlaget som ligger til grunn for den store opplevelsesverdien. Ved E8, der elva krysser veien, er Rohvejohkfossen et stor attraksjon på ene siden av veien. På den andre siden vil kraftverket ligge ganske nært veien, og her vil elvegeleiet oppover ligge tomt for vann. Selv om vannet kommer tilbake rett ovenfor fossen, så blir fossens attraksjonsverdi sterkt redusert når elvekløfta ikke lenger er vannførende. I utredningen finner man at «Området fremstår som urørt, noe som understrekes av at jerv og gaupe er tilstede. Det er derfor sannsynligvis mange arter som frekventerer området uten at vi kjenner til bruk.»

Derfor må det settes i gang større kartlegginger av området, særlig i hekketiden. Det er også gjort funn av fire rødlistede planter ved fossen nedstrøms, alle nær truet: Kalkklok, lapprublom, grannsildre og polarsoleie.

Sannsynligvis er det et stort potensial for rødlistede arter av moser lav i området.

Bekkekløften, som er definert som fjellskogbekkekløft, er anslått å ha nasjonal verdi A. Dette er en type naturtype som er svært spektakulær, og må ivaretas for framtidige generasjoner.

Utbyggingsområdet ligger innenfor Helligskogen reinbeitedistrikt, og er kalvingsland.

Kalvingsland er blant de mest verdifulle områdene for reinbeitedistriktene, og derfor særdeles viktig å ivareta.

Innstilling til vedtak:

Storfjord kommunestyre viser til de generelle vurderingene i 2.0 og vurderingene i 2.3 og kan ikke akseptere at Rohvejohka Kraftverk får konsesjon.

2.4 Vurdering: Økt overføring av vann til Skibotn og Lavka kraftverk

Denne søknaden vedrører overføring av vann fra Kitdalselva og Signaldalselva til Skibotnvassdraget.

Miljøfaglig utredning har utarbeidet rapporten om naturmangfold, og her synes arbeidet mangelfullt. Spesielt feltarbeidet i forkant sås det tvil om. Det er gjennomført 3 fotturer mellom 16. og 18. september 2015, og firmaet skriver selv at dette egentlig var litt for seint, og det vanskeliggjorde bestemmelsen av arter.

Det er også tvil om de fiskeribiologiske undersøkelserne er av god nok kvalitet. Det kan se ut som om denne utredningen ikke er kvalitetssikret.

2.4.1 Vurdering: Viessogasoverføringen.

Konsekvenser av tiltaket er ikke godt nok utredet. Nordalselvas betydning som gyte og oppvekstområde for sjørøye er ikke nok dokumentert. Elvelevende sjørøyebestander er sjelden i Norge og av nasjonal interesse å bevare. Nordalselva er den eneste uberørte delen av Kitdalsvassdraget og er dermed det viktigste gyteområdet og oppvekstområdet for sjørøye i dag i Kitdalselva. Får utbygger ta alt vann fra Viessogajohka så vil dermed Kitdalselva være ødelagt som sjørøyeelv for alltid. Kitdalselva er en av 9 elver i Norge med en reint elvelevende sjørøyebestand.

Den karakteristiske fossen som åpenbarer seg i Norddals cacca vil også forsvinne. Dette utgjør for mange en vesentlig del av naturopplevelsen når de går eller sykler Norddalsveien, og bortfall av fossen vil for mange oppleves som om livsnerven i dalen tas bort. Norddalselva er per i dag en urørt elv, og etter hvert en av de få vi har igjen i kommunen. Lavvkarittet (sykkelløp) som går fra Hatteng til Skibotn går opp Kitdalen og Norddalen, og for mange er fossen i Norddalen en viktig del av opplevelsen på turen. Den er også et signal på at klatreetappen nærmer seg slutten, og man er inne på fjellet.

Innstilling til vedtak:

Storfjord kommunestyre viser til de generelle vurderingene i 2.0 og 2.4 og vurderingene i 2.4.1 og kan ikke akseptere at Viessogasoverføringen får konsesjon.

2.4.2 Vurdering: Poikkiharjut II

Konsekvenser av tiltaket er ikke godt nok utredet. Det er fare for at flere genetisk forskjellige røypopulasjoner kan få spre seg til nye vann. Her må føre var prinsippet komme til anvendelse. En tilnærmet tørrleggingen av Sördalselva vil også ha en negativ miljøeffekt på planter og dyr i Sördalen. Og selv om man i Sördalen finner en del små bekker som kommer ned fra dalsidene, vil dalbotnen ligge igjen tilnærmet tørr. Overføring av Fiskelausvannet, Bogelvannet og Kortelvskarvannet fra Sördalselva til Govda fører også til ødeleggelse av det som er igjen av stasjonær røye og sjørøye i hele Sördalselva. Det vil også påvirke resten av sjørøyebestanden i Kitdalselva negativt. Bogelvfossen, som er et kjent landemerke, vil forsvinne. Denne fossen er synlig fra hele øvre del av Kitdalen, og bortfall av både fossen og tørrlegging av Sördalselva vil forringe dalens attraktivitet som turområde. Man kan si at man fjerner livsnerven i dalen, og vandring inn dalen vil oppleves mer som en nødvendig transportetappe, enn rekreasjon.

Innstilling til vedtak:

Storfjord kommunestyre viser til de generelle vurderingene i 2.0 og 2.4 og vurderingene i 2.4.2 og kan ikke akseptere at Poikkiharjut II får konsesjon.

2.4.3 Vurdering: Govdaoverføringen (alt 3).

Konsekvenser av tiltaket synes ikke godt nok utredet. Det er tvilsomt at det er gjennomført tilstrekkelig

feltarbeid av Ferskvannsbiologen AS i Breidalen. En «regulering» av elvene i Breidalen vil føre til at hele nordsiden av dalen tørrlegges med konsekvenser for vegetasjonen og dyreliv. Spesielt rype vil kunne påvirkes negativt. Breidalen er allerede berørt etter forrige utbygging. Nedre del av dalen har reetablert seg i ganske stor grad etter forrige utbygging og skal således betraktes som urørt natur.

Breidalen er også en av inngangsportene til Treriksrøysa. Dette området har vært foreslått vernet, da hele området har villmarkspreg.

Breidalselva som renner ned i Stordalselva er opprinnelsen til Signaldalselva. I forhandlinger med Storfjord kommune og ved opplysninger på folkemøter ble det fra utbyggers side forsikret om at man etter 1980-utbyggingen ikke ville foreslå ytterligere inngrep som ville berøre Signaldalsvassdraget frem i tid.

I Signaldalselva foregår et stort arbeid for å redde villaksstammen i elva, noe Norge også er internasjonalt forpliktet på. Dersom man fjerner vann fra Signaldalen vil dette kunne være med på å tørrlegge gyteområder for laksen. Dessuten blir vårflommen mindre, noe som også berører laksens gyting.

Innstilling til vedtak:

Storfjord kommunestyre viser til de generelle vurderingene i 2.0 og 2.4 og vurderingene i 2.4.3 og kan ikke akseptere at Govdaoverføringen får konsesjon.

2.5 Vurdering: Stordalen Kraftverk

Stordalen ble berørt av utbygginga i 1980, men framstår i dag som et urørt sammenhengende villmarksområde som strekker seg inn til Treriksrøysa. Dette området har tidligere vært vurdert som verneverdig i sammenheng med eventuell opprettelse av Treriksrøysa nasjonalpark. Området grenser også til Malla nasjonalpark i Finland.

Gappoelva renner ned i Inste Gryta. Her inne skal utbygger plassere 60 m demning med høyde 3 og 4 m. Demningen vil bli synlig på lang avstand. Dette vil virke sterkt forringende på opplevelsen av denne ellers urørte villmarka. Området er mye besøkt via Treriksrøysa, Golda, Gappo og Stordalen.

Fra Indre Markuselv renner elva gjennom ei dyp og vill elvekløft. Endeveggen av canyonen danner fiskeoppgangshinderet mot Finland/Sverige. Fjellravinen er full av holer, kulper og små stryk og er i lang tid beskrevet som et eldorado for fjellørret og fjellrøye, innblandet med anadrome innslag.

Utbyggeren beskriver også denne «elvekløfta» i sin siste brosjyre som «regionalt viktig» og nevner også funn av tre rødlistede arter her. Ved en reduksjon i vannføringen med 95 prosent eller mer, synes det sannsynlig at elvekløftas eksisterende økosystem kollapse.

Vannet skal føres i tunnel fra inntaket til kraftverket. Temperaturendringer som følge av at vannet innelukkes i temperert fjelltunnel over flere kilometer vet vi lite om. Men vi vet at fiskens utviklings- og levekår er temperaturstyrt, og laksens gyteplasser er rett nedenfor kraftverket. Sannsynligvis bør man benytte føre var prinsippet her.

Når kraftverket kjører, vil store vannmengder dras inn ved inntaket. Det vil da være fare for medrivning av luft, noe som vil føre til nitrogenovermetning som kan skade fisk nedstrøms stasjonen ved at nitrogen ekspanderer i fiskens åndedrettsystem med påfølgende skade i vev slik at fisk dør. (Dykkersyke.)

Man er kjent med at denne problemstillingen oppstår fra tid til annen i utløpet fra Skibotn kraftverk, og kan ikke se bort fra at dette også kan oppstå i utløpet fra et evt. Stordalen kraftverk. Og igjen: Laksens gyteplasser er rett nedenfor kraftverket, og føre var prinsippet bør komme til anvendelse. Norske myndigheter må ta konsekvensen av at Norge har forpliktet seg til bevaring av villaks gjennom egen stortingsmelding om villaks av 2009, Stortingsproposisjon nr. 32 om vern av villaks, øvrig eget lovverk, samt Norges tilslutning til den nordatlantiske konvensjonen for bevaring av nordatlantisk laks.

Innstilling til vedtak:

Storfjord kommunestyre viser til de generelle vurderingene i 2.0 og vurderingene i 2.5 og kan ikke akseptere at Stordalen kraftverk får konsesjon.

Ordførerens innstilling

1. Storfjord kommunestyre kan akseptere at Innerelva Kraftverk får konsesjon som omsøkt. Tiltakshaver bør bli pålagt å etablere parkeringsplass.
2. Storfjord kommunestyre viser til de generelle vurderingene i 2.0 og vurderingene i 2.2 og kan ikke akseptere at Paras Kraftverk får konsesjon.
3. Storfjord kommunestyre viser til de generelle vurderingene i 2.0 og vurderingene i 2.3 og kan ikke akseptere at Rohvejohka Kraftverk får konsesjon.
4. Storfjord kommunestyre viser til de generelle vurderingene i 2.0 og 2.4 og vurderingene i 2.4.1 og kan ikke akseptere at Viessogasoooverføringen får konsesjon.
5. Storfjord kommunestyre viser til de generelle vurderingene i 2.0 og 2.4 og vurderingene i 2.4.2 og kan ikke akseptere at Poikkiharjut II får konsesjon.
6. Storfjord kommunestyre viser til de generelle vurderingene i 2.0 og 2.4 og vurderingene i 2.4.3 og kan ikke akseptere at Govdaoverføringen får konsesjon.
7. Storfjord kommunestyre viser til de generelle vurderingene i 2.0 og vurderingene i 2.5 og kan ikke akseptere at Stordalen kraftverk får konsesjon.

Innspill til Storfjord Krafts planer om utbygging av smakraftverk og ytterligere utvidelse av Skibotn kraftverk

Av: Kitdal Jeger og Sportsfiske Forening (KJSF)



Bilde 1. Caccajavri i front og Goldajavri i bakgrunn. Vei til bunkeranlegg ses på venstre side av vannet.

Navn på organisasjon: Kitdal Jeger- og Sportsfiske Forening (KJSF)	Kontaktperson: Odd Geir Fagerli	
Adresse: Kitdal	Postnr.:9046	Poststed: Oteren
E-post: kjsf71@gmail.com		
Organisasjonsnummer (iht Brønnøysundregisteret): 993288926		

Kitdal Jeger og Sportsfiske Forening (KJSF)

Kitdal Jeger og Sportsfiske Forening (KJSF) ble etablert i 1971. Vårt virkeområde har siden oppstarten vært Kitdalen med tilstøtende daler, Stordalen, Sördalen, Midterdalen, Norddalen og omkringliggende fjellområder. Vårt virkeområde strekker seg fra Kitdalen, over fjellet og ned til Treriksrøysa-Veltvannet i Breidalen. Bilde 2 viser foreningens virkeområde.

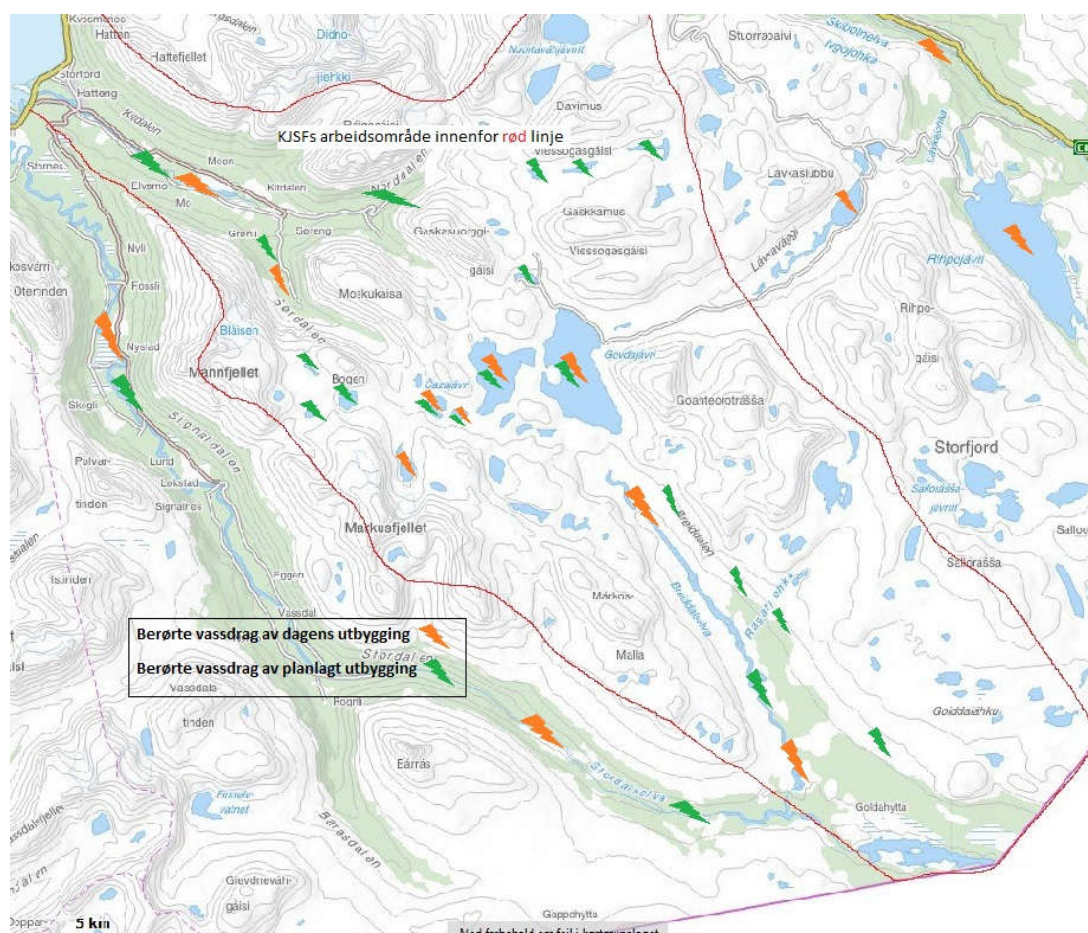
Oppsett av høringsinnspillet.

Denne høringsuttalelsen har litt bakgrunns informasjon, en generell del som omtaler konsekvenser, og gjennomførte og planlagte inngrep. Videre omtales noen generelle mangler ved søknaden og noen alternative forslag til løsninger. Så omtales de omsøkte tiltak som i hovedsak berører vårt virkeområde, og som påvirker foreningens arbeid og innbyggernes bruk av nærområdet. Hvert enkelt tiltak vil bli omtalt hver for seg.

Vi vil sette opp høringen til hvert enkelt tiltak etter følgende mal:

1. Tiltakets navn
2. Vesentlige mangler.
3. Fordeler og ulemper.
4. Utbyggingsalternativer.
5. Avbøtende tiltak.
6. Konklusjon.

Til slutt kommer vi med noen betraktninger omkring søkerens tillit eller mangel på tillit. Og helt bakerst ligger et utdrag fra «*Rettsbok for Lyngen Herredsrett*».



Bilde 2. Viser KJSF sitt arbeidsområde. Med berørte vassdrag markert.

Bakgrunnsinformasjon som vi mener har betydning for de nye utbyggingsplanene.

Tidligere utbygginger i Storfjord, og innvilgede konsesjoner.

Den første utbyggingen som ble gjennomført i Skibotn/Kitdalsfjellene var i en tid hvor det var kraftmangel i Norge og hvor samfunnsøkonomiske hensyn måtte prioriteres. I dag er ikke dette lengre tilfelle og vi må se på Storfjord krafts utbyggingsplaner ut i fra rene bedriftsøkonomiske hensyn. Dette betyr etter KJSF sin oppfatning at negative miljøeffekter må vektlegges på en helt annen måte i dag når man vurderer omsøkte utbygginger.

Vi vil også påpeke at tidligere berørte vassdrag som er markert som «*inngrepsnære*» ihht INON ikke automatisk skal regnes som sterkt berørt. Etter spørsmål fra Ordføreren i Storfjord til NVE under folkemøtet på Brenna 8 mars 2016, fikk vi opplyst at vassdrag som har reetablert seg og stabilisert seg etter ny vannstand, skal regnes som urørt natur i forbindelse med nye utbygginger. Det vil si at dagens kart som framkommer på Miljødirektorates hjemmesider må sies å være mangelfulle.

I tillegg må andre naturinngrep tas med i vurderingen når omsøkte tiltak vurderes. Går man tilbake i tid så bygde Tyskerne Lyngenlinja i Storfjord, som innebar etablering av veier og bunkere i fjellet. Alle sidedalene til Kitdalen var viktig i denne tankegangen, og har et omfattende nettverk av anlegg som i dag har status som verneverdig krigshistorie. Denne tankegangen adopterte det norske forsvar i stor grad under den kalde krigen og etablerte Frøyanlegget, som er et utstrakt bunkeranlegg fra Balsfjord grense i sør og til Falssnes i nord. Her er også sidedalene til Kitdalen svært berørt. Her finns også en linkstasjon godt synlig på høyfjellet i samme område.

Statkraft sin 132kV kraft linje krysser Signaldalen, kommer over Åsen og går gjennom området øverst i Kitdalen og over et i utgangspunktet lite berørt fjellområde mellom Norddalen og Skibotndalen. Den nye planlagte 420 kV kraftlinja mellom Balsfjord og Hammerfest vil være betydelig større og følger samme trasé paralelt med 132kV linja. Disse to linjene tilsammen båndlegger en rydde trasé på vel 70 meter.

Den totale belastningen naturen i Storfjord er utsatt for må vektlegges i stor grad. Hvert enkelt kraftverks inngrep kan ha mindre negative konsekvenser, men når man ser alle utbygginger under ett, både utbygde, innvilgede og omsøkte tiltak så vil nesten alle vassdrag i Storfjord være berørt. Kun mindre bekker vil ligge igjen som uberørte.

Vi ønsker å liste opp berørte områder under for å synliggjøre omfanget av utbygginger i Storfjord.

Kraftverk i drift og berørte vann og vassdrag:

1. Skibotn kraftverk som ble bygd i årene 1977-80 berørte følgende:
 - a. Galgo (tappes)
 - b. Rieppi (tappes og forringet som fiskevann)
 - c. Roggi
 - d. Didnuelva (tørrlagt)
 - e. Skibotnelva (tilnærmet tørrlagt i øvre del)
 - f. Signaldalselva (redusert vannstand)
 - g. Kitdalsleva (redusert vannstand)
 - i. Sjørdalselva (tilnærmet tørrlagt og ødelagt som sjørøyeelv)
 - h. Govdajavri (tappes ned 24 meter og ødelagt som fiskevann)
 - i. Caccavannet (utfisket og preget av tunellmasser og vei)
 - j. Sjørdalsvannene (utfisket og preget av tunellmasser og vei)
 - k. Halørdalselva (overført til Govda)
 - l. Breidalselva (tilnærmet tørrlagt)
 - m. Stordalselva (redusert vannstand)
 - n. Lavkadalen (regulert vann og bebygd med vei)
2. Bentsjordelva småkraftverk
3. Mortendalselva småkraftverk
4. Bergelva småkraftverk

Kraftverk gitt konsesjon, men ikke utbygd:

5. Elsneselva småkraftverk
6. Kjeldalselva småkraftverk
7. Vassdalselva småkraftverk

Omsøkte nye tiltak, under behandling:

8. Innerelva småkraftverk
9. Tverrdalselva kraftverk
10. Paras småkraftverk
11. Stordalen kraftverk
12. Govdaoverføringene
13. Viessogasoverføringen
14. Poikkiharjut II
15. Rovvejok småkraftverk

Konsekvenser av gamle og nye utbyggingsplaner.

Fiskeribiologiske konsekvensene av Skibotn kraftverk

Som nevnt i den forrige høringsuttalelsen KJSF sente inn, så ble vatnene i og rundt Govdajavri hardt beskattet med garn av anleggsarbeidere knyttet til kraftutbyggingen, og til dels av personer som deltok i forsvarrets utbygging av forsvarsverk i området noen år senere. Det omfattende garnfisket førte til at storfisken ble fisket ut og vi fikk overtallige bestander av småvokst røye (overbefolkning) i og rundt Govdajavri. Govdajavri som var det beste røyevatnet i området ble med sin regulerings høyde på 24 m totalt ødelagt som røyevatn.

Ødeleggelsene kan tilskrives mye partikulære masser i vatnet, som primært skyllers leire i strandsonen som vaskes ut ved opp og ned regulering av vatnet. Denne tilstanden har vedvart siden utbyggingen og man antar at det vil ta over 100 år for at leirmassene er vasket ut. Nedtrapping av strandsonen og partikulært materiale bidrar til en redusert primærproduksjon med ca. 90%, som igjen fører til dårligere vekstforhold for fisken. Videre vil fisken som er igjen få jordsmak som skyllers jordbakterier (Blågrønnbakterier, også kalt for cyanobakterier), som produserer lavmolekylære avfallsstoffer som binder seg i fiskens fettvev (f.eks. geosmin) som igjen gir jordsmak i fisken. Dermed er resterende fiskebiomasse ikke egnet som matfisk.

Silt og lavpartikulære partikler kan også forårsake gjellebetennelse hos røye, som vil gi fisken redusert helse og kraftig forringing av dyrevelferd, og i verste fall føre til død. Den nye Dyrevelferdsloven (<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2009-06-19-97>) sidestiller fisk med pattedyr, fugler, krypdyr, amfibier, tifotkreps, blekksprut og honningbier. I den nye loven legges det vekt på at dyr har egenverdi uavhengig av den nytteverdien de måtte ha for mennesker. Dyr skal behandles godt og beskyttes mot fare for unødige påkjenninger og belastninger. I loven heter det blant annet at "enhver som har grunn til å tro at dyr blir utsatt for mishandling eller alvorlig svikt vedrørende miljø, tilsyn og stell, skal varsle Mattilsynet eller politiet.

Foreningen mener at den nye Dyrevelferdsloven også gjelder for pågående regulering av Govdajavri samt de nye tiltakene som er tenkt gjennomført. KJSF krever at derfor at Mattilsynet koples på saken angående overnevnte problemstilling.



Bilde 3. Utvasking i Govdajavri som følge av ned tapping.

Nest etter Govdajavri gikk utbyggingen hardt utover Caccajavri, Sørdalssmåvannene og Oksefjellvannene. I samtlige av disse vatnene fikk vi overtallig bestander av småvokst røye (tusenbrødre). I tillegg til et hardt garnfiske kan det også være andre faktorer som har bidratt til denne negative effekten. Halordalsvatnet (som TK omtaler som Boikiharjojavri) ble ledet over til Sørdalssmåvannene og videre over til Caccajavri og Govdajavri. Halordalsvatnet (878 moh) er et brepåvirket vatn med svært lave temperaturer. Tilførsel av vann med lave temperaturer vil påvirke primærproduksjon i vann som Caccajavri som allerede har en marginal primærproduksjon. De nye planene vil forsterke effekten med nedkjølt vann, i tillegg til å overføre både fisk og mikroorganismer til nedenforliggende vann.

Videre førte boreslam fra tunneluttak fra Halordalen til dårlig vannkvalitet i både Sørdalssmåvannene og Caccajavri. Også dette vil vi få en gjentakelse av ved at det er planlagt å drive en ny tunell fram til Fiskelausvann.

Sørdalselva fikk strekt redusert vannstand noe som førte til en dramatisk nedgang i sjørøyebestanden, hvor sjørøye etter redusert vannføring ikke klarer å nyttiggjøre seg øvre delen av elva (som utgjør 60% av Sørdalselva sin lengde). Sørdalselva var et av de viktigste oppvekstområde for sjørøya før utbyggingen. Også Kitdalselva fikk redusert vannføring. Ved en videre utbygging og tørrlegging av Viessogas så vil også Norddalselva ødelegges om røyeelv, og sjørøya har i praksis ikke flere plasser å gyte slik at yngel kan vokse opp.

De siste 15-20 årene har Fylkesmannen i Troms hatt en svært restriktiv holdning i forhold til å sette ut fisk for å kompensere for skader etter kraft utbygginger. KJSF har også et inntrykk av at Fiskeforvalteren i Troms i liten eller ingen grad har vist interesse for å følge opp vilkårene

som er satt «Rettsbok for Lyngen Herredsrett, sak nr: 28/76B». Der står det i konsesjonsbestemmelsene punkt 16 II A at regulant: «*pålegges å sette ut fisk for å kompensere for ødelagt produksjonsområde*». Denne svikten fra myndighetenes side fører til at regulanten relativt enkelt kan la være å følge konsesjonsbestemmelsene, og unngår derfor av økonomiske hensyn å bruke penger på å rette opp skadene som er påført.

Planenes negative effekter på småvilt og botanikk:

Virkningen på det botaniske miljøet langs vassdrag vil være svært kompleks ved reguleringa av elver. Planter som er avhengig av kontinuerlig vannsprut og planter som vokser langs vassdrag pga tilgang på mye, og næringsrikt vann vil i stor grad forsvinne. Dette vil i neste omgang forplante seg oppover i økosystemet til høyere arter som beiter på disse plantene. Det er kjent at planter som vokser langs slike vassdrag i høyfjellsområder er av en svært næringsrik karakter, og lokalt uhyre viktig for småvilt som lever i disse områdene.

Planenes negative effekter på naturopplevelsen:

Da nytt forslag til «Lov om motorferdsel i utmark» var ute på høring i 2008, var hovedargumentene for å stramme inn bruken av snøskuter behovet for rekreasjon i uberørt natur. Man mente fra myndighetenes side at lyden og ikke minst synet av en snøskuter ville forringe naturopplevelsen for storparten av befolkningen som søkte ut i naturen. Når det gjelder visuell forurensing så må man anta at tørrlegging av elver og bygging av inntaksdammer o.l. må ha en enda strengere vurdering. Dette fordi det representerer en permanent endring av naturbildet.

Under og etter TKs utbygging i 1979 ble naturen i Kitdalsfjellene kraftig forringet, og for mange for alltid ødelagt. I tillegg gjennomførte Forsvaret en storstilt utbygging av bunkere som en del av Frøy anlegget på midten av 1980-tallet. Flere av disse bunkerne ligger i Norddalen, Midterdalen og oppe ved Caccajavri. Kraftlinja Balsfjord – Hammerfest går også gjennom Kitdalen – Nedre del av Midterdalen og Norddalen, og den nye kraftlinja vil komme parallelt med denne igjen. Totalbelastningen på naturen i dette området begynner nå å bli så veldig stor, og NVE må i sin vurdering ta alt av utbygginger i betraktning, og ikke bare inngrep som er knyttet til kraftutbygging.

I framlagte planer vil ikke naturopplevelsen i og rundt Govdajavri endres noe spesielt i forhold til dagens situasjon. Men KJSF mener at man her har en unik mulighet til å forbedre dette ved relativt enkle inngrep som beskrevet lengre ned i dette dokumentet. Naturopplevelsen i fjellet vil i så tilfelle bli merkbart forbedret.

Generelle vesentlige mangler ved Storfjord krafts søknad.

Miljøfaglig utredning har utarbeidet rapporten om naturmangfold, og her mener vi arbeidet er mangelfullt. Spesielt feltarbeidet i forkant bør det sås tvil om. Det er gjennomført 3 fotturer mellom 16 og 18 september 2015, og firmaet skriver selv at dette egentlig var litt for seint og det vanskeliggjorde bestemmelsen av arter. De skriver:

«Det er viktig å være klar over at gjennomført feltarbeid og dels kildebruk i noen grad avviker fra kravene stilt i utredningsprogrammet på enkelte punkt».

«Registrering av truede vegetasjonstyper.....bare til en viss grad utført.»

«Fuglebestandene er ikke kartlagt i hekketiden.»

Når man tenker på de enorme konsekvensene en utbygging av et slikt omfang vil få, så blir arbeidet som er lagt ned i forkant i forhold til utredning av mulige negative konsekvenser for enkel. 3 fotturer senhøstes etter at det har vært frost skal klare å kartlegge og vurdere plante og dyreliv i og ved siden av berørte vassdrag.

Bestanden av rype har de siste årene vist en nedadgående trend og er kommet på lista over truede arter. Og selv om ryper trekker mellom kyst og innland, så har man også stedege populasjoner i daler og høyfjellsområder, disse vil være ekstra sårbar for forandringer i nærmiljøet. Det er en kjennsgjerning at vegetasjonen langs elvene/bekkene i høyfjellsområder er svært viktig for ryper spesielt vinterstid. KJSF kan ikke se at gjort studier på hvilke konsekvenser en tørrlegging av elver i et så stort omfang vil gi på både vegetasjonen og dyreliv.

Ferskvannsbiologen AS er et enkeltmannsforetak, hvor Kanstad-Hanssen mangler formell forskerkompetanse innen innlandsfisk og anadrom laksefisk. Kompliserte økosystem som krever breddekompetanse og spisskompetanse som Kanstad – Hansen ikke innehar. Vi stiller også et stort spørsmål med om rapporten er kvalitet sikret av andre fagpersoner eller fagmiljø. Ut i fra våre vurderinger er den utredningen ikke blitt kvalitetssikret. Videre har Ferskvannsbiologen AS litt for tette bånd med TK, og mangler derfor tillit. Vi ønsker at det blir gjennomført ny Konsekvensutredning for overføringer til Skibotn kraftverk av firma og eller Universitets ansatte med spisskompetanse på ferskvannsökologi. NINA og UiT er de to eneste institusjonene som har nok kompetanse til å konsekvens utrede slike inngrep. Her skal nevnes ferskvannsökologi gruppen ved UiT, som allerede har hatt høy forskningsaktivitet i disse økosystemene de siste 10 årene (med hoved fokus på Signaldals-, Kitdals- og Skibotnvassdragene). KJSF kan ikke godta noe annet, og mener at NVE også må stille høyere krav til utredning.

Alternative forslag som vil gi inntrykk av mindre berørt natur enn dagens utbygging.

Alternativer som bør utredes.

I et møte KJSF hadde med TK 30/8-12 ble planene framlagt og TK ville høre KJSFs synspunkt i saken. Desverre unnlot TK å skrive referat fra dette møtet, noe som var avtalt. KJSF har iallefall ikke mottatt noe referat.

Her gav KJSFs representanter tydelig tilbakemelding på hva som kunne aksepteres og hva som ikke kunne aksepteres. Elvene i Breidalen og Sordalen er uaktuelt å gi sin tilslutning til. Det KJSF imidlertid foreslo og kan akseptere er en heving av terskelen i Govdajavri. Hvis man hever utløpet med ca 5 meter vil man få et stort vannmagasin i fra dagens maksimale vannstand og oppover, og videre at det kun tillates at dette magasinet tappes ned til vatnets ordinære nivå. Man får følgende fordeler:

Man unngår utvasking av leire, noe som i dag gjør at det er umulig å bygge opp en fiskebestand her. I tillegg får man bort den visuelle forurensningen dagens grå-grønne farge representerer.

Man tilfredsstiller i tillegg kravene i den nye Dyrevelferdsloven, ved at røya beskyttes mot fare for unødige påkjenninger og belastninger som følge av at silt og leire påvirker fiskens helse og velferd.

Man unngår å tørlegge egg/rogn fra røyer som har gytt, og kan dermed bygge opp igjen en bærekraftig bestand av røye. Tilsvarende slik det var før utbyggingen i 1978. Videre kan man som et avbøtende tiltak gjødsle Govdajavri for å kompensere for tap av primærproduksjon som følge av regulering, tilsvarende det som nå planlegges på Altevatn. Man vil da klare å holde oppe god tilvekst på fisken. For å få best mulig utnyttelse av ressurser, og maksimalt utbytte i oppbyggingen av røyebestander. (I vannene rundt Govdajavri som ble ødelagt under siste utbygging). Så burde det etableres et lite oppdrettsanlegg ved utløpet i Caccajavri som drenerer ut næringssalter til Govdajavri, man får da en vinn-vinn situasjon for både Caccajavri, Govdajavri, Storfjord kraft og alle som ønsker å bruke området til rekreasjon i form av fiske.

Regulant bør pålegges å sette av øremerkede midler til et lokalt styrt fiskeribiologisk fond, som kan brukes for å kompensere for skadene som utbyggingen medfører for fiskebestanden i vassdragene, som er direkte eller indirekte berørt. Bruken av slike midler skal styres gjennom prosjekter av høyfaglig kvalitet og dokumenteres i rapportform

Videre kan KJSF akseptere at smeltevann (alt over minstevannføring) fra Viessogas kan overføres til Govdajavri, men at dette må reguleres uten bruk av damluke (som kan svikte). Det må være fysisk umulig å ta ut minstevannføringen. En svikt som fører til at minstevannføringen uteblir vil kunne utradere flere generasjoner av røye i Kitdalsleva.

Ved heving av terskelen med 5 meter og kun tapping av disse 5 metrene, så kan KJSF også akseptere Govda 1 under forutsetning av at en liten vannmengde slippes gjennom nevnte terskel og ned Breidalen. Man vil da få en minimums vannføring i hele Breidalen, mot kun nedre deler i dag. Vannmengden som kan tappes (5 meter) vil trolig tilsvare samme mengde som i dag (24 meter tappehøyde) pga økt areal. 5 meter opp fra opprinnelig vannstand tilsvarer ca 22 millioner m³ vann.

Ellers gav KJSF tilbakemelding på at TK bør utnytte og optimalisere allerede utbygde områder før nye elver reguleres. Per i dag utnyttes ikke fallhøyden på ca 60 meter fra Govdajavri og ned til Lavvkavannet. Og ved å ta vann direkte fra Govdajavri til Lavka kraftverk vil man kunne utnytte dette fallet til produksjon med minimale investeringer. Man vil jo også her trekke fordeler ved en heving, på grunn av mer fallhøyde.

Hvis utbygger hadde blitt pålagt å øke arealet i Govdajavri og redusert tappehøyden, og i tillegg hadde fått lov å hente inn ekstra vann fra Viessogas og Govda 1. Og utnyttet hele fallhøyden så mener KJSF at alle parter vil kunne tjene på dette. TK vil få økt produksjon med minimale inngrep, og KJSF vil kunne være med på å gjenoppbygge fiskebestanden i Govdajavri. Hele området i og rundt Govdajavri, pluss øvre del av Breidalen vil framstå som mindre berørt enn i dag. Og gi en bedre naturopplevelse for de som ferdes i fjellet.

Innspill til de ulike overføringene

Viessogasoverføringen.

Viessogas søkes overført til Govdajavri gjennom en horisontal overføringstunell. Det tenkes etablert et påhugg ved Langvannet for så å drive en 3 km tunnel til Viessogasjohka, tipp skal etablers i dalføret øst for påhugget. Man søker om å ta alt vann fra Viessogasjohka samt en sidebekk i området.

Vesentlige mangler.

Konsekvenser av tiltaket er ikke godt nok utredet. Nordalselvas betydning som gyte og oppvekstområde for sjørøye er ikke nok dokumentert. Elvelevende sjørøyebestander er sjelden i Norge og av nasjonal interesse å bevare. Kitdalselvas betydning som sjørøyeelv marginaliseres og vektlegges lite, dette har trolig sammenheng med at det aldri har vært solgt fiskekort i elva og det foreligger således ikke noen fangstrapporter. Kanstad-Hanssen i sin rapport burde også være kjent med at det de siste 5 årene har vært fiskeforbud i Kitdalselva. Man bruker også elvas relativt bratte fall i øvre del som en argumentasjon på at den ikke er egnet som gyteelv. Videre vektlegges det ikke at øvre del av vassdraget (som er urørt av elveforbygging) består av tusenvis av naturlige kulper som har store betydning som oppvekstområde for røyeengel.

Under innsamling av stamfisk sesongen 2014 og 15 (i forbindes med Gyro-behandlingen) er det fanget over 50 kjønnsmoden sjørøye i Kitdalselva. Dette burde være med på å underbygge elvas viktige betydning som oppvekstområde for sjørøye.

Fordeler og ulemper.

Fordeler sett med utbyggers øyne er naturlig nok økt vanntilførsel til Govdajavri, men vi som forening og andre brukere av området ser ingen fordeler med dette.

Ulempene er i midlertid mange. Ved å ta alt vann fra Viessogasjohka samt sidebekk så vil man redusere vannstanden i Nordalselva så kraftig at den vil være ødelagt som gyte og oppvekstområde for sjørøye yngel. Og med tanke på at Sjørdalselva fikk kraftig redusert vannføring ved forrige utbygging og i stor grad ble ødelagt som gyte område, så står man stort sett igjen med Nordalselva. Nordalselva er den eneste uberørte delen av Kitdalsvassdraget og er dermed det viktigste gyteområdet og oppvekstområdet for sjørøye i dag i Kitdalselva. Får utbygger ta alt vann fra Viessogasjohka så vil dermed Kitdalselva være ødelagt som sjørøyeelv for alltid. Kitdalselva er en av 9 elver i Norge med en reint elvelevende sjørøyebestand.

Den karakteristiske fossen som åpenbarer seg i Norddals cacca vil også forsvinne. Dette utgjør for mange en vesentlig del av naturopplevelsen når de går eller sykler Norddalsveien. Og bortfall av fossen vil for mange oppleves som om livsnerven i dalen tas bort. Norddalselva er per i dag en urørt elv, og etter hvert en av de få vi har igjen i kommunen. Lavvkarittet

(sykkelløp) som går fra Hatteng til Skibotn går opp Kitdalen og Norddalen, og for mange er fossen i Norddalen en viktig del av opplevelsen på turen. Den er også et signal på at klatreetappen nærmer seg slutten og man er inne på fjellet.

Den reduserte vannmengden vil redusere primærproduksjon langs vassdraget som vil gi redusert beitegrunnlag for vilt, både fugler og pattedyr.

Overføring av Viessogasjohka til Govdajavri vil medføre overføring av ørret til Govdajavri. I dag er det kun røye i Govdajavri og de omkringliggende vannene som er berørt av dagens utbygging. En ny introdusert art vil ha en effekt på dagens røyebestand i Govdajavri. Videre vil dette øke risikoen for spredning av ørret til Caccajavri og vatn i nærområdet til som f.eks Langvannet (768 moh) i Norddalen.

Dagens regulering av Govdajavri har medført stor negative økologiske effekter spesielt med utvasking av leire, og økt vanntilførsel via Norddalen vil gi økte problemer med utvasking av leire.

Utbyggingsalternativer.

Man legger rørgate i eksisterende vei fra Langvannet og vel 2 km mot Viessogas, derfra driver man tunell siste del, ca 1 km. Dette vil gi en billigere utbygging slik at tiltaket kan forsvares økonomisk selv med krav til minstevannføring. Det er ikke behov for å etablere tipp da tunnelmasser brukes til å ruste opp eksisterende vei.

Avbøtende tiltak.

Det settes krav til minstevannføring lik vintervannstand i elva. Tunnel inntaket må fysisk være på siden av bekkeløpene slik at inntak av minstevannføring ikke er mulig. Dette kan ikke mekanisk reguleres da en svikt i vannføring vil ødelegge flere årsklasser med røye yngel i Nordalselva. I dialogmøte med TK understreket KJSF at det vil være mulig å ta «overskuddsvannet» og overføre dette til Govdajavri. Men resten av året er allerede vannstanden såpass lav at den bør opprettholdes på dagens nivå.

Eksisterende vei hvor rørgate legges ned rustes opp med stikkrenner og grus. Dette er en populær turvei, hvor bl.a. Lavkarittet går. Veien er godt synlig i terrenget i dag og vil etter en opprusting fremstå som penere, og ikke minst mer brukervennlig enn i dag.

Konklusjon.

Tiltaket er omstridt og kan ikke innvilges slik det foreligger. Krav om minstevannføring er en selvfølge, og en eventuell utbygging må være av en slik art at minstevannføring ikke kan tas ut. Tiltaket kan kun anbefales hvis utbygger er villig til å heve terskel i Govdajavri med 5 meter og redusere tappehøyden slik som beskrevet tidligere. KJSF ønsker at skadene fra tidligere utbygging reduseres og er derfor villig til å akseptere redusert vannføring (ned til minstevannføring) i Viessogasjohka mot muligheten for å kunne bygge opp igjen Govdajavri som et godt røye vann. Ved å regulere opp Govdajavri og redusere tappehøyden vil miljøeffektene bli vesentlig redusert og forbedre vekst vilkårene for røye

Poikkiharjut II.

Det søkes om å anlegge en kanal fra Kortelvskardvatnet og overføre dette vannet til Fiskelaus. Likeledes søkes det om å drive et borhull til Bogelvvatnet og overføre også dette vannet til Fiskelaus. Den eksisterende overføringstunnelen fra Halordalsbekken forlenges med ca 1200 meter bort til utløpet fra Fiskelausvann. Vannet vil da overføres via eksisterende tunnel, via Sør dalssmåvannene og 'Cazajávri ned til Govdajavri. Det vil være nødvendig å gjenåpne anleggsveien fra 'Cazajávri til påhugget ved Sør dalssmåvatnan.

Vesentlige mangler.

Konsekvenser av tiltaket er ikke godt nok utredet. Det er flere faktorer vi som forening ikke kan godta uten grundige undersøkelser i forkant. For det første er det ikke gjennomført prøvefiske i Fiskelausvannet i Sør dalen. Som kjent fra flere høyfjellsvann kan en røye populasjon over tid splitte seg i flere genetisk adskilte populasjoner og etablere dypt levende "dvergrøye" former i tillegg til "normal røye". Fiskeribiologiske undersøkelser inklusive genetiske undersøkelser må på plass for å avkrefte eller bekrefte tilhørighet mellom røye populasjon i Fiskelausvannet og Caccavannet. I verste fall vil det kunne påvirke og ødelegge den unike røye populasjon med storvokst røye i Caccavannet.

Et grunnleggende prinsipp i forvaltning er føre var prinsippet. Foreningen har selv søkt Fylkesmannen om å flytte fisk fra Moskogaisivatnet til Moskogaisielva, hvor naturlig vandring er mulig. Foreningen har fått avslag på grunnet føre var prinsippet. Og man kan på bakgrunn av dette konkludere med at Fylkesmannen ikke på noe som helst tidspunkt vil godkjenne å flytte røye fra Fiskelausvann ned til Cacca hvis KJSF skulle søke om tillatelse til dette i dag.

Dette prinsippet må naturlig nok også gjelde i denne saken, hvor fisk flyttes mellom vassdrag som har vært adskilt siden siste istid. Videre kan det også skje overføring av uønskede parasitter mellom vassdragene som må vektlegges og undersøkes.

Foreningen har lagt ned en massiv innsats over 25 år med å kultivere Caccavannet, og omkringliggende mindre vann, og vi kan ikke godta at dette langsiktige arbeidet ødelegges med et slikt inngrep.

En tilnærmet tørrleggingen av sørdalselva vil også ha en negative miljøeffekt på planter og dyr i Sør dalen. Og selv om man i Sør dalen finner en del små bekker som kommer ned fra dalsidene, vil dalbotn ligge igjen tilnærmet tørr. Følgende må derfor utredes: Effekten på vegetasjonen langs vassdraget ved en tørrlegging av elva. Alternativt, hvor stor minstevannføring vil kreves for å opprettholde vegetasjonen på et akseptabelt nivå. Og hvilke konsekvenser på småviltbestandene vil bortfall av næringsrik vegetasjon langs vassdraget ha?

Fordeler og ulemper.

I likhet med Viessogas overføringen så er eneste fordelen med dette tiltaket rent bedriftsøkonomisk for utbygger i forhold til økt tilførsel av vann til Govdajavri.

Ulempene er flere. Man vil ved gjennomføring av dette tiltaket automatisk overføre både fisk og plankton mellom vann som aldri tidligere har hatt naturlig forbindelse. Dette vil kunne endre hele det økologiske systemet i nedenforliggende vann, og i verste fall utradere den storvokste røya som finns i Caccavannet. Det er i dag kjent og dokumentert at det i enkelte vann kan finnes ulike røyeformer som er genetisk forskjellig og tilpasset ulike habitater i vatnet. Som eksempel kan nevnes Fjellfauskvatnet i Målselv kommune og Skogsfjordvatnet i Karlsøy kommune hvor vi finner dypt levende småvokste røyeformer som er genetisk forskjellig fra «normal røya». Man kan ikke utelukke at slike røyeformer finnes i Fiskelausvannet og dermed kan overføres til både Sør dalssmåvannene, Caccajavri og til slutt ende opp i Govdajavri. Det skal nevnes her at Fiskelausvannet er og har vært et vann bestående av kun småvokst røye av svært dårlig kvalitet og brukes ikke av lokalbefolkningen som fiskevann.

Etter førets utbygging ble Halordalsvatnet kanalisert over til Sør dalssmåvannene, Caccajavri og Govdajavri. Halordalsvatnet er et isbrepåvirket vann som med stor sannsynlighet senket temperaturen og vannkvaliteten (partikulært materiale fra isbre) i både Sør dalssmåvannene, Caccajavri og i Govdajavri. Begge disse faktorene vil bidra til redusert primærproduksjon i vannene som er berørt. Ved ytterligere å overføre Fiskelausvannet (886 moh), Bogelvvannet (925 moh) og Kortelvs karvannet (939 moh) vil vi få en ytterligere temperatur reduksjon og forverring av oppvekstsvilkårene for røye i vannene som blir berørt.



Bilde 4. Bogelvvannet 10 august 2015, fortsatt lav temperatur og is på vannet.

Utvasking av slam etter tunelldrif vil de første årene utgjøre et problem i form av partikulære masser i vannene nedenfor. Dette vil kunne gi jordsmak i fisk og føre til unødvendig lidelse for fisken.

Sørdalselva vil gå fra å ha en marginal vannføring til å bli tilnærmet tørrlagt. Naturen langs elva har i dag i stor grad reetablert seg og tilpasset seg den nye lavere vannføringen, og har en tilstrekkelig vannstand til å opprettholde en primærproduksjon som gir beitegrunnlag for både fulger og pattedyr. Virkningen på fiskebestanden er svært kompleks ved regulering av elver, ved at vassdraget skifter karakter fra utspring til utløp. Produksjon av bunndyr og fisk i rennende vann er i større grad enn innsjøer være avhengig av næringstilførsel fra ovenfor liggende vann. Overføring av Fiskelausvannet, Bogelvvannet og Kortelvskarvannet til Govdajavri vil som nevnt tilnærmet tørlegge Sørdalselva med påfølgende ødeleggelse av det som er igjen av stasjonær røye og sjørøye i hele Sørdalselva. Det vil også påvirke resten av sjørøyebestanden i Kitdalselva negativt.

Bogelvfossen som er et kjent landemerke vil forsvinne. Denne fossen er synlig fra hele øvre del av Kitdalen, og bortfall av både fossen og tørlegging av Sørdalselva vil forringe dalens attraktivitet som turområde. Man kan si at man fjerner livsnerven i dalen, og vandring inn dalen vil oppleves mer som en nødvendig transportetappe, enn rekreasjon.

Tunelldrif vil også føre til gjenåpning av massedeponi, som blir lagt i området ved Sør dalssmåvannene og framstå som nok et sår i naturen, i tillegg til å fylle igjen mye av vannet.

Utbyggingsalternativer.

Etablering av minikraftverk under Sør dalscacca. Man vil da unngå å overføre vann fra Fiskelaus til Sør dalssmåvannene og videre til Cacca, og man beholder vannføringen i Sør dalselva. Ved å legge kraftverket under Sør dalscacca vil man fra utløpet av Fiskelaus ha en fallhøyde på ca 450 meter.

Avbøtende tiltak.

Man henter ikke vann fra Bogelvvannet, og beholder således den karakteristiske fossen. Videre benyttes eksisterende vei inn til kraftstasjonen, og man driver en tunell fra kraftstasjonen til vanninntaket ved Fiskelaus.

Konklusjon.

Tiltaket er omstridt og kan ikke innvilges slik det foreligger. Konsekvensene av ulike temperatureffekter på primærproduksjon og fiskebestandene i de berørte vannene må konsekvens utredes. Påvirkning på nedenforliggende vann ved sprengning og tunelldrif må konsekvens utredes. En genetisk analyse av røye fra Fiskelausvannet må gjennomføres og sammenliknes opp mot røye fra Caccjavri med tanke på genetisk forurensning ved en eventuell overføring av røye. Total mangel på biologisk undersøkelse og konsekvens analyser av dette tiltaket betyr at naturmangfoldlovens § 9, føre-var-prinsippet ikke er overholdt.

Disse analysene må gjennomføres av en aktør som har kompetanse på området, og slik vi ser det vil det bety at fagmiljøet ved UiT eller en tilsvarende aktør som for eksempel Akvaplan-NIVA. Hvis det dokumenteres genetiske forskjeller må overføring til Sør dalssvannene utelukkes.

Govdaoverføringen (alt 3).

Overføringen innebærer at det etableres et påhugg ved sydøstenden av Govdajavri og en 6300 meter lang tunell drives langs nord-øst siden av Breidalen. Tanken er å hente inn tre elver og overføre disse til Govdajavri. De tre elvene som skal hentes inn er Gosselva, Stormvollrelva og Rakkheimelva.

Vesentlige mangler.

Konsekvenser av tiltaket er ikke godt nok utredet. Det er ikke gjennomført tilstrekkelig feltarbeid av Ferskvannsbiologen AS i Breidalen jamfør vedlegg 5. Et av kravene er at det skal gjennomføres fysiske undersøkelser i vassdrag som tidligere ikke er beskrevet (hvor det er mangel på eksisterende data). Vi kan ikke se at det er gjennomført tilstrekkelig prøvefiske i øvre del Breidalselva eller i sideelvene som drenerer ned i Breidalselva som vil bli berørt av utbyggingen.

Til sammen er det fanget 9 fisk som må betraktes om svært mangelfull data for å kunne trekke noen konklusjoner. KJSF kjenner til at det i disse vassdragene finnes rikelig med stasjonær elvelevende røye og ørret som ikke er beskrevet eller dokumentert i denne rapporten. Videre er det gjort funn av steinulke helt opp til Aliberget i Breidalen. Vi kan ikke godta at disse røye og ørret formene ikke blir kartlagt og genetisk testet opp mot nærliggende røye vann. Vi kan risikere å miste unike elvelevende røyesammer gitt en utbygging. Videre er steinulke også en truet art som må undersøkes og vurderes å ta vare på.

En «regulering» av elvene i Breidalen vil føre til at hele nordsiden av dalen tørrlegges med konsekvenser for vegetasjonen og dyreliv. Kanskje spesielt rype vil påvirkes negativt som nevnt tidligere i dette dokumentet.

Fordeler og ulemper.

Også i forhold til dette alternativet er det kun bedriftsøkonomiske fordeler for utbygger, og ingen fordeler for andre.

Ulemper er det imidlertid mange av. Det er i dag elvelevende småvokst røyebestander i Breidalselva, Stormvoldelva, Rakkheimelva og Daggelva. I tillegg er det en røye populasjon i Rakkheimvannet. Tørrlegging av tre elver i Breidalen vil få konsekvenser for elvelevende røye i Breidalen. Disse røye populasjonene kan være unike røye populasjoner tilpasset slike system over flere tusen år. Tilstedeværelse av slike populasjoner er kjent og dokumentert av UiT.

Breidalen blir ofte brukt som et samlebegrep om områdene Aliberget – Stormvollen – Rakkheimen – Golda – Treriksrøysa – Veltvannet. Og har alltid vært ansett som «indrefilet» hva jaktområder for småvilt angår innenfor vårt arbeidsområde. Og foreningen har en jaktgamme i området som ble bygd i 1998.

Det er i dag 4 elver av en viss størrelse i Breidalen, alle på nordsiden av dalen. En tørrlegging av tre av disse: Gosselva, Stormvollrelva og Rakkheimelva vil få enorme negative

konsekvenser på botanikk og deretter småviltet i dalen. Det vil videre redusere vanntilførselen til nedre del av Breidalselva så kraftig av man vil få samme effekt langs denne. Breidalselva består i nedre del av en del naturlige vannspeil, i tilknytning til disse holder mange ulike fuglearter til. Både fugler på trekk og hekkende fugler i området. Ved å fjerne tilførselen av vann til disse speilene vil de kunne bli sterkt redusert eller i verste fall tørke inn. Slike mindre vann er naturlig nok også tilholdssted for ulike typer insekter, som i neste omgang er mat for fugler. Etter KJSF sin oppfatning, vil ikke en tørrlegging av disse elvene og samtidig bevaring av småvilt bestanden i dalen være forenelig.

Breidalen er allerede sterkt berørt etter forrige utbygging. Nedre del av dalen har reetablert seg i ganske stor grad etter forrige utbygging og skal således betraktes som urørt natur. Øvre del av dalen er mer eller mindre ødelagt som rekreasjonsområde, og ingen bruker dette lengre som turområde. Både sommer og vinter blir dette bare en transportetappe for å komme seg mellom høyfjellet og til nedre del av dalen. Skulle framlagte planer bli gjennomført vil også nedre del av dalen i stor grad være ødelagt, både som tur, jakt og fiskeområde. Videre frykter KJSF at en tørrlegging av tre elver på nordsiden fører til at myrområdene i Breidalen tørker inn.

Utbyggingsalternativer.

Man gjennomfører kun tidligere omsøkte tiltak som hadde navnet Govdaoverføringen (alt 1). Dette innebærer at kun den nærmeste elva (Gosselva/Ruovddäsjoeka) overføres til Govdajavri.

Avbøtende tiltak.

Det settes krav til at det slippes ut en minstevannføring ved tidligere utløp fra Govdajavri, slik at man opprettholder en viss grad av rennende vann i den øvre del av den tidligere Breidalselva. Det drives tunnel som beskrevet i søknad slik at bare påslaget og vann inntaket er synlig i dagen. Som en kompensasjon for tap av næringssalter i Govdajavri, er det behov for gjødsling av vannet, for å holde oppe primærproduksjon på tilsvarende nivå som før utbyggingen.

Konklusjon.

Tiltaket er omstridt og kan ikke innvilges slik det foreligger. Det må settes krav til mistevannføring fra tidligere utløp fra Govdajavri og ned Breidalen. Røyepopulasjonene i alle elvene i Breidalen må vurderes genetisk for å unngå tap av unike fiskepopulasjoner. Dagens manglende biologisk undersøkelse av dette tiltaket betyr at naturmangfoldlovens § 9, fore-var-prinsippet ikke er overholde.

Tiltaket kan kun anbefales hvis utbygger er villig til å heve terskel i Govdajavri med 5 meter og redusere tappehøyden slik som beskrevet tidligere. KJSF ønsker at skadene fra tidligere utbygging reduseres og er derfor villig til å akseptere at nok en elv overføres til Govdajavri mot muligheten for å kunne bygge opp igjen Govdajavri som et godt røyevann. Ved å regulere opp Govdajavri og redusere tappehøyden vil miljøeffektene bli vesentlig redusert og

forbedre vekst vilkårene for røye. Videre vil fiske i vannet få en vesentlig forbedret dyrevelferd som en konsekvens av beder vannkvalitet.

Det må stilles krav om følgende utredning før det tas stilling til omsøkte tiltak: Effekten på vegetasjonen langs vassdragene ved tørlegging må utredes. Alternativt, hvor stor minstevannføring vil kreves for å opprettholde vegetasjonen på et akseptabelt nivå. Og vil det være praktisk mulig å kontrollere at minstevannføring opprettholdes til enhver tid. Det må gjøres en studie av konsekvenser på småviltbestandene ved bortfall av næringsrik vegetasjon langs vassdraget med spesiell fokus på rødlistearten rype. Effekten på vannspeilene i Breidalselva, og konsekvenser for insekts og fuglelivet i tilknytning til disse må også utredes.

Utbyggerne Troms Kraft og Statskogs manglende tillit

Manglende tillit til TK.

Ingen tiltak er gjennomført med å kompensere for skader fra tidligere utbygninger i Kitdalsvassdraget. Det er ikke satt ut røye i Govadjavri, ei heller i Sjødalselva som konsesjonsvilkårene tilsier. Ingen organisasjoner har fått noe tilskudd fra regulant for å rette opp skaden som TK har påført økosystemet i Kitdalsvatnene. Et minimum bør være at det settes av et øremerket fond som Storfjord kommune disponerer for å rette opp fremtidige skader som følge av kraftutbyggingen. Dette fondet må være av en slik størrelse at det også kompenserer for manglende tiltak gjennom 38 år.

KJSF har skriftlig henvendt seg til TK angående forslag til en mer fiskevennlig regulering av Govdajavri uten å bli hørt. Blant annet ble det i 1998 laget en handlingsplan for Govdajavri, hvor en rekke fiskeforbedrende tiltak ble nevnt. Handlingsplanen ble oversendt til TK i 1998. KJSF har til gode å få svar på denne henvendelsen.

Det var en rekke vilkår knyttet til utbyggingen som ble satt rettet mot kultiveringstiltak i «Skjønn i anledning avståelse av grunn og rettigheter i forbindelse med utbygging av Skibotnkraftverk (Rettsbok for Lyngen Herredsrett, sak nr: 28/76B). Her skal nevnes bilag nr 1. punkt 14 a, b, c og d i vilkårene (vedlegg 1). Et eksempel her er punkt d hvor det står "*d. å foreta utfisking (uttynninger) dersom reguleringen fører til overbefolkning eller forverrer de naturlige forholdene*", sitat slutt.

Det eneste KJSF kjenner til av fiskerirelatert aktivitet TK har bekostet er et prøvefiske utført av Øyvind Kanstad Hansen høsten 2002, her stilte foreningen opp gratis med mannskap og leie av hytte og utstyr for gjennomføring av prøvefisket. KJSF fikk her heller aldri tilsendt rapport eller informasjon om resultatene fra dette prøvefiske.

I høringsdokumentet til TK, står det at status for Govdajavri er overbefolkning basert på Øyvind K. Hansen sin rapport fra 2002. Det er fortsatt ikke per dags dato gjennomført uttynningsfiske i vannet som var et av vilkårene jamfør punkt 14, d. Videre står det på side 41 (B. Kitdalsvassdraget) i Rettsbok for Lyngen Herredsrett, sak nr: 28/76B at det i konsesjonsbestemmelsene punkt 16 II A pålegges å sette ut fisk for å kompensere for ødelagt produksjonsområde. Det er også et vilkår som ikke er etterkommet på noen tidspunkt. Slik vi ser konsekvensene av Skibotn utbyggingen i dag så har TK i liten grad vært villig til å følge opp konsesjonsvilkårene satt i Rettsbok for Lyngen Herredsrett, sak nr: 28/76B.

Det skal nevnes at KJSF var en høringspart ved utbyggingen av Skibotnkraftverket (Kilde: Rettsbok for Lyngen Herredsrett, sak nr: 28/76B side 41). Foreningen var også behjelpelig med båt og hytte i forbindelse med fiskeribiologiske forundersøkelser gjort i 1972, av Hans Kristian Andersen ved Tromsø Museum.

Videre var styret i KJSF i møte med TK høsten 2012. Møte ble ledet av Jostein Jerkø fra TK, hvor deres nye planer ble formidlet. Under møtet kom KJSF med en rekke forslag og innspill overfor TK angående de nye planene. Det ble avtalt at TK skulle lage et referat fra møte hvor våre «innsigelser» ble tatt med. Men heller ikke her har vi hørt eller sett referat.

Manglende tillit til Statskog.

KJSF har drevet kultiveringsarbeid siden 1980 tallet for å prøve å rette opp noe av skadene som ble påført fjellområdet i forbindelse med utbyggingen i 1979. Foreningen har fått begrenset økonomisk støtte til dette arbeidet fra «grunneier» Statskog. Her skal nevnes at Statskog de siste årene har endret på praksis med støtte til kultiveringstiltak i Kitdalsvannene som ikke prioritert. De støtter i dag kun tiltak som de karakteriserer som «nærområde», hvor Kitdalsvannene er definert som et ikke nærområde og dermed ikke kan få støtte.

KJSF har derfor måtte søke etter andre kilder for å holde kultiveringstiltakene oppe. I 2012 var vi heldig og fikk støtte fra Fylkeskommunen, gjennom FYSAK. Videre har forsvaret vært behjelpelig med transportoppdrag i forbindelse med vår aktivitet, og lån av infrastruktur som laget har trengt til lagringa av kultiveringsutstyr. Man kan derfor si at KJSF har klart å drive kultiveringsarbeid på tross av og ikke på grunn av Statskog.

Foreningen opplever stadig som med TK manglede svar på skriftlige henvendelser til Statskog. Og saker som blir avtalt i møter overholdes ikke. KJSF har siden etableringen i 1971 jobbet for å legge til rette for utøvelse av friluftsliv i vårt nærområde Kitdalen-Breidalen, men i alle år følt Statskog som en motspiller og ikke en medspiller.

Grunnen til at dette nevnes er for å vise at ingen av eierne i Storfjord kraft bringer tillit inn i det nye selskapet, og det kan derfor være svært vanskelig å forholde seg til både muntlige og skriftlige uttalelser som kommer i forbindelse med omsøkte tiltak. KJSF stiller videre spørsmål med hva det er i de nye omsøkte tiltakene fra Storfjord kraft som gjør at Troms kraft eller Storfjord kraft skal begynne å overholde sine konsesjonsforpliktelser nå, når Troms kraft ikke har vært villig til å gjøre det i snart 40 år. Det er heller ingen fungerende kontrollorgan som pålegger utbygger å gjøre dette. Det er derfor vanskelig å forholde seg til utbygger og stole på at en eventuell ny utbygging vil foregå i henhold til planen.

Man kan også stille spørsmål ved om Statskog sikter sin rolle som grunneier, da de har en sterk interesse av at tillatelse til utbygging gis. Gjennom å ha etablert Storfjord kraft sammen med Troms kraft får man en konflikt mellom sterke økonomiske interesser og ansvaret Statskog har som grunneier. Statskog er en forvalter av vår felles eiendom hvor allemannsretten står veldig sterkt, og det er grunn til å stille spørsmål ved om grunneier her tar hensyn til og vektlegger allemannsretten, eller om økonomiske hensyn overstyrer deres handlinger. Ville f.eks. Statskog stilt strengere krav om utredninger til Troms kraft hvis de ikke hadde vært medeier i Storfjord kraft, når utbygging i Breidalen er i direkte konflikt med en utbygging i Stordalen.

Vedlegg 1. Utdrag av Rettsbok for Lyngen Herredsrett, sak nr: 28/76B at det i konsesjonsbestemmelsene punkt 14 II A pålegges å sette ut fisk for å kompensere for ødelagt produksjonsområde.

4

13.

Konsesjonæren plikter å erstatte utgiftene til vedlikehold og istandsetting av offentlige veger, bruer og kaier, hvis disse utgifter blir særlig øket ved anleggsarbeidet. I tvilstilfelle avgjøres spørsmålet om hvorvidt vilkårene for refusjonsplikten er til stede, samt erstatningens størrelse, ved skjønn på konsesjonærens bekostning. Veger, bruer og kaier som konsesjonæren anlegger, skal kunne benyttes av almennheten med mindre NVE trefter annen bestemmelse. Spørsmålet om stenging av anleggsveier i fjellet blir å avgjøre av NVE i samråd med Landbruksdepartementet og Storfjord kommune. Ved utstikking av anleggsveger skal samtlige berørte myndigheter tas med på råd.

14.

I.

Konsesjonæren plikter å påse at han selv, hans kontraktører og andre som har med anleggsarbeidet og kraftverksdriften å gjøre, tar de nødvendige hensyn for å forebygge skader på vilt- og fiskebestandene som berøres av utbyggingene, reguleringene og den øvrige drift av anleggene. Herunder skal konsesjonæren

- a. forebygge fare for tilslamming og annen forurensning av vassdragene,
- b. slippe inntil 120 000 m³ som lokkeflommer fra Galgjav'ri for å lette laksens oppgang ovenfor kraftstasjonen,
- c. anordne sperregitter foran tappetunneler og utløpet av kraftstasjonen hvis kostnaden med tiltakene står i rimelig forhold til det som oppnås,
- d. dekke utgiftene til ekstraordinært jakt- og fiskeoppsyn i anleggstiden,
- e. foreta rydding av neddemte arealer, herunder finrydding av garnplasser etter nærmere bestemmelse av departementet eller den dette bemyndiger, samt med års mellomrom etter at reguleringene er satt i verk, å foreta etterryddinger og fjerning av løst trevirke som er til vesentlig ulempe for utøvelse av fiske.

II.

Konsesjonæren plikter etter nærmere bestemmelser av vedkommende departement eller den dette bemyndiger

- a. å sørge for fangst eller produksjon av den stamfisk som er nødvendig for at utsettingspålegg som gis i henhold til punkt b, til enhver tid kan effektueres,
- b. å sette ut yngel og/eller settefisk (herunder også smolt og annen flerårig fisk) i det antall, av de arter og stammer, den

størrelse og kvalitet, og på den tid, sted og måte som måtte fastsettes,

- c. å bekoste fiskeri- og viltbiologiske undersøkelser, herunder langtidsundersøkelser som omfatter de populasjoner som berøres av utbyggingene og reguleringene,
- d. å foreta utfiskinger (uttynninger) dersom reguleringene fører til overbefolkning eller forverring av de naturlige forhold.

III.

Dersom det som følge av kraftutbyggingene og reguleringene oppstår skader som berører vilt- og fiskebestandene i området, tilpliktes konsesjonæren utover det som er nevnt ovenfor å bekoste ytterligere tiltak som departementet eller den dette bemyndiger bestemmer, såfremt omkostningene står i rimelig forhold til det som derved vinnes.

IV.

Dersom konsesjonæren unnlater å effektivere de årlige pålegg om tiltak som blir bestemt, kan han av departementet ilegges en løpende bot som minst motsvarer det gitte påleggs kostnad for regulanten, inntil pålegget er effektivert.

15.

Konsesjonæren plikter, dersom departementet finner det nødvendig, å utføre og vedlikeholde grunndammer (terskler) i de elvestrekninger som berøres av reguleringene og overføringene.

Videre plikter konsesjonæren etter nærmere bestemmelse av Hovedstyret for Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen å utføre sikringsarbeidet i reguleringsmagasinenes strandsoner og i Skibottselva nedenfor kraftstasjonen.

Arbeidene skal påbegynnes straks detaljene er fastlagt og må gjennomføres så snart som mulig deretter. Utførelsen undergis offentlig tilsyn. Utgifter i forbindelse med planlegging og tilsyn utredes av konsesjonæren.

16.

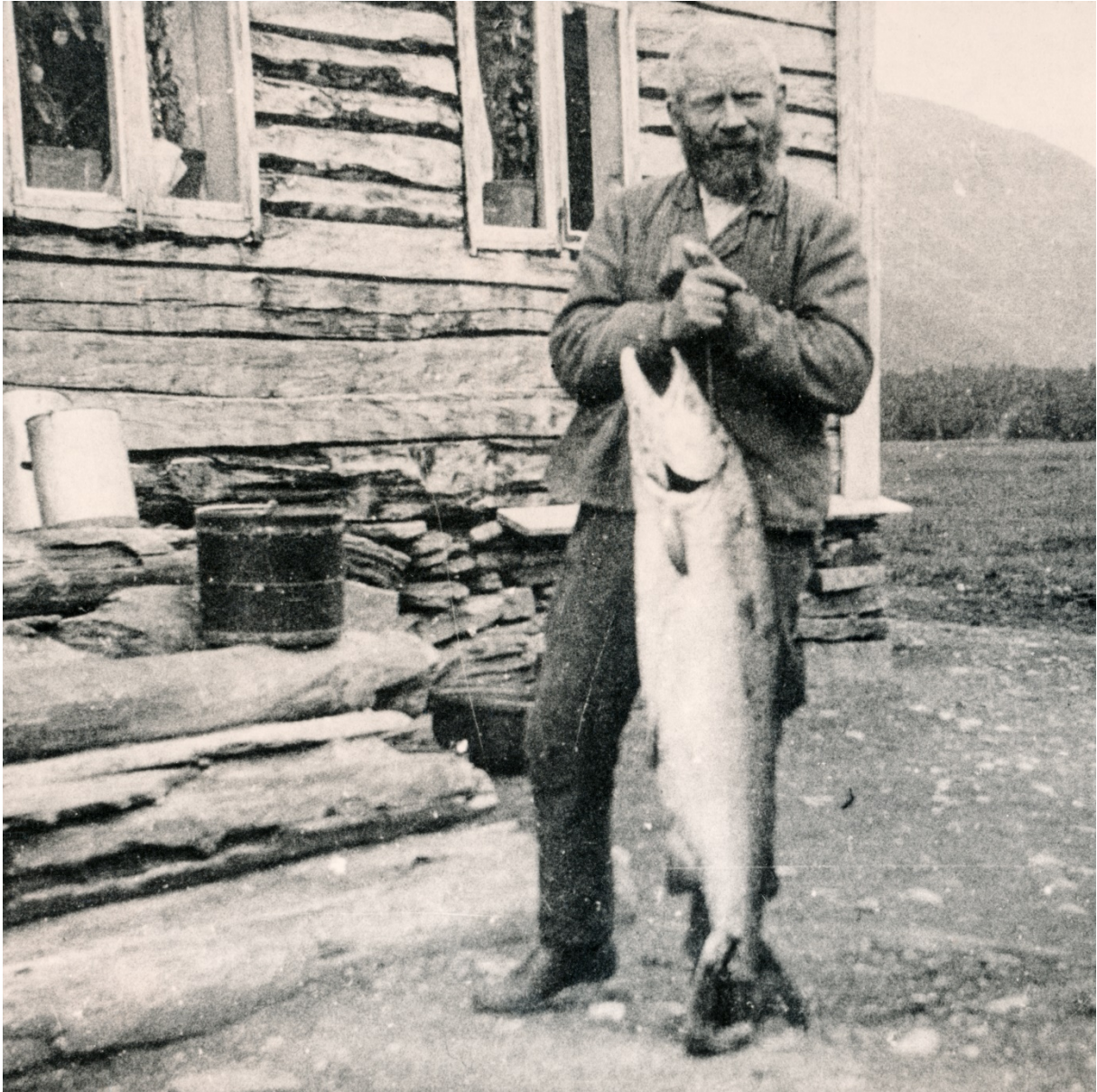
De neddemte områder ryddes for trær og busker som er over 1,5 m høye eller har over 8 cm stammediameter målt i 25 cm's høyde. Gjenstående stubber skal ikke være over 25 cm høye. Høyden regnes vinkelrett mot bakken. Rydding skal være fullført senest to år etter første neddemming av vedkommende areal.

Ryddingen skal så vidt mulig unngås lagt til yngletiden for småvilt.

17.

Ved reguleringsanleggene skal det tillates truffet militære foranstaltninger for spreng-

Høringsuttalelse vedrørende planlagt vannkraftutbygging i Stordalen i Signaldalen i Storfjord kommune



Innholdsfortegnelse

1.	GENERELT	3
2.	Elvesystemet.....	3
3.	Løfter fra utbygger foran kraftutbyggingen i Skibotndalen 1980	3
4.	Kommentarer til utbyggers fremlagte fiskeribiologiske utredning.....	3
5.	Gjenoppbygging av laksegyteplassene etter Skibotnutbyggingen.....	6
6.	Tap av fiskeområder og naturopplevelser i canyonen innenfor Indre Markuselv.....	6
7.	Temperaturendring som følge av føring av vann i tunnel.....	6
8.	Fare for luftovermetning og skade på fiskearter nedstrøms stasjonen.....	7
9.	Fare for feilfunksjon av omløpsventil	7
10.	Kortids- og langtidsforurensing av hele elva nedstrøms tunnel	7
11.	Ytterligere opplysninger om elvas bonitet	8
12.	Mulighet for å redde villaksstammen i elva	9
13.	Muligheten for å gjenoppbygge den elvelevende ørret og røyebestanden	9
14.	Nasjonale og internasjonale forpliktelser	9
15.	Avslutning og kravformulering	10

Bilde på dekkblad: Nils Haagensen f.10.03.1857 - d.03.12.1947 fotografert utenfor gammelhuset på Signalnes med et prakteksemplar av en Signaldalslaks.

Bildet antas å være tatt på 30-tallet.

Signaldalelvas Grunneierlag SA (SGSA) ønsker å uttale følgende vedrørende ovennevnte utbyggingsplaner:

1. GENERELT

Vi vil i denne uttalelse fremføre argumenter som imøtegår utbygging ut fra de momenter vi kjenner til i dag. I sum er disse svært alvorlige for fiskebestandene i vassdraget, og spesielt avgjørende for gjenoppbygging av en antatt utryddet villaksbestand.

Vår uttalelse baserer seg på de opplysninger som ble gitt fra panelet under folkemøte på Brenna den 10. mars, om at det ikke er aktuelt å realisere både overføring fra Breidalen og utbygging av Stordalen.

For ordens skyld har vi delt høringsuttalelsen inn i flere underkapitler.

2. Elvesystemet

Først vil vi påpeke at man med Breidalselva og Stordalselva egentlig snakker om opprinnelsen til Signal dalsvassdraget; Signaldalelva hadde sin kilde i Govdajavri som nå føres over til Skibotnvassdraget. De nevnte to elver er ikke bielver til vassdraget, slik søknaden synes å gi inntrykk av, de er slik vi ser det del av hovedstrengen fra kilde til sjø.

3. Løfter fra utbygger foran kraftutbyggingen i Skibotndalen 1980

I forhandlinger med Storfjord kommune og ved opplysninger på folkemøter ble det fra utbyggers side forsikret om at man etter 1980-utbyggingen ikke ville foreslå ytterligere inngrep som ville berøre Signal dalsvassdraget frem i tid.

Dette hadde bygdefolk tillit til, og ba om fredning av elva. Den endelige behandling i Departementet endte likevel opp med en korttidsfredning.

Vi mener Departementets avgjørelse ikke fristiller utbygger fra sine løfter ovenfor bygdefolket og anser det som umoralsk at de nå kommer tilbake for å gjøre ytterligere inngrep.

4. Kommentarer til utbyggers fremlagte fiskeribiologiske utredning.

Vi har på folkemøtet på Brenna den 10. mars allerede gitt uttrykk for at den fremlagte fiskeribiologiske utredning i konsesjonssøknaden forundrer oss. Utredningen har flere svakheter, bl.a. ved at den fremmer påstander som etter vår oppfatning brukes til å underbygge feilaktige konklusjoner.

Det er vanskelig å følge utredningens bruk av stedsnavn langs vassdraget. Utredningen oppgir at de følger navn oppgitt i Statens kartverk i 1:50000. Likevel tas inn viktige opplysninger om begrensnings av lakseførende strekning med navn som ikke forekommer i nevnte kart. Her nevnes f.eks. «Markusfossen». Denne eksisterer ikke på noen kart. Når man i tillegg oppgir en lokalitet som " Indre Markusfoss" gir dette stor forvirring.

Vi påpeker at lakseførende strekning rekker til drøyt en kilometer innenfor Indre Markuselv.

Vi vil her kommentere rapporten suksessivt slik momentrekkefølgen fremlegges i denne.

Påstanden om at man ut fra ungfiskregistreringer i 1987/88, 1991 og 1994 kan konkludere at Signaldalelva «ikke har vist potensiale for nevneverdig stor lakseproduksjon» og videre: «er det lite som taler for at elva noen gang har hatt en stor laksebestand» - mener vi er feil.

Sitatene gjenspeiler etter vårt syn et lite grundig utredningsarbeid. Her kunne en ved lokal utspørring kunnet få vite om en laksebestand på 50-60 tallet som var stor og av god kvalitet.

Om sjørret sies det at «fangstene på midten av 2000-tallet representerer en topp i oppfisket kvantum». Videre: «Fangstene av sjørret må i etterkant av påvisningen av G.Salaris sees i sammenheng med redusert konkurranse fra laks, og kan ikke forventes å være like høye etter en reetablering av laksebestanden i elva».

Ovennevnte beskrivelse som er gitt av elvas historikk og fremtidige potensiale er etter vår oppfatning basert på lettvinte betraktninger:

- De er kun tuftet på statistikker fra nyere tid og med et tallmateriale de selv beskriver som mangelfullt.
- Beskrivelsen er gjort uten bakgrunn i innhenting av erfaringsmateriale fra lokalkjente fiskere og grunneiere.

Grunneierne som etterkommere av tidlige slekter ved elva er av den oppfatning at rapportens elendighetsbeskrivelse av vassdraget har sin årsak i kraftutbyggingen i Skibotn som medførte tap av 8-10 % vannføring ved elveutløpet fra 1980. Vanntap er betydelig og har gitt store konsekvenser for gyteområdene, ikke minst i Stordalen der vanntapet er vesentlig høyere enn ved utløpet i fjorden.

Dette er forhold utredningen ikke nevner, og da heller ikke tar inn i vurderingene av elvas potensiale.

Etter 1980 begynte de fleste gyteplasser i elva å tørke ut. Innbyggerne i dalen så hva som var i ferd med å skje. De rustet seg med potetgrev og krafser og forsøkte å lede vann inn til gyteplassene som fikk for lite vann. Men dette var en kamp som var vanskelig å holde ut i lengden, og etter som de eldre i dalen ble borte ble også dette arbeidet mindre intenst. Fiskeslagene, særlig villaksen, mistet mye av sin mulighet for robust reproduksjon, og alle tall vi ser frem til Gyro-utbruddet viser en bestand som kjempet for sin eksistens.

Det er mao. ikke normale bestandstall biologene benytter i sin utredning – og som basis for verdisetting av elva generelt.

Utredningens omtale av gyteområder beskriver likeledes elvestrekningen mellom Indre Markusfoss - vi antar at det siktes til Indre Markuselv - og samløpet med Paraselva som å ha «*begrenset verdi som gyteområde*». En konklusjon basert på lave observasjoner under drivtelling høsten 2014, og på tross av at tilgjengeligheten på gytesubstrat blir beskrevet som god. Altså har en telling en enkelt høst ført til denne nedslående konklusjonen. Man har

konkludert med at beskaffenheten av denne elvestrekning er «*lik øvrige deler lakseførende strekning*». Altså dårlig.

Vår oppfatning er at denne elvestrekningen er spesielt viktig som gyteområde, og det var da også her de beste gyteplassene lå før elva tapte 8-10 % vannføring ved sjøen etter 1980. Det effektive tap i vannføring ved gyteplassene var relativt regnet mye høyere enn ved sjøen, kanskje innpå 20 %.

En reduksjon helt ned til 95% av elvas naturlige vannføring vil *rasere* alle gyteplasser på strekningen. Tilførselen av vann fra nordøstsiden av Stordalen er her neglisjerbar.

Rapporten viser videre til at det ikke ble påvist rødlistede arter av fisk eller bunndyr innenfor influensområdet. At området igjen kan bli et habitat for oppdyrking av den stedlige villaksen - som da må betegnes som rødlistet – nevnes ikke.

Rapporten avsluttes med en tabell med beskrivelse av grunnlag for verdisetting. Stordalselvas verdibeskrivelse oppgis å være av «*Liten verdi*» med lav gradering av «*Liten*».

Det sies at «*denne delen av elva (må) vurderes sammen med Signaldalelva for å få en samlet vurdering av vassdraget.*» Vi forstår dette slik at begge elvestrekninger da blir sidestilt avhengig av hvilken konklusjon man ender opp med for Signaldalelva.

For *Signaldalelva* oppgir denne verdivurderingen lav fisketetthet nedenfor Markusfossen, og likeledes nedenfor samløpet med Paraselva, hvor opplysningene om fisketettheter sies å være gamle, «*men viser situasjonen før G.salaris kom inn i elva.*»

Denne uttalelsen ser vi på som en avsporing av verdifastsettingen av den originale elva.

Det fordi man her, som tidligere nevnt, *ikke i tillegg* sier at opplysningene er hentet fra tidsperioden 9-14 år etter reduksjonen i vannstand etter Skibotnutbyggingen, dvs. i en periode da tørrleggingen av gyteplassene hadde fått virke over flere år. Altså mens innbyggerne i dalen - og fisken - kjempet for å beholde opprinnelig bestandsnivå som tidligere beskrevet.

Signaldalelva får i Tabell 5 på side 20 karakter «*Liten verdi*», gradert litt over middels av «*Liten verdi*».

Det springende punkt i Verdivurderingen for Signaldalelva og dermed Stordalselva fremkommer uansett fra rapportens siste setning for Signaldalelva:

«*Muligheten for en gjenoppbygging av laksebestanden i elva etter bekjempelse av G.salaris, samt den elvelevende sjørøyebestanden blir styrende for verdsettingen av elva*».

Etter stamfisket frem til høsten 2015 vet vi nå at vi med en viss sannsynlighet kan gjenoppbygge villaksstammen igjen, og at vi med stor sannsynlighet kan bygge opp både den elvelevende og den anadrome sjørøyebestanden.

Gitt dette, vil resonnementet føre til – ifølge rapportens konklusjoner – at:

Signaldalelva og Stordalelva verdisettes til maksimal score på verdiskalaen.

Men dette forutsetter at vi ikke må tape noen av elvas øvre deler, da disse vil bli helt avgjørende for gyting og reproduksjon av villaksstammene.

5. Gjenoppbygging av laksegyteplassene etter Skibotnutbyggingen

Elvas potensiale kan bare tas ut dersom uttørrede gyteplasser for villaks repareres.

SGSA vil ta initiativ til utbedring av gamle gyteplasser etter gyrobehandlingen høsten 2016.

6. Tap av fiskeområder og naturopplevelser i canyonen innenfor Indre Markuselv

Denne canyonen er et unikt naturområde som strekker seg fra Indre Markuselv og nær en kilometer innover mot Treriksrøysa. Endeveggen av canyonen danner fiskeoppgangshinderet mot Finland/Sverige. Fjellravinen er full av hølser, kulper og små stryk og er i lang tid beskrevet som et eldorado for fjellørret og fjellrøye, innblandet med anadrome innslag.

Utbyggeren beskriver også denne «elvekløfta» i sin siste brosjyre som «*regionalt viktig*» og nevner også funn av tre rødlistede arter her. Utbyggeren toner ned viktigheten av utbredelsen av disse karplantene ved at «*Karplantene i kløfta blir neppe berørt nevneverdig av redusert vannføring da knapt noen arter vokser inntil vannet i elva*».

Slike uttalelser ser vi på som en lettvint omgang med skadekonsekvenser. Rødlistede arter skal ikke utsettes for potensielt skadelige tiltak uten at føre-var prinsippet tas inn. Det er ikke uten grunn at disse rødlistartene overlever her. Vi vil hevde at det er på grunn av det totale miljø i elvekløfta.

Ved en reduksjon i vannføringen med 95 prosent eller mer, vil sannsynligvis dette habitatet svinne inn til enkelte vanngroper med kun et silder av vann mellom seg. Fiskepopulasjonen og vegetasjonen i den skrinne kløfta vil da svinne inn tilsvarende, og kanskje bli helt borte. Da vil naturopplevelsen for oss og kommende slekter bli borte for alltid.

Hele området er betegnet som vår siste villmark, og har tidvis alle de fire store artene innom, kanskje sjeldnest ulv.

7. Temperaturendring som følge av føring av vann i tunnel

SGSA er bekymret for temperaturendringer som følge av at vannet innelukkes i temperert fjelltunnel over flere kilometer. Vi vet lite om dette, men vi vet at fiskens utviklings- og levekår er temperaturstyrt.

Vi er også kjent med at isfrihet kan øke energiforbruket hos fiskeslagene med opptil 30 % (NINA, Alta).

Innføring av temperaturendringer kan føre til at sykluser endres i tid slik at levekår og dermed tilveksten av yngel og smolt hemmes. Påføring av slike endringer ved villaksens

gyteområder vil være uheldig, spesielt øverst i elva der evt. temperaturendringer vil være mest følbare.

Vi frykter at eggklekking og utvikling av smolt vil komme i ubalanse med de øvrige sykluser og variasjoner i elva som de stedegne fiskeslagene er tilpasset og er avhengige av for å overleve.

8. Fare for luftovermetning og skade på fiskearter nedstrøms stasjonen

Under maksimalt pådrag vil store vannmengder dras inn ved inntaket. Det vil da være fare for medrivning av luft, noe som vil føre til nitrogenovermetning som kan skade fisk nedstrøms stasjonen ved at nitrogen ekspanderer i fiskens åndedrettsystem med påfølgende skade i vev slik at fisk dør ut.

Vi er kjent med at denne problemstillingen oppstår fra tid til annen i utløpet fra Skibotn kraftverk, og kan ikke se bort fra at dette også kan oppstå i utløpet fra et evt. Stordalen kraftverk.

9. Fare for feilfunksjon av omløpsventil

Feilfunksjon på omløpsventil vil forekomme. Det er alltid fare for utfall av manøverkraft forårsaket av elektriske-, mekaniske feil i hydraulikksystemer, feil i styreelektronikk, osv.

Ved feilfunksjon på omløpsventil i forbindelse med lastavslag vil elvestrengen nedenfor kraftverket brytes, og elva vil tørrlegges til kun minstevannføring inntil vann fra inntaksdammen igjen fyller elveløpet. I verste fall når det «tørre» feltet sjøen før nytt vann kommer til. Plutselige fall i vannstand kan medføre at fisk, smolt og yngel tørrlegges og dør. Skjer dette om vinteren vil egg kunne frostekspioneres. Vi frykter at slike hendelser vil kunne desimere årsproduksjonen av smolt i større eller mindre grad, avhengig av naturlig vannføring og temperatur når hendelsen inntreffer.

10. Kortids- og langtidsforurensing av hele elva nedstrøms tunnel

Tunnelplanene har to mulige lengder. Disse forstås å bli drevet konvensjonelt, dvs. ved bruk av tynnhullsboring og dynamitt.

Fra tidligere er det kjent at dynamittslam er ugunstig ved avrenning i fiskelevende vassdrag. I tillegg til dette vil tunnelveggene ha rester av ammoniumforbindelser, petroleumsprodukter, løste metaller og andre toksiske produkter.

Når så elva gjennomskyller slike lange tunnellengder er det fare for at elva holdes forurenset over lang tid.

Artene laks og sjøørret er følsomme for forurensinger og fysiologisk stress. Bunndyr-samfunnet (byttedyra) kan i tillegg påvirkes negativt av toksiske forbindelser og tilslamming av habitatene. (NIVA 4082-99 side 61).

En utvasking av deponerte steintipper kan gi samme effekt for livet i elva.

11. Ytterligere opplysninger om elvas bonitet

Helt siden de tidligste tider er «*Laxen i Elfen*» blitt verdsatt og beskattet som en rik ressurs. Den første bosetter som bygslet jord av daværende proprietær var Mikkel Nilsen Pællæg. Han bosatte seg nær elveutløpet på Dalo i 1717. Allerede før dette var fisken utnyttet av tilfeldige bosettere, og de kjempet for sin fortsatte bruk siden Pellæg startet bruk av «*Nøter i Elfen*».

Da de første dølene kom til dalen fra 1848 og utover ble forekomstene beskrevet slik i Lyngen Bygdebok av herredskasserer Rolf Løkstad som hadde bosted øverst i dalen:

«Jakt og fiske ble det formentlig ikke nyttet i noen særlig grad av de første bureiserne. Elva gikk helt stinn av fisk, både laks og røie. Helt til lenge etter århundreskiftet var det eventyrlige fiskemengder i elva, inntil rovfiske på alle mulige måter desimerte bestanden til null og niks.»

Men bestandene tok seg fort opp igjen, og i «*Notdraget*», ei elvebukt med sandbunn i øverste del av brakkvannssonen ble det fisket med landnøter helt til like før andre verdenskrig. Mannskaper med notbruk, hest og vogn kom liketil fra Balsfjord kommune.

I krigsårene ble det fisket lite da store deler av den mannlige befolkningen hadde sett seg tvunget til å dra ut av landet. Etter at krigen var over hadde 3-4 års lav beskatning ført til at elva bugnet over av store bestander. Fisketettheten var så stor at innleide onnearbeidere inngikk avtaler med arbeidsgiverne angående laks til middag: Antall måltider med laks måtte *begrenses* til 2-3 pr uke! Bestandene ble mye beskattet, men holdt seg likevel i god hevd helt til vannoverføring til Skibotn kraftverk startet i 1979/80.

Gyteplassene for sjørøye og sjørørret har i normale tider med laks i elva vært lokalisert lengere nede i vassdraget enn der laksen har gytt. Dette etter sigende fordi den sterkeste fisken velger de øverste områdene. Kanskje har dette gjort at disse bestandene har tålt reduksjonen i vannmengde bedre enn villaksen i de øverste delene, der den relative vannmengdeinnskrenkning har vært størst etter 1980.

Oppsamlet kvantum død fisk etter bruk av rotenon høsten 2015 viste til fulle Signalalelvas egenskap til å være et særs godt leveområde for fisk. Det ble registrert ca. 2,5 tonn totalt, herav innpå 2 tonn sjørøye og sjørørret, resten oppdrettslaks og noen villaks. Observasjoner av fisk man ikke fikk opp pga. dybde og vanskelig tilgjengelighet er anslått til ytterlig 12-15 % større kvantum. I tillegg til dette ble det fanget 400 – 500 kg stamfisk før behandlinga, mao. et totalt uttak på om lag 3,3 tonn.

Til sammenligning ble det i naboelva Skibotnelva tatt opp noen få hundre kilo.

Ovennevnte beskrivelse viser at elva er unik i sin evne til å være et habitat for *store fiskemengder*.

12. Mulighet for å redde villaksstammen i elva

Som nevnt flere ganger ovenfor synes det nå å eksistere en mulighet til å reetablere den stedegne villaksbestanden i elva.

Etter mistanke om lakseparasitten Gyrodactylus Salaris tidlig på nittitallet, har oppsitterne i de 3 siste år fanget stamlaks for å kunne bevare gener i regi av GS-programmet. En viss aktivitet i regi av Fylkesmannen ble utført i perioden 2000 - 2007, dog uten fangst av stedegen laks.

Foran 2013-sesongen ble det fra fiskeribiologene ved Veterinærinstituttet i Trondheim opplyst at vi hadde gener fra «*en og en halv laks*», altså jevn godt med ingenting.

I perioden 2013 til 2015 innfridde vi Veterinærinstituttets målsetting av både sjørøye og sjøørret. Fram til 2015 var det fanget mange lakser av begge kjønn som var avkom av den originale villaksen. Nå er mengden av genmateriale slik at biologene uttrykker at det er mulig å reetablere en stedegen laksebestand. Her nevnes at vi fortsatt har mulighet til å fange flere stedegne laks i forbindelse med stamfiske før siste rotenonbehandling inneværende år.

For å kunne lykkes i oppbyggingen av ny laksebestand må vi forebygge den minste hendelse eller endring av mulig negativ karakter i lang tid fremover. Og vi må tilrettelegge for at laksens forhold for formering gjenopprettes, blant annet gjennom reparasjon av villaksgyteplassene som ble ødelagt ved kraftutbyggingen og vannoverføringene til Skibotn kraftverk. Det er kun gjennom slik tilnærming den stedegne laksestammen sakte kan bygges opp til en bærekraftig størrelse.

Vi må ut fra ovenstående kreve at elva ikke må utsettes for negative endringer flere ganger.

13. Muligheten for å gjenoppbygge den elvelevende ørret og røyebestanden

Regulantens utredning gir uttrykk for at elvens verdifastsettelse avhenger av fremtidig oppbygging av elvelevende ørret- og røyebestand.

Oppfanget kvantum av elvelevende og anadrom røye og ørret var per 2015 så stor at fiskeribiologene hos Veterinærinstituttet uttrykker at det ikke skal være noen fare for at bestandene ikke kan føres videre.

Sjørøyebestanden har liten utbredelse lenger sør i Norge og regnes av mange som mer "eksotisk" enn laksen. At vi nå har mulighet til å reetablere tre livskraftige anadrome bestander i samme elv er unikt i nasjonal sammenheng.

14. Nasjonale og internasjonale forpliktelser

Regjeringen uttaler ved Miljø- og klimaminister Vidar Helgesen at den bruker store ressurser for å ta vare på vill laksefisk. I sin tale i Alta under konferansen «*Villaksen i nord – med et internasjonalt perspektiv*» den 9. februar i år med Hans Majestet Kong Harald som deltager, sa han i sin tale «*Villaksen – vårt naturlige arvesølv*» at Norge har forpliktet seg gjennom

stortingsproposisjon nr. 32 av 2006-2007, samt gjennom tilslutning til den nordatlantiske konvensjonen for bevaring av nordatlantisk laks, NASCO, til å bevare, gjenoppbygge, utvikle og sikre bærekraftig forvaltning av villaksen i Nord-Atlanteren gjennom internasjonalt samarbeid.

I samme tale sa Miljøvernministeren også at «hvis en villaksbestand, med sitt unike genmateriale, går tapt, så er ikke målet nådd.»

Lakse- og innlandsfiskslovens formål legger også vekt på at det skal være et høstingsverdig overskudd av bestandene. Vi skal også kunne ta ut et overskudd av ressursen.

Det er vel kjent at det siden 1970 har vært en negativ utvikling for villaksen i hele Nord-Atlanteren. I 1999 la det regjeringsutnevnte villaksutvalget fram sin utredning om årsaker til nedgangen og forslag til tiltak for å bedre situasjonen.

Miljøvernministeren mente at utvalget med denne NOUen la et godt grunnlag for det videre arbeidet, og at det siden 1999 og fram til i dag har vært et betydelig løft i villaksforvaltningen som har bidratt til å bremse utviklingen.

Den nasjonale planen for utryddelse av Gyrodactyls Salaris er også en del av arbeidet med å sikre villaksstammene.

15. Avslutning og kravformulering

SGSA har vært lojal til alle programmer, lover og regler, og har bidratt i aksjonen med oppfangning av stamfisk, utryddelse av lakseparasitten, samt forvaltet vårt vassdrag med hensyn på å opprettholde bærekraftige bestander.

Som det i ovenstående uttalelse er påpekt flere ganger så er SGSA opptatt av at:

- Villaksstammen må reddes. Vi har nå en unik mulighet til å kunne klare dette. I samarbeid med Veterinærinstituttet gjennomføres nå et program der gener er bevart for reetablering etter rotenonbehandlingen 2016, et program nasjonen v/Miljødirektoratet investerer stort i.
- Signaldalsvassdrag gis rettmessig verdisetting, og løftes fra det regulanten hevder er «*av lokal eller unntaksvis regional verdi*», til «*nasjonal eller også internasjonal verdi*». Den stedeagne laksen i Signaldalsvassdraget må kategoriseres som rødlistet.
- Rødlistede arter i elveravinen innenfor Indre Markuselv ikke utsettes for fare for utryddelse.
- Signaldalsvassdraget allerede har tatt en stor belastning ved tap av store vannmengder til Skibotnutbyggingen i 1980. Bygdefolk og folk utenfor området anser det som umoralsk at samme utbygger kommer tilbake for å gjøre ytterligere inngrep.
- Overordnede myndigheter tar konsekvens av at Norge har forpliktet seg til bevaring av villaks gjennom egen stortingsmelding om villaks av 2009, Stortingsproposisjon nr. 32 om vern av villaks, øvrig eget lovverk, samt Norges tilslutning til den

Signaldalen 31.03.16

nordatlantiske konvensjonen for bevaring av nordatlantisk laks, og som deltager i konvensjonens organisasjon, NASCO.

- Nevnte internasjonale konvensjon har en føre-var tilnærming som tilsier at «*Ingen potensielt skadelige tiltak skal foretas uten at vitenskapelig baserte analyser av konsekvenser er foretatt*». Det vil si at ingen inngrep som berører laks kan foretas uten at man på forhånd har god kunnskap om konsekvensene av inngrepet.

Ut fra ovenstående forventer vi at alle typer inngrep som kan påvirke Signaldalelva forhindres av overordnede nasjonale og internasjonale myndigheter.

Vi ber derfor om at søknaden avslås.

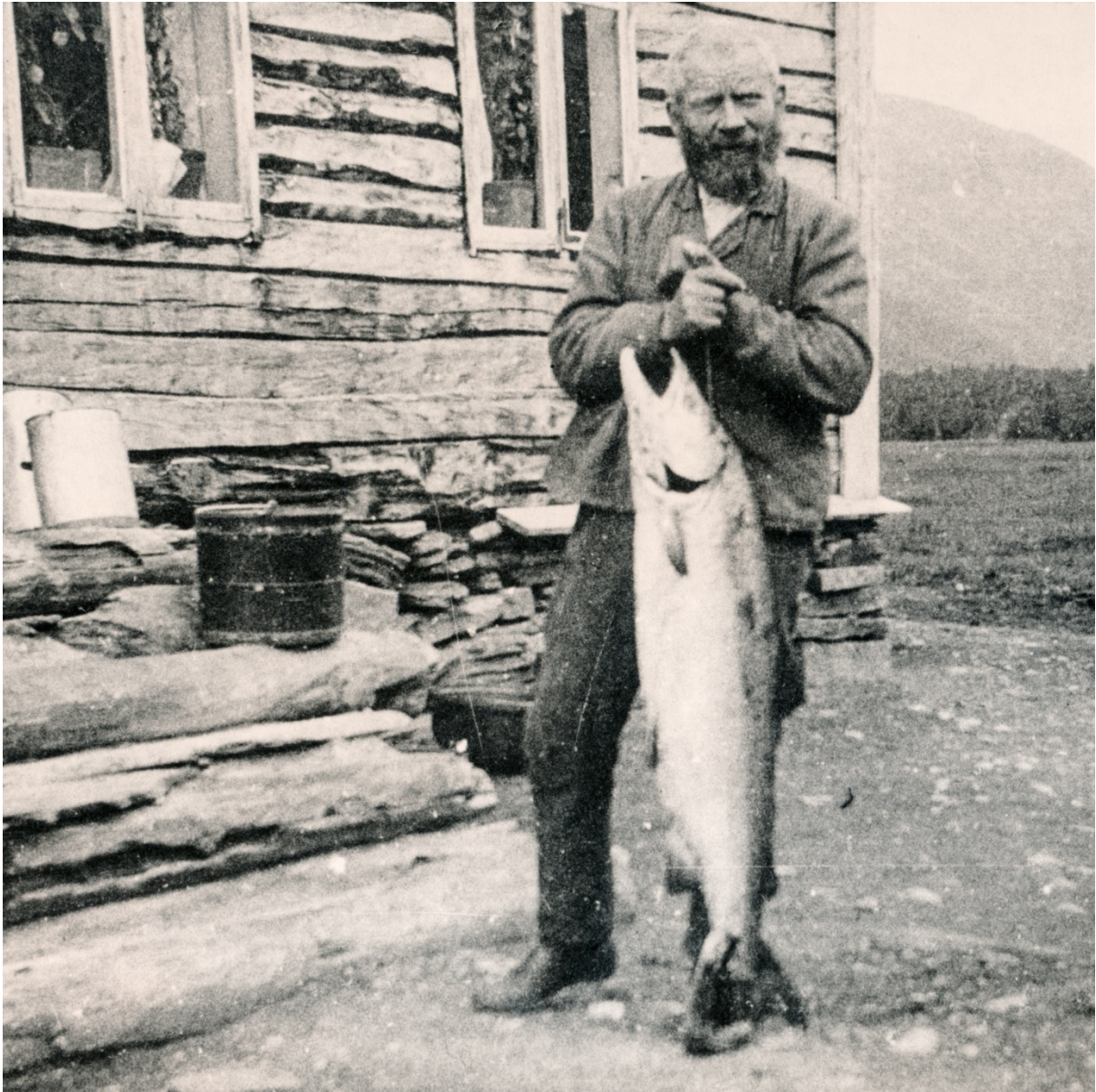
Signaldalen 31. mars 2016.



Signaldalelvas Grunneierlag SA
Signaldalen
9046 Oteren

Styreleder Harald Olsborg

Høringsuttalelse vedrørende planlagte vannoverføringer fra Breidalen til Govda og videre til Skibotndalen, Storfjord kommune





Innholdsfortegnelse

1.	GENERELT	3
2.	Elvesystemet.....	3
3.	Løfter fra utbygger foran kraftutbyggingen i Skibotndalen 1980	3
4.	Kommentarer til utbyggers fremlagte fiskeribiologiske utredning.....	3
5.	Gjenoppbygging av laksegyteplassene etter Skibotnutbyggingen.....	5
6.	Tap av fiskeområder og naturopplevelser i canyonen innenfor Indre Markuselv.....	5
7.	Avrenningen fra de foreslåtte bortdrenerte områder	6
8.	Flommer som viktige rensere av vassdrag	6
9.	Ytterligere opplysninger om elvas bonitet	7
10.	Mulighet for å redde villaksstammen i elva	8
11.	Muligheten for å gjenoppbygge den elvelevende ørret og røyebestanden.....	8
12.	Nasjonale og internasjonale forpliktelser	8
13.	Avslutning og kravformulering	9

Bilde på dekkblad: Nils Haagensen f.10.03.1857 - d.03.12.1947 fotografert utenfor gammelhuset på Signalnes med et prakteksemplar av en Signaldalslaks.

Bildet antas å være tatt på 30-tallet.



Signaldalelvas Grunneierlag SA (SGSA) ønsker å uttale følgende vedrørende ovennevnte utbyggingsplaner:

1. GENERELT

Vi vil i denne uttalelse fremføre argumenter som imøtegår utbygging ut fra de momenter vi kjenner til i dag. I sum er disse svært alvorlige for fiskebestandene i vassdraget, og spesielt avgjørende for gjenoppbygging av en antatt utryddet villaksbestand.

Vår uttalelse baserer seg på de opplysninger som ble gitt fra panelet under folkemøtet på Brenna den 10. mars, om at det ikke er aktuelt å realisere både overføring fra Breidalen og utbygging av Stordalen.

For ordens skyld har vi delt høringsuttalelsen inn i flere underkapitler.

2. Elvesystemet

Først vil vi påpeke at man med Breidalselva og Stordalselva egentlig snakker om opprinnelsen til Signaldalsvassdraget; Signaldalelva hadde sin kilde i Govdájavri som nå føres over til Skibotnvassdraget. De nevnte to elver er ikke bielver til vassdraget, slik søknaden synes å gi inntrykk av, de er slik vi ser det en del av hovedstrengen fra kilde til sjø.

3. Løfter fra utbygger foran kraftutbyggingen i Skibotndalen 1980

I forhandlinger med Storfjord kommune og ved opplysninger på folkemøter ble det fra utbyggers side forsikret om at man etter 1980-utbyggingen ikke ville foreslå ytterligere inngrep som ville berøre Signaldalsvassdraget frem i tid.

Dette hadde bygdefolk tillit til, og ba om fredning av elva. Den endelige behandling i Departementet endte likevel opp med en korttidsfredning.

Vi mener Departementets avgjørelse ikke fristiller utbygger fra sine løfter ovenfor bygdefolket og anser det som umoralsk at de nå kommer tilbake for å gjøre ytterligere inngrep.

4. Kommentarer til utbyggers fremlagte fiskeribiologiske utredning.

Vi har på folkemøtet på Brenna den 10. mars allerede gitt uttrykk for at den fremlagte fiskeribiologiske utredning i konsesjonssøknaden forundrer oss. Utredningen har flere svakheter, bl.a. ved at den fremmer påstander som etter vår oppfatning brukes til å underbygge feilaktige konklusjoner.

Det er vanskelig å følge utredningens bruk av stedsnavn langs vassdraget. Utredningen oppgir at de følger navn oppgitt i Statens kartverk i 1:50000. Likevel tas inn viktige opplysninger om begrensning av lakseførende strekning med navn som ikke forekommer i



nevnte kart. Her nevnes f.eks. «Markusfossen». Denne eksisterer ikke på noen kart. Når man i tillegg oppgir en lokalitet som "Indre Markusfoss" gir dette stor forvirring.

Vi påpeker at lakseførende strekning rekker til drøyt en kilometer innenfor Indre Markuselv.

Påstanden om at man ut fra ungfiskregistreringer i 1987/88, 1991, 1992, 1994 og 2001 kan konkludere at Signaldalelva «*ikke har vist potensiale for nevneverdig stor lakseproduksjon*» og videre: «*er det lite som taler for at elva noen gang har hatt en stor laksebestand*» - mener vi er en feilkonklusjon.

Det gjøres til et betydelig poeng at registreringer fra «årene 1991 og 1994 trolig viser det vi kan betrakte som normale tettheter av lakseunger i elva. Det vil si at elva ikke har vist et potensiale for nevneverdig lakseproduksjon».

Om sjørret sies det at «fangstene på midten av 2000-tallet representerer en topp i oppfisket kvantum». Videre: «Fangstene av sjørret må i etterkant av påvisningen av G.Salaris sees i sammenheng med reduserte konkurranse fra laks, og kan ikke forventes å være like høye etter en reetablering av laksebestanden i elva».

Ovennevnte beskrivelse som er gitt av elvas historikk og fremtidige potensiale er basert på lettvinte betraktninger;

- De er kun tuftet på statistikker fra etter Skibotnutbyggingen og med et tallmateriale de selv beskriver som mangelfullt.
- Beskrivelsen er gjort uten bakgrunn i innhenting av erfaringsmateriale fra lokalkjente fiskere og grunneiere.

Grunneierne som etterkommere av tidlige slekter ved elva er av den oppfatning at rapportens elendighetsbeskrivelse av vassdraget har sin årsak i kraftutbyggingen i Skibotn som medførte tap av 8-10 % vannføring ved elveutløpet fra 1980. Vanntap er betydelig og har gitt store konsekvenser for gyteområdene, ikke minst i Stordalen der vanntapet er vesentlig høyere enn ved utløpet i fjorden.

Dette er forhold utredningen ikke nevner, og da heller ikke tar inn i vurderingene av elvas potensiale.

Etter 1980 begynte de fleste gyteplasser i elva å tørke ut. Innbyggerne i dalen så hva som var i ferd med å skje. De rustet seg ut med potetgrev og krafser og forsøkte å lede vann inn til gyteplassene som fikk for lite vann. Men dette var en kamp som var vanskelig å holde ut i lengden, og etter som de eldre i dalen ble borte ble også dette arbeidet mindre intenst. Fiskeslagene, særlig villaksen, mistet mye av sin mulighet for robust reproduksjon, og alle tall vi ser frem til Gyro-utbruddet viser en bestand som kjempet for sin eksistens.

Det er derfor ikke normale bestandstall biologene benytter i sin utredning – og som basis for verdisetting av elva generelt.

Vår oppfatning er at elvestrekningen fra Indre Markuselv og ned til Signalnes er spesielt viktig som gyteområder, og det var da også her de beste gyteplassene lå før elva tapte 8-10

% vannføring ved sjøen etter 1980. Det effektive tap i vannføring ved gyte plassene var relativt regnet mye høyere enn ved sjøen, kanskje innpå 20 %.

Det springende punkt i Verdivurderingen for Signaldalelva fremkommer uansett fra rapportens siste setning for Signaldalelva: «Muligheten for en gjenoppbygging av laksebestanden i elva etter bekjempelse av G.salaris, samt den elvelevende sjørøyebestanden blir styrende for verdsettingen av elva».

Etter stamfisket inntil høsten 2015 vet vi nå at vi med en viss sannsynlighet kan gjenoppbygge villaksstammen igjen, og at vi med stor sannsynlighet kan bygge opp den elvelevende og også den anadrome sjørøyebestanden.

Gitt dette, vil resonnementet føre til – ifølge rapportens konklusjoner – at: Signaldalelva verdisettes til maksimal score på verdiskalaen.

Men dette forutsetter at vi ikke må tape noe vann, da dette er helt avgjørende for gyting og reproduksjon av villaksstammene.

5. Gjenoppbygging av laksegyte plassene etter Skibotnutbyggingen

Elvas potensiale kan bare tas ut dersom uttørrede gyte plasser for villaks repareres.

SGSA vil ta initiativ til utbedring av gamle gyte plasser etter gyrobehandlingen høsten 2016.

6. Tap av fiskeområder og naturopplevelser i canyonen innenfor Indre Markuselv

Denne canyonen er et unikt naturområde som strekker seg fra Indre Markuselv og nær en kilometer innover mot Treriksrøysa. Endeveggen av canyonen danner fiskeoppgangshinderet mot Finland/Sverige. Fjellravinen er full av holer, kulper og små stryk og er i lang tid beskrevet som et eldorado for fjellørret og fjellrøye, innblandet med anadrome innslag.

Utbyggeren beskriver også denne «elvekløfta» i sin siste brosjyre som «*regionalt viktig*» og nevner også funn av tre rødlistede arter her. Utbyggeren toner ned viktigheten av utbredelsen av disse karplantene ved at «*Karplantene i kløfta blir neppe berørt nevneverdig av redusert vannføring da knapt noen arter vokser inntil vannet i elva*».

Slike uttalelser ser vi på som en lettvint omgang med skadekonsekvenser. Rødlistede arter skal ikke utsettes for potensielt skadelige tiltak uten at føre-var prinsippet tas inn. Det er ikke uten grunn at disse rødlistartene overlever her. Vi vil hevde at det er på grunn av det totale miljø i elvekløfta.

Ved en reduksjon i vannføringen vil med største sannsynlighet dette habitatet svinne mye inn. Fiskepopulasjonen og vegetasjonen i denne skrinne kløfta vil da svinne inn tilsvarende.

Hele området er betegnet som vår siste villmark, og har tidvis alle de fire store artene innom, kanskje sjeldnest ulv.

7. Avrenningen fra de foreslåtte bortdrenerte områder

Overføringene som begynte å drenere vann over til Govda startet i 1978-79. Govda ligger på 706 moh., og alt vann vi tapte lå da fra denne høyden og helt opp til over 1500 moh.

De områdene man vil ta vann fra ligger fra 750 moh. og høyere.

Det største området drenerer til Ragatjohka og utgjør ca. halvparten av totalområdet. Nesten hele dette arealet består av et sørøstvendt sletteområde på 800-950 meters høyde. I nordvest skjermer en flere kilometer lang fjellvegg av området opp til nær 1500 meters høyde. Uten tvil er dette et område som påvirkes sterkt av solinnstråling og vern fra nordlige vinder, med tilhørende tidlig avrenning.

Det samme må gjelde i enda større grad for området som drenerer til Goattrrotjohka. Her er terrenget formet som en stor fjelldal med åpning mot solen. Fjellveggene går opp fra 800 til 1200 moh., men fjellsidene er svært steile og fanger inn sol, slik at hele feltet tiner tidlig ned.

Det vestligste arealet ligger på en litt høyereliggende fjellslette. Også denne ligger i solhellinga vernet av Goatteorotrassas fjellsider i nord.

Ut fra dette kan man si at hele dette området har sin hovedavrenning tidligere enn fra de områder vi tapte ved Skibotnoverføringene i 1979.

8. Flommer som viktige rensere av vassdrag

Flommene er en del av elvenes syklus, og kan være av stor betydning for fiskens levekår i vassdraget.

Vi har erfart at kjoser og elvegreiner i tilknytning til Signaldalelva har grodd igjen de siste 30 årene, for så vidt en naturlig prosess, men vi vil påstå at kraftigere vårflommer hadde motvirket eller forsinket tilgroing og tilslamming i elveløpet.

Problemstillingen er omtalt bl.a. i statusrapporten «[Fiskehabitat i suldalslågen. Et studie av sedimentasjonsdynamikk, begroing, habitattilbud og habitatbruk hos fisk](#)». Av Jim Bogen, Trond Bremnes, Truls Bønsnes, Jan Heggenes, Stein Johansen og Svein Jakob Saltveit.

Rapporten omtaler bl.a. at lav vannføring og mangel på store flommer kan gi økt begroing av moser og økt sedimentasjon av organisk og uorganisk materiale som sand og grus i elva.

Vi forstår det slik at begroing, sedimentering av finmasser i fiskeyngelens naturlige skjulesteder ikke vaskes vekk som normalt med kraftigere vårflommer.

Problemstillingen gir redusert overlevelse for fiskeyngel, men vi ser også at områdene for ender og vadefugler er skrumpet betydelig inn i Signaldalen.

9. Ytterligere opplysninger om elvas bonitet

Helt siden de tidligste tider er «*Laxen i Elfen*» blitt verdsatt og beskattet som en rik ressurs. Den første bosetter som bygslet jord av daværende proprietær var Mikkel Nilsen Pælleg. Han bosatte seg nær elveutløpet på Dalo i 1717. Allerede før dette var fisken utnyttet av tilfeldige bosettere, og de kjempet for sin fortsatte bruk siden Pellæg startet bruk av «*Nøter i Elfen*».

Da de første dølene kom til dalen fra 1848 og utover ble forekomstene beskrevet slik i Lyngen Bygdebok av herredskasserer Rolf Løkstad som hadde bosted øverst i dalen:

«Jakt og fiske ble det formentlig ikke nyttet i noen særlig grad av de første bureiserne. Elva gikk helt stinn av fisk, både laks og røie. Helt til lenge etter århundreskiftet var det eventyrlige fiskemengder i elva, inntil rovfiske på alle mulige måter desimerte bestanden til null og niks.»

Men bestandene tok seg fort opp igjen, og i «*Notdraget*», ei elvebukt med sandbunn i øverste del av brakkvannssonen ble det fisket med landnøter helt til like før andre verdenskrig. Mannskaper med notbruk, hest og vogn kom liketil fra Balsfjord kommune.

I krigsårene ble det fisket lite da store deler av den mannlige befolkningen hadde sett seg tvunget til å dra ut av landet. Etter at krigen var over hadde 3-4 års lav beskatning ført til at elva bugnet over av store bestander. Fisketettheten var så stor at innleide onnearbeidere inngikk avtaler med arbeidsgiverne angående laks til middag: Antall måltider med laks måtte *begrenses* til 2-3 pr uke! Bestandene ble mye beskattet, men holdt seg likevel i god hevd helt til vannoverføring til Skibotn kraftverk startet i 1979/80.

Gyteplassene for sjørøye og sjørørret har i normale tider med laks i elva vært lokalisert lengere nede i vassdraget enn der laksen har gytt. Dette etter sigende fordi den sterkeste fisken velger de øverste områdene. Kanskje har dette gjort at disse bestandene har tålt reduksjonen i vannmengde bedre enn villaksen i de øverste delene, der den relative vannmengdeinnskrenkning har vært størst etter 1980.

Oppsamlet kvantum død fisk etter bruk av rotenon høsten 2015 viste til fulle Signaldalelvas egenskap til å være et særs godt leveområde for fisk. Det ble registrert ca. 2,5 tonn totalt, herav innpå 2 tonn sjørøye og sjørørret, resten oppdrettslaks og noen villaks. Observasjoner av fisk man ikke fikk opp pga. dybde og vanskelig tilgjengelighet er anslått til ytterlig 12-15 % større kvantum. I tillegg til dette ble det fanget 400 – 500 kg stamfisk før behandlinga, mao. et totalt uttak på om lag 3,3 tonn.

Til sammenligning ble det i naboelva Skibotnelva tatt opp noen få hundre kilo.

Ovennevnte beskrivelse viser at elva har evne til å være habitat for *store fiskemengder*.

10. Mulighet for å redde villaksstammen i elva

Som nevnt flere ganger ovenfor synes det nå å eksistere en mulighet til å reetablere en stedegen villaksbestanden i elva.

Etter mistanke om lakseparasitten Gyrodactylus Salaris tidlig på nittitallet, har oppsitterne i de 3 siste år fanget stamlaks for å kunne bevare gener i regi av GS-programmet. En viss aktivitet i regi av Fylkesmannen ble utført i perioden 2000 - 2007, dog uten fangst av stedegen laks.

Foran 2013-sesongen ble det fra fiskeribiologene ved Veterinærinstituttet i Trondheim opplyst at vi hadde gener fra «*en og en halv laks*», altså jevngodt med ingenting.

I perioden 2013 til 2015 innfridde vi Veterinærinstituttets målsetting av både sjørøye og sjørørret. Fram til 2015 var det fanget mange lakser av begge kjønn som var avkom av den originale villaksen. Nå er mengden av genmateriale slik at biologene uttrykker at det er mulig å reetablere en stedegen laksebestand. Her nevnes at vi fortsatt har mulighet til å fange flere stedegne laks i forbindelse med stamfiske før siste rotenonbehandling inneværende år.

For å kunne lykkes i oppbyggingen av ny laksebestand må vi forebygge den minste hendelse eller endring av mulig negativ karakter i lang tid fremover, herunder tap av 25 % av vannføringen i Kortelva.

Vi må tilrettelegge for at laksens forhold for formering gjenopprettes, blant annet gjennom reparasjon av villaksgyteplassene som ble ødelagt ved kraftutbyggingen og vannoverføringene til Skibotn kraftverk. Det er kun gjennom slik tilnærming den stedegne laksestammen sakte kan bygges opp til en bærekraftig størrelse.

Vi må ut fra ovenstående kreve at elva ikke må utsettes for negative endringer flere ganger.

11. Muligheten for å gjenoppbygge den elvelevende ørret og røyebestanden

Regulantens utredning gir uttrykk for at elvens verdifastsettelse avhenger av fremtidig oppbygging av elvelevende ørret- og røyebestand.

Oppfanget kvantum av elvelevende og anadrom røye og ørret var per 2015 så stor at fiskeribiologene hos Veterinærinstituttet uttrykker at det ikke skal være noen fare for at bestandene ikke kan føres videre.

Sjørøyebestanden har liten utbredelse lenger sør i Norge og regnes av mange som mer "eksotisk" enn laksen. At vi nå har mulighet til å reetablere tre livskraftige anadrome bestander i samme elv er unikt i nasjonal sammenheng.

12. Nasjonale og internasjonale forpliktelser

Regjeringen uttaler ved Miljø- og klimaminister Vidar Helgesen at den bruker store ressurser for å ta vare på vill laksefisk. I sin tale i Alta under konferansen «*Villaksen i nord – med et*



internasjonalt perspektiv» den 9. februar i år med Hans Majestet Kong Harald som deltager, sa han i sin tale *«Villaksen – vårt naturlige arvesølv»* at Norge har forpliktet seg gjennom stortingsproposisjon nr. 32 av 2006-2007, samt gjennom tilslutning til den nordatlantiske konvensjonen for bevaring av nordatlantisk laks, NASCO, til å bevare, gjenoppbygge, utvikle og sikre bærekraftig forvaltning av villaksen i Nord-Atlanteren gjennom internasjonalt samarbeid.

I samme tale sa Miljøvernministeren også at «hvis en villaksbestand, med sitt unike genmateriale, går tapt, så er ikke målet nådd.»

Lakse- og innlandsfiskslovens formål legger også vekt på at det skal være et høstingsverdig overskudd av bestandene. Vi skal også kunne ta ut et overskudd av ressursen.

Det er vel kjent at det siden 1970 har vært en negativ utvikling for villaksen i hele Nord-Atlanteren. I 1999 la det regjeringsutnevnte villaksutvalget fram sin utredning om årsaker til nedgangen og forslag til tiltak for å bedre situasjonen.

Miljøvernministeren mente at utvalget med denne NOUen la et godt grunnlag for det videre arbeidet, og at det siden 1999 og fram til i dag har vært et betydelig løft i villaksforvaltningen som har bidratt til å bremse utviklingen.

Den nasjonale planen for utryddelse av *Gyrodactylus Salaris* er også en del av arbeidet med å sikre villaksstammene.

13. Avslutning og kravformulering

SGSA har vært lojal til alle programmer, lover og regler, og har bidratt i aksjonen med oppfangning av stamfisk, utryddelse av lakseparasitten, samt forvaltet vårt vassdrag med hensyn på å opprettholde bærekraftige bestander.

Som det i ovenstående uttalelse er påpekt flere ganger så er SGSA opptatt av at:

- Villaksstammen må reddes. Vi har nå en unik mulighet til å kunne klare dette. I samarbeid med Veterinærinstituttet gjennomføres nå et program der gener er bevart for reetablering etter rotenonbehandlingen 2016, et program nasjonen v/Miljødirektoratet investerer stort i.
- Signaldalsvassdraget gis rettmessig verdisetting og løftes fra det regulanten hevder er «*av lokal eller unntaksvis regional verdi*», til «*nasjonal eller også internasjonal verdi*». Den stedeagne laksen i Signaldalsvassdraget må kategoriseres som rødlistet.
- Rødlistede arter i elveravinen innenfor Indre Markuselv ikke utsettes for fare for utryddelse.
- Signaldalsvassdraget allerede har tatt en stor belastning ved tap av store vannmengder til Skibotnutbyggingen i 1980. Bygdefolk og folk utenfor området anser det som umoralsk at samme utbygger kommer tilbake for å gjøre ytterligere inngrep.



Signalaldalen 31.03.16

- Overordnede myndigheter tar konsekvens av at Norge har forpliktet seg til bevaring av villaks gjennom egen stortingsmelding om villaks av 2009, Stortingsproposisjon nr. 32 om vern av villaks, øvrig eget lovverk, samt Norges tilslutning til den nordatlantiske konvensjonen for bevaring av nordatlantisk laks, og som deltager i konvensjonens organisasjon, NASCO.
- Nevnte internasjonale konvensjon har en føre-var tilnærming som tilsier at *«Ingen potensielt skadelige tiltak skal foretas uten at vitenskapelig baserte analyser av konsekvenser er foretatt»*. Det vil si at ingen inngrep som berører laks kan foretas uten at man på forhånd har god kunnskap om konsekvensene av inngrepet.

Ut fra ovenstående forventer vi at alle typer inngrep som kan påvirke Signalalelva forhindres av overordnede nasjonale og internasjonale myndigheter.

Vi ber derfor om at søknaden avslås.

Signalaldalen 31. mars 2016.

Signalalelvas Grunneierlag SA

Signalaldalen

9046 Oteren

Styreleder Harald Olsborg

Anny og Oddmund Eriksen
Heimdalvn 16
9325 Bardufoss
Mobil 90675223
Epost: oheriksen@yahoo.no

Bardufoss 30. mars 2016

NVE - Konesjonsavdelingen,
Postboks 5091 Majorstua,
0301 Oslo

Innsigelse til planer om ytterligere utvidelse av Skibotn kraftverk

Vi viser til brev fra NVE datert 21.12.2015, ref: 201001771-74 201100944-77.

Saken gjelder søknad om flere konsesjoner for vannkraftutbygging i Storfjord kommune, med høringsfrist 1. april 2016.

Vi eier eiendommene 46/30 og 46/33 i Apaja i Storfjord kommune. Disse eiendommene ligger inn til Skibotnelva like nedenfor brua over E6. Elva går her i stryk. Vi har en hytte på 46/30, og har fulgt med hvordan elva bygger seg opp vinterstid. Jeg, Oddmund, har også vokst opp i Apaja og er lokalkjent med forholdene i en mannsalder.

Etter kraftutbyggingen går elva åpen langt utover høsten. Når kulda setter inn, begynner elva å fryse til fra bunnen – sannsynligvis pga underkjølt vann fra de stille områdene lengre opp i elva. Dette gjør at elva stever og stiger, og det har hendt at den renner over elveforbyggingen nedenfor brua. Grunnvannet stiger da kraftig – det merkes i hele Apaja. Det er ikke felles kloakksystem i bygda. Bolighus og hytter har slamavskillere og drenering i grunnen. Det gjelder også Statoil. Når grunnvannet stiger så mye, fungerer dreneringen dårlig. Dreneringen fra Statoil ligger like ved vår hytte, og den gikk helt tett for noen år siden. Hus med kjellere risikerer å få grunnvann over kjellergulvet.

Flere av planene i konsesjonssøknaden er planlagt med overføring av vann til Govda, med kraftuttak i Lavka og Skibotn vannverk. Vannføringen i nedre del av Skibotnelva vil bli mye større, spesielt om vinteren. Vi frykter at det vil forsterke de problemene vi i dag har med høy vannstand om vinteren. Vi tror også at elva oftere vil gå ut over sine bredder vinterstid. Veger i området kan bli overflommet. Og grunnvannet vil bli enda høyere. Vi savner en konsekvensutredning av disse ulempene.

Vi går imot utbygging som fører med seg større vannføring i Skibotnelva vinterstid. Vi forlanger også at kraftverket har en bindende klausul om å redusere produksjonen når elva truer med å gå over sine bredder i Apaja.

Ellers er vi også ivrige sportsfiskere og er opptatt av å bedre forholdene for laks, sjøørret og sjørøye i elva. Kraftutbyggingen førte med seg at den aktive elvestrekningen ble kraftig redusert. Vi har erfart at det går lite fisk ovenfor tunnelen fra kraftverket.

Vil det la seg gjøre å føre utslippsvannet lenger opp i elva – slik at den lakseførende delen blir lengre?

Vennlig hilsen

Anny og Oddmund H. Eriksen

Kopi: Storfjord kommune
Statoil Skibotn

Underskriftskampanje mot Troms Kraftforsyning og Energi AS planer om Økt overføring av vann til Skibotn og Lavka kraftverk. Saks nr.201100944.

Utbyggingen av Skibotn og Lavka kraftverk i 1978 førte til at store områder i Storfjord ble berørt gjennom anleggsaktivitet. Elver ble tørrlagt, og fiskevann ødelagt. Demninger ble bygget og veier ble anlagt i til da urørt natur. Midlertidige veier og anleggsplasser som ble lagt igjen etter utbyggingen vises ennå som tydelige spor i naturen. Fiskevann som ikke var direkte berørt ble også ødelagt gjennom utstrakt garnfiske av arbeiderne som bodde på anleggene.

Totalbelastningen på naturområdene våre er nå så store gjennom allerede gjennomført kraftutbygging, bygging av forsvars bunkere og bygging av ny 420 kV kraftlinje, at ytterligere inngrep vil rasere våre naturområder for «all» framtid.

Vi støtter med våre underskrifter dette oppropet mot de framlagte planer om økt overføring av vann til Skibotn og Lavka kraftverk. Det er spesielt følgende inngrep vi vil framheve:

- Tørrlegging av landemerke **Bogelvfossen** i Kitdalen.
- Tørrlegging av **Norddalfossen** i Kitdalen.
- Tørrlegging av 4 elver i Breidalen, som vil gi sterkt redusert vannstand i Breidalen og i Stordalen i Signaldalen.
- Ytterligere visuell rasering av rekreasjonsområdene våre i fjellet.
- I tillegg vil foreslåtte inngrep gi sterkt redusert vannstand i både Kitdalselva og Signaldalselva.

Govda
vannet.
Ønsker vi
mer av dette?



Utarbeidet på vegne av befolkningen i indre Storfjord.

Underskrifter sendes NVE og Storfjord Kommune v.ordfører Knut Jentoft.

14/11 2011
underteikna av

Gunn Soltauwopio

9 Vigdis Johansen
Elinor Jensen
Geir Jensen
Toralf Johansen
Odd-Bjornar Jensen
Monica Jensen
Trude Jensen

~~Simon Lydosen~~
~~Holger Larsen~~

Bjorn Segda
Ann-Iren Larsen
Solveig Brynkund.
Janne Larsen

Bente N. Larsen

MARKUS N. LARSEN

Aron Aleksander Mjøs

Ina Helen Mjøs

Maria Mjøs

Robin Mjøs

Jon-Jon Mjøs

Terje A. Larsen

Svein Bjørn

Willy Andre Johann

Trude Segda

Trine Mathisen

And N. Lysbaker

Trond Larsen
Svanhild Myrhaug
Kinn Pedersen

Daniel Eriksen

Geir - Tore Larsen
Maria Hemmingsen
Ann Helen Myrhaug Borge

Gudon, Myrhaug

Tore K. Olstorg
Christor Olstorg

Øan - v. Jensen
Sindre Jensen

~~U~~ Vag-d Jensen

Anna M. Jensen

Helge Jensen

Anne Karin Pedersen

Hanne C. Fjenschaug

Liv Olstorg Pedersen

Jacquin Jensen —

Aina Rydnengen

Olga Jensen

Sigrid Tschelben

Øystein Drævoll

Dan Grønli

Holger Fagerl.

Aaga Ballvannne.

Ronny Johansen

Ø Inger-Lise Fagerli

Ø Bjørn Martin Sivertsen

Bengt Sulcaunio

u
B

Torgim Elvemo

Magnar Ryeng

Edin Ryeng

Janne Steenberg

Jann Arne Frostad

Peter Aronsen

Wise Elvemo

Ragnhild Fagerli

Torleif Fagerli

Fell Fagerli

Verche Brattli

Jennifer Brattli

Jockim Arorsen

Malene Suleavoss

Monica Olsen

Hau Tu Myrhaug

Kyll & Per

Birger Larsen
for min

Ester Larsen

Viljar Larsen Johansen

Ash Goren

And H. Unksen

Stein Ivar Unksen

Sven Erik Isaksen

Ragnhild Isaksen

~~DDDD~~

Gunnar Larsen

Tund Larsen

Nils G. Grøbli

Torstein Stadel

Laila Aronsen

Berit Oldeland

Bjorn Strøm

Mart Stene

Lis Norman

Ronald Fjorheim

WONG DUEAN TIGENSCHAU

Anne Stangeland

Terje Jon

Hans Norman Ryeng

Rita Ryeng

Vigdis Ryeng

Willy Ryeng

Ann-Catharina Sjogren

Tam Fjorheim

Evy A Hansen

Evy Tigenrochan

Tor-Inge Aho Skar

Elisabeth Skar

Lilli-Tove Engard

John Ove Bratli
Leif Larsen 1942

Ingrid Bjørklund

Børn Hugo Foged
Bjørn

Cato Fogli

Kelene Larsen

Dr. A. N. N. N.

Martin Pettersen

Stran Fjerschaan

Vibeke Eilertsen

Robin Markhus

Leif Skogly

Christian Schjerve

Lars Vidar Bjørklund

Liv Torun Bjørklund

Erind. Lillo

Vale Døff

Ridder Heiseth

Eirik Hansen

Lars Ingv. Bjørklund

Willy J. Fjærnes

Stig Verne Johansen

Ann. - Solveig Johansen

Dr. T. Nerheim

Kennedy Bjørklund

Knut Hge Fjerschaan

M. N. N. N.

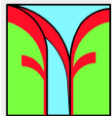
Widar Fjerschaan

Markus Hansen

Geir Fjerschaan

Kare + N. N.

Lars N. N.



forum for
natur og
friluftsliv
TROMS

NVE
Postboks 5091 Majorstua
0301 Oslo

1. april 2016

Høringsuttalelse til vannkraftutbygginger i Storfjord kommune

Forum for Natur og Friluftsliv (FNF) Troms er kjent med at NVE har mottatt søknader fra Statskog SF og Bekk og Strøm AS om å bygge fire småkraftverk i Storfjord kommune. Vi er også kjent med at Troms Kraftforsyning og Energi og Statskog Energi i fellesskap, gjennom Storfjord Kraft, søker om en portefølje av vannkraftprosjekter i Storfjord. Det er sendt ut to separate høringsbrev for sakene med samme frist. FNF Troms ser det naturlig å sende en samlet uttalelse da vi ønsker å se prosjektene samlet, NVE har bekreftet at dette er greit. Vi har samarbeidet med en rekke frivillige natur- og frilufsorganisasjoner for å koordinere kunnskap og innspill til sakene. Noen av disse har også gitt utfyllende egne uttalelser. FNF Troms ønsker å komme med følgende innspill:

Generelle merknader

FNF Troms ønsker først å påpeke det store presset på vannressursene i fylket. Per i dag ligger rundt 40 søknader inne hos NVE. Av tidligere vannkraftsaker i fylket er over 90 gitt konsesjon, kun rundt 20 er avslått. FNF Troms registrer det store antallet utbyggingssaker med bekymring da vi ser at viktige natur- og frilufsverdier ofte blir skadelidende. Dagens situasjon er preget av en planløs småkraftutbygging hvor landskap, biologisk mangfold, naturkvaliteter, folkehelse og opplevelseskvaliteter ofte forringes. Vi oppfordrer til at disse verdiene tillegges ytterligere vekt.

Behovet for kraft

FNF Troms ønsker å understreke at Norge og Nord-Norge har overskudd på kraft. Nordland har et overskudd på hele 40 %, og kraftoverskuddet vil øke ytterligere de neste årene. I Troms er situasjonen noe mer nyansert, likevel er potensialet for effektivisering av gamle kraftverk stort. Det er også store muligheter for energisparing- og effektivisering i en rekke andre sektorer i fylket. Det er også allerede gitt konsesjon til større vann- og vindkraftutbygginger som vil gi vesentlige nye bidrag. I den grad nye fornybarprosjekter må bygges ut ser vi at dette gjøres helhetlig og at de minst konfliktfylte områdene vurderes på et solid kunnskapsgrunnlag. I dag mener vi at tempoet og omfanget av småkraftutbyggingen er unødige høy, samt at kost-nytte ofte er lite balansert hva gjelder kraft produsert per negativ konsekvens for allmenne interesser og inngrep i naturen. Flere av søkerne viser til at deres fornybare kraft vil fortrenge ikke-fornybar forurensende kraftproduksjon, som for eksempel kullkraft, gasskraft og atomkraft. FNF Troms etterspør en detaljert oversikt over hvordan kraften fra disse kraftverkene faktisk skal erstatte disse. Det vil også være interessant å få svar på hvordan denne kraften ikke hovedsakelig kommer som et tillegg til eksisterende produksjon, noe som vil kunne føre til lavere energipriser og økt forbruk uten reelle klimaeffekter. FNF Troms ønsker også å understreke at NVE og OED allerede har innvilget nok

FNF Troms, Holtvegen 66, Pb. 2284, 9269 Tromsø
Tlf: 4141 7339 E-post: troms@fnf-nett.no Internett: www.fnf-nett.no/troms

FNF Troms er et samarbeidsforum for 13 natur- og frilufsorganisasjoner i Troms som til sammen representerer rundt 15000 medlemmer. Medlemsorganisasjoner: Troms Turlag, Harstad Turlag, Norges Turmarsjforbund Troms, Naturvernforbundet i Troms, 4H Troms, KFUK-KFUM-speiderne Troms, Troms Fylkeskystlag, Troms Orienteringskrets, Norges Jeger- og Fiskerforbund Troms, Nord-Troms Krets av Norges Speiderforbund, Framtiden i våre hender Tromsø, Nord-Norsk Botanisk forening, Tromsø Casting og Fluefiskeforening.

konsesjoner til å oppfylle elsertifikatavtalen med Sverige om å øke produksjonen med 26, 4 TWh fornybar kraft til 2020.

Regional klima og energistrategi for Troms

I den nye regionale klima- og energistrategien for Troms, vedtatt desember 2015, trekkes reduksjonsstrategier fram som en av to hovedstrategier i arbeidet med klimaendringene. Den andre er klimatilpasninger. Under reduksjonsstrategier ønsker FNF å gjøre oppmerksom på delstrategi C: Redusere energiforbruk totalt, og øke andelen fornybar energi. Her står det: *«Hovedsakelig oppnår en de beste fornybare løsningene ved energieffektivisering. Ved eventuell utbygging av fornybar energi, bør man etterstrebe de mest mulig skånsomme og naturvennlige løsningene.»* FNF berømmer fylkeskommunen for å la reduksjon og effektivisering utgjøre hovedstrategiene. En utbygging av kraftverkene slik de foreligger i de to søknadspakkene, vil etter vårt syn ikke være forenelig med overnevnte strategier.

Villmarkspregede områder

Storfjord kommune forvalter store og verdifulle naturområder. Storfjord hadde i 2012 i overkant av 200 km² villmarkspregede områder. Dette er områder som er viktig for biologisk mangfold, naturgrunnlaget i seg selv og for gode rekreasjonsopplevelser. I løpet 25-års perioden 1988 - 2012 var tapet av villmarkspregede områder kun ca. 3 km². Etter 2012 har det derimot blitt utbygd småkraftverk og konsesjonsgitt kraftverk og kraftledninger som fører til en langt større reduksjon og en stor samlet belastning. Dette må også sees i sammenheng med de mange inngrep i Storfjord som ble gjort før INON-registreringen, både hva gjelder vannkraft, veier fra krigen, m.m. FNF Troms vil understreke viktigheten av å fortsatt ivareta de inngrepsfrie naturområdene som finnes i kommunen. Dette gjelder ikke kun statistisk INON, men også de opplevde urørte områdene.

Ifølge Miljødirektoratet forsvinner det aller mest inngrepsfri natur i Nord-Norge, noe som gir oss et særlig ansvar for å ta godt vare på de gjenværende områdene. Mye av Storfjords fortrinn ligger nettopp i den storslåtte og urørte naturen. FNF oppfordrer til at villmarksområdene tillegges vekt i videre saksgang.

Verdikartlegging av friluftsområder

Det pågår for tiden et verdikartleggingsprosjekt av friluftslivsområder i Troms fylke i regi av fylkeskommunen. Ishavskysten friluftsråd har ansvaret for kartleggingen i sine kommuner, deriblant Storfjord. Kartleggingen gjøres i tråd med veileder fra Miljødirektoratet og med bred medvirkning. Det er gjennomført en friluftskarlegging i Storfjord som vil revideres i 2017. FNF viser til Ishavskysten friluftsråds uttalelse for nærmere beskrivelse av kartleggingene. Vi ønsker også å dele vår erfaring med at verdisetningene fra utbygger ofte viser seg å ligge en verdi under de mer omfattende kartleggingene gjennomført av friluftsrådene m.fl.

FNF Troms har følgende innspill til de fire omsøkte småkraftverkene i Storfjord kommune:

Rovejohka kraftverk (Statskog SF)

Småkraftplanen

I småkraftplanen fra Storfjord kommune er konfliktgraden vurdert som følger:

Nedre del: Kategori 1 - Stor konflikt - kan i liten grad dempes av avbøtende tiltak.

Øvre del: Kategori 2 - Middels til stor konflikt - utforming som reduserer landskapsinngrep kan gjøre prosjektet realiserbart.

Friluftsliv

Området langs Rovejohkka er kartlagt og verdivurdert som et «viktig friluftsområde». Dette er en del av et utfartsområde kalt Halsefjellet. Blant de viktigste kvalitetene trekkes det fram inngrepsfrihet, tilgjengelighet, utstrekning og spesielle opplevelseskvaliteter. Området har også fått høyeste skår på potensial; muligheter for økt bruk framover. I kommentaren står det: «*Det ligger mange hytter i Halsebakkan som fører til mye bruk av både lokale og regionale brukere i nærområdet til hyttene. Dette er et skogsområde som er lett tilgjengelig fra E8, dog litt få parkeringsmuligheter. Det er ypperlig terreng for fotturer, bærplukking og skiturer. Det er mye elg på Skibotn, og jaktes på elg innenfor området på høsten.*» Området er også populært for småviltjakt. Nettopp ved Rovejokha ligger en stor og egnet parkeringsplass, og det er neppe tilfeldig at elva er inkludert i det viktige friluftsområdet, ikke kun fossen, men også et godt stykke oppover på fjellet ovenfor E8.

I småkraftplanen beskrives området som middels til stor verdi for friluftsliv. Dette vil stemme godt overens med verdikartleggingen. Utbygger mener området ikke bærer preg av hyppig bruk og regner konsekvensene for å være minimale. Dette stemmer dårlig overens med de tilbakemeldinger FNF Troms har fått. Det er gledelig at det ikke søkes om å utnytte Rovejohkfossen, selv om vi også opplever det som en selvfølge å bevare den. Det vil også bli mindre inngrep med foreslått rørgate i fjell, enn om det skulle bygges vei og nedgravd rørgate. Likevel vil en utbygging gi betydelige negative virkninger for friluftslivet, særlig ut fra de kvalitetene som her er høyest verdsatt. Dette gjelder også for det store potensiale for økt bruk da det allerede er tilrettelagt en stor parkeringsplass. Opplevelsen av fossen, kombinert med vandringer oppover langs kanten av elvegjelet har stort potensial. Redusert vannføring, kraftstasjon, inntak (neddemt areal på ca. 1 da) og masser vil redusere kvaliteten til området.

Biologisk mangfold

Konklusjonen fra den biologiske rapporten er at influensområdet har stor verdi, at utbyggingen vil ha middels til stor negativ konsekvens for rødlistede arter og stor negativ konsekvens for terrestrisk miljø. Særlig er bekkekløfta særegen og spektakulær. Den er definert som fjellskogbekkekløft med nasjonal verdi, A. Den er preget av urørthet og har stor variasjon i topografi og habitater. Kløfta er lite befart, men Bio-rapport 2015 vurderer likevel potensialet for rødlistede lav og moser som vokser på stein og bergvegger i fuktig miljø som stort. Fraføring av vann vil forringe kvalitetene til bekkekløfta som både livsmiljø, naturtype og landskapselement. Fiskeutvalget til NJFF-Troms vurderer konsekvensene for innlandsfisk som liten.

FNF Troms mener at vurderingen av samlet belastning er svak. Søker mener tiltaket kan vurderes isolert fra andre kraftverk, noe FNF Troms er sterkt uenig i. Rovejohk er et viktig uberørt sidevassdrag til det ellers berørte Skibotnvassdraget, og kvalitetene og verdiene i influensområdet må sees i sammenheng med andre påvirkede bekkekløfter, rødlistearter, friluftsområder m.m. i regionen. Blant annet er Didnojhoka lengre sør, allerede sterkt preget av vannkraftutbygging. INON områder vil også gå tapt, uten at antall kvm er spesifisert av søker.

Konklusjon

På grunnlag av at viktige verdier for friluftsliv, naturtyper og biologisk mangfold forringes ved eventuell utbygging, anbefaler FNF Troms at prosjektet ikke gis konsesjon.

Paras Kraftverk (Statskog SF)

Småkraftplanen

Nedre del: Kategori 3 - Middels konflikt - utforming og videre undersøkelser avklarer om prosjektet er realiserbart.

Øvre del: Kategori 1 - Stor konflikt - kan i liten grad dempes av avbøtende tiltak.

Friluftsliv

Det berørte området ligger på grensen mellom det som i verdikartleggingen er vurdert å være «viktig» og «svært viktig» friluftsområde. Oppfatningen blant organisasjonene, og de lokale som vi har vært i kontakt med, bekrefter at området tillegges stor viktighet og benyttes til en rekke friluftaktiviteter. Ikke minst er området viktig og mye brukt innfallsport til de store urørte fjellområdene innover mot Gappo- og Goldahytta og det tilknyttede løypenettet. Hyttene har til sammen nærmere 2000 overnattingsdøgn årlig (snitt tall fra 2011-2015), relativt jevn fordelt mellom sommer og vinter, og bruken av områdene inkludert telt- dagsturer m.m. overskrider dette i høy grad. Troms Turlag sin merkede turløype går oppover Parasdalen og vil bli direkte berørt av en eventuelt utbygging. Løypa går i dag delvis på en eksisterende traktorvei, men en småkraftutbygging vil føre til at en anleggsvei og nedgravd rørgate vil gi atskille større inngrep og redusere verdien for det som i dag er en attraktiv innfallsport. Det vil også ta lang tid før en eventuell revegetering vil ha en effekt da det også er flere bratte partier. Redusert vannføring i elva vil også redusere opplevelsesverdien betraktelig. Langs store deler av stien har en direkte kontakt med elva med stryk, fosser, kulper og særegne formasjoner. Dette gjelder særlig de første deler, da elva blir mer skjult lengre oppe.

En må ta i betraktning at Troms Turlag sitt løypenettet også blir berørt andre steder i fylket, som for eksempel i Bardu kommune og Salvasskardet. Ytterligere forringelse av populære innfallsporter og friluftsområder er ikke ønskelig. Det er ikke kun turlaget som trekker fram Parasdalens verdi for friluftsliv, men også jeger- og fiskeforeningene, og lokalbefolkning i området. Områdene benyttes blant annet til både jakt, fiske, bærplukking, topptur, vandring og har gode stier og populære overnattingshytter for allmennheten. Området benyttes sommer som vinter, samt av tilreisende og lokale. FNF har fått flere henvendelser hvor bekymringer for utbygging av Paras kommer fram. Troms Turlag forteller også at det er sterk lokal motstand mot inngrep i Parasdalen, Breidalen og Stordalen. Vi kan derfor ikke kjenne oss igjen i følgende vurdering fra søker: *«Utbygger mener at inngrepet ikke vil gjøre området mindre attraktivt mht. allmenne brukerinteresser som jakt, fiske, bærplukking, friluftsliv, etc.»*

Biologisk mangfold

I småkraftplanen til Storfjord kommune er konfliktvurderingen av INON og biologisk mangfold satt til ”middels til stor”. Av biologiske verdier er det særlig forekomsten av naturtypen gråor-heggeskog med verdi B, som er viktig å ivareta. Her ble det også funnet rimnål (NT) under befarings i 2015. Ved en eventuell utbygging bør kraftstasjonen legges utenom denne naturtypen, slik forslaget ligger i dag vil det utgjøre en konflikt.

Det er også knyttet usikkerhet til hvordan kraftverket berører anadrom strekning. Slik det ser ut vil vannet føres tilbake i elva rett under siste vandringshinder for anadrom fisk. FNF Troms mener at utslippet må legges på oversiden av vandringshinderet, dersom en eventuell konsesjon skulle gis. En utbygging vil også påvirke INON negativt, samt forringe landskapet til tross for eksisterende inngrep som traktorvei og granplantfelt i nedre deler. Jeger- og fiskeforeningene trekker også fram bestandene av brunørret som lever og gyter på egnede steder i elva, som ifølge den biologiske rapporten trolig vil gå tilbake ved en utbygging.

Konklusjon

FNF Troms fraråder at prosjektet gis konsesjon med hovedvekt på de store friluftsverdiene tilknyttet dalføret, men også for konsekvensene for biologisk mangfold, fisk og urørhet.

Innerelva kraftverk (Bekk og Strøm AS)

Småkraftplanen

Kategori 4 - Liten konflikt - trolig realiserbart forutsatt lønnsomhet.

Friluftsliv og landskap

Ut fra friluftskartleggingen ligger Innerelva på grensen mellom «viktig» og «registrert» friluftsområde. FNF Troms vil berømme Bekk og Strøm for at de tok kontakt i forkant av søknaden for å skaffe best mulig materiale for friluftsliv både i Innerelva og ved Tverrelva. FNF hadde på daværende tidspunkt hovedsakelig kapasitet til å videreformidle og opplyse om verdikartleggingene i kommunen, og dette er tatt inn i søknadene. Friluftsverdiene til elva er i all hovedsak knyttet til Jan Baalsrud stien som starter like ved elva, men siden fjerner seg litt fra den. Løypa er relativt bratt og krevende, men gir en storslått utsikt mot Lyngsalpene når en kommer opp på ryggen. En vil også kunne komme i berøring med planlagt inntak lengre oppe. Det øvre området framstår i dag som urørt. Det er forholdsvis lite besøkt, men innehar gode friluftskvaliteter.

Det faktum at rørgata er planlagt i fjellet reduserer påvirkningene på friluftsliv og landskap. Konsekvensene for landskap og INON er likevel middels store, og FNF etterlyser eksakte tall på reduksjon av INON. Vi mener også at det er manglende utredninger på konsekvenser ved en utbygging av kraftlinjen som må opprettes ved en eventuell konsesjon. Dette vil kunne få større konsekvenser for storskalalandskapet enn selve kraftutbyggingen. Ved en eventuell konsesjon, mener FNF Troms at NVE bør legge føringer for tiltakshaver om å bidra med å lage en større parkeringsplass for turgåere som et avbøtende tiltak. Dette nevner også tiltakshaver i søknaden. Det kan gjerne lages med utgangspunkt i Baalsrud-marsjen og bidra til informasjonsskilt om denne.

Biologisk mangfold

Det er registrert en svært viktig hekkelokalitet for rovfugl på nordsiden av elva. Det er usikkerhet til når det sist var hekking. Lokaliteten er likevel verdifull. FNF Troms er opptatt av at dette må hensyntas dersom konsesjon gis, og at det legges restriksjoner på for eksempel utbygging i hekketid o.l. Naturvernforbundet i Troms er klare på at nærmere konsekvensutredninger er nødvendig. Det er funnet reipblomstermose (*Schistidium frigidum*) i områdene nær elveleiet som kun har to tidligere funn i Troms og begge er fra 1800-tallet. FNF mener det gjøres nærmere undersøkelser av hvor denne arten befinner seg, da det i søknaden kun står at det kan være store mørketall i fylket. Vi savner også en klarere konsekvensvurdering av hvordan mosen vil bli påvirket med foreslått redusert vannstand. Minstevannsføring er et viktig avbøtende tiltak, også for landskapet.

Konklusjon

FNF Troms ser noen konfliktområder i forbindelse med en utbygging av Innerelva, men rangerer den som den minst konfliktfylte i denne pakken. Parkering vil kunne være et viktig avbøtende tiltak.

Tverrdalselva Kraftverk (Bekk og Strøm AS)

Småkraftplanen

Kategori 3 - Middels konflikt - utforming og videre undersøkelser avklarer om prosjektet er realiserbart.

Friluftsliv

I friluftskartleggingen er Tverrdalen kategorisert som et viktig friluftsområde. Det står blant annet: *«Tverrdalen er en naturskjønn dal som er mye brukt året igjennom av turgåere som vil gå både korte trimturer til trimpostkassene i området, og de som vil gå den lange turen fra Storfjorden til Balsfjorden (enten til Vollan eller Lakselv). På vinteren er det en del som går denne veien på ski. Kommunen har topptur ved Rieppeelva.»* Dalen er en viktig innfallsport til Lyngen landskapsvernområde, og er den sørligste muligheten til å gå «Lyngen på tvers». Dette er en populær og overkommelig tur over til Fjellås i Lakselvdalen, som også passerer det kjente og karakteristiske fjellet Piggvind. Adkomsten er tilrettelagt med skilting og parkering og det går en tursti oppover som en forlengelse av traktorveien. Således er turområdet også godt egnet for lavterskelturer.

Søker argumenterer med at området har middels verdi for friluftsliv og at en utbygging vil gi minimale konsekvenser særlig grunnet eksisterende inngrep. FNF Troms ser det overordnede bilde av at stadig flere innfallsporter til Lyngsalpene står under press for ulike utbygginger, blant annet flere småkraftverk. En utbygging av Tverrelva vil føre til en betydelig utvidelse av dagens inngrep og i sum bidra negativt til friluftsopplevelsene og innfallsportene til verneområdet.

Biologisk mangfold og landskap

Elva har en naturtype med verdi B, regionalt viktig, med to fossesprutsoner, mellom kote 160 og 200. Den ene fossen har ca. 10 meter fall og utgjør et viktig landskapselement, samt bidrar til å opprettholde fuktcrevende arter. Samlet virkning for tiltaket på det biologiske mangfoldet er vurdert til middels negativt. FNF Troms mener dette bør tillegges større vekt da det er mange tilsvarende utbygginger i regionen og naturtypen står under press. Også fossekallen blir påvirket av at stadig flere leveområder bygges ut, selv om det avbøtende tiltak demper konfliktnivået noe.

Konsekvensen for tema landskap og INON settes til middels til stor konsekvens. Søker sier likevel ingenting om hvor mye INON og villmarkspregede områder som går tapt. FNF etterlyser dette. Landskapspåvirkningene og tap av uberørte områder må sees særlig i sammenheng med de mange eksisterende inngrepene og konsesjonsgitte kraftverkene i umiddelbar nærhet. Dette dreier seg blant annet om Mortendalselva, Kjeldalselva og Bergselva.

Søker argumenterer i begrunnelsen for tiltaket at det vil gi inntekter til Karlsøy kommune. Dette skal være Storfjord kommune. Hva FNF Troms har forstått vil selv en utbygging av alle søkte kraftverk i de to omsøkte pakkene i Storfjord, gi marginale inntekter til kommunen, særlig sett opp mot hva kommunen allerede har av inngrep og ytterligere forringelser for de allmenne interesser.

Konklusjon

FNF Troms fraråder at konsesjon til Tverrelva gis på bakgrunn av store verdier for friluftsliv, naturtyper, INON og at det er stor samlet belastning i området, samt i innfallsportene til Lyngen landskapsvernområde.

FNF Troms har følgende innspill til søknadene fra Storfjord Kraft:

I tillegg til de fire småkraftsøknadene er det søkt om en rekke overføringer i forbindelse med eksisterende vannkraftutbygginger i Storfjord, samt utbygging av Stordalen. Isolert sett ser FNF Troms fordelene av å dra nytte av eksisterende kraftproduksjon og inngrep framfor å bygge mange små spredt på et stort område. En utvidelse av eksisterende magasin vil også være mer samfunnsnyttig og anvendbar da en kan bidra med vinterkraft. For at en utvidelse skal være akseptabel må det likevel være et reelt behov, samt at de negative konsekvensene for naturmangfold, landskap, friluftsliv o.l. må minimeres. Natur- og friluftsforskningsorganisasjonene ser klare

utfordringer i de omsøkte prosjektene. Det er også en krevende oppgave å skulle vekte dem opp mot hverandre da alle har sine element som vil forringe allmenne interesser.

Revisjoner og vannforvaltningsplan

I NVE og Miljødirektoratet sin rapport om vannkraftkonsesjoner som kan revideres innen 2022 er 15 vassdrag i Troms vurdert. Direktoratene foreslo 3 vassdrag med høyest prioritet, hvorav den ene er Skibotn vassdraget. Her foreslås det innføring av minstevannsføring da den samlede belastningen, særlig for fisk, er stor. Organisasjonene mener at dette er et miljøforbedrende tiltak som burde hatt hovedfokus, sammen med en energieffektivisering / modernisering, av eksisterende kraftverk. Troms Kraft skriver at dersom alle overføringene får konsesjon, vil vannstanden i Skibotnelva øke noe. Det vil likevel gå på bekostning av flere andre elver og vassdrag som får betydelig forringet kvalitet. Det er også søkt om fravær av minstevannsføring i noen av overføringene, noe som ikke hører hjemme i dagens vannforvaltning og miljøvennlig vannkraftutbygging. Dette strider også mot vannforskriften, samt Regional plan for vannforvaltning i Troms som ble vedtatt i desember 2015. Her er målet å bedre miljøstatus i fylkets vannforekomster, inkludert i de elvene som allerede er påvirket av vannkraft. Det må stilles strenge miljøkrav til potensielt nye utbygginger. Det er positivt at Troms Kraft har trukket prosjektene om overføringer i Skibotnelva, samt noen andre konfliktfylte prosjekter.

Stordalen kraftverk (Storfjord kraft)

Stordalen har en særlig høy verdi blant natur- og friluftsansjonene. Dette er fundert i det ville preget, særegne terrenget, elvekløfter og landskap, i rikt naturmangfold og gode jakt og fiskemuligheter, samt andre friluftaktiviteter. Dalen er ikke like mye benyttet som Parasdalen, som har T-merket sti og skuterløype, men innehar spesielle opplevelseskvaliteter og har stort potensial. Dalen har en annen funksjon som friluftsområde enn Parasdalen, og disse to utfyller hverandre i dag på en unik måte. I friluftskartleggingen er Stordalen kategorisert som «viktig» friluftsområde. Dalen er også definert som viktig viltområde, blant annet for jerv og kongeørn, samt at det er registrert gaupe og fjellrev. Dette beriker også friluftsoopplelsen.

Organisasjonene ønsker også å presisere at de store og verdifulle elvekløfter som en finner i Stordalen har nasjonal verdi og bør forbli intakte. Mange bekkekløfter er allerede forringet ved de store tidligere utbyggingene, ofte uten å vite hva som har gått tapt av biologiske verdier. Stordalen innehar en av de få store bekkekløftene i fylket som er lite berørt. Kløfta er også dårlig undersøkt, da det er utfordrende terreng å befare. I søknaden vinkles det som at en utbygging vil gi lite tap av villmarksområder, men dette kjenner ikke organisasjonene seg igjen i. Dalen framstår i dag som urørt og villmarkspreget, og ønskes ivaretatt i sin naturlige tilstand.

Søker har forsøkt å minske skadene på anadrom strekning ved å legge kraftstasjonen lengre opp i elva i alt. 1.0. Dette er positivt. Likevel ser organisasjonene klare utfordringer. Anadrom strekning blir likevel berørt og vanndringshinderet finner en ikke før Øvre Markuselv. Signaldal vassdraget er blant Norges viktigste sjørøye vassdrag, og inngrep i leve- og gyteområdet vil være negativt, selv i kortere deler. Dette forsterkes ved at vassdraget nå behandles for *Gyrodactylus salaris*, og får en tilleggsbelastning i en krevende fase hvor elva skal bygge opp en sunn og bærekraftig fiskestamme igjen. Dersom konsesjon likevel skulle gis, er det nødvendig med høyere minstevannsføring enn hva som foreslås i søknaden. En bør minst ha 5-persentil.

Et annet moment NVE må ta i betraktning er at Vassdalselva kraftverk, rett nord for Paras og Stordalen, allerede er gitt konsesjon. Kraftverket er per i dag ikke bygd ut grunnet mangel på nettilknytning. Dersom Paras eller Stordalen bygges ut, vil sannsynligvis også Vassdalselva bygges ut og en vil få en betydelig tilleggsbelastning i området.

Konklusjon

FNF Troms er sterkt kritiske til en utbygging av Stordalen og fraråder dette. Dette er fundert i områdets store verdier for friluftsliv, naturmangfold, landskap, fisk og som et særskilt villmarksområde. Organisasjonene fraråder også utbygging av Paraselva. Dersom en av dalførene likevel åpnes for utbygging, heller vi til at konfliktnivået er størst i Stordalen. Dersom Parasdalen gis konsesjon, er det særlig viktig at Troms Turlag sine interesser ivaretas og at det opprettes en nær dialog med disse.

Govdaoverføringene (Storfjord kraft)

Govdaoverføringene vil, som overnevnte prosjekt, også påvirke Stordalen og Signaldalvassdraget, om enn på en annen måte. Ved overføring av vann fra elvene Gosselva, Stormvollselva og Rakkheimelva (Govda III), vil dette få dramatiske konsekvenser for Breidalen og føre til tørrlegging. Det vil også redusere vannstanden i Stordalen og videre ned i Signaldalselva. I sistnevnte står det i konsekvensutredningen at Signaldalselva etter samløp med Paraselva får 8 % redusert vannstand. Utredningene sier lite om hva dette har å si for vanndekt areal, direkte konsekvenser for gyteområder og vilkår for fiskebestandene. Som vi nevnte over er Gyro-behandlingen også en sterk tilleggsbelastning i vassdraget og for bestandene som skal bygge seg opp igjen. Da det er knyttet stor usikkerhet til hvordan de verdifulle fiskebestandene i vassdraget påvirkes av disse vesentlige belastningene, mener organisasjonene det er naturlig at føre-var-prinsippet må vektes sterkt.

Breidalen-området er et viktig område for friluftsliv, og sammen med Stordalen, Golda og nærliggende områder utgjør dette et urørt og høyt verdsatt storskalalandskap som benyttes til en rekke frilftsaktiviteter, deriblant jakt- og fiske. Fiskemulighetene for ørret og røye er gode, og det benyttes av lokale og tilreisende så vel sommer som vinter. Området brukes også som en utstrakt del av Troms Turlag sitt løypenett. I konsekvensutredningene for friluftsliv får Govda III middels til store negative konsekvenser for friluftslivet. Organisasjonene kjenner seg igjen i de store konsekvensene. For landskap er verdiene satt til middels negativ konsekvens, noe vi mener i realiteten er høyere.

Konklusjon

Organisasjonene er sterkt kritiske til Govda 3 overføringene på bakgrunn av friluftsliv, fisk, naturmangfold og landskap. Dersom en utbygging skal finne sted, er Govda 1 mer akseptabel. Avbøtende tiltak kan være å slippe ut minstevannsføring ved tidligere utløp fra Govdajavri for å opprettholde noe rennende vann i øvre deler av Breidalen.

Viessogas (Storfjord kraft)

I Viessogasoverføringen søkes det om å ta alt vann fra Viessogasjohka, samt fra en sidebekk. Tiltaket er søkt uten slipp av minstevannsføring, noe organisasjonene reagerer kraftig på. De mener all moderne vannkraft må være sitt miljøansvar bevisst og legge best mulig til rette for vannmiljøet, selv om dette vil kunne få konsekvenser for inntjening. Åpenbare forringelser som følge av prosjektet vil være tap av Nordalsfossen og sterk reduksjon av Nordalselva som gyte og oppvekstområde for sjørøye. Kitdalselva er en av 9 elver i Norge med rent levende sjørøyebestander, og er således av stor nasjonal verdi. Med bakgrunn i tidligere vannkraftutbygginger i området er Sør-dalen allerede sterkt påvirket, har betydelig redusert vannstand og har mistet sin verdi som gyteområde for sjørøye. Da blir en ivaretagelse av Nordalen ekstra viktig.

Nordalselva og Nordalsfossen utgjør også viktige landskapselement med sykkel eller til fots langs Norddalsveien. I verdikartleggingen for friluftsliv er området vurdert som «svært viktig» (A-verdi). Området har høy brukerfrekvens både av lokale og tilreisende, samt sommer som vinter.

Egnetheten og tilgjengeligheten er god, og det bedrives en lang rekke aktiviteter. I konsekvensvurderingene for friluftsliv heter det at utbyggingen vil få stor negativ konsekvens; særlig med tanke på fiske i Kitalselva og bortfall av fossen i Viessogasjohka og Nordalsfossen.

Konklusjon

FNF Troms fraråder Viessogasoverføringen slik den i dag foreligger. Overføringen vil, selv uten minstevannsføring, gi begrenset med ny energi (12,8 GWh), men påføre et allerede belastet Kitdalsvassdrag betydelige tilleggsbelastninger og forringe oppvekst og gyteplasser til en sjelden sjørøyebestand. I tillegg vil utbyggingen redusere betydelige landskapselement og svekke friluftsverdien for området. Dersom konsesjon likevel skulle gis, er det en selvfølge at det settes en restriktiv minstevannsføring som kan bøte på skadene for miljøet. Eksisterende vei kan også rustes opp, dersom det benyttes nedgrav rørgate i vei, slik Kitdal Jeger og Sportsfiske Forening foreslår i sin uttalelse.

Poikkiharjut II (Storfjord kraft)

Ved Poikkiharjut søkes det om tre overføringer. Kortelvskardvatnet og Bogelvvatnet overføres til Fiskelausvatnet og videre ned til Govdajavri via Smådalssmåvatnene og Cazajavri. Området har i friluftskartleggingen fått verdi C, registrert friluftsområde. Området grenser likevel til svært viktige friluftsområder i både øst og vest. Fraføring av vann vil få konsekvens for disse områdene, særlig i form av redusert vannføring i Kortdalselva og den spektakulære Bogelvfossen, men også i form av reduserte fiskemuligheter. I tillegg har området stor verdi for de lokale jeger- og fiskeforeningene som har lagt ned stor innsats på kultivering og fiskeforbedrende tiltak gjennom en årrekke.

I konsekvensutredningene får en utbygging slik den foreligger middels til store negative konsekvenser for friluftsliv, samt middels negative konsekvenser for landskap. FNF mener konsekvensene for landskap også er store, særlig forårsaket av at Bogelvfossen vil tørrlegges. Et viktig landskaps- og opplevelseselement vil forsvinne, noe som vil ha ekstra stor betydning i et område hvor allerede mange av elvene har redusert vannføring. Det er ikke mange høye, karakteristiske fosser i Troms av dette kaliberet. I naturfaglig utredning er det anbefalt minstevannsføring. Fraførselen av vann vil også i følge Kitdal JFF føre til en marginal vannføring i Sjørdalselva som igjen vil forringe det gjenværende av stasjonær røye og sjørøye.

I Kortelva ligger det også to verdifulle kløftmiljøer som vil bli negativt påvirket ved en eventuell utbygging. Kartleggingene i skogsbekkekløftene er også begrenset, så det er sannsynlig at det finnes ukjente verdier enn hva som foreligger i dag.

Konklusjon

Organisasjonene er kritiske til prosjektet, særlig grunnet landskap og fiske, samt friluftsliv. Prosjektet gir et relativt lite kraftutbytte og forringer viktige landskapselement. I søknaden står det at andre alternative utforminger kan skisseres. FNF ser på overføringen av Bogelva som mest konfliktfull, deretter Kortelva, og anbefaler at disse sløyfes dersom deler av prosjektet gis konsesjon.

Alternativer

FNF Troms viser til Kitdal Jeger og Sportsfiske Forening sin omfattende høringsuttalelse for mer informasjon om konsekvenser for fisk og landskap, tidligere erfaringer fra eksisterende utbygginger, kultiveringsarbeid og kravet om undersøkelser av særegne, gamle røyebestander. Vi vil også trekke fram deres alternative forslag til utbygginger og alternativer som bør utredes for å kunne utnytte vannkraftressursene i større grad enn i dag, men med mindre avtrykk på naturmangfold, fisk og friluftsliv enn nåværende alternativer. En god dialog mellom de frivillige organisasjonene og søker er avgjørende for å finne de beste løsningene.

Samlet belastning

Tettheten av vannkraftverk begynner å bli stor i Troms, og vil samlet føre til ytterligere negative konsekvenser for natur, landskap og friluftsliv, enn de ville gjort hver for seg. Bekkekløftmiljøer og fossefall krever særlig oppmerksomhet for den samlede belastningen miljøene kan få i fylket.

I Storfjord kommune er allerede 4 kraftverk satt i drift, hvorav et stort. Det er gitt 3 konsesjoner til anlegg som enda ikke er utbygd, og i tillegg kommer alle kraftverkene som behandles i denne pakken. Kommunen er allerede sterkt berørt av kraftutbygging, dette gjelder særlig oppdemmingen av Skibotnvassdraget og påvirkningen dette har på blant annet Skibotnelva, men også flere andre vassdrag. I Rapporten om «Revisjon av gamle kraftkonsesjoner» er den økologiske tilstanden registrert som dårlig i Skibotnelva, og kraftverket har høy prioritet for revisjon. FNF Troms mener at dette burde hatt hovedprioritet hva angår vannkraftsaker i Storfjord kommune framfor tørrlegging av nye elver. At det nå foreligger 4 nye småkraftverksøknader i Storfjord, samt store utvidelser og overføringer, er betydelig, særlig med tanke på hvordan mye av vassdragsnaturen i kommunen har fått kjent på vannkraftreguleringene allerede. Vannkraftprosjektene må sees i et overordnet perspektiv på hva som eksisterer i dag av inngrep og villmark på større skala. NJFF-Troms framhever også dette i sin uttalelse. Den samlede belastningen gjør også at organisasjonene gjør strengere vektinger enn hva som ville forekommet om det kun forelå et fåtall utbygginger. Dette bør også NVE gjøre.

Naturvernforbundet i Troms understreker den store samlede belastningen for reindrifta i områdene, særlig for Helligskogen reinbeitedistrikt. Dette er særlig utfordrende for en næring som allerede er satt under stort press fra tidligere utbygginger, ny 420 kV linje m.m. Natur- og friluftsgeselskapene har godt samarbeid med reindrifta om forvaltning, bruk og ivaretagelse av naturområder.

Datagrunnlag og pakkeløsninger

FNF Troms ønsker å understreke at den systematiske nedbyggingen av elver i Troms, i dagens omfang, fører til at NVE må hensynta lokale og regionale verdier i større grad, enn om det gjaldt et enkeltprosjekt. Dette gjelder både friluftsområder langs upåvirkede elver, intakt kyst-/fjellandskap, biologisk mangfold og naturtyper. Dersom mange nok fossesprutsoner, bekkekløfter og habitat til for eksempel fossefall blir utbygd, til tross for at de «kun» har lokal/regional verdi, vil dette kunne føre til store negative konsekvenser i sum. FNF Troms anbefaler NVE å legge særlig vekt på sumeffektene i saksbehandlingen, og å se at flere små negative konsekvenser kan bli store. Særlig sammenlignet med det lille kraftutbytte som ofte er tilfelle ved småkraftutbygging, samt den utfordrende økonomien.

I henhold til overnevnte ønsker flere organisasjoner også å peke på datagrunnlaget. Vurderinger av forekomster av eventuelle rødlistearter og annen påvirkning på naturverdier i de omsøkte områdene, baserer seg ofte på registreringer som er gjort før prosessene igangsettes (gjennomgang av litteratur og søk i Artsdatabanken o.l.), samt en til to dagers feltregistrering – begrenset i tid og sesong. Den nylige rapporten fra NVE viser også at mange av søknadene og miljøutredningene i vannkraftsammenheng er for svake og overser viktige verdier. Kitdal Jeger og Sportsfiskeforening etterlyser bedre datagrunnlag på en rekke felter og påpeker mangelfulle fiskeundersøkelser. Naturvernforbundet er også kritiske til datagrunnlaget for naturmangfold. Det er grunnlag til å tro at ikke alle verdier i vassdragene er innhentet, noe som betyr at naturmangfoldlovens § 9, føre-var-prinsippet, blir enda viktigere å overholde, særlig i sammenheng med § 10 økosystemtilnærming og samlet belastning.

FNF Troms ser fordelene med at småkraftsakene behandles i pakkeløsninger, men etterlyser bedre konsekvensanalyser for samlet belastning. Dette vil lette arbeidet til høringspartene betraktelig.

FNF Troms mener NVE som planmyndighet bør legge til rette for vurderinger i forhold til samlet belastning med oversikt over prioriterte arter og utvalgte naturtyper, eller områder med store landskapsverdier, verdifulle naturtyper og økosystemer (naturmangfoldloven § 4 og 5) som er gått tapt eller blitt marginalisert i vassdragsnatur en som følge av tidligere utbygginger og naturinngrep i kommunen og regionen. I dag legges det opp til at høringspartene har et selvstendig ansvar for vurdering av den samlede belastningen, men dette er utfordrende uten en oversikt over konsekvensene av tidligere kraftutbygginger, samt mangelfulle utredninger. Naturmangfoldloven er slik å forstå at når store verdier allerede er gått tapt, øker betydningen av restverdiene og er desto viktigere å bevare. Dette ser vi eksempler på i Storfjord.

FNF Troms ser at de samfunnsmessige økonomiske konsekvensene ved en utbygging av disse anleggende er forholdsvis små. Utbyggingen er kostbar, inntektsgrunnlaget usikkert, og det er ofte marginalt å hente for kommunen. Mange av prosjektene bidrar med lite kraft i forhold til de store inngrepene som gjøres, og med betydelige konsekvenser for allmenne interesser.

FNF Troms oppfordrer NVE til at friluftsliv, naturmangfold, urørthet, landskap og samlet belastning tillegges særlig vekt i behandlingen av vannkraftsakene. Vi ser fram til å følge opp sakene videre.

For Forum for Natur og Friluftsliv Troms
Eivind Høstmark Borge
Fylkeskoordinator

Uttalelsen støttes av:

Troms Turlag, Harstad Turlag, NJFF-Troms, 4H Troms, Naturvernforbundet Troms, Troms Krets av Norges KFUK-KFUM Speidere, Troms Fylkeskystlag, Norges Turmarsjforbund Troms, Troms Orienteringskrets, Nord-Norsk Botanisk Forening, Nord-Troms Krets av Norges Speiderforbund, Framtiden i Våre Hender Nord, Tromsø Casting- og Fluefiskerforening

Kopi:
Fylkesmannen i Troms
Troms Fylkeskommune
Storfjord kommune



Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
3/16	Storfjord kommunestyre	20.04.2016

Bygging av Tverrdalselva kraftverk - Bekk og Strøm AS - Innsigelse til søknad om konsesjon fra Storfjord kommune

Henvising til lovverk:

Se vedlagt innsigelse

Vedlegg

- 1 Bygging av Tverrdalselva kraftverk - Bekk og Strøm AS - Innsigelse til søknad om konsesjon fra Storfjord kommune
- 2 Uttalelse til søknad om konsesjon til Tverrdalselva kraftverk i Storfjord kommune

Saksopplysninger

Storfjord kommune har mottatt søknad fra Bekk og Strøm AS datert 24.11.15, hvor det søkes om konsesjon til bygging av Tverrdalselva kraftverk, med utnyttelse av vannfallet i Tverrdalselva.

Vurdering

Viser til vedlagt innsigelse i forhold til vurdering av søknaden.

Rådmannens innstilling

Vedlagt følger Storfjord kommunestyres innsigelse til søknad om konsesjon for bygging av Tverrdalselva kraftverk.

Bygging av Tverrdalselva kraftverk- Bekk og Strøm AS – Innsigelse til søknad om konsesjon fra Storfjord kommune.

Saksbehandler/direkte telefon: Hilde Kibsgaard – 77 21 28 22

Viser til søknad fra Bekk og Strøm AS, datert 24.11.2015.

Saken gjelder:

Bekk & Strøm AS i samarbeid med lokale grunneiere søker om konsesjon for bygging av Tverrdalselva kraftverk, med utnyttelse av vannfallet i Tverrdalselva.

Beskrivelse av tiltaket:

Tverrdalselva kraftverk vil utnytte vannføringen fra et nedbørsfelt på 20,8 km² i Storfjord kommune i Troms. Det skal etableres en inntaksdam på 600 m³ og neddemt areal på ca. 0,5 da. Det skal utnytte et fall på 198 meter med inntaksdam på kote 235 og avløpet på kote 40. Kraftverket vil ha en installasjon på 3,5 MW og gi en årlig gjennomsnittlig produksjon på 8,6 GWh.

Middelvannføringen i elva er 832 l/s og det planlegges en minstevannføring på 79 l/s i perioden 1. mai til 30. september og 47 l/s resten av året.

Dagens situasjon og eksisterende inngrep

Området er i dag i bruk av kommunen som nedslagsområde for kommunens største vannverk. I kommuneplanens arealdel er området satt av til LNF-område (landbruks-, natur-, og friluftsmål). I tillegg er nedslagsområdet skravert som nedslagsfelt for drikkevann, hvor det står i tekstdelen at det er restriksjoner etter annet lovverk enn PBL. Kommunen er dessuten i ferd med å vedta ny arealdel til kommuneplanen. Denne skulle vært vedtatt høsten 2015, men er blitt utsatt på grunn at det etter valget kom en ny politisk konstellasjon til makten. De har endret noe på planen og dette har ført til noe forsinkelse i prosessen med å få denne vedtatt. Den forventes å være vedtatt sommeren 2016. Det er ingen merknader til det som kommunen har lagt inn i den nye planen vedrørende drikkevannskildene med tilhørende nedslagsfelt for vannverkene. De er lagt inn i den nye planen som hensynssone. Tekstdelen beskriver at det ikke tillates noen tiltak som kan forurense drikkevannskildene. Dette blir mer utførlig beskrevet senere i kommentaren til punkt 2.6.

Lovverk og vurderingsgrunnlag- med kommentarer

Lov om vassdrag og grunnvann (vannressursloven)

Vannressurslovens paragraf 22 sier som følger: «*Når sentrale offentlige myndigheter har satt i gang samlet planlegging for bruk eller vern av vassdrag for et større område, kan vassdragsmyndigheten uten videre utsette eller avslå en søknad om konsesjon som gjelder et vassdrag som inngår i planleggingen.*» I denne saken er det helt klart at kommunen har satt i gang en samlet planlegging for bruk av et område. Det er tatt inn som hensynssone i kommuneplanens arealdel, og bruken av området er satt som nedslagsområde for vannverk. Med bakgrunn i dette mener kommunen at søknaden kan avslås på dette grunnlaget. Samfunnsinteressen som blir berørt er av så stor verdi, at et lite elvekraftverk (med den begrensede ekstra energien som den gir til landets samlede energiressurser) ikke kan prioriteres på bekostning av beskyttelse av drikkevannet. Ut fra paragraf 24

i samme lov fremkommer det at kommunen har rett til å reise innsigelse mot at det gis konsesjon. §25 limes inn i sin helhet:

«§ 25.(kriterier for konsesjon)

Konsesjon kan bare gis hvis fordelene ved tiltaket overstiger skader og ulemper for allmenne og private interesser som blir berørt i vassdraget eller nedbørfeltet.

Når et tiltak er av varig karakter eller av andre grunner kan få mer langsiktige virkninger, skal kravet i første ledd være oppfylt på lengre sikt.»

Ut fra paragraf 25 mener kommunen at det fremkommer helt tydelig at konsesjon ikke skal gis, da konsekvensene for allmenne interesser så absolutt utsettes for ulemper. Storfjord kommune har gjennom gjeldende og også kommende kommuneplanens arealdel sikret nedslagsområdene for vannverkene gjennom hensynssoner som viser at det er nedslagsfelt for vannverk med skravur i kartet. Nedslagsområdet for kommunens vannverk sammenfaller i stor grad med området for omsøkt konsesjon. Storfjord kommune finner det svært betenkelig at søker «Bekk og Strøm AS» helt har utelatt denne svært viktige og grunnleggende informasjonen fra sin konsesjonssøknad. På bakgrunn av hvor viktig det er for kommunen å verne vannkildene og nedslagsområdene til disse, så ser ikke kommunen at det kan være grunnlag for å gi konsesjon til Tverrdalselva kraftverk. Forsyningen av drikkevann til store deler av Storfjord kommune kommer fra Indre Storfjord vannverk som har sitt inntak i Tverrdalselva og nedslagsområde i det samme området som det omsøkte kraftverket. Drikkevann er en så viktig samfunnsinteresse, at kommunen mener at søknaden klart må avslås, da den minimale ekstra kraftressursen som det her er snakk om ikke kan gå foran kravet til sikkert drikkevann til store deler av kommunen.

Kommunen er klar over at § 26 i vannressursloven gir mulighet til å sette vilkår for å motvirke skader og ulemper for allmenne eller private interesser. Under overskriften «Dersom det til tross for vår innsigelse vurderes å gis konsesjon til utbyggingen, ber Storfjord kommune om at det stilles følgende krav:», kommer kommunen tilbake til denne muligheten. Kommunen kan ikke på nåværende tidspunkt stille de kravene som er nødvendig for å sikre fremtidig vannforsyning fra dette vannverket. Det må gjøres en mye større og grundigere utredning av både midlertidig (under byggingen) og permanent løsning for vannverket. Det som foreligger av informasjon i dag er ikke tilstrekkelig etter kommunens syn.

Det vil også være en økonomisk belastning for kommunen å selv måtte innhente denne utredningen. Det forventes at utbygger må bekoste alle nødvendige rapporter for å belyse dette grundig nok. Ikke minst må det se på fremtidige økonomiske konsekvenser dette kan ha for kommunen. Det må tydeliggjøres at det vil være kraftverkseier som er ansvarlig for at det alltid er tilstrekkelig vann tilgjengelig til kommunens nåværende og fremtidig bruk (innbyggere/institusjoner/skoler/barnehager/næring m.m.) Vi vet at det snart skal settes i gang med arbeid med Sentrumsplan Hatteng (ligger i investeringsplan som er vedtatt av kommunestyret). Begrensning i kapasiteten (ut fra minstevannføring) kan gi kommunen store ekstra utbyggingskostnader på sikt, noe som igjen vil belastes abonnentene i kommunen.

Lov om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energiloven)

Paragraf 2-1 som omhandler søknaden i energiloven sier at for søknader som omfattes av plan- og bygningsloven kapittel 14 skal konsekvensutredninger vedlegges søknaden. Videre står det at søknaden skal gi de opplysninger som er nødvendig for å vurdere om tillatelse bør gis og hvilke vilkår som skal settes. Som kommunen har opplyst i under vannressursloven, så har ikke søker opplyst søknaden nødvendig, og av den grunn har etter kommunes syn en søknad som burde vært avslått på et tidlig tidspunkt blitt sendt ut på høring. Med supplerende opplysninger fra kommunen, så ber vi NVE å trekke søknaden, på bakgrunn av mangler ved søknaden, men hovedsakelig på grunn av at det er en annen og for Storfjord kommune viktigere samfunnsinteresse som står på spill. Drikkevannet til store deler av kommunen kommer fra dette vannverket. Dette er et vannverk som er i full drift, ikke et nedlagt gammelt vannverk.

Vannforskriften

Vannforskriften setter rammen for forvaltning av vann i Norge. Vannforskriften har som mål at alt overflatevann skal minst ha god økologisk og god kjemisk tilstand og at grunnvann skal minst ha god kjemisk og kvantitativ tilstand, jf. § 4 og 6.

Nye fysiske inngrep, som vannkraft og vannuttak kan tillates selv om det medfører at miljømålene ikke nås, dersom samfunnsnyttene er større enn tap av miljøkvalitet jf. § 12. Det er krav til at man strekker seg langt for å begrense negativ utvikling. Det kan imidlertid ikke gis tillatelse til forurensing som vil gi dårligere enn god tilstand.

Ved inngrep i vann er dokumentasjon og vurdering av tiltaket etter vannforskriften § 12 en sentral del av kravet til kunnskapsgrunnlaget i naturmangfoldslovens § 8. Før det kan gis tillatelse til ny aktivitet eller nye inngrep må man derfor dokumentere eller sannsynliggjøre tilstanden i vannforekomsten(e) før inngrepet. I tillegg må det sannsynliggjøres hvilke effekter man kan forvente at inngrepet vil medføre og om vannforekomsten(e) vil endre tilstand som følge av inngrepet.

For Tverrdalselva med tilhørende fjellvann som renner ned i elva, er det i dag en bestand av ferskvannsrøye som går helt ned til kommunens vanninntak. Ved en så kraftig reduksjon i vannføringen som konsesjonssøknaden viser til, øker fare for at røya ikke lenger kan overleve i elva. Det eneste som er nevnt i rapporten om bestand av ferskvannsrøye er i punkt 3.7 om akvatisk miljø, er: «Samlet sett er Tverrdalselva av liten til ingen verdi for fagtema fisk og ferskvannsbibliologi, og med omløpsventil som avbøtende tiltak vil bidra til å redusere konsekvensene ytterligere.» Her vil da kommunen hevde at til tross for etableringen av vannverket fra tidligere, så er det i dag en levende bestand av ferskvannsrøye. Elva har fått betegnelsen god økologisk tilstand. Ved bygging av kraftverk i elva og den reguleringen av elva som dette medfører, er det øket sannsynlighet for at røyebestanden i elva står i fare for å dø ut. Vanndirektivet er tatt opp på lik linje med norsk lov og tillater ikke at vannforekomster får redusert sin økologiske tilstand.

Info fra NVE

På NVEs sider har de følgende dokument liggende ute, «Innsigelse til konsesjonssaker – praktiske rutiner». I punkt 1 under behandlingsrutiner står det følgende:

«1. Hvis forslagene i en konsesjonssøknad som er på høring kommer i konflikt med nasjonale eller viktige regionale hensyn innen interessene til en kommune eller en statlig etat, kan disse reise innsigelse mot utbyggingsforslaget. Har en i stedet mindre kommentarer eller justeringsforslag til søknaden, velges vanlig høringsuttalelse.»

I NVEs egne behandlingsrutiner fremkommer det tydelig at kommunen kan reise innsigelse mot at det gis konsesjon. Tilstrekkelig tilgang på og god kvalitet på drikkevann er en svært viktig samfunnsinteresse, noe kommunen i aller høyest grad tar på alvor å beskytte.

Drikkevannsforskriften

I drikkevannsforskriftens § 1 står det følgende:

«Formål

Denne forskriften har til formål å sikre forsyning av drikkevann i tilfredsstillende mengde og av tilfredsstillende kvalitet, herunder å sikre at drikkevannet ikke inneholder helseskadelig forurensning av noe slag og for øvrig er helsemessig betryggende.»

Drikkevannsforskriften er helt klar på kravet til å sikre drikkevannet mot alle typer forurensning. Et annet viktig aspekt i denne saken er forsyningssikkerhet. Kommunen har dialog med Mattilsynet og inngrep i elva vil kunne skape fordyrende konsekvenser for kommunen i forhold til økt mengde av partikler i elva i etterkant av en utbygging. Det kan ta svært mange år før elva har stabilisert seg etter arbeider i elva.

Nasjonale mål for vann og helse, vedtatt av Regjeringen 22.05.2014

Vi vil vise til noe av det som er vedtatt av regjeringen vedørende nasjonale mål for vann og helse som er svært relevant for behandling av denne konsesjonssøknaden. Vi viser under det som står i bokstav j og bokstav m. Kommunens kommentar etterfølger.

(j) Kvaliteten på råvann for drikkevann, badevann eller vann som brukes til matproduksjon

Målsettinger:

- a) Vannforekomster som benyttes til vannforsyning og matproduksjon⁴ skal så godt som mulig beskyttes mot tilførsel av forurensninger slik at brukerkonflikter kan unngås. Dette er særlig viktig dersom bruken av vannet til matproduksjon ikke er underlagt særlige krav til vannbehandling.
- b) Alle vannforekomster skal ha minst "god økologisk og kjemisk tilstand" etter fastsatte frister i godkjente forvaltningsplaner etter vannforskriften.

Kommunens kommentar til bokstav (j):

Det tryggeste alternativet for å beskytte drikkevannet i Tverrdalselva mot forurensning er å si nei til utbygging av kraftverk. Det er svært tvilsomt av elva vil oppnå god økologisk tilstand fastsatt av vannforskriften dersom det gis konsesjon til utbygging. Kommunen har gjennom gjeldende og nytt forslag til kommuneplanens arealdel avsatt nedslagsområdene for vannverkene i kommunen til hensynssoner, nettopp fordi kommunen er kjent med at kommuner som ikke har dette, har opplevd at NVE har gitt konsesjon i vassdrag som brukes til drikkevann. Indre Storfjord vannverk er i vår kommune svært viktig for å gi våre innbyggere godt og rent drikkevann.

(m) Effektive forvaltningssystemer, inkludert metoder, for å begrense forurensning

Målsettinger:

- a) Vannressursene skal beskyttes så godt som mulig mot forurensninger. Beskyttelsen skal være tilstrekkelig i forhold til de interessene som er knyttet til bruken av vannet.
- b) Det skal ikke være utslipp via renseanlegg, overløp eller store lekkasjer som kan representere uakseptabel risiko for resipient eller brukerinteresser.
- c) Tiltak mot avrenning fra landbruk skal bidra til at målsatt vannkvalitet oppnås.
- d) Lokalisering og drift av akvakulturanlegg skal foregå på en miljømessig bærekraftig måte.
- e) Regelverket skal være tydelig for alle parter når det gjelder forventninger, krav og ansvar.

Kommunens kommentar til bokstav (m):

I forhold til risiko for forurensning av drikkevannskilden, øker dette med drift av kraftverk i området. Kommunen vet at risikoen ikke er så stor for at det skjer menneskelig svikt eller teknisk svikt på anleggsmaskiner under utbyggingen, men konsekvensen av utslipp av olje/diesel eller andre kjemikalier i dette sårbare området er så stor, at kommunen ikke kan si ja til at det gis konsesjon. En anleggsfører kan få illebefinnende og ulykker kan skje, til tross for alle former for sikkerhetstiltak.

Beskyttelse av resipienten er også ivaretatt i dette punktet. En utbygging av Tverrdalselva strider mot dette som er vedtatt av Regjeringen for under to år siden. Dette viser det forsterkede fokuset det har vært på å beskytte drikkevannet.

Kommentarer til punkter i konsesjonssøknaden

Punktene som det henvises til videre i dokumentet viser til punkter i konsesjonssøknaden.

Hovedpunkt 2 omhandler beskrivelse av tiltaket.

2.4 Fordeler og ulemper med tiltaket

Under ulemper er det tatt med 3 punkter:

- Redusert vannføring på utbyggingsstrekningen
- Tekniske synlige inngrep i landskapet
- Støy og forstyrrelser fra anleggsmaskiner i anleggsperioden, særlig for reindriften

Kommunens vurdering av punkt 2.4:

Når det gjelder redusert vannføring, så er dette svært viktig for det kommunale vannverket – svært redusert tilgang på vann i elva særlig om vinteren med fare for frysing av elva og problemer med vannleveranse.

Det nevnes ikke noe om risikoen for blant annet forurensning som vannverket utsettes for, med stor anleggsvirksomhet. Elva vil være sårbar i forhold til anleggsmaskiner og graving i elva. Slik elva ligger i dag (delen på opp siden av inntaket) fungerer kommunens renseanlegg (UV-behandlingsanlegg) stort sett tilfredsstillende. Vi vet at elvevannverk er sårbare for endringer/inngrep i elva og at det medfører økning i partikkelmengden i vannet som kommer til UV-bestråling. Dersom det kommer mye partikler i vannet medfører dette at UV-intensiteten blir for lav, noe som resulterer i kokepåbud. Kommunen kan ikke godkjenne tiltak som kan medføre en forringing av et så viktig næringsmiddel som vannet er for våre innbyggere. Graving i elva vil medføre utvasking i lang tid etter at prosjektet er ferdig utbygd. Slik at deres begrunnelse med at de vil lage midlertidig leveranse i utbyggingsperioden, tar ikke høyde for det langsiktige problemet som kommunen kan bli stilt ovenfor.

Et annet aspekt i forhold til hvorfor det ikke bør gis konsesjon til utbygging er de utfordringene kommunen allerede har i forhold til «Elvevoll/Rasteby vannverk» som er utsatt for stadig forurensning pga. årviss jordskred m.m. Derfor er det ekstra viktig å ha «Indre Storfjord vannverk (Tverrdalen)» som sikker beredskapskilde for vannforsyning for hele Hatteng, Oteren og vestersida så langt som til Lyngen grense (dette krever en sammenkobling av de to vannverkene).

Forsyningssikkerheten er viktig å trygge. Kommunen vil ikke å være avhengig av private aktører vedørende kommunens vannverk. Kommunens personell opplyser at forbruket tidvis er oppe i 80m³/t noe som utgjør 22,2 l/s. Ved så lav minstevannføring som det planlegges om vinteren, vil det være omlag halvparten av minstevannføringen på 47 l/s. Det må i tillegg tas høyde for at kommunen ønsker å bruke mer vann fra vannverket i fremtiden enn det som brukes i dag. Ved brann må det være kapasitet til å ta ut ekstra store mengder på kort tid.

2.6 Forholdet til offentlige planer og nasjonale føringer

Her nevnes «Kommunedelplan for småkraftverk – Storfjord kommune (2008) Kategori 3: Middels konflikt – utforming og videre undersøkelser avklarer om prosjektet er realiserbart.

Kommunens kommentar: Det synes noe underlig at denne delplanen har konkludert med at det var middels konflikt for denne elva. På grunn av kommunes vannverk burde denne har hatt et høyere nivå for konflikt.

Når det gjelder det søknaden sier om Kommuneplanens arealdel (2015/2027):

«Tiltaksområdet er avsatt til LNF-formål. Det vil bli stilt krav om dispensasjon fra arealplanen.»

Kommunens kommentar: Det er helt utelatt fra søknaden at nedslagsområdet for det omsøkte kraftverket i stor trekk sammenfaller med nedslagsområdet for vannverket som kommunen driver. Det er i det nye forslaget til kommuneplanens arealdel som ikke er vedtatt enda følgende omtalt om drikkevannskildene:

7.1.6. Drikkevannskilder og nedslagsfelt Det tillates ikke tiltak som kan forurenses drikkevannskilder og tilhørende nedslagsfelt. Før det ev. gis tillatelse til tiltak her skal godkjenning foreligge fra vannverkseier og vannverkets tilsynsmyndigheter. Vurderingene skal gjøres med basis i drikkevannsregelverket, Folkehelseinstituttets veiledere, restriksjonsbestemmelsene og kunnskap om kilden. Jfr. Pbl. § 11-9 pkt 3 og 6	Nedslagsfelt for drikkevannskilder For å kunne beskytte vannkildene mot mulig forurensning i nedslagsfeltet er det etablert hensynssoner rundt vannuttakene. I hensynssonene er det fastsatt restriksjoner mot ulike tiltak og aktiviteter. Drikkevannsforskriften forbyr enhver aktivitet som kan forurenses vannkildene. • H110-1-5 (jf. Plankart)
--	--

I tillegg til denne teksten i beskrivelsen, så er nedslagsområdet skravert som hensynssone.

Dette gjelder også for eksisterende arealdelen av kommuneplanen, hvor følgende står i tekstdelen:

7. Restriksjoner etter annet lovverk enn PBL  Nedslagsfelt for drikkevann	Følgende områder for drikkevannskilder er avmerket: Apaja med reserve Oldereiv, Tverrdalen, Elvevoll og Rastebyfjellet for Furudalen vannverk.
--	--

På samme måte som den nye planen som skal vedtas, har den gjeldende arealplanen skravert nedslagsfelt for drikkevann.

Kommunens vurdering av punkt 2.6:

Kommunen ser at delen om planstatus for området er mangelfullt omtalt. Det er ikke nevnt i denne delen at kommuneplanens arealdel har opplysninger om at det er nedslagsfelt for drikkevann. Dette er satt opp som hensynssone. Drikkevannsforskriften forbyr enhver aktivitet som kan forurenses vannkildene. Vanntilgang og vannkvalitet er svært viktige samfunnsmessige verdier. I en avveining av hensynet til drikkevannet mot det samfunnsmessige hensynet til en ubetydelig økning leveranse av energi til nettet, synes det helt klart for kommunen at hensynet til drikkevannet må veie tyngst. Når

det gjelder den elektriske kraften som produseres i en slikt elvekraftverk vil, det vil være størst produksjon i den perioden vi har laves behov for elektrisitet og laves produksjon om vinteren med det høyeste behovet.

Punkt 3.2 Vanntemperatur, isforhold og lokalklima

«Det forventes ingen vesentlige endringer i vanntemperatur, isforhold eller risiko for frostrøyk.»

Kommunens vurdering av punkt 3.2:

Reduksjonen av vann i elva fra beregnet middelvannføring på 832 l/s til vannføringen som planlegges om vinteren til 47 l/s er stor. Det skal bare renne 5,65% av middelvannføring om vinteren. Av dette vannet skal også kommunen ta ut hele sitt forbruk som på sitt høyeste pr. i dag er målt til 22,2 l/s, så mener kommunen at det kan bli problemer med is i elva og mulighet for bunnfrysing.

Punkt 3.13 Ferskvannsressurser

Her fremkommer opplysninger om at kommunen har vannverk på kote 85. Videre står det at vannverket dekker vannbehovet for ca. 1000 personer eller 1000 PE (personekvivalenter). Videre tar de med et forbruk på 1000 PE til forbruk til offentlige bygg og næringsbygg, bl.a. vaskeriet på Oteren. Ut fra dette beregner de at det totale vannbehovet som er i dag dekkes av tilsvarende 2000 PE. Normalt vannforbruk er 200 liter pr person pr døgn. Lekkasjetallet settes til 1,5 og de beregner et gjennomsnitt på 25m³/t eller 7 l/s.

Videre følger to alternativer for å ivareta vannverket:

Alternativ 1:

Drift av kommunalt vannverk som i dag ved bruk av minstevannføringen som er foreslått i konsesjonssøknaden. Minstevannføringen i vassdraget er oppgitt til 79 l/s og 47 l/s henholdsvis sommer og vinter. Dette mener de skal være nok for å drive et vannverk som de mener må ha minst 7 l/s.

Alternativ 2:

Bruk av kraftverksinntak og turbinledning som nytt vannverksinntak i kombinasjon. Dagen vannverksinntak benyttes som reserveinntak. I denne løsningen tilkobles en vannledning direkte fra turbinrøret over elva til vannverksledningen før renseanlegget. På denne ledningen monteres en trykkreduksjonsventil for å redusere trykket til trykknivået på den kommunale vannledningen. Turbinledningen har mer en nok kapasitet og vil ikke gi kvalitetsforringelse på vannet. Inntaket er på kote 235 ovenfor dagen vannverksinntak på kote 85. Alternativet er skissert i figur 3.20.

Kommunens vurdering:

Når det gjelder beregning av forbruk stemmer dette svært dårlig med det virkelige forbruket som kommunen har målt. Maksimalforbruk har vært 80 m³/t tilsvarende ca. 22,2 l/s. Da er det ikke tatt høyde for fremtidig økning i behovet. Det planlegges bl.a. mer boligbygging i området. Dette medføre økt behov for vannleveranse. Det finnes også industriområder som ikke er fullt utbygde, som vil kreve ytterligere vannleveranse. Kommunen kan ikke risikere at det største vannverket i kommunen blir så sårbart i forhold til vannleveranse. Her er det et helt klart føre-var –hensyn som må tas.

Vannverket har et rensesystem(UV-bestråling) som er sårbart for tilførsel av partikler og det har fra ansatte i NVE vært opplyst at når det rotes i grunnen (utbygging) kan dette medføre økt turbiditet (grums) i vannet i mange år fremover. Vi har hatt tilfeller av kokepåbud ved vannverket på grunn av at UV-bestrålingen ikke blir tilstrekkelig på grunn av grums i vannet. Storfjord kommune krever at utbygger er 100% ansvarlig for at alle utfordringer som kan oppstå, både under bygging og etter bygging, på grunn av utbyggingen. Kraftutbygger må være ansvarlig for og skal bekoste at det skal leveres rent drikkevann til kommunens abonnenter hver dag.

Storfjord kommune som en liten kommune bør være like godt beskyttet av de nasjonale målene for drikkevann, som store kommuner. Det er også økt fokus på drikkevann fra helsemyndighetene. Det er ikke tillatt å utsette drikkevannskildene for fare for å bli ødelagt.

Utbygger må pålegges å leie inn kvalifiserte firma til å utrede, risikovurdere og dokumentere at den løsningen som skal sikre kommunen rent drikkevann (både under utbygging og i ettertid) vil fungere og er trygg. Utbygger har plikt til å stille med rent drikkevann til enhver tid. Det skal også utarbeides plan for hvordan dette skal håndteres dersom det oppstår problemer -reservevann.

Alt. 1:

Beregning av behovet til vannverket er altfor lavt. I perioder er det over 3 ganger så høyt som det beregnede vannforbruket. Vurderes som en ikke akseptabel løsning.

Alt. 2:

I forhold til kapasitet er dette alternativet bedre i forhold til at det kan legges en dimensjon på ledningen slik at vannverket får nok vann også i fremtiden. Dersom NVE til tross for kommunens innsigelse mot bygging av kraftverk i Tverrdalselva gir konsesjon til tiltaket, vil det måtte stilles krav til dimensjon på ledningen som må legges fra kraftverkets dam og ned til dagens UV-anlegg.

Alle kostnader ved bygging og sikring av drift av nytt anlegg må pålegges utbygger. Kommunen stiller krav om at firma med godkjent fagkompetanse skal benyttes til prosjektering og vurdering av muligheten til å bygge og drive et slikt anlegg. Alt økonomisk ansvar i forhold til brudd i leveransen av vann til måtte kostes av kraftverkseier.

Konklusjon

Storfjord kommune har for denne søknaden sett på konsekvensene for det største kommunale vannverket. Kommunen kan ikke akseptere en slik inngripen i det geografiske området hvor kommunen har sitt største vannverket. Drikkevann er en så viktig samfunnsinteresse, at kommunen mener at søknaden klart må avslås, da den minimale ekstra kraftressursen som det her er snakk om ikke kan gå foran kravet til sikkert drikkevann til store deler av kommunen.

Storfjord kommune fremmer innsigelse mot at det gis konsesjon til bygging av Tverrdalselva kraftverk.

Dersom det til tross for vår innsigelse vurderes å gis konsesjon til utbyggingen, ber Storfjord kommune om at det stilles følgende krav:

Kommunen er kjent med at § 26 i vannressursloven gir mulighet til å sette vilkår for å motvirke skader og ulemper for allmenne eller private interesser.

1. Det fremkommer av søknaden at det ikke har vært brukt et firma med kompetanse på bygging og midlertidig drift av vannanlegg, men at det er Bekk og Strøm AS selv som har laget denne vurderingen. Dette er etter kommunens syn ikke en akseptabel løsning. Kommunen forventer at det lages en uavhengig grundig rapport som vurderer konsekvensene av de foreslåtte løsningene. De langsiktige konsekvensene må også vurderes.
2. I søknaden kommer det helt klart frem at de avbøtende tiltakene gjelder mer for terrenginngrepene. Det må gjøres en grundigere vurdering av avbøtende tiltak. Viser til punkt 1.
3. Dersom resultatet av punkt 1 og 2 viser at det er overveiende negative konsekvenser av utbyggingen mener kommunen at det er klar grunn til å avslå søknaden.
4. Storfjord kommune krever at utbygger er 100% ansvarlig for at alle utfordringer som kan oppstå, både under bygging og etter bygging, på grunn av utbyggingen. Kraftutbygger må være ansvarlig for og skal bekoste at det skal leveres rent drikkevann til kommunens abonnenter hver dag. Her er det både praktiske og økonomiske konsekvenser som må vurderes.
5. Kommunen krever at det skal etableres minst like stor kapasitet som vannverket har i dag.
6. Dersom uavhengig rapport viser at det kan være mulig å bygge ut elva og sikre vannleveranse på en måte som kommunen kan akseptere, så vil kommunen ha mulighet til å stille vilkår etter at disse rapportene er vurdert av kommunen.



**Verneområdestyret
for Lyngsalpan
landskapsvernområde**

Besøksadresse
Strandveien 19
9060 Lyngseidet

Postadresse
Postboks 6105
9291 Tromsø

Kontakt
Sentralbord +47 77 64 20 00
Direkte +47 90 93 08 02
fntrods@fylkesmannen.no

NVE, Konsesjonsavdelingen
Postboks 5091
0301 OSLO

Saksbehandler Oddrun Skjemstad

Vår ref. 2015/7086 - 561

Dato 06.04.2016

Uttalelse til søknad om konsesjon til Tverrdalselva kraftverk i Storfjord kommune

Viser til brev av 21.12.15 der Lyngsalpan verneområdestyre inviteres til å delta på høring av Bekk og Strøm AS og Statskog sine søknader om konsesjon til 4 ulike småkraftverk i Storfjord kommune.

Lyngsalpan verneområdestyre ønsker å komme med en uttalelse til søknad om konsesjon for Tverrdalselva kraftverk. Høringsfrist var 1. april 2016. Verneområdestyret har i mail av 10.03.16 fått forlenget frist til 10.04.16.

Planlagt inntak for kraftverket vil ligge svært nært inntil grensen til Lyngsalpan landskapsvernområde/Ittugáissáid suodjemeahcci.

Landskapsvernområdet ble vedtatt vernet 20. februar 2004 med det formål «*å ta vare på et av Norges mest karakteristiske fjellområder som inkluderer isbreer, morener, daler og geologiske forekomster med det biologiske mangfoldet, de kulturminner og den kulturpåvirkning som preger landskapet.*

Allmennheten skal ha anledning til naturopplevelse gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Ivaretagelse av naturgrunnlaget innenfor landskapsvernområdet er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift».

Det vises for øvrig til naturmangfoldlovens § 49; «Kan virksomhet som trenger tillatelse etter annen lov, innvirke på verneverdiene i et verneområde, skal hensynet til disse verneverdiene tillegges vekt ved avgjørelse om tillatelse bør gis, og ved fastsetting av vilkår.»

Tverrdalen er en av innfallsportene til landskapsvernområdet. Det er ikke den mest brukt innfallsporten, men likevel viktig for de som i dag bruker området. Storfjord kommune har trimpostkasser i området og har rangert området som et B-område i sin kartlegging av friluftsområder i kommunen. B-områder = viktig friluftsområde. I friluftssammenheng vil det kunne bli noen ulemper under anleggsperioden. Dette vil gjerne være i form av støy fra maskinene og nye sår



i terrenget. Rørgata er planlagt gravd ned og området vil heles litt etter hvert, men vannføringen vil aldri bli som før en tidligere utbygging. Dette kan oppfattes negativt for folk som skal ferdes i området.

Tverrdalen er ikke et uberørt naturområde pr. i dag. Det går en traktorvei opp til ca. kote 200 og derfra en sti som også benyttes til terrengkjøretøy i reindriftsnæringen. Traktorvei og sti er på nordre siden av elva, mens tiltaket i forbindelse med kraftverket er planlagt på søndre side av elva, et område som pr. i dag oppfattes som tilnærmet uberørt. Når det gjelder landskap vil det være relevant å vurdere i hvilken grad et landskap allerede er belastet av inngrep, og hvordan nye inngrep vil påvirke belastningen. Tverrdalen er allerede påvirket av inngrep i form av vannverket, traktorveien og stien med kjøreskader. Småkraftverket vil påføre landskapet ytterligere inngrep og ved en behandling av konsesjonssaken bør det derfor vurderes hvilken ekstra belastning inntaksdam og rørgata påfører landskapet i tillegg til allerede eksisterende inngrep i området.

Det oppgis i søknaden at tiltaket ikke vil ha noen påvirkning for landskapsvernmonrådet. Inntaksdam er imidlertid planlagt i et område det pr. i dag ikke finnes noen tekniske installasjoner. Det påpekes i søknaden at INON-soner vil flytte på seg. Det får den konsekvensen at det blir bortfall av villmarkspreget areal i landskapsvernmonrådet.

Det skal kunne drives med reindrift i Lyngsalpan landskapsvernmonråde. Tverrdalen er et viktig område for reindrifta og etablering av et kraftverk kan komme i konflikt med reindriftsnæringa. Det vil særlig være i anleggsperioden at reindriftsnæringen vil kunne bli forstyrret. Dette vil også gjelde annet dyre-/fugleliv i området.

I søknaden er dette med samlet belastning nevnt, men det er stort sett i et småkraftperspektiv. Naturmangfoldlovens § 10 forutsetter at samlet belastning skal vurderes for påvirkning av økosystemer. Vurderingen i søknaden dreier seg i hovedsak om belastningen for dette ene kraftverket. Naturtypen «bekkekløft» med sprutsoner er nok den naturtypen som oftest blir sterkest berørt av småkraftverk. Det bør vurderes om summen av småkraftverk i Storfjord kommune kan utgjøre en såpass negativ belastning på naturtypen «bekkekløft» i kommunen eller i regionen at den kan bli truet.

Etter en samlet vurdering fraråder Lyngsalpan verneområdestyre at det innvilges en konsesjon til utbygging av Tverrdalselva i Storfjord.

Dersom NVE likevel innvilger en dispensasjon, og traktorvei/sti på nordsiden av elva skal benyttes ved inspeksjon av anlegget, bør det settes vilkår om at Bekk og Strøm AS (tiltakshaver) skal forsterke våtmarkssoner og bidra til revegetering av kjøreskader langs stien. Dette fordi at ved eventuelle flere terrengkjøretøy i området er det et potensiale for at det kan bli flere kjøreskader.



**Verneområdestyret
for Lyngsalpan
landskapsvernområde**

Med vennlig hilsen

Oddrun Skjemstad

Oddrun Skjemstad
verneområdeforvalter

Kopi til:
Fylkesmannen i Troms
Storfjord kommune



Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
7/16	Storfjord levekårsutvalg	07.04.2016
4/16	Storfjord kommunestyre	20.04.2016

Oppfølging av kommunestyrets vedtak om å utvikle omsorgssenteret på Åsen. Etablering av demensavdeling med 9 plasser

Vedlegg

- 1 Omsorgsplanen "Borte bra - hjemme best" fra 2009
- 2 Omsorgsplanen "Nilsen-utvalget" fra februar 2013
- 3 Beslutningsgrunnlag for gjennomføring av tiltak innen omsorg i Storfjord i perioden 2015-2019
- 4 Vedtak i styringsgruppen for Åsen den 4.4.2016 (legges fram etter møtet)
- 5 Mulighetsskisse for utnyttelse av areal ved Åsen omsorgssenter (legges fram så snart det foreligger)

Saksopplysninger

Kommunestyret vedtok den 26.10.2015 å etablere et prosjekt for utvikling av Åsen som kommunens framtidige sykehjem basert på fortsatt satsing på hjemmebaserte tjenester.

Ved budsjettbehandlingen 10.12.2015 vedtok kommunestyret bl a å bevilge 1 mill kr til oppgradering av Åsen i 2016 samt 19 mill kr til utbygging i 2017. Bevilgningen på 1 mill kr i 2016 var å forstå som midler til forprosjektering.

Styringsgruppen for Åsen har etter oppnevningen arbeidet med straksløsninger for å forbedre forholdene ved Åsen slik de var ved oppstarten av arbeidet. Styringsgruppen arbeider også med langsiktige løsninger.

Styringsgruppen har nå landet på en løsning med følgende trinnvis utvikling av Åsen som kommunens framtidige sykehjem:

- 1: Det etableres en demensavdeling på 9 plasser som koples til eksisterende bygningsmasse. Denne koplingen vil bli vist i en mulighetsskisse.
- 2: Eksisterende bygningsmasse omdisponeres etter nærmere behov og planer.

Bygningsmessige endringer av eksisterende bygningsmasse gjennomføres etter at den nye demensavdelingen står ferdig. Det vil da være avklart framtidig antall plasser ved Åsen.

Det legges nå opp til at arbeidet med å etablere den nye demensavdelingen starter opp høsten 2016. Det vil innebære at kommunestyret må flytte fram investeringsmidler tilsvarende til 2016. Håpet er da at demensavdelingen vil kunne stå ferdig våren 2017. Dette vil bedre forholdene vesentlig for denne brukergruppen, selv om det er gjort midlertidige forbedringer ved avdelingen.

Det kan regnes med at godkjent byggekostnad pr plass vil ligge på ca 3 mill kr, hvorav kommunen mottar 55 % tilskudd, vel 1.6 mill kr. Søknad må være godkjent før byggestart.

Vurdering

Vurderingsgrunnlaget for planlegging og utbygging av demensavdelingen er nærmere beskrevet i vedlegg 3.

Vedlegg 3 er basert på SSB sine kommunetall fra juni 2014. Det kommer nye i juni 2016. Endringer i tallene som kommer i juni 2016 antas ikke å medføre endring i behov for antall demensplasser. En avdeling på 9 plasser vil være en rasjonell faglig og økonomisk enhet.

Grunnen til at denne demensavdelingen ønskes forsert fram et halvt år, ligger i at det er klart at en slik må etableres. Ønsket om å gi brukergruppen så gode permanente forhold så nart som mulig teller også med.

Ordførers innstilling

- 1: Storfjord kommune etablerer en demensavdeling med 9 plasser i tilknytning til Åsen omsorgssenter. Den valgte styringsgruppen gis som mandat også å være byggekomite for denne utbyggingen.
- 2: Kommunestyret vedtar at bygging kan starte opp høsten 2016. Det gjøres budsjettregulering før anbud sendes ut.

Saksprotokoll i Storfjord levekårsutvalg - 07.04.2016

Behandling:

Ordfører Knut Jentoft orienterte i saken.

Protokolltilførsel fra Stine J. Strømsø:

Vi er enige i mange hovedlinjer i tjenestetilbudet for mange av kommunens eldre innbyggere. Vi har et felles ønske om å ha en kvalitetsmessig god tjeneste i tråd med regelverket. Vi er enige i at det er best å bo hjemme lengst mulig og at hjemmetjenestene må være hovedbærebjelken i tjenestetilbudet. Vi er også enige i at omsorgsboliger og dagtilbud er en viktig del av tjenestetilbudet som har vært savnet i Storfjord kommune.

Jeg er imidlertid bekymret over saksbehandlingen som ligger ved denne saken. I saken fremkommer ikke faglige hensyn i stor grad, det mangler også to vedlegg som skal være en del av beslutningsgrunnlaget for utvalget. Jeg er bekymret over mangelen på vurderinger knyttet til

budsjett, risikoanalyse og konkretisering av beliggenhet, m.m som burde danne grunnlaget for denne beslutningen.

Ordførerens innstilling ble punktvis tatt opp til votering.

Punkt 1: Ordførerens innstilling ble vedtatt med 5 mot 1 stemme.

Punkt 2: Ordførerens innstilling ble vedtatt med 5 mot 1 stemme.

Protokolltilførsel fra Bente Bech:

Referat fra styringsgruppa Åsen ble vedlagt under behandling av saken. Punkt 4.

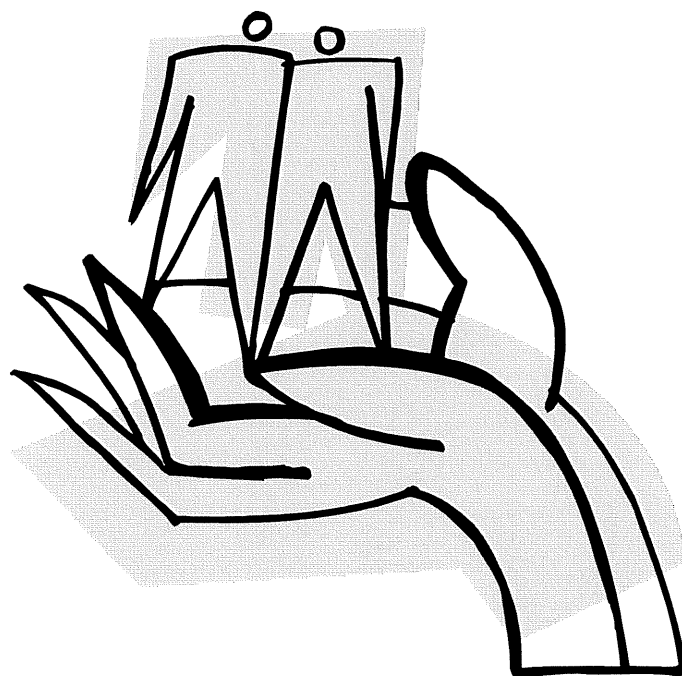
Vedtak:

- 1: Storfjord kommune etablerer en demensavdeling med 9 plasser i tilknytning til Åsen omsorgssenter. Den valgte styringsgruppen gis som mandat også å være byggekomite for denne utbyggingen.
- 2: Kommunestyret vedtar at bygging kan starte opp høsten 2016. Det gjøres budsjettregulering før anbud sendes ut.

Omsorgsplan

Tidligere eldreplan

"BORTE BRA, HJEMME BEST"



KOMMUNALT PROSJEKT 2009-2012,

*-liv til dagene-
-den gode dagen-*

Innholdsfortegnelse

Innledning	s.	3
Formål med "Borte bra, hjemme best"	s.	4
Visjon for etaten	s.	4
Hovedmål for etaten	s.	5
Samhandlingsreformen 2012	s.	6
Stortingsmelding 25	s.	7
Demensplan 2015	s.	7
Tabelloversikter stillinger	s.	8
Gjennomførte tiltak "Borte bra, hjemme best"	s.	13
Framtidige satsningsområder og tiltak	s.	18
Vedlegg	s.	21

Innledning

Foranledningen til denne tiltaksplanen er et vedtak fra k.sak 0133/08, des. 08, der det ble vedtatt opprettelse av et prosjekt ("Borte bra, hjemme best") som skulle gjennomgå organiseringen av den kommunale omsorgen innenfor pleie- og omsorgsetaten/brukertjenesten. Det ble opprettet en prosjektlederstilling 50% til dette prosjektet, med det formål å utarbeide og lede et 3-årig prosjekt fra 2009-2012 innenfor egen etat.

Prosjektet har fått navnet "Borte bra, hjemme best" og prosjektleder ble tilsatt fra 23.03.09. Etaten, plo- og brukertjenesten, har arbeidet målrettet i prosjektet og innenfor etaten med å se på tiltak for brukerne og det medfølgende stillingsbehovet i avdelingene, samt finne en hensiktsmessig organisering for å kunne starte omsnuingen innenfor den kommunale omsorgen, jmf kommunestyrets ønske. De stillingene som ble vedtatt i k.sak 55/09 var et minimumsbehov for at etaten kunne sette i gang prosessen med omsnuingen, slik at flere eldre brukere skal kunne bo lengst mulig i eget hjem. Stillingsøkningene har allerede gitt gode resultater i form av ønsket fokus fra institusjonsbasert omsorg til hjemmebasert omsorg. Dette har gjort at presset på sykehjemsplasser er blitt redusert slik det er i dag og rom har kunnet blitt disponert til avlastnings- og korttidsopphold for hjemmeboende. Et viktig tilbud i tjenesten som man tidligere ikke har kunnet tilby tilfredsstillende, pga stort trykk på institusjonsplasser så lenge hjemmetjenesten var bemannet på et eksistensgrunnlag.

Prosjektets arbeidsområde:

"Hjemmetjenesten styrkes. Organiseringen optimaliseres. Eldreplan utarbeides, og det legges til rette for andre tilbud i eldreomsorgen", K. sak 101/08

"I første halvår 2009 utarbeides en helhetlig eldreplan, som fremlegges for kommunestyret. I den forbindelse må stillingshjemlervurderes", K. sak 133/08

Å utarbeide ny eldreplan, samt snu hovedvekten slik den er i dag, fra institusjonsbasert omsorg til hjemmebasert omsorg.

Prosjektnavnet ble endret fra Eldreplan til Omsorgsplan, fordi planen skal omfatte en helhetlig tjeneste for brukeren og være i samsvar med Stortingsmelding 25: "Mestring, muligheter og mening", som legger sentrale føringer for framtidens omsorgsutforminger i hele landet.

Formål med "borte bra, hjemme best":

Målet med prosjektet "Borte bra, hjemme best" er med utgangspunkt i k.styrets vedtak, å utarbeide en ny helhetlig omsorgsplan/eldreplan som skal omfatte alle tjenestetilbud i etaten. Denne omsorgsplanen/eldreplanen fra plo-brukertjenesten vil bygge på at man skal snu omsorgen/eldreomsorgen fra tidligere institusjonsbasert omsorg til hjemmebasert omsorg. Hovedvekten skal ligge på hjemmebaserte tjenester. Dette med bakgrunn i kommunestyrets vedtak om at hjemmetjenesten skal styrkes og at man skal ha større fokus på hjemmebaserte tjenester, enn hva som har vært tidligere. Det skal og arbeides med å legge til rette for nye tilbud innenfor eldreomsorgen, jmf vedtaket i k.sak 101/08.

Det skal ses på organiseringen av tjenestene i etaten og det skal være fokus på at man får utnyttet nåværende ressurser optimalt. I tillegg skal det i prosjektets levetid evalueres i forhold til behovet for nye stillinger, jmf kommunestyrevedtaket. Dette med tanke på å styrke hjemmebasert omsorg, få hovedvekt på hjemmebasert omsorg og bygge ut og legge til rette for nye tilbud i eldreomsorgen. Det er viktig at man i denne omsnuingsfasen bevilger midler til økte kostander som dette medfører i de hjemmebaserte tjenestene. Og at dette gjøres tilsvarende de kostnadene som på sikt i 2012, vil minske trykket på institusjonsbaserte tjenester.

Visjon for etaten: "liv til dagene"

- med undertittel "den gode dagen"

-et ønske om å bringe innhold og liv til dagene for våre brukere og beboere tilknyttet etatens avdelinger, og bidra til "den gode dagen" for alle som møtes i tjenesten. En visjon om å gi ansatte en positiv og meningsfylt hverdag, som igjen vil skape en god og trygg tjenesteyting

Med innhold og liv til dagene menes at man kan tilby kommunale tjenester som dagtilbud og ordninger som kan gi våre brukere/beboere mer kontakt med samfunnet/menneskene rundt seg. At kommunen tilbyr tjenester som skaper fellesskap og sosiale arenaer for samvær, hvor det foregår aktiviteter, kulturelle innslag, sosialt samvær, frivillighetsarbeide, turgupper, - hvor den enkelte bruker/beboer kan føle seg vel og oppleve mestring i hverdagen. Et viktig tiltak også rent forebyggende, med tanke på at den enkelte får positive opplevelser og blir en del av et fellesskap med andre.

Hovedmål for etaten:

- Alle skal få bo hjemme så lenge som mulig
- Brukerne og pårørende skal møte en samordnet tjeneste
- Kompetanse og kvalitet skal prege vårt arbeide og være et varemerke

Delmål lages i den enkelte avdeling innenfor plo-brukertjenesten.

Målgruppe for "borte bra, hjemme best":

Brukere av kommunale tjenester innenfor plo-brukertjenesten
Beboere ved omsorgssentrene i kommunen
Pårørende til brukere/beboere
Ansatte i plo/brukertjenesten
Politisk nivå

Avdelinger innenfor etaten, tilknyttet "borte bra, hjemme best":

Brukertjenesten
Valmuen
PU-tjenesten
Skibotn omsorgssenter
Åsen omsorgssenter
Hjemmetjenesten

Styringsgruppe for "borte bra, hjemme best":

Prosjektleder "Borte bra, hjemme best":	Doris N. Utby
Etatssjef:	Anne Dalheim
Avdelingsleder:	Anne Rasmussen
Avdelingsleder:	Hege Figenschau
Prosjektleder "Oppfølgingstjeneste i bolig":	Inger Marie Olsen
HTV Nsf:	Sissel Bjørklund
(Øvrige avd.ledere og HTV Fagforbundet)	

Referansegruppe for "borte bra, hjemme best":

Styret for helse og sosial, leder Ilmar Monlund

Høringer/innspill:

Eldrerådet
Styret for funksjonshemmedes råd
HTV Fagforbundet
HTV Nsf

Samhandlingsreformen 2012:

Stortingsmelding 47 2008-2009 informerer om at det skal komme en samhandlingsreform i 2012, som kaster lys over flere utfordringer innen kommunehelsetjenesten. Hvordan forebygge best mulig / forebygge innleggelser/ gi helsehjelp på lavest mulig nivå. Samhandlingsreformen går ut på at kommunene etter avtale med aktuelle samarbeidspartnere kan/skal overta deler av sykehusets arbeidsoppgaver, dvs enkelte typer pleie- og behandlingoppgaver. Dette gir kommunene et større ansvar overfor sine innbyggere og et ansvar for å kunne møte reformen i 2012. Det arbeides nå med å kartlegge og planlegge Storfjord kommune sin rolle i dette og hva kommunen kan tilby av tjenester ut i fra lokalitet, ressurser og økonomi. Det er uklart hva slags økonomiske ressurser som følger reformen i 2012, men det ligger i reformen at kommunen skal tilføres ansvar og ressurser.

Samhandlingsreformens mål er:

"Rett behandling – på rett sted – til rett tid" og nærmest mulig bruker.

I "Borte bra, hjemme best" sitt arbeide for å styrke Storfjord kommune sin hjemmebaserte omsorg og endre på struktur/organisering, tas det også høyde for samhandlingsreformen. Prosjektet tar inn og bygger på tidligere og kommende reformer og politiske vedtak når man skal jobbe fram morgendagens omsorgstilbud på kommunalt nivå. Dette for å dekke alle behov og pålegg. Det er derfor viktig å ta høyde for samhandlingsreformen allerede nå og på et tidlig stadium, for å være forberedt til å møte reformen i 2012 når den skal tre i kraft. Med samhandlingsreformen som kommer og som forventer at kommunene påtar seg sitt ansvar, er det derfor viktig å styrke de kommunale tjenestene og bygge opp et framtidig godt helsetilbud for å klare å møte de mange nye utfordringer som vil komme. Dette gjør at man har gått bort fra å tenke nedleggelse av institusjonsrom, men i stedet tenker omdisponering av rom til samhandlingsreformen.

Stortingsmelding 25: "Mestring, muligheter og mening"

Med Stortingsmelding 25 legger helse og omsorgsdepartementet sentrale føringer og retningslinjer for framtidens omsorgsutfordringer i Norge.

Det legges vekt på følgende:

- ▣ samhandling mellom spesialisthelsetjenesten og kommunale omsorgstjenester
- ▣ hjemmebaserte tjenester
- ▣ helseforebyggende tiltak
- ▣ styrke demensomsorgen
- ▣ utbygging av dagtilbud
- ▣ sterkere vektlegging på kultur
- ▣ kompetanseheving

Demensplanen 2015

Demensplan 2015 er en delplan av Stortingsmelding 25. I planen er det satt opp hva som skal være på plass når demensplanen gjennomføres i 2015:

- ▣ sikret utredning og diagnostikk
- ▣ tilbud til pårørende
- ▣ dagtilbud og avlastning for personer med demens
- ▣ omsorgsutfordringer på dagsorden i kommuneplan- og økonomiarbeidet, spesielt med fokus på tilbud tilpasset personer med demens og pårørende

Hva er gjort av tiltak og stillinger:

Tabell fra k.sak 101/08 – oversikt over stillingsbehov og status for disse pr. 01.12.09

Behov for styrking av hjemmetjenesten		2010	2011	2012			
Ansatte:					Til sammen		
5, 05 ansatte		3 ansatte 100%	3ansatte 100%	2 ansatte 100%	13 ansatte 100%		
+ div tiltak		+div tiltak	+div tiltak	+div tiltak	+div tiltak		
Kostnader:					Til sammen		
2,0 mill kr		1.2.mill kr	1.2 mill kr	0.8 mill kr	5, 2mill kr		
+ div tiltak		+ div tiltak	+ div tiltak	+ div tiltak	+ div tiltak		
					innsparing		
					Max 1.400.000		
					kr		
Tiltak 2009	Kostnad	Stillinger	2010	2011	2012	Status	
1. 100% sykepleier	400.000	1				Varig tiltak fra	
						1/1-2009 k.sak 133/08	
2. 100% eldrevaktmester	400.000	1				1/1-2009 k.sak 133/08	
-60 % Åsen						Eldrevaktmester:	
-40 % drift						oppstart 1/9-200	

3. 40 % miljø- helsearbeid Skib Pr i dag 20% hjemmehjelp	160.000 kr	0,4	Ikke gjennomført/ innvilget
4. 70 % miljø-helsearb Indre Storfjord	280.000 kr	0,7	Ikke gjennomført/ innvilget
I dag 80 % hjemmehj. indre Storfjord			
5. 100 % hjelpepl- omsorgsarb	400 000	1	Ikke gjennomført/innvilget
6. 45% hjelpepl/ omsorgsarb	180.000	0,45	Ikke gjennomført/innvilget
7. 50 % prosjektleder	200.000	0,5	Varig tiltak fra 1.1.09- 31.12.11 k.sak 133/08 ”Borte bra, hjemme best” Oppstart 23/3-2009
8. 40 % kartlegg.team 2 stk à 20%	160.000	0,4	Varig tiltak fra 1/1-2009 k.sak 133/08 ”Borte bra, hjemme best” Oppstart 23/3-2009
9. omsorgslønn	100.000	100.000 100.000 100.000	21/9-2009 k.sak 55/09
10. kok og kjø, etablering, Åsen	200.000		Vurdert ikke aktuelt (se vedlegg)

11. Multidoser	30.000	20.000	20.000	20.000	20.000	Gjennomført 2009 hj.spl.
12. Leiebil	20.000	20.000				Inngår i kommunal bilpark
Til sammen beregningstall	2.530.000	5.45 stilling				2,9 årsverk varige stillinger vedtatt k.sak 133/08
						4,3 årsverk varige stillinger vedtatt k.sak 55/09
13. nattevakt skibotn			1,56 årsverk			21/9-2009 k.sak 55/09
14. 100% sykepleier, dagvakt 100 % omsorgsarb / hjelpepl			2,76 årsv			21/9-2009 k.sak 55/09 Gjelder 100% spl. hj.tj. = 1 årsverk
15. Dagsenter Skibotn Dagsenter Åsen				dagsenter		1/1-2010 2 dager Skibotn 3 dager Åsen

Innvilgede stillinger høst 2008, foranledning til "borte bra, hjemme best":

Stillinger vedtatt i k.sak 133/08:

Styrking av eldreomsorgen/hjemmebaserte tjenester:

Stilling	Tidsrom	K.sak nr.	2009	2010	Årskostnad
100 % sykepleier Hjemmetjenesten	Fast fra 01.01.09	133/08			400.000
50 % prosjektleder "borte bra, hjemme best"	3-årig fra 01.01.09- 31.12.11	133/08			210.000
2 x 20 % kartleggingsteam	Faste stillinger fra 01.01.09				168.000
4 x 50 % vikarer Åsen, Skibotn, Hj.tjenesten, PU-tj.	Fast fra 01.01.09	133/08			800.000 Inngår i avdelingenes vikarbudsjett
20 % utvidelse fagleder langtidavd. Åsen	Fast fra 01.01.09	133/08			100.000 K.sak 133/08

Innvilgede stillinger i "borte bra, hjemme best":

Stillinger vedtatt i k.sak 55/09 21.09.09:

Stilling	Tidsrom	K.sak nr.	2009	2010	Årskostnad
150 % natt Skibotn omss./ Hj. tjenesten	Fast fra 21.09.09	55/09	Ikke intern dekning	Ikke finansiering Søkt Økplan 2010	718.000
100 % sykepleier Hjemmetjenesten	Fast fra 21.09.09	55/09	Intern dekning	Ikke finansiering Søkt Økplan 2010	518.000
50 % hjelpemiddelkontakt	Fast fra 21.09.09	55/09	Intern dekning	Ikke finansiering Søkt Økplan 2010	187.000
80 % psykisk helsearbeider Brukerjentesten	Fast fra 21.09.09	55/09	Intern dekning	Ikke finansiering Søkt Økplan 2010	329.000
50 % miljøarbeider Brukerjentesten	Fast fra 01.07.09	55/09	Ekstern dekning; prosjektmidler fram til 31.06.10	Ikke dekning fra 01.07.10 Søkt Økplan 2010	108.000
Omsorgslønn	Styrke omsorgslønn m/ 100.000 kr pr/år fra 2010			Ikke finansiering Søkt Økplan 2010	100.000 kr/år tom. år 2012

Gjennomførte tiltak i "borte bra, hjemme best":

1) Styrking av hjemmetjenesten

I sak 133/08 og 55/09 ble det til sammen innvilget to nye 100 % sykepleierstillinger til hjemmetjenesten; hjemmesykepleien. Disse nye stillingene har gjort at man har fått styrket hjemmetjenesten vesentlig, slik at man nå kan være tre ansatte på dagtid ukedager og to ansatte på kveld ukedager. I helgene kan man ved hjelp av disse stillingene være to ansatte på både dag- og kveldsvakter. Tidligere var man to på dagtid ukedager og en på kveld og i helgene. Denne styrkingen er avgjørende for at man skal kunne ha hjemmeboende brukere med økt hjelpebehov eller større pleietyngde. Det være seg behov for økte tilsyn eller behov for å være flere pleiere under stell og forflytning. Tidligere måtte disse brukerne inn på omsorgssentrene, mot at de i dag kan få fortsette å bo hjemme med økte tjenestetilbud. Økningen har og gjort at man har anledning til å nå ut til store deler av kommunen til samme tid, slik at viktige medisiner etc. kan bli gitt til riktig tidspunkt. Sistnevnte er meget viktig i forhold til medisiner og enkelte typer hjelpetiltak.

Styrkingen av hjemmebaserte tjenester har gjort at hjemmeboende har fått faste avlastningsopphold på et omsorgssenter. Dette gjør at pårørende klarer å stå i omsorgssituasjoner som er mer krevende og at hjemmeboende får mulighet til å bo hjemme lengre. Det vil også bli foretatt utskrivninger fra institusjon etter eget ønske, som en direkte følge av at hjemmetjenesten er forsterket og nå kan gi langt tettere oppfølging hjemme hos hjemmeboende. Mulighet for tettere oppfølging/tilsyn er avgjørende for at enkelte brukere kan bo hjemme og det er nå mulig på grunn av omsnuingen i etaten. Omsnuingen gjør og at kriteriene for sykehjemsplass blir strengere, på grunn av at man nå kan gi hjemmebaserte tjenester i langt større grad enn tidligere.

2) Inntaksteam

Inntaksteamet er en gruppe bestående av kommuneleger/tilsynsleger ved omsorgssentrene og avdelingsledere ved Skibotn- og Åsen omsorgssenter som vurderer innkomne søknader om sykehjemsplass. Ved behov for tilleggsinformasjon hentes fagledere fra den enkelte avdeling inn i gruppen, for å delta i denne vurderingen. Kartleggingsteamet vil og kunne være en samarbeidspartner i dette vurderingsarbeidet. Inntaksteamet praktiserer strengere vurdering i dag når omsnuingsprosessen er i gang og hjemmetjenesten er styrket. Det vil si at bruker blir vurdert til omsorg i hjemmet først og fremst, fordi man i dag har en styrket hjemmetjeneste som kan gi de nødvendige hjelpetiltak/omsorgstiltak som trengs.

3) Stillinger brukertjenesten

I k.sak 55/09 fikk brukertjenesten innvilget 80 % fast psykisk helsearbeider fra 21.09.09 og 50% fast miljøarbeiderstilling fra 01.07.10. Brukertjenesten har hatt en stor økning i antall brukere de siste årene, fra 30 til 60 brukere på to år, men tjenesten har ikke hatt stillingshjempler som har vært dimensjonert til å ta denne økningen.

I alt relasjonsarbeid er tid, ro og nok ansatte det viktigste redskapet i arbeidet ut mot brukerne. I sitt daglige arbeide møter brukertjenesten brukere med store og små problemer som kan ha en enorm påvirkning på deres hverdag. Når man skal hjelpe brukere med slike utfordringer, kreves det en tillit og respekt i bunn, som det tar tid å skape. Dette gjør tjenesten langt mer tidkrevende enn mange andre arbeidsfelt. Det viser seg at det er et stort behov for denne omsorgen i Storfjord som i landet ellers, og det er stadig et stadig økende antall unge brukere som ønsker hjelp og støtte fra tjenesten. Ved å få økt antall stillinger i sin tjeneste har brukertjenesten fått større kontinuitet. De ansatte føler at de har fått større arbeidsro og med det kan arbeide mer målrettet og godt ut mot sin brukergruppe.

4) Hjelpemiddelkontakt

Det kommunale hjelpemiddelarbeidet ble tidligere lagt inn under hjemmetjenesten og denne tjenesten måtte dekke utgiftene til dette arbeidet. Den kommunale hjelpemiddeltjenesten skal dekke alle avdelingens ansvarsområder som rus, psykiatri, pu-tjenesten og helse, i tillegg til eldreomsorg. I tillegg kommer innbyggere som ikke mottar øvrige tjenestetilbud fra etaten.

Med K.sak 55/09 fikk kommunen en 50 % hjelpemiddelstilling som dekker hele kommunen når det gjelder hjelpemidler. Det være seg søknad om hjelpemidler, behandling av søknader, kartlegging av type behov, utprøving-, tilrettelegging-, montering/demontering-, vedlikehold- og rengjøring av hjelpemidler. Et stort og tidkrevende arbeide som for det meste må utføres under hjemmebesøk hos den hjelpetrengende. Med denne nye stillingen har politikerne gjort det mulig for hjelpetrengende å få dekt sine hjelpemiddelbehov langt raskere enn tidligere. De kan bli boende i sine hjem og få en bedre oppfølging underveis. Dette arbeidet er viktig for den hjelpetrengende, men det er også svært viktig rent forebyggende, ved at man tidligst mulig går inn og yter hjelpemidler som kan forhindre ytterligere og større hjelpebehov. Slik tanken er med St.melding 25 og samhandlingsreformen 2012.

5) Omdisponering av rom

Med bakgrunn i "borte bra, hjemme best" hvor den hjemmebaserte omsorgen er styrket, har presset på institusjonsplasser avtatt slik det ser ut nå. På grunn av dette har man nå kunnet overføre to rom fra Åsen omsorgssenter til hjemmetjenesten. Dette er gjort med tanke på at man skal kunne tilby gode avlastnings- og kortidsopphold til innbyggere med behov for dette, på en langt mer tilfredsstillende måte enn man har fått til tidligere. "Borte bra, hjemme best" har gjort at tjenesten nå kan tilby denne ordningen som et fast tilbud.

Siden dette tilbudet kom på plass, har ordningen vært benyttet kontinuerlig og med gode tilbakemeldinger fra pårørende. Pårørende/bruker kan nå lettere planlegge sin hverdag og få oversikt i god tid når det er rom for avlastning/opphold. Dette tilbudet er en medvirkende årsak til at familie/pårørende klarer å stå i og dekke et merarbeid/økt omsorgsbehov hos sine nære. Og den hjelpetrengende kan bo i eget hjem lengst mulig. Dette er en direkte styrking av tilbud innenfor hjemmebaserte tjenester og i denne delen av omsorgen.

Videre framover er det nødvendig å se på hva omdisponering av rom også kan bety i den framtidige samhandlingsreformen 2012, noe som arbeides videre med både kommunalt og regionalt.

6) Omdisponering av ressurser

På bakgrunn av "Borte bra, hjemme best" og omleggingen innenfor pleie- og brukertjenesten, har man og jobbet med å se på interne tiltak som kan være med på å styrke omleggingen av tjenesten og de hjemmebaserte tjenestene. For at omdisponering av 2 rom til hjemmetjenesten skal la seg gjennomføre og betjenes av hjemmetjenesten, må det følge personalressurser med disse rommene. Dette fordi rommene skal benyttes av brukere av hjemmetjenestene og det da er ønskelig at de skal betjenes av hjemmetjenesten som kjenner brukerne best. Som en følge av dette og den interne omleggingen av avdelingene på Åsen omsorgssenter, vil man kunne overføre 1,3 vakante årsverk fra Åsen omsorgssenter til hjemmetjenesten på nyåret 2010. Dette årsverket skal være med på å styrke hjemmetjenesten slik at den kan betjene disse to rommene inne på senteret, til avlastning- og kortidsoppholdrom.

7) Kartleggingsteamet

Kartleggingsteamet ble ansatt fra 23.03.09 og har siden dette arbeidet med å kartlegge hjelpebehov hos personer over 75 år i kommunen, samt brukere av kommunale tjenester. Kartleggingsteamet består av to sykepleiere med videreutdanninger innenfor demens og geriatri. Sykepleierne har utarbeidet et

karspørreskjema som er sendt ut til alle personer i målgruppen og som har dannet grunnlag for hjemmebesøket hos den enkelte. Hjemmebesøk er kun gjort hos de som har krysset av for at de ønsket denne type besøk, da dette er et frivillig tilbud til den enkelte i målgruppen. Enkelte har svart på spørsmålstillingene i spørreskjemaet, men krysset av for at de ikke ønsker/trenger hjemmebesøk foreløpig.

Kartleggingen er kommet i stand for at etaten skal kunne skaffe seg en bedre oversikt over hjelpebehovet hos brukere av de kommunale omsorgstjenestene, men også over nåværende og framtidige hjelpebehov blant personer som ikke er tilknyttet tjenesten. Under sitt arbeide har kartleggingsteamet henvist innkomne behov videre til riktig person/instans og flere har nytt godt av dette kartleggingstilbudet i form av diverse helpetiltak. I tillegg har målgruppen fått førstehandskjennskap til kommunens tilbud, ved at kartleggingsteamet har informert om tjenestene under hjemmebesøket.

Denne type kartlegging er et forebyggende tiltak som er med på å opprettholde ressurser hos enkeltmennesket ved at det blir iverksatt tidlige hjelpetiltak der dette er nødvendig. Ved å få f.eks hjelpemidler i en tidlig behovfase, kan man unngå komplikasjoner/uhell og personen får anledning til å kunne bo i eget hjem over lengre tid.

Se vedlegg: Konklusjon av kartleggingsteamets arbeid så langt.

8) Nattevakt Skibotn omsorgssenter i samarbeid med hjemmetjenesten:

Vedtaket i k.sak 55/09 har gjort at det nå er to ansatte på aktiv nattevakt hver natt på Skibotn omsorgssenter. Skibotn omsorgssenter er en skjermet enhet for personer med demens hvor det er avgjørende at det er personale nok for å skape trygghet og ro rundt beboerne, og tilstedeværelse når det er behov for hjelp hos beboer. Dette lar seg nå også gjøre på natt ved at det er to personale på og man har mulighet for å være hos flere beboere på samme tid. To ansatte på natt har gjort at ansatte har fått en "ny hverdag" på nattevaktene ved at det nå er langt mindre belastende å gå på jobb i forhold til ansvar og sikkerhet. Styrket natt-tjeneste innebærer å at hjemmeboende brukere i Skibotn distriktet kan få hjelp/tilsyn på natta ved behov. Dette er med på å skape trygghet for hjemmeboende brukere på Skibotn og er med på å styrke de hjemmebaserte tjenestene ytterligere.

Under gjennomføringen av folkemøtene som ble arrangert høsten 2009, for å informere om "borte bra, hjemme best" og kommunale tilbud innenfor plobrukertjenesten, kom det fram et ønske om at det burde opprettes en betjent natt telefon i kommunen for eldre og personer med behov for noen å snakke med. Dette som et trygghets skapende tilbud i kommunen.

I september i k.sak 55/09 fikk vi en ny nattevaktstilling tilknyttet Skibotn omsorgssenter i samarbeid med hjemmetjenesten, slik at det nå er to nattevakter hver natt ved senteret. Det er bestemt i etaten at denne økningen også skal brukes til å kunne tilby en slik natt telefontjeneste som nevnt overfor, for på denne måten kunne skape større trygghet for eldre og hjelpetrengende på natt. Dette nye tilbudet vil ikke kunne gjøre uttrykninger på natt, men kan være en samtalepartner; en som har tid, lytter og forstår den som måtte ha behov for en å snakke med. Natt-telefontjenesten kan også veilede og evt skaffe hjelp fra ambulansetjenesten ved behov.

Neste steg fra og med 16. desember 2009 er å tilby denne natt telefontjenesten for kommunens befolkning.

9) Arrangering av folkemøter

Høsten 2009 ble det arrangert tre folkemøter rundt om i kommunen. Disse ble brukt til å informere oppmøtte om "Borte bra, hjemme best" og om kommunens tjenester innenfor plo/brukertjenesten. Møtene ble og arrangert for å få innspill fra innbyggerne i forhold til prosjektet og om hva de anser som viktige satsningsområder i omsorgsetaten i framtiden. Tilbakemeldinger som gikk igjen var viktigheten av å få til samhandling av kommunale tjenester, opprettelse av transporttjeneste, dagtilbud, starte frivillighetssentral, opprette nattjeneste i hjemmetjenesten, oppstart av telefontjeneste på natt og bygge nye boliger med fellesareal.

10) Kok og kjøøl

Kok og kjøøl er en fellesbetegnelse på middag som blir laget i større kvantum for så å bli vakuumpakket for flere dager framover. Tanken bak det hele er at man har faste kokedager i uka hvor man lager middag for et gitt antall dager framover og så kjøler maten hurtig ned, hvorpå man lagrer maten til utkjøring skjer. Tidligere prosjekt "Og bedre skal det bli" så på mulighet og behov for å tilby "Kok og kjøøl"; vakuumpakket middag.

Det ble nedsatt en egen gruppe til å vurdere dette investeringsmessig og kvalitetsmessig med tanke på maten. Gruppa kom enstemmig fram til at man ikke ønsker å innføre ordningen pga nedsatt kvalitet på maten, store investeringsutgifter og sannsynlig liten besparelse i forhold til bemanning. Avgjørelsen er også tatt på bakgrunn av de erfaringer som er gjort i Kåfjord kommune når det gjelder "Kok og kjøøl". (se vedlegg).

Framtidige satsningsområder og tiltak:

20 % fast stilling leder turgruppe, brukertjenesten Kostnad: 75 400 kr

Brukertjenesten har over tid forsøkt ut gruppetenking i psykisk helse jfr. Storfjord-modellen. Det er nå behov for 20 % fast stilling som leder for turgruppe for brukere av tjenesten. En ser det som et viktig forebyggende tiltak og også som et ledd i det terapeutiske arbeidet.

Stillinger som ikke er innvilget tidligere k.sak 101/08

100 % hjelpepleier – omsorgsarbeider	400.000 kr
100 % hjelpepleier – omsorgsarbeider	400.000 kr
50 % miljøarbeider – omsorgsarbeider	200.000 kr

Bonuslønn for arbeidstakere ved Valmuen Kostnad: 338.000 kr

Tidligere i 2006 vedtatt at Valmuen skulle følge ASVOs bonuslønn på 30,- pr timen, men dette er ikke gjort. Valmuens arbeidstakere har kr 25,-. For å kunne tilby arbeidstakerne samme betingelser som ASVO i fht bonuslønn, blir det derfor en årlig kostnad som ovenfor. Noen av arbeidstakerne utløser refusjoner fra staten og dette tilføres direkte i ramma. Ingen midler tilfaller Valmuen.

Daglig matombringning 5 dager/uke Kostnad: stip. 250.000 kr

Matombringning er et tilbud til hjemmeboende som ikke klarer/har mulighet til å lage seg middagsmat selv. Hjemmeboende kan kjøpe middag fra begge sentrene; Åsen- og Skibotn omsorgssenter 3 dager i uken pr. dags dato. Ved Skibotn omsorgssenter kjøres maten ut til Skibotn-området av ansatte ved deres kjøkken. Fra Åsen omsorgssenter blir maten til den øvrige delen av kommunen kjørt ut av Lyngsalpan Vekst avd. Oteren (ASVO).

Som en følge av "Borte bra, hjemme best" ser en nå behov for å kunne tilby dette tilbudet i større omfang. Som en følge av omsnuingen av den kommunale omsorgen, hvor flere personer er tenkt bosatt hjemme i stedet for på institusjon, er det etter hvert flere hjelpetrengende hjemme som vil ha et økt behov for matombringning. Hjemmeboende trenger et tilbud om matombringning hver ukedag og vi vil starte opp med matombringning 5 dager i uka, dersom det blir mulig fra 01.01.10.

Tilbudet om matombringning er med på å forebygge god helse i form av at det blir opprettholdt en god ernæring hos brukeren og er med på å sikre våre brukere et

fullverdig og næringsriktig kosthold. Det har vært etterspurt flere dager med matombringing fra pårørende, som et ledd i at eldre/hjelpetrengende skal kunne bo hjemme.

Utstyr til dagtilbud Kostnad: 80.000 kr

Behov for å kunne investere i møbler som er bedre tilpasset dagtilbudets brukere, enn møbler som finnes i dag. For å kunne yte et godt tilbud slik det er ment, er det behov for blant annet et stort arbeidsbord/spisebord, stoler, hvilestoler og belysning.

Aktivitørstilling dagtilbud 100 % Kostnad 400 000 kr

I starten av september måned kom det i gang dagtilbud ved omsorgssentrene i kommunen, som en følge av "Borte bra, hjemme best" og den kommunale satsingen på å styrke hjemmebaserte tjenester i kommunen. Dagtilbudet er opprettet midlertidig som en følge av at flere vil få hjemmebaserte tjenester og at disse vil trenge et alternativ på dagtid til det å være hjemme. Dagtilbudet er i dag organisert av en aktivitør som skaper aktiviteter, samhold, organiserer måltid og legger til rette for dagtilbudet for den enkelte.

Som et ledd i styrkingen av hjemmebaserte tjenester ser man behovet for å videreføre dette tilbudet og for å opprette en 100 % aktivitørstilling for å kunne ivareta et dagtilbud til hjemmeboende og beboere ved omsorgssentrene.

Demensplan 2015, som er en del av Stortingsmelding 25, går ut på at kommunene skal gi dagtilbud og avlastning for personer med demens. Dagtilbudet er også et tilbud til familie/pårørende i den grad at bruker har et tilbud på dagtid og slik avlaster dagtilbudet familie/pårørende i hverdagen. Og den hjelpetrengende kan bli boende i sitt eget hjem lengst mulig.

Pårørendearbeid

Det er et ønske fra sentralt hold, St.melding 25, at kommunene legger til rette for pårørendeskoler. Staten har et framtidig ønske om å styrke pårørendearbeidet. Det er viktig å ivareta pårørende som den nærmeste og viktigste ressursen til bruker/beboer som de er. Her kan informasjon og undervisning i form av pårørendeskoler inngå. Det er også viktig å inkludere pårørende mer i institusjonen, slik at beboerne ikke mister kontakten med sitt nettverk og det levde liv.

For at tilbudet om dagtilbud skal kunne fungere optimalt, er det en nødvendighet at det blir opprettet et kommunalt transporttilbud som kan være behjelpelig med å frakte brukere til dagtilbud/-senter. Andre kommuner med dagtilbud/-senter tilbyr transporttjeneste som et kommunalt tilbud og dette har fungert veldig bra med tanke på å få brukere inn til dagtilbudet/-senteret. Det er og vil være behov for dagtilbud pga økning i eldretallet framover både på landsbasis og kommunalt nivå og som en del av Demensplan 2015. På politisk nivå er det også et ønske om å "innføre en lovfestet plikt for kommunene til å tilby dagtilbud for demente".

Ved å tilby dagtilbud til brukerne/beboerne er man med på å opprettholde deres funksjonsnivå og slik sett evne til å fungere bedre i hverdagen. Dagtilbudet er et viktig tilbud også med tanke på at den enkelte skal kunne bo hjemme og klare dette lengst mulig.

Frivillighetslokaler

Møteplassen Skibotn har behov for større lokale til sitt arbeide i et frivillighetstilbud ut til innbyggerne i kommunen. I kommunen er det 3 møteplasser og disse er et viktig og populært tilbud som er et rent forebyggende tiltak. Tilbudet er høyt verdsatt blant brukerne og er et svært viktig sosialt møtepunkt for mange og som de prioriterer høyt og ikke kan tenke seg å være foruten. Styret for helse-sosial foreslår å nedsette en arbeidsgruppe for å arbeide fram et større og mer hensiktsmessig lokale i Skibotn, i k.sak budsjett 2010.

Det er lyst ut stilling for daglig leder for frivillighetssentralen, som skal opprettes fra 01.01.10. Storfjord kommune er tildelt statlige frivillighetsmidler og er kommet inn under denne ordningen.

Vedlegg 1

(K.styrevedtak 133/08)

Økonomiavd.

Til oppfølging

Saksbehandler: Vår dato: 23.12.2008 Vår referanse: 009449/08-151
Magne Wilhelmsen Deres dato: 23.12.2008 Deres referanse:

MELDING OM POLITISK VEDTAK - BUDSJETT 2009. ØKONOMIPLAN 2009-2012

Kommunestyret behandlet ovennevnte sak i møte 17.12.2008, saksnr. 0133/08.

Følgende vedtak ble fattet:

A: Budsjettet for 2009:

- 1: Det kommunale skattøret for 2009 fastsettes til 12,80 ved utskriving av forskuddsskatt og etterskuddsskatt, eller til høyeste lovlige sats.
- 2: Skattesatsen for eiendomsskatt for verker og bruk fastsettes til 7 promille, eller til høyeste lovlige sats for eiendomsskatten.
- 3: Ordførergodtgjørelsen fastsettes av kommunestyret til kr 594 000,- (for 2008 er beløpet kr 556 000,-).
- 4: Det opprettes følgende stillinger i budsjettet for 2009:
 - a: 20 % stilling som gjeldsrådgiver. Varig tiltak fra 1.1.2009.
 - b: 50 % stilling som IT-konsulent eller inntak av IT-lærling. Varig tiltak fra 1.4.2009.
 - c: 10 % stilling som assistent Oteren barnehage. Varig tiltak fra 1.1.2009.
 - d: 40 % stilling som helseleder. Varig tiltak fra 1.1.2009.
 - e: 50 % stilling som fast vikar Åsen omsorgssenter. Varig tiltak fra 1.1.2009.
 - f: 50 % stilling som fast vikar Pu-tjenesten. Varig tiltak fra 1.1.2009.
 - g: 50 % stilling som fast vikar Skibotn omsorgssenter. Varig tiltak fra 1.1.2009.
 - h: 50 % stilling som fast vikar Hjemmetjenesten. Varig tiltak fra 1.1.2009.
 - i: Styrking eldreomsorg: 100 % stilling som sykepleier. Varig tiltak fra 1.1.2009.
 - j: Styrking eldreomsorg: 50 % stilling som prosjektleder. Varig tiltak fra 1.1.2009-31.12.11.
 - k: Styrking eldreomsorg: 2 x 20 % stilling konsulent kartleggingsteam. Varig tiltak fra 1.1.2009.
 - l: 100 % stilling som konsulent Kystsoneplan. Tiltak for årene 2009 og 2010.
 - m: 100 % stilling som konsulent Nordkalottsentret. Tiltak for året 2009.
 - n: 153,5% stilling som renholder. Varig tiltak.
 - o: 20 % utvidelse stilling fagleder langtidsavdeling Åsen. Varig tiltak fra 1.1.2009.

p: Kommunefysioterapeut får 40 % driftshjemmel.

q: Rådmannen gis fullmakt innenfor gitt rammer til å opprette engasjementsstillinger innenfor de enkelte tjenestene i forbindelse med statlig mottak på Skibotn.

r: Bibliotekstjenesten styrkes med 50 % stilling.

Finansiering fremgår av formannskapetets forslag til nye tiltak.

5: Driftsbudsjettet for 2009 vedtas med slike nettorammer:

a: Politisk aktivitet:	kr 2 491 000
b: Sentraladministrasjon og fellesutgifter:	” 9 394 000
c: Oppvekst og kultur:	” 31 652 000
d: Helse og sosial:	” 47 912 000
e: Næring:	” 2 265 000
f: Drift og utvikling:	” 13 386 000

a) Politisk aktivitet:

Møtegodtgjørelse blir fortsatt på kr. 800,- men:

- ved møter inntil 4 t utbetales ½ møtegodtgjørelse.
- har samme person flere møter sammenhengende på en dag utbetales bare 1 møtegodtgjørelse (800,-).
- har samme person flere møter som overstiger 8 timer kan det gis 2 møtegodtgjørelser (800,- x 2). Dette skal avgjøres sammen med møteleder/ordfører.

Utbetalinger til politiske partier (via rammetilskuddet):

Opprettholdes på dagens nivå (ingen reduksjon)

b) Sentraladministrasjonen:

Økonomiavdelingen, innkjøp av ny programvare data i 2009/2010:

Det settes av midler til dette arbeidet, hvis mulig i samarbeid med andre kommuner i Nord-Troms.

c) Oppvekst- og kultur:

Den Norske kirke	60.000,-
Den læstadianske menighet	20.000,-
Tannlegeskyss	20.000,-
Skoleskyss	70.000,-
Kalottsamarbeid	17.000,-
Red. svømmeopplæring	<u>30.000,-</u>
	<u>217.000,-</u>

d) Helse- og sosial:

I løpet av første halvår 2009 utarbeides en helhetlig eldreplan, som fremlegges for kommunestyret. I den forbindelse må stillingshjemler vurderes.

f) Drift:

- kjøp av tjenester

De ansatte i kommunen tar seg av daglig drift av kommunale bygg og tjenester.

- ved div. prosjekt kjøpes inn tjenester fra private firmaer.

6: Kommunale avgifter, betalingssatser og gebyrer økes generelt med 4,50 % fra 1.1.2009, hvor det ikke er avtalt andre satser.

Husleie kommunale boliger økes med konsumprisindeksen.

Barnehagesatsene settes til kr 2 330 pr fulltids plass pr mnd fra 1.1.2009.

Satser SFO settes til kr 1 520 pr mnd pr fulltids plass fra 1.1.2009.

Satser kulturskole settes til kr 1 660 pr fulltids plass fra 1.8.2009.

Renovasjonsatsene økes i samsvar med forslag fra Avfallsservice fra 1.1.2009.

Avgiftssatsene for Vann, avløp og feiing økes med:

Vann + 10%, feiergebyr +10%, avløp + 10%.

7: Det vedtas et investeringsprogram på i alt kr 16 870 000 for 2009, i samsvar med formannskapetets forslag til investeringer og medfølgende finansieringsplan.

8: Til investeringene vedtar kommunestyret samlet låneopptak på kr 15 390 000 for 2009. I tillegg vedtar kommunestyret å ta opp startlån med 4 mill kr i 2009.

9: Rådmannen gis fullmakt til å godkjenne lånevilkår og gjennomføre låneopptaket innenfor en gjennomsnittlig avdragstid på inntil 30 år.

10: I samsvar med vedtatt økonomireglement pkt 9.7, er investeringsposter overførbare.

11: Kommunestyret vedtar at momskompensasjon på investeringer på 1,305 mill kr benyttes til balanseringstiltak for driftsbudsjettet for 2009.

12: Rådmannen får fullmakt til å iverksette eventuell bruk av kassekredittramme etter nærmere regler i økonomireglementet.

B: Økonomiplanen for 2009 – 2012:

1: Økonomiplanen vedtas som retningsgivende for de kommende år med de oppførte rammene.

2: Det vedtas en foreløpig investeringsramme for de enkelte år i samsvar med formannskapetets forslag, slik:

For 2010: kr 16 600 000

” 2011: ” 15 325 000

” 2012: ” 11 175 000

ASVO avtalen videreføres med vask og budtjeneste.

Inndekning over rammen til HSU og sentraladministrasjonen.

KRAV OM LOVLIGHETSKLAGE SAK 133/08

Brudd på kommuneloven § 45 punkt 3.

Gjelder budsjett 2009 der formannskapetets forslag til budsjett 2009 ikke har vært lagt ut til offentlig ettersyn slik loven foreskriver, eller er sendt ut til kommunestyret før dagens møte i kommunestyret.

Hatteng, 17.12.2008.

Terje Malin (s.)

Arvid Lilleng (s.)

Steffen Dreyer (s.)

Inger Heiskel (s.)

Anne-Marie Nilsen (s.)

Kåre Eriksen (s.)

Til lovlighetsklagen ang budsjett/økonomiplan 2009 - 2012.

Den får ikke oppsettende virkning.

Med hilsen

Klara Steinnes
sekretær

Kopi til:

Vedlegg 2

(K.styrevedtak 55/09)



Anne Dalheim

Melding om vedtak

Deres ref:

Vår ref
2009/5980-10

Arkivkode

Dato
12.10.2009

Ny eldreplan, ...Borte bra, hjemme best!

Saksprotokoll i Storfjord Kommunestyre - 21.09.2009

Vedtak:

- 1) K.styret slutter seg til omleggingen av å snu fokus fra institusjonsbaserte til hjemmebaserte tjenester, og ber rådmannen arbeide videre med dette.
- 2) Hjemmebasert omsorg i Storfjord skal tilrettelegges slik at alle som har behov for det, skal få tjenester i eget hjem så lenge som mulig.
- 3) Beboere skal flytte minst mulig når de trenger institusjonsplass, men det opprettholdes en viss form for spesialisering på sentrene. (demens på Skibotn, rehabilitering og langtidsavdeling på Åsen)
- 4) Institusjonsplasser vurderes slik det fremkommer i planen, til avlastning, korttid, langtid, terminal omsorg og tjenester innenfor samhandlingsreformen. Ressurser skal vurderes ut fra dette.

Videre behov er:

Til punktene 5-11:

Her ligger det inne 560.000 kr i driftsmidler i 2009, inkl øremerkede midler. Dessuten behøves det en økning for 2010 på 1.060.000 kr.

- a) Rådmannen gis fullmakt til å disponere kr 560.000 til tiltak som underbygger omleggingen fra institusjonsbasert omsorg til hjemmebasert omsorg, uten at det bindes opp midler i 2010.
- b) I forhold til økt behov på 1.060.000 kr ber kommunestyret rådmannen om å arbeide videre med sikte på å innpasse midler i 2010; relatert til to forhold:
 - I. omorganiseringen av eldreomsorgen krever det.
 - II. trolige samhandlingsmidler konf. Stortingsmeldingen om samhandlingsreformen, kan gi mulighet for dette.

Postadresse:

Besøksadresse:
Rådhuset Hatteng

Telefon:
Telefaks:

Organisasjonsnr:

E-post:

Internett:
www.storfjord.kommune.no

- 5) 150 % stilling natt-tjeneste ved Skibotn omsorgssenter/hjemmetjenesten Skibotn distriktet. Årskostnad: 600.000 kr. Kostnad for 2009 fra 01.07.09 300.000 kr. Det er ikke dekning for 2009 internt. Søkes inn i Økplan 2010.
- 6) 100 % stilling sykepleier i hjemmetjenesten. Årskostnad 400.000 kr. Kostnad 2009 fra 01.07.09 200.000 kr. Dekning 2009 internt. Søkes inn i Økplan 2010.
- 7) 50 % stilling kommunal hjelpemiddelkontakt til å serve alle hjelpemiddeltjenester. Årskostnad: 200.00 kr. Kostnad 2009 fra 01.07.09 100.000 kr. Dekning 2009 i etaten. Søkes inn i Økplan 2010.
- 8) 80 % stilling psykisk helsearbeider, fra snarest. Årskostnad 320.000. Kostnad 2009 fra 01.07.09 160.000 kr. Dekning 2009 internt. Søkes inn i Økplan 2010.
- 9) 50 % miljøarbeider, brukertjenesten, fra snarest. Årskostnad 200.000 kr. Dekning 2009 eksternt prosjekt. Kostnad 2010 fra 01.07.10 100.000 kr. Kostnad 2011 200.000 kr. Søkes inn i Økplan 2010.
- 10) Styrke omsorgslønn 100.000 kr pr år fra 2010. Søkes inn i Økplan 2010.
- 11) Ny plan legges fram i desembermøtet, der
 - a) gjennomførte tiltak og nye tiltak for å styrke hjemmebasert omsorg fremkommer.
 - b) Der 3 årsplan synliggjøres, både kostnader og innsparinger.

Styret for helse og sosial støtter rådmannens innstilling med følgende tillegg:

- 12) Lage liste over navnene på ansatte jfr. forkortelser.
- 13) Økt legetjeneste for sentrene og hjemmetjenesten tas med, jfr. demensplan.
- 14) Rehabiliteringstilbud må styrkes.
- 15) Planen skal orienteres om på personalmøter/avdelingsmøter både på institusjonene, i hjemmetjenesten og Brukertjenesten.
- 16) Det må holdes folkemøter til høsten (september) i Skibotn, Hatteng og Elvevoll.

Med hilsen

Klara Steinnes
sekretær

Kopi til:
Gunnar Folden Grundetjern
Maar Stangeland

Vedlegg 3

Internt ARBEIDSNOTAT NR 11, Eldreomsorgen.

Torsdag 30.10.08.

Dektakere: Maar S, Anne Rasmussen, Berit Bergmo, Inga P Wiik, Viktoria Nilsen, Anne Dalheim, Magne Wilhelmsen

Kstyrevedtak, sak 101 / 08. Punkt V: PLO- pleie omsorg :
Hjemmetjenesten styrkes. Organiseringen optimaliseres. Eldreplan utarbeides, og det legges til rette for andre tilbud i eldreomsorgen.

Dagens bemanning i hjemmetjenesten:	7, 2årsverk inkl. hjemmehjelp
Dagens antall brukere	51 brukere (26 i Skibotn, 25 indre fjorden)
Fagleder	20 % stilling

Ukedag, dag	200 % stilling
ettermidd	100 %
natt	0
Lør/sønd dag	100 %
Ettermidd	100 %
Natt	0

Foreløpige Beregningstall, nedtaking institusjonsplasser. Max nedtaking

2009	2010	2011	2012	
2	2	2		
1 Skibotn Oms	1 Skibotn			
1 Åsen Oms	1 Åsen	2 Åsen	2 Åsen	
				Til sammen
2 x 825.000 kr	2 x 825.000 kr	2 x 825.000 kr	2 x 825.000 kr	
1.650.000 kr	1.650.000 kr	1.650.000 kr	1.650.000 kr	6.600.000 kr

Behov for styrking av hjemmetjenesten

Ansatte:				Til sammen
5, 05 ansatte	3 ansatte 100%	3ansatte 100%	2 ansatte 100%	13 ansatte
+ div tiltak	+div tiltak	+div tiltak	+div tiltak	100 %
				+div tiltak
Kostnader:				Til sammen
2,0 mill kr	1.2.mill kr	1.2 mill kr	0.8 mill kr	5, 2mill kr
+ div tiltak	+ div tiltak	+ div tiltak	+ div tiltak	+ div tiltak
				innsparing
				Max 1.400.000

Tiltak 2009	kostnad	stillinger	2010	2011	2012
1 100% sykepleier	400.000	1			
2 100% miljøvaktmester,	60 % Åsen	1			
400.000	40 % drift				
3. 40 % miljø- helsearbeid Skib		0,4			
Pr i dag 20% hjemmehjelp	160.000 kr				
4 70 % miljø-helsearb Indre		0,7			
Storfj	280.000 kr				
I dag 80 % hjemmehj indre					
Storfj					
5 100 % hjelpepl- omsorgsarb	400 000	1			
6 45% hjelpepl/ omsorgsarb	180.000	0,45			
7 50 % prosjektleder	200.000	0,5			
8 40 % kartlegg.team 2 stk à	160.000	0,4			
20%					
9 omsorgslønn	100.000		100.000	100.000	100.000
10 kok og kjø, etablering, Åsen	200.000				
11 medisindosetter	30.000		20.000	20.000	20.000
12 leiebil	20.000		20.000		
Til sammen beregningstall	2.530.000	5. 45			
		stilling			
13 nattevakt skibotn				1, 56	
				årsverk	
14 100% sykepleier, dagvakt				2,76	
100 % omsorgsarb / hjelpepl				årsv	
15 Dagsenter Skibotn			dagsenter		
Dagsenter Åsen					

Måltall: Økt hjemmebaserte tjenester 13 stillinger, 2012

Redusert institusjonsplasser ca 8 (Åsen 6 plasser til 11 – Skibotn 2 plasser til

Alternativ bruk institusjonsplasser:

- Terminalrom, ett på hvert sted
- Avlastning, korttidsrom, hvilerom dagplasser
- ”Hybelleiligheter” inne på institusjon, 5 på Åsen + 2 på Skibotn, bruker sentrene som dagsenter, bespisning og lignende.

Anne Dalheim 31.10.08

RAPPORT FRA KARTLEGGINGSTEAMET.

Vi sendte ut totalt 124 brev sommeren 2009, av disse har 78 personer svart. Dette gir en svar prosent på 62. Av disse ønsket 36 personer besøk, og dette er gjennomført i løpet av sommer / høst 2009. 38 personer ønsket ikke besøk, men noen av disse ønsket andre tjenester som vi har formidlet videre. Noen personer er død i denne perioden, og noen har flyttet til annen kommune. I oktober utgaven av Mangfolderen skrev vi en påminnelse til de som ikke hadde svart, og med spørsmål om noen ikke hadde fått brev fra oss. Dette for å sikre at alle har fått skjemaet og fått tilbudet. Det vi ser er at få av de som i dag har tilbud fra pleie og omsorg / brukertjenesten har svart på brevet, men det er ikke enda tatt stilling til om disse skal kontaktes på nytt.

De aller fleste har svart at de ønsker å bo hjemme så lenge som mulig med tilpasset hjelp, men det er også noen som ønsker å flytte på sykehjem den dagen de ikke greier seg selv alene. De ønsker ikke å belaste pårørende eller mangler nettverk som kan bistå dem.

For at det skal være mulig å bo hjemme så lenge som mulig må følgende tjenester være godt utbygd ut i fra ønsker / behov: Hjemmetjenesten må være godt bemannet, slik at de kan ha en døgnkontinuerlig hjemmesykepleie, samt tilbud om hjemmehjelp, vaktmester og støttekontakt etter behov. Matombringing bør kunne tilbys alle ukedager.

Dagtilbud er viktig for mange, men det må ordnes tilbud om transport til dette da det er vanskelig for mange å benytte seg av tilbudet uten transport. Spesielt møteplassene er viktig for de som bor hjemme i dag, og vi har fått mye positiv tilbakemelding på dette tilbudet. Spesielt for friske eldre er dette et viktig tilbud, da det gir mulighet til å treffe andre mennesker. Mange av disse synes de er for friske til å delta på dagtilbudet på institusjonene, men mener at dette vil være et godt tilbud på sikt dersom de skulle få behov for det. Dette vil være med på å forebygge ensomhet blant eldre, spesielt de som bor alene. Det kom også fram ønsker om kulturtilbud for eldre, samt frivillighetssentral.

Det er også behov for omsorgsboliger, men mange ønsket at disse ble bygget samlet og på et sentralt sted, med f.eks gangavstand til butikk. Behov for en mer lettstelt leilighet har flere, da de synes det kan bli slitsomt å vedlikeholde et stort hus når de er alene. Det å kunne bo sentralt, og nært andre synes de var viktig da en kunne hjelpe hverandre. Å bo i omsorgsboliger i tilknytning til sykehjem synes de var et tilbud til syke eldre.

Mange har og vil nok få behov for en fritidskontakt, da de trenger hjelp for å komme seg ut, det å få handlet på butikken trenger f.eks mange hjelp til. Når en ikke selv kan kjøre bil blir det vanskelig å komme seg ut. Det er også mange eldre som føler seg ensom og er mye alene. Noen av disse ble ekstra glad for vårt besøk, og satte pris på å få tilbud om

støttekontakt.. Disse har fått hjelp til å søke om støttekontakt, men det har noen ganger vært vanskelig å finne noen som kan påta seg dette.

Vaktmester tjenester for eldre har vært lite tilgjengelig p.g.a mangel på vaktmester, men nå som ny vaktmester er i tjeneste vil tjenesten igjen være tilfredsstillende. Mange eldre trenger slik hjelp dersom de skal kunne bo hjemme, vi har formidlet slik hjelp til flere. Dette er et viktig tilbud også på sikt slik at folk skal kunne bo hjemme.

Noen trenger også hjelp til utbedring av boligen, disse har fått søknadsskjema slik at de kan søke om tilskudd til dette. Men de fleste har i dag gode boliger, som med enkel tilpassing også kan benyttes ved behov for rullator / rullestol.

Det å få levert middag daglig er viktig for eldre som ikke selv greier å lage mat, tilbudet i dag er 3 ganger i uken. Dette blir for dårlig dersom en skal kunne bo hjemme og ikke kan lage mat.

Vi har hatt flere oppfølgingsbesøk hos 14 personer, det vil si at vi har vært hos disse flere ganger. I noen tilfeller har vi også hatt møter i lag med bruker og pårørende. Det har vært en del etterarbeid etter dette, med søknader om ulike tjenester. Spesielt dette med vaktmester, hjelpemidler og støttekontakt har det vært stort behov for.

Noen personer som vi har besøk har også en demens diagnose, men er i en fase av sykdommen som gjør at de ikke enda trenger daglig hjelp. Hos disse har vi hatt samtaler med pårørende, samt gitt de en del relevant informasjons materiell om sykdommen. Vi har også avtalt oppfølgingsbesøk med disse, samt gitt pårørende tilbud om å ta kontakt ved behov.

Alle som vi har vært hos har fått utdelt en Håndbok om helse og sosialtjenesten i kommunen, utgitt av Helsedirektoratet.

Vi har også laget en informasjonsbrosjyre om Kartleggingsteamet, som er delt ut på folkemøter samt er tilgjengelig på aktuelle steder, eks legekontoret.

Åsen omsorgssenter 2.november 2009.

Sissel Bjørklund.

Viktoria Nilsen.

Vedlegg 5

Notat vedr. Kok og kjøl

Behov for utstyr:

Hurtignedkjøler	kr. 81.000
Pakkemaskin	kr. 16.250
Mikrobølgeovner	kr. 15.000 ca.
Kokegryte + søyle	kr. 77.250
Totalt	kr. 190.000

I tillegg kommer utgifter til elektriker og rørlegger.

Bemanning:

I Kåfjord, der de har hatt dette systemet et par år, reduserte de bemanning på kjøkkenet med 1 årsverk. Dette måtte de ta inn igjen da det viste seg at det ikke var mulig å drive med redusert bemanning.

Kvalitet:

I flg. erfaringer fra vår nabokommune, forringes kvaliteten når man vakuumpakker middag for flere dager. For mennesker som er syke eller av forskjellige grunner har nedsatt appetitt, er det særdeles viktig at maten de får servert ser innbydende ut. Ved å lage middagsporsjoner for flere dager framover, ser vi dessverre at farger, "synsinntrykk", konsistens og utseende avtar på maten. Disse punktene er viktige for oss å kunne gi våre brukere, for at de skal kunne opprettholde et godt og viktig næringsopptak og slik forebygge framtidig sykdomsproblematikk.

Ann Heidi, Doris, Anne R. og Hege hadde møte vedr. dette 27.05.09.

Vi var enig om å ikke innføre ordningen pga:

Store utgifter

Mest sannsynlig ingen innsparing ved reduksjon bemanning

Dårligere kvalitet på maten

Vennlig hilsen
Storfjord kommune

Hege Figenschau
leder Åsen omsorgssenter / hjemmetjenesten
Tlf.nr. 777 14788 / 98 28 91 50
E-post: hege.figenschau@storfjord.kommune.no

Vedlegg 6

Lover som styrer tjenestene i plo/brukertjenesten:

- Lov om sosiale tjenester
- Lov om helsetjeneste i kommunene
- Lov om etablering og gjennomføring av psykisk helsevern
- Lov om pasient rettigheter
- Lov om helsepersonell
- Lov om helsemessig og sosial beredskap

Februar 2013

1/13

The coat of arms of Storfjord Municipality is a red shield featuring three golden flowers. Two flowers are positioned at the top, flanking a central stem with three leaves. A third flower is located at the bottom center. A semi-transparent grey banner with a faint floral pattern is overlaid across the middle of the shield.

UTVALGSRAPPORT – FREMTIDENS HELSE- OG
OMSORGSTJENESTER I STORFJORD KOMMUNE

INNHold

1.0 Mandat	2
2.0 Sammendrag og konklusjon.....	3
3.0 Metode.....	4
4.0 Nå-situasjon og historisk utvikling.....	5
4.2 Avdelingene.....	5
4.2.1 Sykehjemsavdelingen	6
4.2.2 Forebyggende tjeneste.....	6
4.2.3 PU-tjenesten og Valmuen verksted.....	6
4.2.4 Helsehuset.....	7
4.2.5 Andre tjenester.....	7
5.0 Fremtidige behov inkl. samhandlingsreformen.....	8
5.1 Samhandlingsreformen:.....	8
5.2 Innbyggerundersøkelsen.....	9
5.3 Tilbakemeldinger fra avdelingene:.....	10
5.3.1 Frivilligsentralen:	10
5.3.2 Driftsetaten:	10
5.3.3 Helseavdelingen:.....	10
5.3.4 rus/psykisk helse og barnevern.....	10
5.3.5 Sykehjemsavdelingen:.....	11
5.3.6 PU-tjenesten/Valmuen verksted:	11
6.0 Vurdering og anbefaling	13
6.1 Anbefalinger	14
6.1.1 Sykehjemsavdelingen	14
6.1.2 Legetjenester og legevakt	14
6.1.3 Jordmor, helsesøster- og fysioterapitjenester.....	14
6.1.4 Hjemmetjenesten	15
6.1.5 Rus og psykisk helse.....	15
6.1.7 Barnevern	15
6.1.6 PU-tjenesten/Valmuen verksted	15
6.1.8 Fritid og avlastning.....	15
6.1.9 Samarbeid med Skibotn rehabilitering (LHL)	16
6.1.10 Frivilligsentralen.....	16
7.0 Etterord	16

1.0 MANDAT

Kommunestyret fattet 21. mars i sak 25/12 vedtak om å nedsette en arbeidsgruppe som arbeider frem forslag til fremtidens helse- og omsorgstjenester i Storfjord kommune. Arbeidet skal legges frem for kommunestyret i september 2013. Som politisk oppnevnte representanter ble Geir Varvik, Inger Heiskel og Øistein Nilsen valgt. Videre skal en representant fra de ansatte og en brukerrepresentant tiltre arbeidsgruppen i tillegg til helse- og omsorgssjefen.

Etter konstituering tiltrådte følgende medlemmer arbeidsgruppen:

- Øistein Nilsen (leder)
- Geir Varvik
- Inger Heiskel
- Jill Fagerli (ansattes representant, HTV Fagforbundet)
- Gunhild Johansen (brukerrepresentant, Eldrerådet)
- Stine Jakobsson Strømsø (helse- og omsorgssjef)

Gruppen har hatt flere møter, i tillegg har gruppens medlemmer gjennomført befaringer på møteplassene i Storfjord kommune. Representanter for tjenestene innenfor helse- og omsorgsetaten har deltatt på møtene med korte innledninger hvor de har presentert utfordringer og muligheter de ser for fremtidens helse- og omsorgstjenester.

Videre har hver og én av utvalgsmedlemmene utført oppgaver på vegne av utvalget mellom møtene. Det har også blitt utarbeidet og utsendt en innbyggerundersøkelse i forbindelse med arbeidet.

2.0 SAMMENDRAG OG KONKLUSJON

Utvalget har fire hovedkonklusjoner:

1. Utvalget anbefaler at det i Storfjord kommune kun er ett sykehjem, og at dette dimensjoneres og bygges i takt med "eldrebølgen".
2. Utvalget anbefaler at Storfjord kommune jobber for at det opprettes boliger for eldre (eldretun/eldreboliger).
3. Utvalget anbefaler at Storfjord kommune fortsetter å prioritere gode forebyggende tjenester til beste for brukerne og med det å sikre høyest mulig kostnadseffektivitet.
4. Storfjord kommune skal ha fokus på at den til enhver tid har tilgjengelig nødvendig kompetanse.

3.0 METODE

For å få oversikt over Storfjord kommunes helse- og omsorgstjenester er det gjort sammenligninger med geografisk nærliggende kommuner og andre kommuner det er naturlig å sammenligne seg med (et eksempel på dette er kommunegruppe 6 som Storfjord kommune er plassert i av Statistisk Sentralbyrå - SSB).

Det er videre gjort en kvalitativ vurdering av tjenestene kommunen tilbyr. Dette i samråd med fagfolkene. Det er det gjennomført en innbyggerundersøkelse og utvalgets medlemmer har deltatt på møter på kommunens møteplasser.

Arbeidsgruppens medlemmer er dessuten gjort kjent med de to brukerundersøkelsene som er gjennomført i kommunen (2010 og 2011).

Samlet har overnevnte lagt grunnlaget for utvalgets vurderinger og anbefalinger.

4.0 NÅ-SITUASJON OG HISTORISK UTVIKLING

Oversikt over medarbeidere i etaten pr desember 2011 og desember 2012 (figur 4.1)

	Årsverk 2011	Årsverk 2012	Differanse årsverk
PU-tjenesten/Valmuen	22,65	21,15	-1,5
Sykehjemsavdelingen			
<i>Skibotn omsorgssenter</i>	15,8	11,38	-4,42
<i>Åsen omsorgssenter</i>	23	23	0
<i>Brukerstyrt personlig assistent *</i>		5,1	+5,1
Forebyggende tjeneste			
<i>Hjemmetjenesten</i>	19	10,46	-8,54
<i>Brukertjenesten</i>	10,1	8,1	-2
Helsehuset	7,3	6,6	-0,5
SUM	97,85	85,76	-11,86

*Ordningen med Brukerstyrt personlig assistent (BPA) lå under hjemmetjenesten i 2012.

Dette tilsvarer en reduksjon på 12,36 årsverk.

Frem til 2012 var Helse og Omsorg fordelt på to ulike etater med ulik ledelse. Dette ble endret 1. januar 2012 ifm. ansettelse av ny helse- og omsorgssjef. I løpet av 2012 ble det gjennomført en rekke omorganiseringer med mål om bedre og mer effektive tjenester. Et resultat av dette var blant annet sammenslåing av avdelinger.

I kommunestyresak 25/12 ble det vedtatt sammenslåinger av avdelinger, de nye avdelingene er som følger:

- Omsorgssentrene (Åsen og Skibotn omsorgssenter)
- Forebyggende tjeneste (Hjemmetjenesten og Brukertjenesten)
- PU-tjenesten/Valmuen (PU-tjenesten og Valmuen verksted)
- Helsehuset innlemmes som en del av forebyggende tjeneste fra og med 01.01.13.

4.2 AVDELINGENE

Omsorgsetaten omfatter p.t. tre avdelinger; Sykehjemsavdelingen som består av Skibotn omsorgssenter og Åsen omsorgssenter, Forebyggende tjeneste som består av hjemmetjenesten og brukertjenesten og PU-tjenesten/Valmuen verksted Helsehuset forblir inntil årsskiftet 2012 – 2013 som en egen avdeling.

4.2.1 SYKEHJEMSAVDELINGEN

Storfjord kommune har to omsorgssentre, Skibotn omsorgssenter og Åsen omsorgssenter beliggende på hhv. Skibotn og Hatteng. De to sykehjemmene tilbyr heldøgns omsorg og pleie, herunder langtidsopphold, korttidsopphold og avlastning.

Skibotn omsorgssenter har seks plasser. Åsen omsorgssenter har 17 plasser. Skibotn omsorgssenter er midlertidig stengt på grunn av lavt belegg ved avdelingen. Pasienter og personell er overført til Åsen omsorgssenter.

4.2.2 FOREBYGGENDE TJENESTE

Hjemmetjenesten

Hjemmetjenesten består av hjemmesykepleie – inkl. kreftsykepleie, BPA, praktisk bistand (hjemmehjelp), hjelpemiddelkontakt, trygghetsalarm, matombringing, omsorgslønn og avlastning. Videre er det tilknyttet fire omsorgsboliger. Hjemmetjenesten har til enhver tid mellom 60-70 brukere. I tillegg kommer brukere av omsorgslønn og hjelpemidler.

Rus og psykisk helse

Rus og psykiske helse yter individuell oppfølging til brukere gjennom samtaler, aktivitetstilbud o.a. Totalt 41 brukere mottok tjenester fra rus- og psykiatritjenesten. Tjenesten er dynamisk, da behovet for tilbud er varierende og individuelt vurdert.

Barnevern

Barnevernet i Storfjord kommune mottok i alt 42 bekymringsmeldinger på barn i kommunen i 2011, tilsvarende tall for 2012 var 37. Disse ble fulgt opp i henhold til lovverket. Presset på barnevernstjenester i kommunen har økt de senere årene, og har flere komplekse saker som følges opp fortløpende. Kommunen har pr i dag 5 barn under omsorg.

4.2.3 PU-TJENESTEN OG VALMUEN VERKSTED

PU-tjenesten tilbyr heldøgns omsorgs- og botilbud til tre brukere fordelt på to lokalisasjoner; Elvevoll og Engstadjordet. Videre gis det tilbud til 9 brukere som bor i egen bolig, herunder også brukerstyrt personlig assistanse (BPA). I løpet av 2011 ble det opprettet et avlastningstilbud til én bruker. PU-tjenesten administrerer også transporttjenesten for funksjonshemmede og ledsagerbevisordning. Videre gjennomføres det ulike aktivitets- og treningstilbud i grupper.

Fritid og avlastning

Storfjord kommune har implementert ordning med fritidskontakter for barn, voksne og eldre med behov for bistand til en aktiv fritid. Tjenesten er dynamisk, da behovet for tilbud er varierende og individuelt vurdert. I 2012 ble lønnen til fritidskontaktene endret. Tidligere ble fritidskontaktene lønnet etter ansiennitet, etter vedtaket i 2012 er det kun i helt spesielle tilfeller at det tilstås høyere lønn enn assistentlønn. I 2013 arbeides det for å få endret tilbudene gjennom økt gruppetilbud heller enn enetilbud.

Valmuen verksted

Valmuen verksted tilbyr tilrettelagt arbeids- og aktivitetstilbud, dette gjøres i noen tilfeller i samarbeid med Lyngsalpan vekst og NAV.

4.2.4 HELSEHUSET

Helsehuset består av legetjeneste, jordmor, helsesøstertjeneste og fysioterapi.

Helsesøstertjenesten består i 2012 av 1,2 årsverk og arbeider med barnekontroller, helsetjenester i skolen og bistand til foreldre. Legetjenesten består av to fastlegehjemler og en turnuskandidat. Kommunen har tilsatt en fysioterapeut som også har ansvaret for frisklivssentralen, og har tilsluttet en privatpraktiserende fysioterapeut som får kommunalt tilskudd.

4.2.5 ANDRE TJENESTER

Frivilligsentralen

Storfjord frivilligsentral ledes av et eget styre, oppnevnt av Styret for helse og sosial og Styret for oppvekst og kultur. Frivilligsentralen ledes av daglig leder og arbeider for å styrke frivilligheten i kommunen. Frivilligsentralen har blant annet engasjert seg i arbeidet med den kulturelle spaserstokken, møteplassene og oppfølging av frivillige organisasjoner.

Heldøgns bo- og omsorgstilbud gjennom Aleris Ungbo

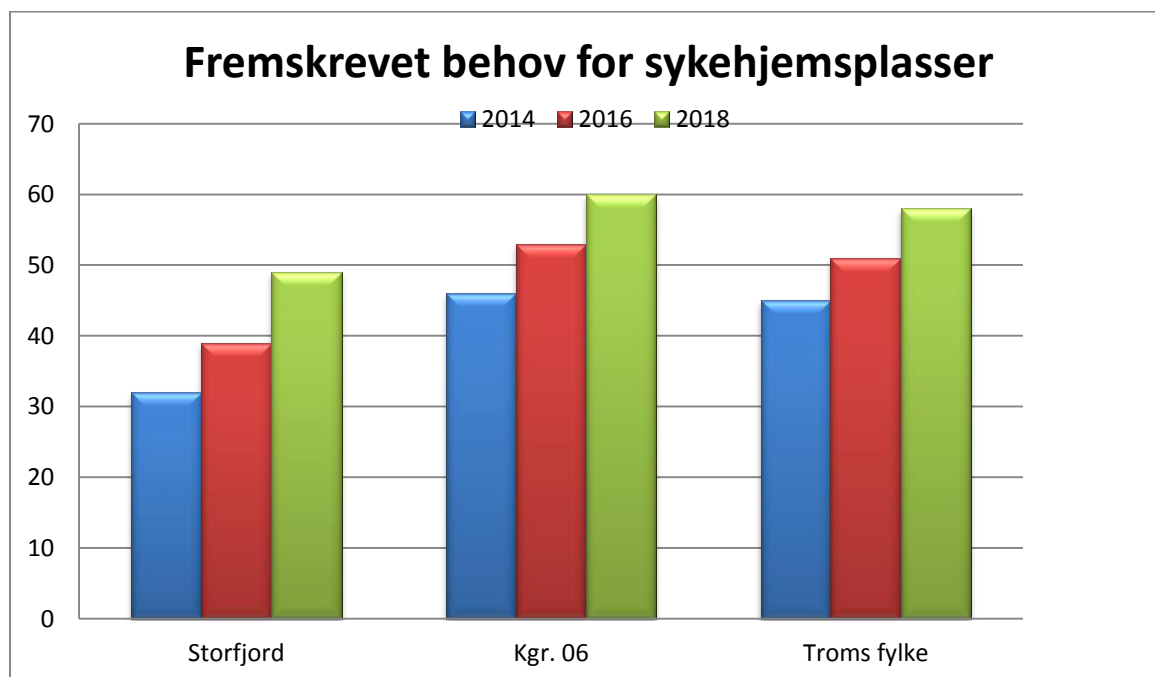
I løpet av høsten 2011 ble det utlyst en anbudskonkurranse for å tilby heldøgns- pleie og omsorgstilbud for én bruker tilknyttet forebyggende tjeneste. Tjenesten er en barnebolig med forsterket bemanning. Avtalen med Aleris er inngått for to år med mulighet for prolongering. Det er et mål å få tiltaket over på kommunale hender etter hvert. Tilbudet hadde oppstart i desember 2011.

5.0 FREMTIDIGE BEHOV INKL. SAMHANDLINGSREFORMEN

Fremskrevet alderssammensetning for Storfjord kommune frem til 2024 (figur 5.1). Tallene er hentet fra Statistisk sentralbyrå (SSB)

Alder	2014	2016	2018	2020	2022	2024
0 – 5	95	101	102	100	97	93
6 – 15	241	223	207	196	196	190
16 – 18	83	71	76	72	66	64
19 – 29	229	235	240	242	237	226
30 – 40	208	194	188	181	188	192
41 – 50	240	238	219	222	208	197
51 – 60	291	279	258	246	244	243
61 – 66	212	193	190	189	180	154
67 – 80	227	265	311	331	350	391
81 – 100	61	70	79	86	94	99
SUM	1887	1869	1870	1865	1860	1849

Basert på tallene over gir det følgende overslag på sykehjemsbehovet for Storfjord kommune i årene som kommer (figur 5.2). Se også side 15 for utfyllende informasjon:



5.1 SAMHANDLINGSREFORMEN:

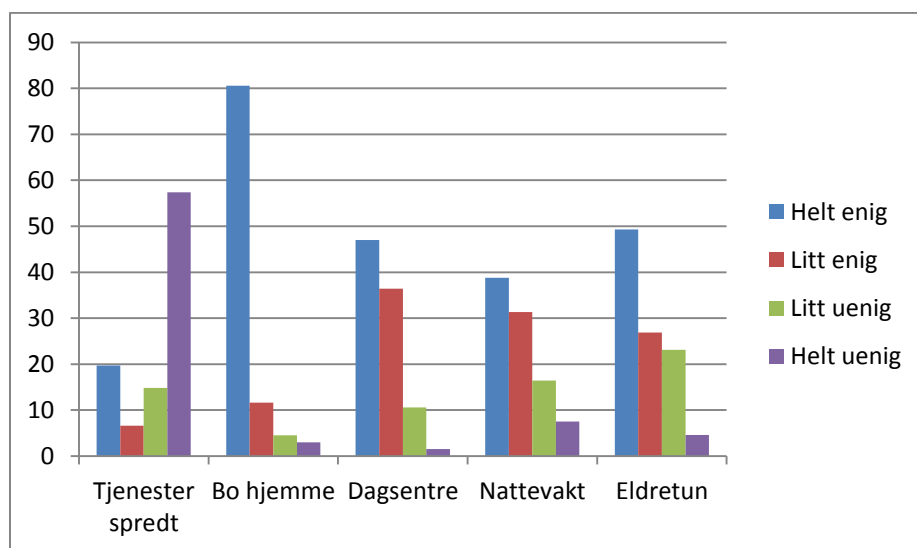
Samhandlingsreformen trådte i kraft 1. januar 2012. Helse- og omsorgsetaten har gjort grep for å møte utfordringene som reformen gir, og har hatt gode resultater. Blant annet har kommunen hatt svært gode resultater hva gjelder kommunal medfinansiering, noe som har gitt en nettogevinst til kommunen. Videre er det et uttrykk for god kvalitet på tjenestene som leveres. Storfjord kommune har heller ikke hatt noen utskrivningsklare pasienter som vi har måttet

betale ekstra for. Det vil være et høyt trykk på dette også fremover, og utvalget merker seg at betalingsplikt også vil inntre for rus og psykisk helse, sannsynligvis fra 1. januar 2014.

Helse- og omsorgsetaten har svært få boliger for eldre og ingen boliger for brukere med begrenset boevne som kan benyttes. Dette er uheldig. Tjenestene som kan gis gjennom slike botilbud vil være vesentlig bedre og mer kostnadseffektive enn tjenester som gis i institusjon.

5.2 INNBYGGERUNDERSØKELSEN

Figur 5.3



Forklaring på figur 5.2:

- Tjenester spredt = Det er viktig at kommunen har tjenestetilbud spredt på ulike steder i kommunen
- Bo hjemme = Jeg ønsker å bo hjemme så lenge som mulig når jeg blir eldre
- Dagsentre = Dagsentre for beboere på sykehjem er viktig
- Nattevakt = Hjemmetjenesten i Storfjord bør ha nattevaktsstjeneste
- Eldretun = Storfjord kommune bør bygge eldretun på et sentralt sted i kommunen

Tilbakemeldingene fra innbyggerundersøkelsen (n=97) er tydelige på at det er ønskelig å bo hjemme så lenge som mulig. Av samtlige spørsmål i undersøkelsen, er det dette som fremkommer mest tydelig. Videre er det store flertallet av de som har besvart undersøkelsen (drøyt 55 %) tydelige på at de *ikke* ønsker at kommunen skal ha tjenester spredt rundt om i kommunen.

Utvalgets representanter har også hatt direkte kontakt med innbyggere gjennom samtaler på kommunens møteplasser. Følgende ting kom frem i disse samtalene:

- Storfjord kommune har gode helsetjenester og disse må opprettholdes i fremtiden. Eldreomsorgen virker å være god, noe som stadig flere eldre (ikke minst tilflyttere) gir uttrykk for.
- Ønsker selv i fremtiden å kunne bo hjemme så lenge som mulig

- Ønsker at det i fremtiden er tilgjengelig tilbud om eldrebolig når behovet måtte oppstå. Helst organisert som et eldretun i tilknytning til omsorgssenter. Dette for å ha noe for seg selv. Redd for å bli passiv dersom de plasseres på omsorgssenter.
- Viktig med plassering av boligene, slik at de som er i stand til det kan bevege seg fritt til butikk etc.
- Noen mangler nettverk (utover hjemmetjenesten), og det bør etableres besøkskontakter (frivillighetssentralen). Vil skade trygghet for enslige.
- Gode helsetjenester i kommunen. Noen påpeker det sosiale ved å kunne dra til legkontoret på Oteren, andre synes det tidvis er slitsomt med en så lang tur. Flere ønsker mulighet for prøvetaking i Skibotn.
- Dersom man trenger omsorgsplass så må man vite at man får det. Uten betydning hvor, hvis forholdene er lagt til rette slik at man ikke passiviseres.

5.3 TILBAKEMELDINGER FRA AVDELINGENE:

5.3.1 FRIVILLIGSENTRALEN:

Det arbeides godt på Skibotn, her driftes møteplassen frivillig. I andre steder av kommunen er det mer utfordrende å få på plass frivillige tiltak som driftes selv. Frivilligsentralen samarbeider godt med frivillige lag og foreninger. Sentralen drifter også den kulturelle spaserstokken og står ansvarlig for TV-aksjonen. I forbindelse med dette opprettes også møteplass og internasjonal kafé på Skibotn mottak.

5.3.2 DRIFTSETATEN:

Det er store mangler knyttet til vedlikehold av kommunale boliger. Tilstanden er generelt dårlig. Mange har muggproblemer. Det selges nå unna en del av boligmassen. Kommunen har en vaktmester som arbeider 60 % for eldre og uføre.

5.3.3 HELSEAVDELINGEN:

Helseavdelingen trekker frem to hovedproblemstillinger (1) eldrebølgen og (2) at det er flere med livsstilssykdommer. Det gjøres et bra arbeid forebyggende. Her benyttes blant annet grønn resept (tilgang på treningsstudio, veiledning etc.). Det bemerkes imidlertid at det er en utfordring å få den grønne resepten ned på barne- og ungdomskolenivå.

Når det gjelder lokale forhold, ser helseavdelingen at det ikke er uvanlig at eldre flytter til Storfjord. Mange har vært her på ferie gjennom mange år og trives her. Antallet uføretrygdede som er høyt i Storfjord, og helseavdelingen ser dette i sammenheng med det relativt dårlige arbeidsmarkedet.

5.3.4 RUS/PSYKISK HELSE OG BARNEVERN

Det er pt fire som arbeider innenfor rus og psykisk helse (3,9 årsverk). Frem til årsskiftet 2012 hadde de også to miljøvaktmestre (1 årsverk) på prosjektbasis, videre har 1,5 miljøarbeiderstilling blitt kuttet som ledd i nedbemanningen i helse- og omsorgsetaten.

Utfordringer fremover er at samhandlingsreformen bare delvis har trådt i kraft på rus/psykisk helse. Samhandlingsreformen vil etterhvert bli implementert med full styrke, noe som også etter

hvert vil gi det samme ansvaret til kommunene på rus/psykiatri som vi i dag har på somatiske pasienter.

Det er en økning av barn og unge som henvises til tjenesten. Bare i 2012 er det kommet inn 6-8 nye unge brukere, og oppfølging av disse krever mye ressurser. Det er i dag langt større fokus på å følge opp barn av voksne som har psykiske lidelser eller rusproblemer. Også barnevernet har langt større fokus på å prate med barna når det kommer inn meldinger.

Fremtiden: Det er en utfordring med boliger til brukere som har behov for det. Det er behov for å bygge boliger tilrettelagt for brukere med psykiske lidelser/rusproblematikk (noe tilsvarende det som finnes i Balsfjord kommune.).

Barnevern: 2,5 årsverk (tre personer). Det har vært store utfordringer i barnevernet siste året. Store enkeltsaker, og et omfattende tilsyn fra fylkesmannen i 2011. Det er en økning i antallet meldinger til barnevernet, tjenesten melder også om at flere av meldingene er komplekse og fører til vedtak om hjelpetiltak.

Spørsmålet om interkommunalt barnevernssamarbeid har vært oppe ved flere anledninger. Dette er det aktuelt å gå videre med.

5.3.5 SYKEHJEMSAVDELINGEN:

- Eldrebølgen kommer for fullt fra ca 2015, økt behov for omsorgstjenester
- Demens-sykdommer øker, fører til økt behov for tjenester
- Stadig yngre brukere inn på institusjon, med langt mer komplekse sykdomsbilder enn det som har vært til nå (jfr. Samhandlingsreformen), ser også ut til å være en økning av kreft både i institusjon og i hjemmetjenesten. Utfordringer i forhold til medisinsk-teknisk utstyr.
- Fremtidens eldre endres, det er andre behov og forventninger til tjenesten. Folk bor lenge hjemme.
- Boligtun kan være en god løsning for en fremtidig omsorgstjeneste, p.t. har kommunen kun omsorgsboliger som er ordinære utleieboliger. Et boligtun kan være med leiligheter med fellesarealer og -tjenester. Både sosialt fellesskap og trygghet ble ivaretatt.
- Dagtilbud til demente er viktig, det er god avlastning for pårørende
- Omsorgstjenester «under samme tak», ikke bare ett omsorgssenter, men også andre tjenester allå det som er i Balsfjord som forenkler samarbeidet og gir bedre ressursutnyttelse, gjerne også legetjenester og tilsvarende.
- Styrke hjemmetjenesten ytterligere, ser for meg at de som kommer på sykehjem er sykere enn de som i dag er på sykehjem. Vi har hatt det romslig ift plasser, og tatt folk inn når brukere har ønsket det.
- Opplæring er viktig. Dette i sammenheng med at beboerne er sykere enn tidligere, kanskje gjennom hospitering, større plan for kompetanseheving.

5.3.6 PU-TJENESTEN/VALMUEN VERKSTED:

Nåværende utfordringer:

- Endringer i organisasjonen (omstilling)
- Helhetlig tjeneste for mange brukere

- Økt tverrfaglig samarbeid, særlig med forebyggende tjeneste.
- Redusere sykefraværet
- Bistå brukere til å mestre hverdagen bedre

Fremtidige utfordringer:

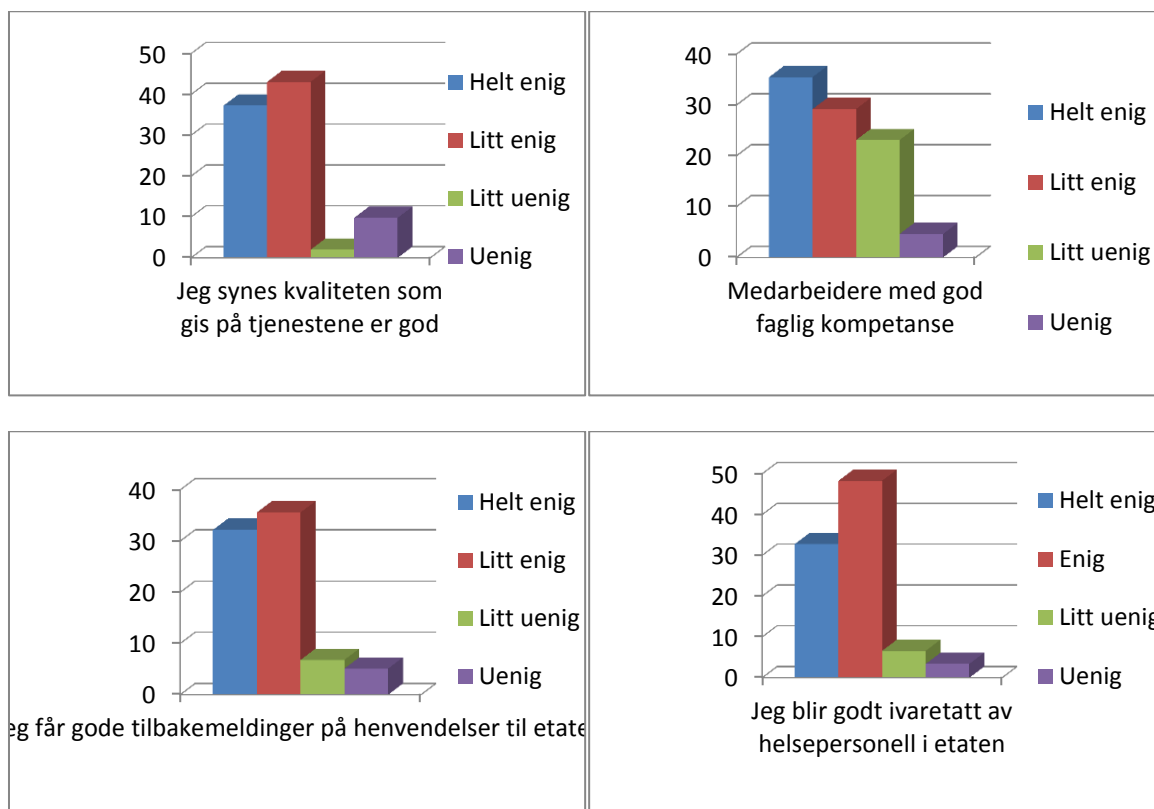
- Nye brukere, flere eldre brukere
- Rekruttere og beholde kvalifisert personale, særlig i omstillingstider

6.0 VURDERING OG ANBEFALING

Kommunens økonomiske situasjon er utfordrende. Helse- og omsorgsetaten har gjennomført en rekke kutt og nedbemanninger i løpet av 2012 for å få budsjettet i balanse og for å redusere driftskostnadene. Det er en kjensgjerning at en del av de kuttene som nå foretas, har konsekvenser for kommunens forebyggende arbeid, og ikke alltid i et fremtidsperspektiv er hensiktsmessig.

Et godt eksempel på det er «eldrebølgen» som ventes å påvirke Storfjord kommune i de kommende årene. Det vil være behov for å øke sykehjemsplasser og sannsynligvis også bemanning i hjemmetjenesten for å møte fremtidens behov. Kuttene som gjøres i dag er likevel helt nødvendige for å skape fremtidig økonomisk handlingsrom, og sikre gode tjenester til lavest mulig pris.

Arbeidsgruppen som har jobbet frem denne rapporten besluttet høsten 2012 å utarbeide en innbyggerundersøkelse (N=97). Hovedmålet med denne var å få tilbakemeldinger fra innbyggerne om hva de syntes var viktig å prioritere innenfor helse- og omsorgsetaten fremover. I tillegg ble det spurt om tjenestekvalitet og –utøvelse. Her fikk etatens medarbeidere svært gode tilbakemeldinger, som arbeidsgruppen ber disse merke seg:



Tjenesten innenfor helse- og omsorgsetaten er ikke statiske. De påvirkes av hvilke innbyggere som flytter til kommunen og helsetilstanden til de som bor her. For en liten kommune som Storfjord, vil det være utfordrende å ha god oversikt over hvilke behov som kommer fremover. Dette bærer tjenesten i noe grad preg av.

Et godt eksempel på dette kan fremstilles ved å benytte SSBs fremskrevne befolkningstall og koble dem til beboere på sykehjem (figur 6.1):

	2014	2016	2018	2020	2022	2024
2011-nivå Storfjord						
80+ (55,6%)	32	39	44	48	52	55
<i>Ca kostnader</i>	<i>27 200 000</i>	<i>33 150 000</i>	<i>37 400 000</i>	<i>40 800 000</i>	<i>44 200 000</i>	<i>46 750 000</i>
2011- nivå kommunegruppe 06						
80+ (75,5 %)	46	53	60	65	71	75
<i>Ca kostnader</i>	<i>39 100 000</i>	<i>450 500 000</i>	<i>51 000 000</i>	<i>55 250 000</i>	<i>60 350 000</i>	<i>63 750 000</i>
2011-nivå Troms fylke						
80+ (73,5 %)	45	51	58	63	69	73
<i>Ca kostnader</i>	<i>38 250 000</i>	<i>43 350 000</i>	<i>49 300 000</i>	<i>53 550 000</i>	<i>58 650 000</i>	<i>62 050 000</i>

Tallene er funnet gjennom kostra-tall 2011, disse er koblet sammen med antallet som per 2011 var innlagt på institusjon over 80 år. Det er verdt å merke seg at behovet for sykehjems plasser vil øke med årene. Kostnadsberegningene er gjort gjennom å multiplisere hver enkelt estimert plass med 850 000 kroner.

Kommunestyret har i sin behandling av budsjett 2013 vedtatt utvidelse av Skibotn omsorgssenter til kommunens eneste sykehjem. Bakgrunnen for dette var at sykehjemmet er det nyeste i kommunen og at beliggenheten er svært god for formålet.

6.1 ANBEFALINGER

Utvalget har sett på helse- og omsorgsetaten, og legger med dette frem de aktuelle anbefalinger.

6.1.1 SYKEHJEMSAVDELINGEN

Utvalget anbefaler at Storfjord kommune for fremtiden kun har ett sykehjem. Utvalget viser i den forbindelse til Rådmannens forslag i budsjettprosessen 2013 og fremlagt kost-/ nytteanalyse hvor det anbefales utbygging med modulbygg på i forlengelse av Skibotn omsorgssenter. Se vedlegg 1. Det er i denne forbindelse svært viktig å få avklart spørsmålet knyttet til eventuelle restriksjoner i forbindelse med Nordnes.

Likeså er behovet helt tydelig for eldretun/eldreboliger i kommunen. Pr i dag har kommunen fire omsorgsboliger, kun to av disse brukes etter hensikten. Tilbakemeldinger til utvalget går på at det er ønskelig fra en rekke eldre å flytte fra eneboliger til eldretun/eldreboliger. Utvikling av eldretun vil skape gode sosiale arenaer og trygghet for beboerne, og vil videre være kostnadseffektivt i det at flere brukere kan motta tjenester på samme sted.

6.1.2 LEGETJENESTER OG LEGEVAKT

Utvalget anbefaler at det ses på hvorvidt legevaktssamarbeidet kommunen nå har er hensiktsmessig. Utvalget anbefaler at legetjenestene beholder status slik det er nå med to fastlegehjemler og en turnuslege.

6.1.3 JORDMOR, HELSESØSTER- OG FYSIOTERAPITJENESTER

Storfjord kommune har jordmor tilsatt i deltidsstilling. Da kommunen ligger ca 1,5 – 2 timer unna Universitetssykehuset i Nord Norge kan det være hensiktsmessig å se på beredskapsordning for jordmødre, gjerne som interkommunal løsning. Helsesøstertjenesten og fysioterapitjenesten bør ha sterkt fokus på forebygging, og ellers videreføre dagens arbeid.

6.1.4 HJEMMETJENESTEN

Innbyggerundersøkelsen og utvalgets egne undersøkelser blant innbyggerne i kommunen viser at nærmere 80 % ønsker å bo hjemme lengst mulig. For å støtte opp under dette ønsket, er det viktig med en godt utbygget hjemmetjeneste. Utvalget er seg bevisst at den utbygging som er gjennomført de siste årene gjennom prosjektet ”borte bra, hjemme best” har hatt stor effekt. Også her ser utvalget at utvikling av eldretun vil være hensiktsmessig og være med på å redusere behovet for institusjonsplasser.

SSBs fremskrevne befolkningsutvikling viser en vesentlig økning hva gjelder eldre over 67 og eldre over 80. Dersom hjemmetjenesten ikke opprettholdes og sågar videreutvikles, vil det kunne bety en vesentlig økning i antallet som har behov for institusjonsplass. I dag koster hjemmetjenesten ca 90 000 pr bruker. Til sammenligning koster institusjonsplass i Storfjord kommune ca 1,1 millioner.

6.1.5 RUS OG PSYKISK HELSE

Antallet brukere innen tjenesten er økt de siste årene, likeså er antallet unge med behov for tjenester vesentlig økt. Denne økningen er meget bekymringsfull, og vil kunne skape store utfordringer for kommunen i fremtiden. Det er derfor viktig at kommunen til enhver tid har fokus på det tverrfaglige forebyggende arbeidet. Pr i dag har Storfjord kommune ingen boligitilbud for gruppen, noe som er et problem, og som også kan skape større behov for behandling i spesialisthelsetjenesten eller gjennom andre mer komplekse og kostnadskrevennde tjenester.

Både avdelingene og innbyggerundersøkelsen beskriver behovet for leiligheter med noe støttepersonale fra Storfjord kommune. Utvalget anbefaler at det legges til rette for bofelleskap for mennesker med utfordringer knyttet til rus og psykisk helse. Husbanken kan gi tilskudd til kommuner for utvikling av et slikt tilbud. Det finnes ulike måter å få på plass botilbud til eldre og mennesker med rus/psykisk helseproblematikk. Et eksempel er gjennom samarbeid med private investorer, kommunen kan også opprette slike boliger gjennom omgjøring av for eksempel Åsen omsorgssenter i egen regi. Det finnes også tilskudd til formålet.

6.1.7 BARNEVERN

Barnevernet har de siste årene hatt store utfordringer. Antallet saker er ikke vesentlig økt, men antallet omsorgsovertakelser og kompleksiteten i den enkelte sak er blitt større. Videre er det utfordrende i mindre kommuner at barnevernstjenesten kommer for nært på den enkelte bruker gjennom familie, venner og naboskap. Det er et ønske å se på muligheten for interkommunalt samarbeid på barnevernsområdet for å få et mer stabilt og større fagmiljø. Utvalget anbefaler at dette igangsettes.

6.1.6 PU-TJENESTEN/VALMUEN VERKSTED

Utvalget ser det som hensiktsmessig at det tilstrebes å gjennomføre strukturelle endringer i tjenesten slik at den samles mest mulig. Gjennom samling av tjenestene vil det også bli et tyngre og styrket. For øvrig mener utvalget at det er svært positivt at tjenesten fokuserer på forebyggende tjenester og fritidstilbud for brukerne.

6.1.8 FRITID OG AVLASTNING

Tjenestene som gis av fritid og avlastning er viktige tjenester hva gjelder forebygging. Tjenestene gjør brukerne mer selvstendige, og sikrer at pårørende klarer å stå lengre i situasjoner som kan være vanskelig. Tjenesten er således kostnadseffektiv. Utvalget er enig i kommunestyrets vedtak om å søke å gjøre en endring mot gruppetilbud fremfor dagens 1:1-tjeneste.

6.1.9 SAMARBEID MED SKIBOTN REHABILITERING (LHL)

Storjord kommune har et uttalt mål å få et tettere samarbeid med Skibotn rehabilitering. Utvalget mener at kommunen i fremtiden må se på muligheter for ytterligere og tettere samarbeid.

6.1.10 FRIVILLIGSENTRALEN

Når det gjelder frivillighetssentralen så er den viktig i den enkelte kommune hvis den driftes på riktig måte. Alternativ til dagens drift må vurderes slik at man får økt aktivitet og kommunens egenandel reduseres.

7.0 ETTERORD

Utvalget ønsker å takke alle som har besvart innbyggerundersøkelsen, innbyggere og brukere som har tatt seg tid til å prate med utvalgets medlemmer i formelle og uformelle møter og medarbeidere i helse- og omsorgsetaten og driftsetaten som har informert utvalgets medlemmer i møter.

BESLUTNINGSGRUNNLAG FOR GJENNOMFØRING AV TILTAK I INNEN OMSORG I STORFJORD 2015 – 2019, justert mst 17.3.16

Innledning

Storfjord kommune har de siste 10 årene gjennomført to større utredninger om omsorgstjenestene. Dette tilsier at kommunen nå, framfor å gjennomføre en ny utredning (to – års perspektiv), i stedet vurderer og oppsummerer det beste i de to som er gjennomført. En slik tenkning vil sette fokus på handling og derigjennom kunne føre til raske resultater.

Kommunen sine utredninger er i stor grad bygd på statlige føringer når det gjelder innhold, dimensjonering og faglig/politisk grunnlag.

1: Tiltak omtalt i ” Borte bra – Hjemme best”

Mandatet for denne planen var å snu fokus fra institusjonsbasert til hjemmebasert omsorg. Dette var forankret i **Stortingsmelding nr 25 (2005-2006, Mestring, Muligheter og Mening)**, med vektlegging på forebyggende og hjemmebaserte tjenester nærmest mulig bruker/hjem, med samhandling og demensomsorg. Også **Stortingsmelding nr 45 (2002-2003; Bedre kvalitet i de kommunale pleie- og omsorgstjenester)** var førende for utredningsarbeidet.

De sentrale element var:

- Alle skal kunne bo hjemme så lenge som mulig
- Brukerne og de pårørende skal møte tjenester som er samordnet
(Etter hvert som disse tjenestene ble utviklet, ble det avdekket et behov for å samkjøre kommunens hjemmebaserte tjenester bedre)
- Kompetanse og kvalitet skal prege arbeidet og være et varemerke

2: Nilsen – utvalgets fire hovedkonklusjoner fra februar 2013

Dette utvalget bygde på utredningen ”Borte bra - Hjemme best”, og videreførte dette arbeidet.

Utvalgets hovedkonklusjoner var:

- I Storfjord skal det kun være et sykehjem, og dette skal dimensjoneres og bygges i takt med eldrebølgen
- Storfjord kommune skal arbeide for bygging av boliger for eldre (eldretun/eldreboliger)
- Kommunen skal prioritere gode forebyggende tjenester. Dette vil sikre høyest mulig kostnadseffektivitet
- Kommunen skal ha fokus på at den til enhver tid har tilgjengelig nødvendig kompetanse

3:Dimensjonerende grunnlag; nasjonale føringer og SSB sin befolkningsprognose fra juni 2014

Nasjonale føringer:

Stortingsmelding nr 50 (1996-97) Handlingsplan for eldreomsorgen (trygghet, respekt, kvalitet)

Her regnes 250 plasser pr 1000 personer 80 år og over som full sykehjemsdekning.

Dette har blitt normen etter at man i **Stortingsmelding nr 25 (2005-2006)** la til grunn at dette behovsanslaget gjaldt folk i alle aldersgrupper som har behov for heldøgns omsorg og pleie, altså

ikke bare 80 år og over. Sagt på en annen måte; 25 % - regelen angir det antatte behovet for heldøgns omsorgsplasser i kommunens totale pleie – og omsorgstilbud. Disse plasser kan være enten sykehjemsplasser eller boliger med omsorg etter behov.

Stortingsmelding nr 29 (2012-2013) Morgendagens omsorg:

På side 35 refereres det til undersøkelser som tyder på at kommuner som satser på hjemmebaserte tjenester, får mer ut av ressursene sine enn de som i større grad satser på institusjonstilbud. Dette var jo også en erfaring man gjorde med omleggingen i Storfjord. Behovet for institusjonsomsorg sank etter hvert som omleggingen til hjemmebasert omsorg ble gjennomført.

Omkring 2010/2011 var dekningsgraden for hele landet på 28 heldøgns plasser i % av befolkningen 80 år og over, hvorav 18.5 plasser var i sykehjem (meldingen side 36-37) Fordelingen av heldøgns plasser har i årene etter gått mer i favør av omsorgsboliger, og fordelingen var i 2014 om lag 50-50 på sykehjemsplasser og omsorgsboliger. Dette motsvarer ca 14 % sykehjemsdekning og den samme % -satsen på omsorgsboliger.

En av de kommunene som har arbeidet mye med å utvikle ”omsorgstrappa”, som leder bort fra sykehjem, er Vestre Toten. Denne kommunen hadde i 2015 en sykehjemsdekning på ca 7 %. Deres erfaring er at boliger med omsorg etter behov er like trygge og gode som sykehjem. Omsorgsboligen blir et rolig og ordentlig hjem.

Vi vet i dag at hjemmebaserte tjenester er vesentlig rimeligere enn institusjonsomsorg. En godt dimensjonert hjemmebasert omsorg koster om lag 25 % av en institusjonsplass. En vesentlig grunn til dette er brukerens egen innsats i omsorgsboligen. Både egeninnsats og boform er godt integrert i den hjemmebaserte omsorgen. Sett fra brukerens side er den hjemmebaserte tjenesten også vesentlig rimeligere. Brukerens egne løpende inntekter beholdes i mye større grad.

Sykehjemmet blir her et mer spesialisert tilbud og et tilbud i livets siste faser.

Statistisk Sentralbyrå (SSB) sin kommuneframskrivning for Storfjord

Denne framskrivingen, middels nasjonal vekst, er fra juni 2014. (Ny kommer i juni 2016.)

Gruppen 80 år og eldre	25 % utgjør	14% utgjør	10 % utgjør
2013: 74 (historiske tall)	18.5 plasser	10.5 plasser	7.5 plasser
2014: 71 (historiske tall)	18 plasser	10 plasser	7 plasser
2015: 84 (Framskrevet tall.)	21 plasser	12 plasser	8.5 plasser
NB: Økning er 13 fra 2014, må kalibreres ned for senere år.			
2016: 80	20 plasser	11 plasser	8 plasser
2017: 82	20.5 plasser	11.5 plasser	8 plasser
2018: 85	21.25 plasser	12 plasser	8.5 plasser
2019: 92	23 plasser	13 plasser	9 plasser
2020: 92	23 plasser	13 plasser	9 plasser

2021: 98	24.5 plasser	14 plasser	10 plasser
2022: 99	25 plasser	14 plasser	10 plasser
2023: 105	26 plasser	15 plasser	10.5 plasser
2024: 103	25.5 plasser	14.5 plasser	10 plasser
2025: 110	27.5 plasser	15 plasser	11 plasser
2030: 180	45 plasser	25 plasser	18 plasser
2035: 220	55 plasser	31 plasser	22 plasser
2040: 249	62 plasser	35 plasser	25 plasser

De ovenstående og kalibrerte tall er vårt utgangspunkt ut fra nasjonale føringer. Disse kan fordeles på sykehjemsplasser og omsorgsboliger. Dersom man tar i bruk "omsorgsboligtrinnet" i trappa aktivt, vil man over tid kunne fase inn det tiltaket. Etter hvert kan man lande på lavere prosentsetser for sykehjemsplasser.

Et realistisk mål må kunne være lik fordeling på institusjonsplasser og omsorgsboliger i 2025. Boligene vil være 4 ganger så økonomisk effektive som sykehjemsplassene. Parallelt med utbygging av omsorgsboliger må den hjemmebaserte tjeneste styrkes.

Dersom man i forbindelse med den nært forestående utbygging og ombygging ved Åsen, f eks etablerer til sammen 23 - 25 plasser på Åsen, vil dette dekke behovet i 2030, da sett sammen med omsorgsboliger(14 % av hver).

Dersom man bygger ut omsorgsboliger i større omfang, og kommer ned på et behov for 10 % sykehjemsplasser, vil 25 plasser fremdeles dekke behovet i 2040.

Storfjord kommune har ikke noe valg økonomisk sett. Tiden fram til 2025/2030 må brukes til en sterk utbygging av omsorgsboliger. (25- % regelen gjennomført i form av kun sykehjemsplasser vil tvinge fram en ny institusjon større enn dagens Åsen allerede i 2030. Dette ligger utenfor kommunens økonomiske mulighet.)

På institusjon vil kommunen måtte ha plasser for de eldste, demente, samhandlingsplasser, smitteplasser og korttidsplasser/avlastningsplasser.

Det øvrige behov vil dekkes gjennom boliger med omsorg etter behov.

(Vi har i dag 4 omsorgsboliger. Disse er i dag ikke bemannet, men kan senere inngå i slik bemannet enhet/tun.)

4: Konkrete tiltak i Storfjord de nærmeste årene

Omsorgstrappa har mange trinn. Nederst i trappa er de hjemmebaserte tjenester og øverst er institusjonsplassene. Kostnaden øker vesentlig etter som man beveger seg oppover i trappa. Storfjord kommune sin omsorgstrapp fram til nå har svært forenklet sagt vært en trapp med to trinn; et hjemmebasert og et institusjonsbasert trinn. Forenklet sagt må vi ta i bruk et tredje; omsorgsboligtrinnet de nærmeste årene.

Våre tiltak de nærmeste årene blir:

1: Styrke hjemmebaserte tjenester og styrke samordning av de i takt med behov på dag, kveld og

natt.

2: Styrke dagtilbud/lavterskeltilbud av ulike slag i takt med behov.

3: Bygge omsorgsboliger/tun med fellesrom. Dette vil være kommunens satsingsområde når Åsen er ferdig utbygd med demensavdeling og den ellers er ombygd.

4: For å sikre en god og moderne omsorg i kommunen, bør "tjenesteutvikler -funksjonen" styrkes/etableres. Denne vil kunne stimulere til og overvåke riktig retning og riktig dimensjonering.

5: Demensplasser. Dimensjonerende grunnlag bemanningsmessig er i dag 1 pleier pr 3 brukere. 6 plasser gir behov for 2 pleiere samtidig og 9 plasser gir 3 pleiere. Det vil nå være rasjonelt å etablere en demensavdeling med 9 plasser ved Åsen.

6: Etter at demensavdelingen er ferdig, vil dagens demensavdeling, og Åsen ellers, kunne bygges om etter nærmere vurdering av behov.



Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
11/16	Storfjord levekårsutvalg	07.04.2016
5/16	Storfjord kommunestyre	20.04.2016

SFO-vedtekter og søskenmoderasjon

Henvisning til vedtekter: SFO vedtekter (sist revidert 2014)

Vedlegg: Gjeldende SFO-vedtekter

Saksopplysninger

Skolefritidsordningen (SFO) er kommunalt drevet. Det er vedtektene som regulerer drift av SFO, herunder betalingsordning. Kommunen har mottatt henvendelse om samme søskenmoderasjonsordning også kan eller bør gjelde de som har barn i privat barnehage og i samråd med leder i Levekårsutvalget, tas saka opp til politisk behandling, da det kun er kommunestyret som evt. kan endre vedtektene mht moderasjonsordninger. Slik er ordlyden i §§16 og 17 og som gjelder betaling og moderasjonsordninger.

§ 16 FORELDREBETALING

Satsene for foreldrebetaling fastsettes av kommunestyret. Det fastsettes egen timepris for korttidsopphold for elever uten fast plass i SFO. Pris fastsettes i budsjettvedtak årlig.

§ 17 SØSKENMODERASJON

Søskenmoderasjon, dvs. der mer enn ett barn fra samme familie har plass i SFO, gis med 20 % av satsen for tildelt plass til 2.barn og 40 % for 3.barn og videre. Når søsken benytter ulikt antall timer pr. uke regnes barnet med størst plass som første barn.

Når samme familie har barn i både kommunal barnehage og SFO, gjelder § 9 i vedtektene for de kommunale barnehagene. "Søskenmoderasjon gis med 50 % av satsen for tildelt plass nr. 2 og 3.barn. Søskenmoderasjon skal gjelde for SFO og barnehage i Storfjord kommune sett under ett. Når søsken er tildelt hel og halv plass, regnes barnet med hel plass som første barn. Ved deltidsplasser regnes barnet med størst plass som første barn."

Denne ordningen betyr at dersom du har barn i kommunal SFO og kommunalt drevet barnehage, så gjelder søskenmoderasjon mellom SFO og barnehage. Dersom du har barn i kommunal SFO og privat barnehage, så gjelder ikke moderasjon for SFO.

Vurdering

Barnehagedekning: Storfjord kommune har pr. i dag full barnehagedekning, dvs. at alle som søkte ved hovedopptak 1.mars, pr. i dag er tildelt plass. Den private barnehagen har 26 godkjente plasser og er en privat bedrift med eget styre. Storfjord kommune og den private barnehagen har faste samarbeidsmøter både mht drift og innhold i barnehagetilbudet og det er samordnet hovedopptak. Dersom det ikke hadde eksistert en privat barnehage i kommunen, ville ikke kommunen vært i stand til å gi alle barn som har rett på plass i kommunen, tilbud om barnehageplass og da hadde ikke kommunen oppfylt barnehagelovens bestemmelser om rett til plass. Alternativet hadde vært at Storfjord kommune selv hadde bygd og drevet en større barnehage i indre del av kommunen. Ved utvidelsen av Oteren barnehage nå i 2016, vil det gi 5-6 nye plasser fra høst 2016, men det er ikke nok til å dekke etterspørselen etter barnehageplasser i indre del av kommunen. Det er pr. i dag ledig kapasitet på 18 plasser i Furuslottet Skibotn, men det er lite innbyggervennlig å tilby barnehageplass så langt fra bosted, kanskje arbeidssted og i ei barnegruppe som ikke skal begynne på samme skole. Oppsummert er barnehagetilbudet i Storfjord pr. i dag tilpasset behovet og med mulighet for å åpne en avdeling til i Skibotn dersom flere barn tilsier at det er et driftsgrunnlag.

Det er viktig at det fra politisk hold, på et prinsipielt grunnlag, tas stilling til om vedtektene på punktet om søskenmoderasjon skal endres. Det er flere mulige alternativer:

1. Søskenmoderasjon mellom SFO og barnehage holdes adskilt. SFO moderasjon gis hvis du har flere barn i SFO, men skal ikke knyttes opp mot barnehage i det hele tatt.
2. Søskenmoderasjon mellom ordningene (SFO og barnehage) gis til de som har kommunal SFO –plass og samtidig har barnehageplass i barnehager i Storfjord kommune, også privat barnehage. Dette vil utgjøre et ubudsjettert inntektsstap på ca. 20 000 for 2016 gjeldende fra 1.1.16, basert på antall foreldre som har barn i både kommunal SFO Hatteng skole og privat barnehage.
3. Gjeldende ordning: søskenmoderasjon mellom ordningene gis til de som har kommunal SFO og barnehageplass i kommunal drevet barnehage (slik som pr. i dag)

Bestemmelsene kan differensieres ved at det gjøres ett vedtak som gjelder fra en dato i og for 2016, mens ordningen med søskenmoderasjon i sin helhet gjennomgås og vedtas i forbindelse med budsjettarbeidet for 2017 og framover.

Andre kommuner: i Nord Troms er det to kommuner som har søskenmoderasjon mellom SFO og barnehage, men disse kommunene har ikke private barnehager. Tre kommuner har ikke søskenmoderasjon mellom ordningene SFO og barnehage.

Rådmannens innstilling

1. SFO vedtektene endres slik

Ny ordlyd paragraf § 17 SØSKENMODERASJON (endring understreket)

Søskenmoderasjon, dvs. der mer enn ett barn fra samme familie har plass i SFO, gis med 20 % av satsen for tildelt plass til 2.barn og 40 % for 3.barn og videre. Når søsken benytter ulikt antall timer pr. uke regnes barnet med størst plass som første barn.

Når samme familie har barn i både SFO og barnehager i Storfjord kommune, gjelder § 9 i vedtektene for de kommunale barnehagene. ” Søskenmoderasjon gis med 50 % av satsen for

tildelt plass nr. 2 og 3.barn. Søskenermoderasjon skal gjelde for SFO og barnehage i Storfjord kommune sett under ett. Når søsken er tildelt hel og halv plass, regnes barnet med hel plass som første barn. Ved deltidsplasser regnes barnet med størst plass som første barn.”

2. Inndekning: kr. 20 000 skal dekkes inn gjennom budsjettregulering innenfor ramma til Kap 1.2 Oppvekst og kultur

4. Ordningen blir å gjelde fra 1.1.16

5. Ordningen med søskenermoderasjon mellom SFO og barnehage løftes i sin helhet fram til drøfting i forbindelse med budsjett 2017

Saksprotokoll i Storfjord levekårsutvalg - 07.04.2016

Behandling:

Rådmannens innstilling ble tatt opp til votering.
Rådmannens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

1. SFO vedtektene endres slik

Ny ordlyd paragraf § 17 SØSKENMODERASJON (endring understreket)

Søskenermoderasjon, dvs. der mer enn ett barn fra samme familie har plass i SFO, gis med 20 % av satsen for tildelt plass til 2.barn og 40 % for 3.barn og videre. Når søsken benytter ulikt antall timer pr. uke regnes barnet med størst plass som første barn.

Når samme familie har barn i både SFO og barnehager i Storfjord kommune, gjelder § 9 i vedtektene for de kommunale barnehagene. ” Søskenermoderasjon gis med 50 % av satsen for tildelt plass nr. 2 og 3.barn. Søskenermoderasjon skal gjelde for SFO og barnehage i Storfjord kommune sett under ett. Når søsken er tildelt hel og halv plass, regnes barnet med hel plass som første barn. Ved deltidsplasser regnes barnet med størst plass som første barn.”

2. Inndekning: kr. 20 000 skal dekkes inn gjennom budsjettregulering innenfor ramma til Kap 1.2 Oppvekst og kultur

4. Ordningen blir å gjelde fra 1.1.16

5. Ordningen med søskenermoderasjon mellom SFO og barnehage løftes i sin helhet fram til drøfting i forbindelse med budsjett 2017

[Aug.2014]

OPPVEKST
OG
KULTUR

The logo of Stor fjord is a red shield with a stylized yellow flower design. The design features two flowers at the top and one at the bottom, connected by a central stem with leaves. The shield is partially obscured by a grey horizontal bar.

VEDTEKTER SKOLEFRITIDSORDNING STORFJORD KOMMUNE

Storfjord kommune



ENDRINGSKONTROLL

Rev./dato	Avsnitt	Beskrivelse av endring	Referanse
26.2.14		Hele reglementet revidert	Kommunestyret

§ 1 FORMÅL

1.1 Virkeområde: Vedtektene gjelder for skolefritidsordningen (SFO) i Storfjord kommune.

1.2 Lovgrunnlag: Lov om Opplæring, § 13-7, er alle kommunene pålagt å etablere Skolefritidsordning (SFO) for elevene i 1 – 4. klasse og for barn med særskilte behov fra 1.-7 klasse

1.3 Verdigrunnlag og innhold

Målsettinga for SFO er å legge til rette for lek, kultur – og fritidsaktiviteter..

Skolefritidsordningen skal ta utgangspunkt i og være preget av barns behov for lek, omsorg og sosial læring. Den skal bidra til å utvikle barnas evne til samarbeid og fremme flerkulturell forståelse. Storfjord kommune bygger sin virksomhet på tre likeverdige kulturer og språk og aktivitetene i SFO skal gjenspeile dette. Tilbudet skal stimulere barnas naturlige nysgjerrighet og kreativitet og være tilpasset barnas individuelle behov.

Skolefritidsordningen skal drives i henhold til den til enhver tid gjeldende lovgivning.

Skolefritidsordningen er utover dette opprettet og organisert i henhold til kommunale vedtak.

§ 2 EIERFORHOLD

Skolefritidsordningene ved skolene i Storfjord eies av Storfjord kommune og drives etter de til enhver tid gjeldende bestemmelser fastsatt i lov og forskrift, samt de vedtekter som vedtas av kommunestyret.

Kommunestyret fastsetter vedtekter, betalingssatser og bemanningsnorm for SFO. SFO er administrativt underlagt rektor ved hver skole.

§ 3 OPPTAK

3.1 Opptakskriterier:

Barn med spesielle behov, dersom det foreligger anbefaling fra sakkyndig instans.

Barn av enslige forsørgere i arbeid utenfor hjemmet eller under utdanning.

Barn med begge foreldre/foresatte i arbeid utenfor hjemmet eller under utdanning.

3.2 Utlysning av plasser

Storfjord kommune lyser ut plasser i SFO innen 1.mars hvert år via Mangfolderen og kommunens hjemmeside og Facebook. Søkere skal benytte elektronisk søknadsskjema på kommunens hjemmeside. Frist for å søke er 01.mars hvert år.



3.3 Opptaksorgan

Det er rektor ved den enkelte skole som gjør opptak. Evt klage skal behandles av kommunens klagenemnd.

3.4 Opptaksperiode

Opptaksperioden varer fra skolestart det år eleven begynner i SFO til skoleslutt i juni det år eleven går ut av 4. årstrinn eller sier opp plassen. Det er derfor ikke nødvendig med ny søknad for hvert år. Opptak i løpet av skoleåret kan skje hvis det er kapasitet. Avgjøres av rektor.

3.5 Oppsigelse av plass

Tildelt plass i SFO kan sies opp med en frist på 3 måneder regnet fra den 1. i påfølgende måned etter at oppsigelsen ble avsendt. Oppsigelsen skal skje skriftlig til rektor. I helt spesielle tilfeller kan Rådmannen, etter søknad, fravike oppsigelsesfristen.

3.6 Endring av oppholdstid

Ved endring fra hel plass til delt plass gjelder en oppsigelsestid på en måned fra den 1. i måneden etter at melding om endring er mottatt. Betalingssatsen justeres tilsvarende.

3.7 Flytting

Ved flytting til annen kommune i løpet av skoleåret kan barnet beholde plassen så lenge han/hun er elev ved skolen. Ved flytting innen kommunen får barnet fortsette i skolefritidsordningen ved den nye skolen forutsatt at det er SFO-tilbud ved denne skolen, og det er ledig plass. Dersom det ikke er plass, og det ikke er aktuelt å bruke plassen ved den gamle skolen, må plassen sies opp på vanlig måte med 3 måneders skriftlig varsel.

§ 4 BETALING FOR OPPHOLD

Betalingssats fastsettes av kommunestyret ved den årlige budsjettbehandlingen. Endring av satsene skjer som hovedregel ved årsskiftet. Betalingssatsen for fast plass faktureres hver måned. Fakturering av tilfeldige enkelttimer og enkeltdager skjer i forbindelse med utsendelse av påfølgende måneds betalingssats for fast plass. Mat i SFO og betaling for denne, avgjøres på den enkelte skole i samarbeid med foreldregruppen.

4.1 Manglende betaling

Tap av barnehageplass følger kommunens økonomireglement til enhver tid og gjeldende regler for innfordring av avgifter. Ubetalt barnhageavgift. Ubetalt SFO - avgift for to måneder betyr at SFO plassen inndras. Det sendes ut skriftlig varsel med 14 dagers frist til å gjøre opp SFO - avgiften.

4.2 Ved sykdom hos barnet

Fravær under 1 måned gir ikke rett til redusert betaling. Rådmannen kan etter søknad innvilge redusert betaling for fravær utover 1 måned. Dokumentasjon fra lege må følge søknaden.

4.3 Søskenmoderasjon

Søskenmoderasjon, dvs. der mer enn ett barn fra samme familie har plass i SFO, gis med 20 % av satsen for tildelt plass til 2.barn og 40 % for 3.barn og videre. Når søsken benytter ulikt antall timer pr. uke regnes barnet med størst plass som første barn.

Når samme familie har barn i både kommunal barnehage og SFO, gjelder vedtektene for de kommunale barnehagene. *"Søskenmoderasjon gis med 50 % av satsen for tildelt plass nr. 2*



og 3.barn. Søskenmoderasjon skal gjelde for SFO og barnehage i Storfjord kommune sett under ett. Når søsken er tildelt hel og halv plass, regnes barnet med hel plass som første barn. Ved deltidsplasser regnes barnet med størst plass som første barn.”

§ 5 LEKE OG OPPHOLDSAREAL

Kommunens veiledende norm for netto samlet innendørs leke- og oppholdsareal ved heldagstilbud for 6-åringene er vedtatt til 4 kvm. pr. barn. Det skal legges vekt på uteområdet og dets utforming er egnet som et godt leke og læringsmiljø.

Behovene vil være sammenfallende med småskoletrinnets behov for areal, og det kan møbleres etter de samme prinsipper med tanke på sambruk. Hele skolens areal, både ute og inne, skal kunne brukes til skolefritidsordningen utenom belagte skoletimer.

§ 6 OPPHOLDSALTERNATIVER

6.1 Alternativer for fast plass:

Hel plass: 07:00 – 16.15 mandag - fredag (inkludert skoletid).

Delt plass: inntil 10 timer pr. uke i tillegg til skoletida.

6.2 Alternativer for tilfeldig salg:

Enkelttimer og enkeltdager.

Tilbud om enkeltdager og enkelttimer kan bare gis i den grad det ikke utløser ekstra bemanning.

6.3 Korttidstilbud

Akutte korttids - tilbud gis både til foreldre som har eller ikke har fast plass til barn i SFO under forutsetning av at SFO har ledig kapasitet. Korttids - tilbud vil si at barnet kan få et kortsiktig leke- og omsorgstilbud fra halv dag inntil en uke om gangen, dersom foreldrene/foresatte er berørt av eksempelvis sykdom, eksamen, sesongbetont arbeidspress e.l. Søknad om korttidstilbud rettes til rektor som tar avgjørelse i hvert enkelt tilfelle.

§ 7 ÅPNINGSTIDER

7.1 Daglig åpningstid

Skolefritidsordningen har åpningstid fra 07:00- 16:15

7.2 Skoleåret/SFO-året

SFO skal følge skoleåret, men være åpen på bevegelige fridager for elevene/ferier i skoleåret. Hvis det er 2 eller færre barn som ønsker SFO på dager skolen har fri/ferie, skal det samarbeides med barnehagen i kretsen. Det tas forbehold om at barnehagene har ledig kapasitet. Dersom barnehagen ikke har kapasitet, holdes SFO åpen. Skolefritidsordningen er åpen fra første skoledag hver høst til siste skoledag hver vår. Skolefritidsordningen er åpen alle hverdager, unntatt lørdager. Skolefritidsordningen stenges f.o.m. lillejulaften t.o.m. 1. januar, samt mandag, tirsdag og onsdag før påske.

§ 8 SAMARBEID

8.1 Foreldrekontakt



Det kan velges en foreldrekontakt med vararepresentant av og blant alle foreldrene i skolefritidsordningen. Foreldrekontakten skal være bindeledd mellom SFO og foreldregruppa

8.2 Brukermedvirkningsorgan (Samarbeidsutvalg)

Samarbeidsutvalget ved skolen består av foreldrerepresentanter, personalrepresentanter og eierrepresentanter. Foreldrekontakten fra skolefritidsordningen kan være den ene av foreldrerepresentantene i samarbeidsutvalget. For øvrig vises det til gjeldende lovbestemmelser om samarbeidsutvalgets oppgaver og rettigheter.

8.3 Skole/SFO

Daglig leder i SFO deltar i vår-foreldremøtet for ny 1.trinn og evt. i førskoleopplegg i løpet av vårhalvåret for å informere foreldrene om SFO og bli kjent med barn og foreldre. Daglig leder i SFO deltar i foreldremøter i skolen sammen med klasselærerne etter behov/avtale. Foreldresamtaler i SFO gjennomføres etter behov meldt av foreldre eller daglig leder SFO

8.4 Individuelle avtaler

Ved tildeling av plass inngås kontrakt mellom skolen og foreldrene om antall timer, ukedager pr. uke osv. Vedtektene for SFO inngår som vedlegg til kontrakten til nye foreldre .

Informasjon og avtaler vedrørende det enkelte barn om bringing og henting, telefonkontakt med foreldre/foresatte, eventuelle allergier/medisiner, medbrakte ting/leker osv. skal bekreftes på eget opplysningsark første dag etter oppstart i SFO. Det samme gjelder bruk av bilder /videoopptak.

8.5 Fravær

Dersom barnet ikke skal være på SFO må foreldre i forkant gi beskjed til SFO ved daglig leder.

§ 9 BEMANNING OG LEDELSE

9.1 Ledelse

SFO er administrativt underlagt Oppvekst og kulturetaten. Rektor har det overordnede faglige og administrative ansvar for skolefritidsordningen. Daglig leder har ansvaret for den daglige driften i skolefritidsordningen. Daglig leder skal være pedagog (fortrinnsvis førskolelærer eller allmennlærer med 6-9 års pedagogikk), evt. barne- og ungdomsarbeider.

Rektor har det overordnede pedagogiske og administrative ansvaret for SFO. Hver SFO har en daglig leder som inngår i bemanningsnormen. Norm for administrasjonstid daglig leder er i hht avtaleverk.

9.2 Bemanning

Det skal normalt ikke være flere enn 15 barn per voksen. Ressurser til bemanning med daglig leder og assistenter beregnes i forhold til antall barn påmeldt til fast plass, telledato 1. juni.

§ 11 KLAGERETT

Avslag på plass i skolefritidsordningen er enkeltvedtak og kan påklages etter forvaltningslovens ordinære klagebestemmelser. Klagefristen er 3 uker regnet fra mottatt vedtak. Orientering om klageadgang og klageinstans skal følge vedtaket. Klageinstans er kommunens ordinære klageorgan, her: Formannskapet.



§ 10 KLAGERETT

Avslag på plass i skolefritidsordningen er enkeltvedtak og kan påklages etter forvaltningslovens ordinære klagebestemmelser. Klagefristen er 3 uker regnet fra mottatt vedtak. Orientering om klageadgang og klageinstans skal følge vedtaket. Klageinstans er kommunens ordinære klageorgan.

§ 11 FORSIKRING

Storfjord kommune tegner ulykkesforsikring for barna i skolefritidsordningen. Denne gjelder også på vei til og fra skolen. Kommunen har ingen erstatningsplikt for barnas eiendeler i skolefritidsordningen.

§ 12 INTERNKONTROLLSYSTEM

Storfjord kommunes internkontrollsystem for skolene gjelder også for skolefritidsordningen.

Formålet med internkontroll er å fremme

- arbeidsmiljø og sikkerhet
- vern mot helse- og miljøskader
- vern av ytre miljø mot forurensing

§ 13 TAUSHETSPLIKT OG OPPLYSNINGSPLIKT

13.1 Taushetsplikt

Alle tilsatte i skolefritidsordningen er pålagt taushetsplikt i henhold til reglene om taushetsplikt i forvaltningsloven §§ 13 til 13f. Rektor har ansvaret for å gjøre evt. andre oppmerksomme på reglene om taushetsplikt og praktisering av disse.

13.2 Opplysningsplikt

Personalet i skolefritidsordningen har opplysningsplikt til sosialtjenesten og barnevernstjenesten, jf. §§ 15-3 og 15-4 i Opplæringsloven.

§ 14 SKYSS

Skyss til og fra skolefritidsordningen er ikke skoleskyss. Dersom eleven er funksjonshemmet har eleven likevel rett til fri skyss til/fra SFO, jf. Opplæringsloven § 7-3. Retten omfatter ikke skyss i skoleferiene.

§ 15 ENDRING AV VEDTEKTER

Vedtektene og eventuelle vedtektsendringer av prinsipiell karakter og som medfører økte kostnader, skal behandles og godkjennes i kommunestyret. Rådmannen gis fullmakt til å foreta mindre endringer som ikke er av prinsipiell karakter, og ikke medfører økte kostnader for skolefritidsordningen

§ 16 Ikraftttredelse

Disse reviderte vedtektene trer i kraft f.o.m. 01.august 2014



Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
3/16	Storfjord valgnemnd	28.01.2016
6/16	Storfjord kommunestyre	20.04.2016

Søknad om fritak fra verv og suppleringsvalg - takstnemnd for eiendomsskatt

Saksopplysninger

I brev av 08.01.16 søker Bjørnar Elvemo om fritak fra vervet som nestleder i takstnemnd for eiendomsskatt.

Som begrunnelse oppgir han at han som sertifisert takstmann vil bli avskåret fra å kunne ta oppdrag for eiere/eiendommer som senere kan komme til å bli behandlet i takstnemnden. Han skriver og at dette vervet også vil kunne svekke hans integritet som takstmann i kommunen og være negativt for hans næringsutøvelse. Han opplyser at han er eneste NTF sertifiserte takstmann i Storfjord, Lyngen, Kåfjord og Balsfjord kommuner.

Rådmannens innstilling

Saken legges fram uten innstilling.

Saksprotokoll i Storfjord valgnemnd - 28.01.2016

Behandling:

Forslag fra valgnemnda:

1. Bjørnar Elvemo gis fritak fra vervet som nestleder i takstnemnda for eiendomsskatt.
2. Som ny nestleder til takstnemnda for eiendomsskatt velges Jens Ottosen.

Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

1. Bjørnar Elvemo gis fritak fra vervet som nestleder i takstnemnda for eiendomsskatt.
2. Som ny nestleder til takstnemnda for eiendomsskatt velges Jens Ottosen.



Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
7/16	Storfjord kommunestyre	20.04.2016

Valg av styremedlemmer til Storfjord språksenter

Hjemmel:

Vedtekter for Storfjord språksenter av (sak 43/13) 25.09.13

Vedlegg: Vedtekter for Storfjord språksenter.

Saksopplysninger

Med hjemmel i vedtektene for Storfjord språksenter er to av medlemmene i sittende styre på valg.

Sittende styre består av:

(Ikke på valg) Hanne Braathen styreleder. Vararepresentant: Håvard Gjersest

På valg: Daniel Takvannsbukt, nestleder. Vararepresentant: Solveig Sommerseth

På valg: Hallgeir Naimak. Vararepresentant: Geir Varvik

Utdrag fra vedtektene og som omhandler styrets funksjon:

§4 STYRET

§ 4.1 Styrets ansvar

Styret i Storfjord språksenter skal ha det overordnede ansvaret for senterets utøvende virksomhet

§4.2. Styrets sammensetning

Styret skal bestå av 3 medlemmer, med personlige varamedlemmer.

Det er kommunestyret i Storfjord som velger styret.

Begge kjønn skal være representert i styret.

§4.3. Oppnevning av styret

Kommunestyret i Storfjord oppnevner styrets medlemmer med personlige varamedlemmer for 2 år om gangen. Kommunestyret i Storfjord velger styreleder og nestleder.

For å sikre kontinuitet i styret, skal det ved første styreoppnevning velges to representanter for to år, mens én representant/ styreleder velges for tre år. Styret velges ved hver valgperiode.

NB! I de vedlagte vedtektene er ordlyden «forslag», men det ble ikke vedtatt endringer i kommunestyret og er derfor de gjeldende.

Vurdering

Sett ut i fra Storfjord språksenters formål og funksjon kan det være hensiktsmessig at kommunestyret drøfter hvorvidt noen av styremedlemmene bør eller skal besitte samisk og/eller kvensk tilknytning utover det som mange har. Det vil kunne bidra positivt for videreutvikling, engasjement og ytterligere kompetansebygging til beste for formålet. Dette forholdet er også drøftet i det sittende styre.

Rådmannen innstiller ikke på medlemmer, men oppnevnes av kommunestyret i møte.

Rådmannens innstilling

Som styremedlemmer i styre for Storfjord språksenter velges:

Forslag til vedtekter for Storfjord språksenter

Dokument til Storfjord kommunestyre 25.9.13

§1 FORMÅL

Storfjord språksenter er et flerspråklig språksenter som skal jobbe for å styrke flerspråklighet i Storfjord kommune og i regionen.

Storfjord språksenter skal jobbe for å revitalisere, dokumentere og formidle samisk, kvensk og finsk kultur og språk i sitt virkeområde.

§2 TILGJENGELIGHET

Storfjord språksenter skal være åpent og tilgjengelig for de samiske, kvenske og finske språkmiljøene i Storfjord.

Storfjord språksenter skal være tilgjengelig for språkmiljøer også utenfor kommunen, ved å publisere og distribuere materiell, moduler og språkaktiviteter på nett.

Storfjord språksenter skal være oppsøkende og initiere tiltak for et bredt spekter av målgrupper, med et spesielt fokus på barn og unge.

Storfjord språksenter skal bestrebe seg på å spre aktiviteter og tiltak utover hele kommunen.

§3 ORGANISASJON

§ 3.1 Eierforhold og drift

Storfjord språksenter eies og drives av Storfjord kommune. Kommunen har ansettelsesmyndighet og personalansvar, samt ansvar for lokaler og regnskapsføring.

Storfjord språksenter skal fysisk lokaliseres til Skibotn.

Styrets leder tiltrer tilsetningsutvalget ved ansettelse av daglig leder.

§3.2. Styre

Storfjord språksenter skal ha et styre som velges og fungerer etter gjeldende vedtekter (§ 4)

§3.3. Daglig leder

Daglig leder skal lede den daglige driften av Storfjord språksenter.

§3.4. Bruk av bygninger og eiendom

Storfjord kommune skal stille egnede lokaler tilgjengelig for Storfjord språksenter.

§4 STYRET

§ 4.1 Styrets ansvar

Styret i Storfjord språksenter skal ha det overordnede ansvaret for senterets utøvende virksomhet

§4.2. Styrets sammensetning

Styret skal bestå av 3 medlemmer, med personlige varamedlemmer.

Det er kommunestyret i Storfjord som velger styret.

Begge kjønn skal være representert i styret.

§4.3. Oppnevning av styret

Kommunestyret i Storfjord oppnevner styrets medlemmer med personlige varamedlemmer for 2 år om gangen.

Kommunestyret i Storfjord velger styreleder og nestleder.

For å sikre kontinuitet i styret, skal det ved første styreoppnevning velges to representanter for to år, mens én representant/ styreleder velges for tre år.

Styret velges ved hver valgperiode.

§4.4. Møter

Styret skal avholde minimum 4 møter i året. Styrets leder har ansvar for innkalling til styremøte.

Styret er beslutningsdyktig når 2 medlemmer er til stede. Varamedlemmer møter etter særskilt innkalling.

Innkalling med sakliste sendes styret i god tid før styremøtet.

Alle avgjørelser fattes med alminnelig flertall. Ved stemmelikhet er fungerende leders stemme avgjørende.

Det føres protokoll fra styrets møter. Protokollen godkjennes på påfølgende møte.

Styrets medlemmer får godtgjørelse for styremøtene i henhold til Storfjord kommunes reglement for møtegodtgjøring.

Daglig leder for Storfjord språksenter skal ha sekretærfunksjon for styret, og skal i samråd med styreleder fremme saker til behandling for styret. Styremedlemmene kan selv fremme saker som de mener er viktige for språksenterets virke.

§4.5. Regnskap, budsjett og rapportering

Styret behandler og godkjenner årsrapport, regnskap og budsjett, samt plandokumenter som virksomhetsplan, årsplan og eventuelle strategiplaner.

Styret utarbeider forslag til budsjett og årsrapporter med regnskap for endelig behandling i kommunestyret.

§5 ADMINISTRASJON

§5.1 Daglig leder

Daglig leder skal:

Lede den daglige driften i Storfjord språksenter

Forberede, lage saksdokumentasjon og innstille til vedtak i saker som skal fremmes for styret

Gjennomføre de arbeidsoppgaver som er gitt i vedtatte planer og styrevedtak på en slik måte at de er i samsvar med vedtekter og virksomhetsplan

Daglig leder skal ha løpende kontakt med styreleder

Lage forslag til årsplaner, budsjett og årsrapporter som skal godkjennes av styret

Administrere søknader og rapporter til eksterne finansieringskilder

Ha personalansvar for de ansatte i språksenteret. Rådmann er daglig leders nærmeste overordnede.

§6 ØKONOMI

Driften i Storfjord språksenter finansieres via en egenfinansiering fastsatt av kommunestyret i tillegg til ekstern finansiering.

Årsbudsjett og regnskap føres etter kommuneloven.

§7 ENDRING AV VEDTEKTENE

Vedtektsendringer kan kun gjøres av kommunestyret etter innstilling fra styret.



Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
2/16	Storfjord valgnemnd	28.01.2016
8/16	Storfjord kommunestyre	20.04.2016

Valg av styrerepresentanter til Stiftelsen Lásságámmi

Saksopplysninger

Stiftelsen Lásságámmi skal avhold valg på årsmøtet.

Årsmøtet består av

president Aili Keskitalo, Sametinget i Norge
fylkesråd Willy Ørnebakk, Troms Fylkeskommune,
ordfører Knut Jentoft, Storfjord kommune og
direktør Lasse Lønnum, Universitet i Tromsø eller den/de disse bemyndiger.

Med henvisning til vedtekts § 3 Styre

Representantene velges etter forslag fra Sametinget, Storfjord kommune, Troms fylkeskommune, Universitetet i Tromsø, Samerådet og arvingene.

Representanter fra Sametinget, Universitetet i Tromsø og arvingene velges året etter Sametings- og Stortingsvalg. Representanter fra Troms fylkeskommune, Storfjord kommune og Samerådet velges året etter kommune- og fylkestingsvalg.

henstilles det til at Storfjord kommune gir Stiftelsen tilbakemelding om hvorvidt man ønsker å gjenvelge sittende representanter, eller vil fremme forslag til nye medlemmer og varamedlemmer til styret for perioden 2016-2020.

Som representant pr. i dag sitter Anne-Lise Karlsen, og som vararepresentant Inga Pirita Viik.

Rådmannens innstilling

Saken legges fram uten innstilling.

Saksprotokoll i Storfjord valgnemnd - 28.01.2016

Behandling:

Forslag fra valgnemnda:

Til styret til Stiftelsen Lásságámmi for perioden 2016-2020
velges Anne Dalheim som representant og Inga Pirita Viik som vararepresentant.

Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Til styret til Stiftelsen Lásságámmi for perioden 2016-2020
velges Anne Dalheim som representant og Inga Pirita Viik som vararepresentant.



Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
77/15	Storfjord kommunestyre	30.11.2015
1/16	Storfjord valgnemnd	28.01.2016
9/16	Storfjord kommunestyre	20.04.2016

Valg av råd for eldre- og funksjonshemmede 2015-2019

Vedlegg

- 1 Brev fra Troms fylkeskommune - Oppnevning av kommunale råd for funksjonshemmede
- 2 Brev fra Storfjord Pensjonistforening - Valg av råd for eldre- og funksjonshemmede

Saksopplysninger

Det skal velges medlemmer til råd for eldre- og funksjonshemmede.

Det skal også velges leder og nestleder.

Rådet for eldre- og funksjonshemmede består i dag av 6 medlemmer og 6 varamedlemmer:

Medlemmer:

Anne-Marie Nilsen, Leder
Jan Martin Jenssen, nestleder
Oddvar Ørnebakk
Gunhild Johansen
Einar Garden
Torbjørg H. Leirbakken

Varamedlemmer:

Liv Nevermo
Johnny Løkås
Karl Nyland
Susanne Vallesæter
Jens Ottosen
Laila Aronsen

Kommunen har mottatt forslag på kandidater fra LHL Storfjord, Storfjord pensjonistforening og Skibotn pensjonistforening:

LHL Storfjord:

1. Anne-Marie Nilsen

Storfjord pensjonistforening:

1. Torbjørg H. Leirbakken med Laila Aronsen som personlig varamedlem.
2. Ann-Mari Hansidatter med Leif Skogly som personlig varamedlem.

Skibotn pensjonistforening:

1. Svein Richardsen med Steinar Furuly som personlig varamedlem.
2. Ann-Olaug Holmeslett med Sigrun Andersen som personlig varamedlem.

Rådmannens innstilling

Saken legges fram uten innstilling.

Saksprotokoll i Storfjord kommunestyre - 30.11.2015

Behandling:

Saken ble lagt fram uten innstilling.

Forslag fra TPL v/Susanne Vallesæter:

Forslag fremmes om to utvalg, et Eldreråd og et Råd for funksjonshemmede. 3 representanter i hver, el. flere.

Forslag fra TPL v/Knut Jentoft:

Saken utsettes.

Utsettelsesforslaget ble tatt opp til votering.

Utsettelsesforslaget ble vedtatt med 13 mot 4 stemmer.

Vedtak:

Saken utsettes.

Saksprotokoll i Storfjord valg nemnd - 28.01.2016

Behandling:

Valg nemnda kommer med to innstillinger til kommunestyret.

Et hvis råd for eldre og funksjonshemmede fortsetter som ett råd, og et hvis rådet splittes til ett råd for eldre og ett råd for funksjonshemmede.

Forslag fra valgnemnda:

Til råd for eldre og funksjonshemmede: (hvis rådene fortsatt skal være sammenslått)

Medlemmer:	Varamedlemmer:
Ann-Mari Hansidatter, leder	Leif Skogly
Ilmar Monlund, nestleder	Stine J. Strømsø
Anne-Marie Nilsen	Eeva Randell
Torbjørge Leirbakken	Laila Aronsen
Svein Richardsen	Steinar Furuly
Ann-Olaug Holmslett	Sigrunn Andersen

Hvis rådene splittes:

Til eldreråd:

Medlemmer:	Varamedlemmer:
Ann-Mari Hansidatter, leder	Dagfinn Rydningen
Leif Skogly, nestleder	Johnny Løkås
Ann-Olaug Holmslett	Sigrunn Andersen
Svein Richardsen	Steinar Furuly
Torbjørge Leirbakken	Laila Aronsen

Til råd for funksjonshemmede:

Medlemmer	Varamedlemmer:
Anne-Marie Nilsen, leder	Aud Høgtun
Ilmar Monlund, nestleder	Janne Karin Ingebrigtsen
Stine J. Strømsø	Camilla Leirbakk
	Susanne Vallesæter

Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Til råd for eldre og funksjonshemmede: (hvis rådene fortsatt skal være sammenslått)

Medlemmer:	Varamedlemmer:
Ann-Mari Hansidatter, leder	Leif Skogly
Ilmar Monlund, nestleder	Stine J. Strømsø
Anne-Marie Nilsen	Eeva Randell
Torbjørge Leirbakken	Laila Aronsen
Svein Richardsen	Steinar Furuly
Ann-Olaug Holmslett	Sigrunn Andersen

Hvis rådene splittes:

Til eldreråd:

Medlemmer:	Varamedlemmer:
Ann-Mari Hansidatter, leder	Dagfinn Rydningen
Leif Skogly, nestleder	Johnny Løkås
Ann-Olaug Holmslett	Sigrunn Andersen
Svein Richardsen	Steinar Furuly
Torbjørge Leirbakken	Laila Aronsen

Til råd for funksjonshemmede:

Medlemmer:	Varamedlemmer:
Anne-Marie Nilsen, leder	Aud Høgtun

Ilmar Monlund, nestleder
Stine J. Strømsø

Janne Karin Ingebrigtsen
Camilla Leirbakk
Susanne Vallesæter



Alle kommunene i Troms
Gruppeledere

Vår ref.:
15/2456-7
Løpenr.:
33222/15

Saksbehandler:
Hanne M. Andersen
Tlf. dir.innvalg:
77 78 80 00

Arkiv:
033 SAKSARKIV
Deres ref.:

Dato:
10.09.2015

OPPNEVNING AV KOMMUNALE RÅD FOR FUNKSJONSHEMMEDE

Det er snart tid for nyvalg/oppnevning av ulike råd etter kommune/fylkestingsvalget 2015.

Fylkesrådet for funksjonshemmede bemerker lav deltakelse fra de kommunale råd for mennesker med nedsatt funksjonshemming. Tilbakemeldinger fra kommunene viser at det i flere tilfeller ikke er et fungerende råd. Det påpekes også fra kommunale råd at de ønsker større andel unge mennesker i rådene.

Noen kommuner i fylket har forenklet rådsstrukturen ved å slå sammen Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne og Eldreråd. Erfaringsmessig viser det seg at dette er en dårlig ordning for begge grupper, og bør i størst mulig grad unngås.

Fylkesrådet for funksjonshemmede vil påpeke at de kommunale rådene for mennesker med nedsatt funksjonsevne er lovfestet, og at slike råd skal finnes i alle kommuner og fylker. Likeså er det lovfestet at det er kommunenes/fylkets plikt til å sørge for sekretærhjelp til disse.

Med vennlig hilsen

Hanne CS Iversen
Leder
Fylkesrådet for funksjonshemmede i Troms

Dette dokumentet er godkjent elektronisk og krever ikke signatur.

Likelydende brev sendt:

Bardu kommune, Postboks 401, 9365 BARDU
 Berg kommune, , 9385 SKALAND
 Balsfjord kommune, Rådhusgt. 11, 9050 STORSTEINNES
 Dyrøy kommune, Dyrøytunet 1, 9311 BRØSTADBOTN
 Gratangen kommune, Nergårdveien 2, 9471 GRATANGEN
 Harstad kommune, Postmottak, 9479 HARSTAD
 Ibestad kommune, Rådhuset, 9450 HAMNVIK
 Karlsøy kommune, Rådhuset, 9130 HANSNES
 Kvæfjord kommune, Bygdevn. 26, 9475 BORKENES
 Kvænangen kommune, Postboks 114, 9161 BURFJORD
 Gáivuona suohkan, Kåfjord kommune, Postboks 74 9148 OLDERDALEN
 Lavangen kommune, Nessveien 7, 9357 TENNEVOLL
 Lenvik Kommune, Postboks 602, 9306 FINNSNES
 Lyngen kommune, Strandveien 24, 9060 LYGSEIDET
 Målselv kommune, Kommunehuset, 9321 MOEN
 Nordreisa kommune, Postboks 174, 9156 STORSLETT
 Salangen kommune, Postboks 77, 9355 SJØVEGAN
 Skjervøy kommune, Postboks 145, 9180 SKJERVØY
 Skånland kommune, Postboks 240, 9439 EVENSKJER
 Storfjord kommune, Hatteng, 9046 OTEREN
 Sørreisa kommune, Storveien 20, 9310 SØRREISA
 Torsken kommune, Kommunehuset, 9380 GRYLLEFJORD
 Tranøy kommune, Vangsvikveien 298, 9304 VANGSVIK
 Tromsø kommune, Rådhuset, Postboks 6900 9299 TROMSØ

Post Storfjord

Fra: Torbjørg H. Leirbakken <torbjlei@hotmail.no>
Sendt: 16. oktober 2015 14:54
Til: Post Storfjord
Emne: Valg av råd for eldre- og funksjonshemmede 2015-2019

Vi avholdt medlemsmøte onsdag 14.oktober -15 og flg. ble forslått fra vår forening:

1. Torbjørg H. Leirbakken med Laila Aronsen som personlig varamedlem
2. Ann-Mari Hansidatter med Leif Skogly som personlig varamedlem.

Når det gjelder vår erfaring med sammenslåingen av disse to utvalg, er vi veldig skeptisk til dette. I sammensetningen var de fleste fra pensjonistforeningene og vi har ikke kunnskap for å ivareta funksjonshemmedes sak/behov. Det var vel bare en som prøvde å tale de funksjonshemmedes sak, men ble ikke hørt og det er beklagelig.

Derfor er vår påstand at rådene må skille lag slik at de funksjonshemmede får sine representanter inn og kan ivareta sine saker på en skikkelig og forsvarlig måte og **i sitt eget råd.**

Med dette håper vi at vi bidrar til av rådene blir delt og at det blir slik for ettertiden.

Med vennlig hilsen
STORFJORD PENSJONISTFORENING
Torbjørgh. Leirbakken
leder



Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
10/16	Storfjord kommunestyre	20.04.2016

Søknad om fritak og suppleringsvalg - forliksrådet

Henvisning til lovverk:
Domstolloven

Saksopplysninger

I e-post av 12. februar søker Merete Lockert om fritak fra verv som leder i Storfjord forliksråd fra 31.03.2016.

Som begrunnelse oppgir hun at hun flytter fra Storfjord kommune.

Forliksrådsmedlemmer/varamedlemmer i perioden 01.01.13 – 31.12.16:

Medlemmer:

Merete Lockert, leder

Hallgeir Naimak

Elisabeth Varvik

Varamedlemmer:

Sissel Jørgensen

Frank Dreyer

Roger Heiskel

For oppnevning til Forliksrådet gjelder følgende kriterier for valgbarhet ihht Domstollovens §§ 56, 70 – 72, de mest aktuelle gjengitt her:

- må være mellom 25 og 70 år ved valgperiodens start
- må ha tilstrekkelige norskkunnskaper, må beherske norsk skriftlig og muntlig godt
- må være personlig egnet for oppgaven
- stå innført i folkeregisteret som bosatt i kommunen på valgdagen
- ikke være under offentlig gjeldsforhandling eller konkursbehandling/karantene
- det er krav til god vandel

Utelukkelse til valg på grunn av stilling er bl.a rådmann, praktiserende advokater og ansatte ved domstolene, ansatte ved påtalemyndighet, i politiet, kriminalomsorgen og personer som er tildelt begrenset politimyndighet.

I Domstolovens § 59 ang suppleringsvalg står det:

"Når et forlikrådsmedlem eller varamedlem dør eller flytter fra kommunen, foretar kommunestyret nytt valg av medlem eller varamedlem for den tid som er igjen. Valget foretas som flertallsvalg.

Den som oppnevnes som medlem eller varamedlem etter denne paragraf, kommer i rekkefølge etter dem som er oppnevnt tidligere. Dersom det holdes valg på nytt medlem fordi formannen har fratrådt e.l., kan kommunestyret velge ny formann uavhengig av første punktum."

Rådmannens innstilling

1. Merete Lockert innvilges fritak fra vervet som leder i Storfjord forlikråd.
2. Som ny leder i forlikrådet fram til 31.12.2016 velges:
Som nytt medlem fram til 31.12.2016 velges:



Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
2/16	Storfjord levokårsutvalg	20.01.2016
11/16	Storfjord kommunestyre	20.04.2016

Revisjon vedtekter kulturskolen

Henviſning til lovverk:

Vedlegg

- 1 Gjeldende vedtekter kulturskole
- 2 Forslag til nye vedtekter kulturskolen

Saksopplyſninger

Storfjord kulturskoles vedtekter ſkal revideres. Forslag til nye vedtekter ble lagt ut på høring i februar 2015. Det kom inn to høringsinnspill ſom representerer foresatte til fire kulturskoleelever.

Forslaget fra februar 2015 er nå endret og omformulert ſom følge av høringsinnspill, endringer i politisk organisering i Storfjord og diverse lovendringer og statlige føringer.

Det var gjennomgang av høringsinnspill og redegjøring på foreldremøtet høsten 2015.

De gamle vedtektene og det endelige forslaget til nye vedtekter ligger ſom vedlegg.

Vurdering

Endringer blir gjennomgått punkt for punkt:

  1 Eier - Uendret

  2 Forankring - Endring i ordlyd og paragraf i opplæringsloven

  3 Formål - Uendret

  4 Forvaltning av kulturskolen:

- Skolen er endret til kulturskolen i overskriften

- Punkt 1 er endret slik at det tar høyde for eventuelle strukturendring i politiske utvalg. Ny tekst: «Politisk fagutvalg er det utvalget som kommunestyret til enhver tid bestemmer»
- Punkt 2, «kulturskolerektor har ansvaret for den daglige driften», foreslås fjernet.
- Punkt 5 foreslås endret fra «minimum hvert semester» til «hver høst innen 01.11.»
- Punkt 6 er endret fra «fem» til «seks» planleggingsdager i henhold til tariffavtale.
- Punktet om medarbeidersamtaler foreslås fjernet, da dette hører hjemme i lærernes arbeidsavtaler og ikke i vedtekter.
- De gamle punktene 7 og 9 er flyttet til en ny § 5 – Organisering av undervisningen

§ 5 Organisering av undervisningen

- Punkt 1 er endret ved at siste setning som omtaler skoleårets lengde er fjernet da dette er gjentatt i § 8 foreldrebetaling.
- Punkt 2, som omhandler kulturskoleundervisning i skoletida, er endret i ordlyden for å poengtere at det er undervisning i større grupper som band, teater og kor som blir lagt etter skoletid. Små grupper kan likevel legges i skoletiden. På bakgrunn av høringsinnspill fra foresatt om at undervisning i skoletida kan være vanskelig for elever med faglige utfordringer, er det lagt inn følgende tilleggstekst: *«Unntaksvis kan foresatte sende begrunnet søknad om å få timen utenom skoletid, eller på et fast tidspunkt der det ikke rammer uheldig, i samråd med klasselærer og foresatte».*

§ 6 Opptak og kriterier for opptak

- Punkt 1 - Dato for når hovedopptaket skal være ferdig, endres fra 1. august til 20. juni.
- Punkt 2 og 3 er uendret
- Punkt 4 – «Elever som har fått plass» endres til «Elever som har søkt om plass», da elever som ikke har fått plass og skal få skriftlig beskjed om dette.
- Punkt 5 – Semesterstart endres fra uke 36 til uke 35, da dette har vært praksis de siste årene. «Semesteravslutning vil variere fra år til år, men er mellom 1. og 10. juni» endres til «Semesteravslutning er i uke 24». Dette for å klargjøre og forenkle punktet
- Punkt 6 – Dette punktet handler om rutiner for søknader og opptak og er foreslått endret for å gjøre det enklere for både søkere og administrasjon. Det kom ingen høringsinnspill på dette.

§ 7 Finansiering av skolen – Uendret

§ 8 Foreldrebetaling

- Punkt 1 – Uendret
- Punkt 2 – Høringsinnspill: «Det oppleves som underlig at man kan være «søsken med seg selv» og få søskenmoderasjon om man deltar på flere aktiviteter, når kulturskolen opererer med venteliste».
- Redegjøring: Enkeltelever elever får normalt ikke plass på mer enn ett enetilbud. Søskenmoderasjonen brukes ved deltakelse på f.eks. kor i tillegg til en enetime. Disse

gruppetilbudene opererer vi ikke med ventelister på. På bakgrunn av høringsinnspillet er det gjort følgende tilføyning til dette; «Dette gjelder ikke tilbud det er venteliste på»

- Punkt 3 – Uendret
- Punkt 4 – Høringsinnspill; «Et skoleår på 34 uker er for kort i forhold til den høye prisen»

Redegjøring: Kulturskolens år strekker seg fra oppstart i uke 35 til avslutning i uke 24. Det betyr at antallet undervisningstimer pr. år vil variere fra 34 – 37 timer ettersom hvilken ukedag timen er på. Det vil derfor være unøyaktig å si at skoleåret er 34 uker. Kulturskolen har svært begrenset mulighet til å hente inn vikar når en lærer blir syk. Dette punktet er derfor ment å si noe om det minstetimetall eleven har krav på å få, før man eventuelt bør få reduksjon i betalingen.

Endring: «Foreldrebetalingen skal dekke 34 uker med normal undervisning pr. skoleår» endres til «Foreldrebetalingen skal dekke minst 34 undervisningstimer pr. skoleår». I tillegg er følgende tilføyning gjort; «Om antallet undervisningstimer blir mindre enn 34 timer, som følge av lærers fravær, gis rett til refusjon av deler av foreldrebetalingen»

- Punkt 5 – Høringsinnspill: «Det bør ikke kreves søknad om reduksjon av pris ved lærers fravær, men gå automatisk»

Endring: «Stort bortfall av timer som følge av lærers fravær eller ved langvarig sykdom hos elev, kan gi rett til reduksjon på foreldrebetaling etter søknad» endres til: «Stort bortfall av timer som følge av langvarig sykdom hos elev, kan gi rett til reduksjon på foreldrebetaling etter søknad» Lærers fravær er tatt ut av dette punktet og inn i punkt 4.

- Punkt 6 – Uendret

§ 9 Undervisningstid og pris (Alle punkter i § 9 behandles sammen):

Kulturskolen har, i tillegg til søskenmoderasjon, hatt halv pris på gruppetilbud som kor og teater. Da vi startet opp med band, ble dette og definert som gruppetilbud. Samtidig har vi varierende bruk av gruppeundervisning blant de som egentlig er eneelever og betaler full pris. Den nye rammeplanen for kulturskoler legger opp til mer gruppeundervisning, og vi må derfor finne en modell for utregning av betaling og antall minutter pr. elev, som tar høyde for fleksibilitet og som blir rettferdig. I forslaget som ble sendt ut på høring, var det foreslått å sette et minimumstall på 6 personer for å regnes som gruppe med redusert pris. Dette for å få vanlig band inn på samme pris som små sammensatte grupper av enkeltelever.

Det kom inn følgende innspill på dette:

«Timeprisen blir uanstendig høy om man må betale for en hel enkelttime når man er to som deler på timen» «man bør forholde seg til begrepene gruppeundervisning og enkeltundervisning når man opererer med satser for gruppeundervisning og enkeltundervisning» «5 personer som undervises sammen er en gruppe og enkeltundervisning er alene med lærer»

Hvordan vi velger å prise tilbudene og hvor mange minutter hver skal få i forhold til gruppens størrelse, vil få økonomiske konsekvenser. Det er derfor viktig at politikerne ser nøye på dette punktet og vurderer flere alternativer.

Forslaget som ligger i vedlegget er et forslag der det kun opereres med en timesats uansett tilbud. (må sees i sammenheng med at elever som deltar på flere tilbud allerede får moderasjon for tilbud nr. 2) Det er i dette forslaget satt opp en tabell med antall minutter en elev/elevgruppe minimum skal få, ettersom hvor stor gruppen er. Om man velger å vedta dette alternativet, vil det gi mer foreldrebetaling inn, forutsatt at ingen elever slutter som følge av prisøkningen. Det er og en mulighet for at man kan senke betalingssatsen litt som følge av dette, uten å tape på det. Da vil det bli litt billigere med enetimer og dyrere med gruppeundervisning.

Andre alternativer kan være at man går for fortsatt å ha halv pris for grupper på mer en 6 personer, eller beholder det slik det er med halv pris også for mindre grupper. Det må da tas stilling til hvor små grupper kan være og likevel betale halv pris.

§ 10 Utleie av musikkbingene med utstyr – Nytt punkt – Ingen høringsinnspill

§ 11 Retningslinjer for elever i kulturskolen

Punkter som hører naturlig inn under de tidligere punktene er fjernet fra retningslinjene, slik at det nå kun står tre punkter igjen på elevenes retningslinjer.

- I punkt 1 er ordlyden forandret slik at «forsømte timer» er erstattet med timer de ikke har møtt opp til.
- I punkt 2 er «skolens kontor» byttet ut med «kulturskolerektor». Ingen høringsinnspill på dette punktet.

§ 12 Endring av vedtektene

«Styret for oppvekst og kultur» byttes ut med «det til enhver tid gjeldende fagutvalg»

Rådmannens innstilling

Nye vedtekter for kulturskolen godkjennes.

Saksprotokoll i Storfjord levekårsutvalg - 20.01.2016

Behandling:

Kulturskolerektor Line Sørum orienterte i saken.

Forslag fra Levekårsutvalget:

Foreldrebetaling for teater og kor er halvparten av fullpris.

Gjøres gjeldende fra oppstart nytt kulturskoleår.

Rådmannens innstilling og forslaget fra levekårsutvalget ble tatt opp til votering.

Rådmannens innstilling og forslaget ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Nye vedtekter for kulturskolen godkjennes.

Foreldrebetaling for teater og kor er halvparten av fullpris.
Gjøres gjeldende fra oppstart nytt kulturskoleår.

Vedtekter Storfjord kulturskole:

§ 1. EIER

Storfjord kulturskole eies og drives av Storfjord kommune.

§ 2. FORANKRING

Stortinget har i ved lov av 19.06.97 vedtatt at alle kommuner skal ha en musikk- og kulturskole jf. opplæringsloven § 42 c:

”Alle kommuner skal ha et musikk/kulturskoletilbud til barn og unge, organisert i tilknytning til skoleverket og kulturlivet ellers”

Kulturskolen plikter å tilpasse seg grunnskoleloven og tilhørende forskrifter og rundskriv.

§ 3. FORMÅL

Å gi barn og unge i Storfjord muligheter for planmessig musikk- og kulturopplæring, stimulere til aktiv og kreativ utfoldelse og bidra til et rikere kulturmiljø i hjem, skole og samfunn.

Kulturskolen skal være et resurssenter for kunst og kultur i kommunen, og skal samarbeide med skoleverket, barnehager og det lokale kulturlivet. Undervisningen skal - så langt det lar seg gjøre - være desentralisert.

§ 4. FORVALTNING AV SKOLEN

1. Styret for oppvekst og kultur er ansvarlig for driften av kulturskolen.
2. Administrasjonsutvalget er ansvarlig for personalforvaltningen.
3. Oppvekst- og kultursjefen er rektors overordnede.
4. Rektor har ansvaret for den daglige driften.
5. Skolen bør ha et foreldreutvalg bestående av minimum en foresatt fra hver skolekrets.
6. Foreldremøter avholdes minst en gang hvert semester.

7. Undervisningen følger skoleåret med hensyn til ferier og fridager. Ved ulik skolerute ved skolene følges skoleruta som benyttes av flertallet av elevene. Kulturskolen gir fast undervisningstilbud i 34 uker pr. skoleår. De resterende 4 uker av årsverket disponeres til ulike prosjekter i kulturskolens regi.

8. Kulturskolen skal ha fem planleggingsdager hvert skoleår, og medarbeidersamtaler gjennomføres en gang per semester.

9. Skolen bør, p.g.a. sin desentraliserte modell, ha egne undervisningslokaler i tilknytting til alle kommunens skoler.

§ 5. OPPTAK OG KRITERIER FOR OPPTAK

1. Hovedopptak kunngjøres med oppslag på skoler, og via kommunens hjemmeside, med søknadsfrist 1. mai. Hovedopptaket skal være ferdig behandlet innen 01. august.

2. Prioritering av søkere foretas etter følgende retningslinjer:
(vedtak i styret for oppvekst og kultur sak 0015 / 05)

- 1) Elever med særskilte behov
- 2) Elever som allerede har fått plass og ønsker å fortsette fra året før.
- 3) Elever i grunnskolealder som står på venteliste fra året før.
- 4) Elever i grunnskolealder som ikke har stått på venteliste prioriteres i henhold til fordelingsnøkkel, prosentvis, ut fra elevtall på skolene. Dette for å oppnå en bedre distriktsprofil.
- 5) Instrumentfordelingen må være hensiktsmessig, slik at man lett kan danne ønskede spillegrupper. Tilbudet må være i henhold til eksisterende lærerressurser. Dette avgjøres av musikk- og kulturskolens ledelse.

3. Rektor er ansvarlig for saksbehandlingen i forbindelse med opptak.

4. Elever som har fått plass i kulturskolen får skriftlig beskjed innen 20. august. Elever som ikke har fått plass settes på venteliste, og blir tilskrevet så snart det blir ledig plass.

5. Semesterstart på høsten er 1. september. Semesteravslutning på våren vil variere fra år til år, men er mellom 1. og 10. juni.

6. Elever binder seg for et semester. Utmelding må skje skriftlig innen 1. januar for vårsemesteret og innen 1. mai for høstsemesteret. Elever som har plass må bekrefte skriftlig om de ønsker å fortsette i forkant av hvert skoleår, med frist 1. mai.

§ 6. FINANSIERING AV SKOLEN

Skolens drift finansieres med kommunale midler, og foreldrebetaling.

§ 7. FORELDREBETALING

1. Kommunestyret fastsetter satser for foreldrebetaling.
2. Det gis søskenmoderasjon etter følgende satser:

Antall søsken	% av full kontingent
1 elev	100%
2 elever	150%
3 elever	175%
4 eller flere elever	200%

Hvis elever er med på flere aktiviteter, kan de være "søsken med seg selv", og få samme moderasjon.

3. Foreldrebetalingen deles opp i to like avdrag. En for høst og en for vår semesteret. Regning for foreldrebetaling sendes fra kommunen.
4. Foreldrebetalingen skal dekke 34 uker med normal undervisning pr. skoleår.
5. Stort bortfall av timer som følge av lærers fravær eller ved langvarig sykdom hos elev, kan gi rett til reduksjon på foreldrebetaling etter søknad.
6. Bortfall av timer ved elevs fravær gir ellers ikke rett til avkortet foreldrebetaling.

§ 8. OM UNDERVISNINGEN

1. Hver elev har krav på 30 min. undervisning hver uke.
2. To elever som undervises sammen har krav på 45 min. sammen hver uke.
3. Tre eller flere elever som har undervisning sammen har krav på 60 min. hver uke. Dette regnes som gruppeundervisning og foreldrebetalingen vil være lavere enn for enkeltundervisning.
4. Hver lærer står fritt til å organisere undervisningen slik det er mest hensiktsmessig, ved for eksempel: å dele opp grupper i perioder, å slå sammen elever, eller ved å spare opp timer til lengre økter ved behov. Ved omfattende omorganisering av undervisningstid, plikter læreren å redegjøre skriftlig for dette til elevens foresatte og til kulturskolens rektor.
5. Undervisningen blir lagt opp etter den enkelte elevs nivå og forutsetninger.
6. Eventuelle spørsmål vedr. undervisningen bes rettes tjenestevei, dvs. til rektor.

§ 9. RETNINGSLINJER FOR ELEVER I KULTURSKOLEN

Vedtatt i Styre for oppvekst og kultur 07.09.06 sak nr. 0063/06

1. De som blir tatt opp som elever i kulturskolen binder seg økonomisk ut semesteret.
2. Melding om eleven takker ja eller nei til skoleplass må skje skriftlig, og innen tre uker etter undervisningens oppstart for høstsemesteret. Oppsigelse av plass må skje skriftlig og innen 01.01. for vårsemesteret.
3. Elevavgiften og eventuell leie av instrument / utstyr betales for hvert semester på tilsendte faktura og innen betalingsfrist. Den refunderes ikke med mindre skoleslutt skyldes sykdom eller flytting fra kommunen.
4. Elevene plikter å møte presis og forberedt til undervisningstimene. Sykdom og annen tvingende grunn til fravær skal varsles til elevens lærer på forhånd. Elever kan ikke få forsømte timer tilbake.

5. Dersom et av kulturskolens instrumenter/utstyr blir påført skade, rapporteres dette straks til skolens kontor. Dersom skaden skyldes skjødesløs behandling må eleven selv betale reparasjon.
6. Ved gjentatte fravær uten melding, ved manglende interesse eller av disiplinære grunner, kan kulturskolen utelukke elever fra undervisningen.

§ 10. RETNINGSLINJER FOR LÆRERE I KULTURSKOLEN

Lærerne i kulturskolen har rektor som nærmeste overordnede.

De har følgende plikter:

1. Å hjelpe til med å skape et godt og trivelig skolemiljø. Enkeltvis og samlet har de ansvar for at kulturskolen blir drevet i overensstemmelse med gjeldende retningslinjer.
2. Å undervise på de trinn og i de fag de har kompetanse til.
3. Å møte til planlegging, møter og medarbeidersamtaler utenom undervisningstiden.
4. Å utføre vikartjenester innenfor eget kompetanseområde dersom egne undervisningstimer faller bort.
5. Å gjøre sitt til at kontakten og samarbeidet på skolen, mellom skolen og foresatte og med aktuelle organer utenom skolen blir best mulig. Herunder hører ledelse og medvirkning i kulturskolens konserter og prosjekter.
6. Å skaffe seg kjennskap til forutsetninger, evner og interesser hos elevene sine og hjelpe og rettlede dem i faglige spørsmål med sikte på deres trivsel og utvikling i kulturskolen.
7. Å behandle opplysninger om elever og foresatte konfidensielt.
8. Å gjøre seg godt kjent med gjeldende regelverk og læreplaner, og følge med i den pedagogiske og faglige utviklingen i kulturskolen.
9. Å benytte tjenestevei når de vil fremme en sak.

§ 10. RETNINGSLINJER FOR REKTORS ARBEID

Kulturskolens rektor er den faglige og administrative lederen av skolen, og har oppvekst- og kultursjefen som sin nærmeste overordnede. Rektor har følgende plikter:

1. Å være leder for kulturskolen i samsvar med målsettingene og gjeldende bestemmelser, retningslinjer og de vedtak kulturskolens overordnede organer fatter.
2. Å lede det pedagogiske og faglige utviklingsarbeidet ved kulturskolen.
3. Å se til at samarbeid med øvrig skoleverk og kulturlivet for øvrig opprettes og opprettholdes, slik at kulturskolen kan fungere som et resurssenter for kunst og kultur i kommunen.
4. Å gi uttalelse til styret for oppvekst- og kultur i aktuelle saker.
5. Å gi uttalelse i tilsettingssaker.
6. Å delta aktivt i budsjettarbeidet i samsvar med kommunens økonomireglement.
7. Å se til at bevilgningene til skolen blir benyttet på en formålstjenlig måte, og ha ansvar for planlegging og samråd i kulturskolen.
8. Å sørge for at styringsorganene for kulturskolen holdes underrettet om skolens drift, blant annet ved å legge fram årsmelding.

§ 9. ENDRING AV VEDTEKTENE

Endring av vedtektene må vedtas av kommunestyret etter å ha vært behandlet i styret for oppvekst og kultur.

Vedtekter Storfjord kulturskole:

§ 1. EIER

Storfjord kulturskole eies og drives av Storfjord kommune.

§ 2. FORANKRING

Stortinget har i ved lov av 19.06.97 vedtatt at alle kommuner skal ha en musikk- og kulturskole jf. opplæringsloven § 13-6. Musikk- og kulturskoletilbud:

”Alle kommunar skal aleine eller i samarbeid med andre kommunar ha eit musikk- og kulturskoletilbud til barn og unge, organisert i tilknytning til skoleverket og kulturlivet ellers. For krav om politiattest gjeld reglane i § 10-9.”

§ 3. FORMÅL

Å gi barn og unge i Storfjord muligheter for planmessig musikk- og kulturopplæring, stimulere til aktiv og kreativ utfoldelse og bidra til et rikere kulturmiljø i hjem, skole og samfunn.

Kulturskolen skal være et ressurssenter for kunst og kultur i kommunen, og skal samarbeide med skoleverket, barnehager og det lokale kulturlivet. Undervisningen skal - så langt det lar seg gjøre - være desentralisert.

§ 4. FORVALTNING AV KULTURSKOLEN

- Politisk fagutvalg er det utvalget som kommunestyret til enhver til bestemmer.
- Skolen bør ha et foreldreutvalg bestående av minimum en foresatt fra hver skolekrets.
- Foreldremøter avholdes hver høst innen 01.11.
- Kulturskolen skal ha seks planleggingsdager hvert skoleår.

§ 5. ORGANISERING AV UNDERVISNINGEN

- Undervisningen følger skoleåret med hensyn til ferier og fridager. Ved ulik skolerute ved skolene følges skoleruta som benyttes av flertallet av elevene.
- Undervisningen skal som hovedregel skje i skole – og SFO - tiden til kommunens to skoler, etter en rulleringsplan. Undervisning i større grupper, som band, teater og kor, skal primært skje etter skoletid. Foresatte må søke om permisjon fra timer i grunnskolen for sitt barn for å ta kulturskoleundervisning i skoletida. Dette gjøres samtidig som foresatte bekrefter at de takker ja til undervisningstilbudet. Unntaksvis kan foresatte sende begrunnet søknad om å få timen utenom skoletid, eller på et fast tidspunkt der det ikke rammer uheldig, i samråd med klasselærer og foresatte.
- Kulturskoleundervisningen skal hovedsakelig foregå i kommunens to musikkbinge som er lokalisert ved Hatteng og Skibotn skole. Kulturskolerektor har ansvaret for bruk og organisering av aktivitetene i musikkbingene og for musikkutstyret. Utleie og utlån av musikkbingene med utstyr skjer etter egne regler.

§ 6. OPPTAK OG KRITERIER FOR OPPTAK

- Hovedopptak kunngjøres med oppslag på skoler, og via kommunens hjemmeside, med søknadsfrist 1. mai. Hovedopptaket skal være ferdig behandlet innen 20. juni. Søknader sendes elektronisk eller skriftlig til Storfjord kommune.
- Prioritering av søkere foretas etter følgende retningslinjer:
(vedtak i styret for oppvekst og kultur sak 0015 / 05)
 - Elever med særskilte behov
 - Elever som allerede har fått plass og ønsker å fortsette fra året før.
 - Elever i grunnskolealder som står på venteliste fra året før.
 - Elever i grunnskolealder som ikke har stått på venteliste prioriteres i henhold til fordelingsnøkkel, prosentvis, ut fra elevtall på skolene. Dette for å oppnå en bedre distriktsprofil.
 - Instrumentfordelingen må være hensiktsmessig, slik at man lett kan danne ønskede spillegrupper. Tilbudet må være i henhold til eksisterende lærerressurser. Dette avgjøres av musikk- og kulturskolens ledelse.
- Rektor er ansvarlig for saksbehandlingen i forbindelse med opptak.
- Elever som har søkt om plass i kulturskolen får skriftlig beskjed innen 20. juni. Svar på om eleven takker ja eller nei til skoleplass må skje skriftlig, og innen gitt svarfrist. Elever som ikke har fått plass settes på venteliste, og blir tilskrevet så snart det blir ledig plass.
- Semesterstart på høsten er i uke 35. Semesteravslutning er i uke 24.
- Elever som har fått plass beholder denne til den sies opp. Utmelding må skje skriftlig eller elektronisk innen 1. desember for vårsemesteret og innen 1. mai for høstsemesteret. Dersom skriftlig oppsigelse ikke er levert innen fristen vil det måtte betales elevavgift for semesteret. Elever som ønsker å bytte fra et tilbud til et annet melder seg ut på vanlig måte og søker samtidig plass på nytt tilbud.

§ 7. FINANSIERING AV SKOLEN

Skolens drift finansieres med kommunale midler, og foreldrebetaling.

§ 8. FORELDREBETALING

- Kommunestyret fastsetter satser for foreldrebetaling.
- Det gis søskenmoderasjon etter følgende satser:

Antall søsken	% av full kontingent
1 elev	100 %
2 elever	150 %
3 elever	175 %
4 eller flere elever	200 %

Hvis elever er med på flere aktiviteter, kan de være "søsken med seg selv", og få samme moderasjon. Dette gjelder tilbud det ikke er venteliste på.

- Foreldrebetalingen deles opp i to like avdrag. En for høstsemesteret og en for vårsemesteret. Regning for foreldrebetaling sendes fra kommunen.
- Foreldrebetalingen skal dekke minst 34 undervisningstimer pr. skoleår. Om antallet undervisningstimer på et år blir mindre enn 34 timer, som følge av lærers fravær, gis rett til refusjon av deler av foreldrebetalingen.
- Stort bortfall av timer som følge av langvarig sykdom hos elev, kan gi rett til reduksjon på foreldrebetaling etter søknad.
- Bortfall av timer ved elevs fravær gir ellers ikke rett til avkortet foreldrebetaling.

§ 9 UNDERVISNINGSTID

1. Minste ukentlige undervisningstid er satt til 20 minutter pr. elev.
2. I gruppeundervisning blir tiden fordelt slik:
 - 2 elever – minimum 30 min.
 - 3 elever – minimum 40 min.
 - 4 elever – minimum 50 min.
 - 5 elever eller flere – minimum 60 min.
3. Hver lærer plikter å organisere undervisningen til det beste for elevene og se til at alle får mulighet til både å få opplæring individuelt og til å utvikle samspillferdigheter.
4. Læreren plikter å redegjøre skriftlig for organiseringen av undervisningstimene til elevenes foresatte og til kulturskolens rektor.
5. Eventuelle spørsmål vedr. undervisningen bes rettet tjenestevei, dvs. til rektor.

§ 10. Utleie av musikkbingene med utstyr

1. Alle som er bosatt i Storfjord kommune og som ønsker å drive med musikk, skal i utgangspunktet ha mulighet til å leie/låne musikkbingene etter gitte kriterier.
2. Storfjord kulturskole har første prioritet til bruk av bingene og det utstyret som er i disse, til undervisning, kursvirksomhet, øving og konserter.
3. Andre enkeltpersoner og grupper kan, dersom bingene ikke er i bruk av kulturskolen, skrive seg på liste for ønsket øvingstid.
4. Det skal være EN ansvarlig person over 18 år som står som leier av bingene, også ved utleie til grupper. Den som er ansvarsperson kan stilles økonomisk ansvarlig dersom bingene eller utstyr i disse blir skadd eller noe blir fjernet.

5. Bruk og ansvar vil bli detaljert beskrevet i utleieavtalen. Kulturskolerektor er ansvarlig for avtaler mellom leier og Storfjord kommune.

§ 11. RETNINGSLINJER FOR ELEVER I KULTURSKOLEN

1. Elevene plikter å møte presis og forberedt til undervisningstimene. Sykdom og annen tvingende grunn til fravær skal varsles til elevens lærer på forhånd. Elever kan ikke få timer de ikke har møtt opp til tilbake.
2. Dersom et av kulturskolens instrumenter/utstyr blir påført skade, rapporteres dette straks til kulturskolerektor. Dersom skaden skyldes skjødesløs behandling må eleven selv betale reparasjon. Kulturskolerektor avgjør dette.
3. Ved gjentatte fravær uten melding, ved manglende interesse eller av disiplinære grunner, kan kulturskolen utelukke elever fra undervisningen.

§ 12. ENDRING AV VEDTEKTENE

Endring av vedtektene må vedtas av kommunestyret etter å ha vært behandlet i det til enhver tid gjeldende fagutvalg.



Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
13/16	Storfjord formannskap	17.02.2016
12/16	Storfjord kommunestyre	20.04.2016

Avslag på søknad om tilskudd til innkjøp av ATW - klage fra Skoglund Energiservice

Vedlegg

- 1 Vedtak formannskapssak 85/15
- 2 Klage på vedtak om tilskudd til innkjøp av ATW

Saksopplysninger

Skoglunds Energiservice AS (SEAS) søkte om tilskudd kr 30 000,- til innkjøp av ATW. Søknaden ble avslått av Formannskapet 11.11.15 med henvisning til at ATW må anses som et driftsmiddel i selskapet, og hjemler ikke for tilskudd etter vedtektene.

Skoglund klager 09.12.15 på vedtaket med henvisning til at ATW er et nødvendig verktøy for å beholde og utvide driften.

Drift av inntakene var ikke del av forretningsplanen ved oppstart, men er blitt en tjeneste selskapet må levere for å beholde kunder. Anleggene ligger inne på fjellet hvor det ikke er mulig å komme til med bil på sommertid. Bedriften har investert i snøskuter og klarer å betjene anleggene på vinteren. Klager sammenligner tilskudd til eks kjøp av fiskebåt og støtte til landbruket for utvidelse av virksomhet. Klager viser til at grunnlaget er det samme; utvidelse og omstilling for å møte krav fra markedet.

Vurdering

I henhold til vedtekter for Storfjord kommunes næringsfond er det spesifisert at midlene ikke kan benyttes til ordinær drift av virksomhet. Det er særvilkår for primærnæringer som blant annet omhandler innkjøp av fiskebåt. Det vurderes fremdeles at tiltaket faller utenfor vedtektene for kommunalt næringsfond. ATW anses som et driftsmiddel i selskapet og klagen kan derfor ikke tas til følge.

Rådmannens innstilling

1. Storfjord formannskaps vedtak sak 85/15 opprettholdes. Klagerens behov for fremkomstmiddel, og kjøp av en ATW ansees fremdeles å være det driftsmiddel i bedriften.
2. Klagen fra SEAS har med dette ikke ført frem.
3. Klagen oversendes kommunestyret til endelig avgjørelse.

Saksprotokoll i Storfjord formannskap - 17.02.2016**Behandling:**

Rådmannens innstilling ble tatt opp til votering.

Rådmannens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

4. Storfjord formannskaps vedtak sak 85/15 opprettholdes. Klagerens behov for fremkomstmiddel, og kjøp av en ATW ansees fremdeles å være det driftsmiddel i bedriften.
5. Klagen fra SEAS har med dette ikke ført frem.
6. Klagen oversendes kommunestyret til endelig avgjørelse.



Storfjord kommune
Personal- og serviceavdelingen

Skoglunds Energiservice AS
Tverrdalsbygda
9046 OTEREN

Melding om vedtak

Deres ref:	Vår ref	Arkivkode	Dato
	2015/1004-11	223	18.11.2015

Søknad om tilskudd til innkjøp av ATW

Saksprotokoll i Storfjord formannskap - 11.11.2015

Vedtak:

Søknad om tilskudd fra Skoglund Energiservice AS om kr 30 000 til innkjøp av ATW avslås. ATW anses som et driftsmiddel i selskapet, og hjemler ikke tilskudd etter vedtektene.

*Vedtaket kan påklages til **Storfjord kommune**. Klagefristen er 3 uker regnet fra den dagen da brevet kom fram til påført adressat. Det er tilstrekkelig at klagen er postlagt innen fristens utløp.*

Klagen skal sendes skriftlig til den som har truffet vedtaket, angi vedtaket det klages over, den eller de endringer som ønskes, og de grunner du vil anføre for klagen. Dersom du klager så sent at det kan være uklart for oss om du har klaget i rett tid, bes du også oppgi når denne melding kommer frem.

Med hilsen

Klara Steinnes
Sekretær

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ikke håndskrevet signatur.

Klara Steinnes

Fra: Tor-Erik Skoglund <tor-er-s@online.no>
Sendt: 9. desember 2015 23:01
Til: Klara Steinnes
Emne: Klage på vedtak, deres ref. 2015/1004 arkivkode 223

Kategorier: Arkiv mislykkes
EphortelItemCategory: Arkiv mislykkes
EphortelItemType: Saved
JournalpostError: Du har ikke rettigheter til å legge til ny post av denne typen

Hei

Vil med dette klage på deres vedtak.

Søknaden ble avslått pga. at dette er driftsmiddel men her er jeg uenig.

Dette er et verktøy som er nødvendig for å utvide driften. Det var ikke agenda å drifte inntakene da vi stiftet selskapet. Stasjonene var også nybygd og eierne hadde ikke erfaringer med disse og så ikke behovet før etter et par års drift. Denne driftsutvidelsen er en betingelse da våre kunder forventer denne tjenesten av deres leverandør. Dersom vi ikke oppfyller dette vil de si opp kontraktene. De kjøper all drifts tjenestene fra samme leverandør. Med dette verktøyet er vi i stand til å levere det kundene krever og vi får en stor mulighet til å ekspandere.

Eks.

Dersom en fisker får støtte til båt så får de støtte til bruk og redskaper. Dersom de etter en tids drift vil satse på annen type fiske så får de støtte til å kjøpe egnet redskaper og å omrigge båt.

En bonde får støtte til gård med melkeproduksjon. Om de ønsker å utvide med skog, grønnsaker etc. får de støtte til dette.

Jeg mener det er helt rett at de får støtte til «å få flere ben å stå på» til kjøp av verktøy/redskaper.

Vår søknad er til samme sak. Utvide og omstille for å innfri kravet fra markedet.

Håper med dette at dere ser på saken/søknaden på nytt.

Med vennlig hilsen
Skoglunds Energiservice AS
Tor-Erik Skoglund
Daglig leder

Fra: Klara Steinnes [<mailto:Klara.Steinnes@storfjord.kommune.no>]
Sendt: 18. november 2015 10:33
Til: Tor-Erik Skoglund <tor-er-s@online.no>
Emne: Melding om vedtak

Hei

Viser til vedlagte vedtak.

Vedtaket sendes kun pr. e-post.

Med vennlig hilsen

Klara Steinnes

Sekretær



Storfjord kommune • Omasvuona suohkan • Omasvuonon kunta

Telefon: 77 21 28 00

E-post: klara.steinnes@storfjord.kommune.no

www.storfjord.kommune.no

Årets UKM-kommune 2012

Tenk miljø - ikke skriv ut denne e-posten med mindre det er nødvendig



Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
13/16	Storfjord kommunestyre	20.04.2016

Eiendomsskatt verk og bruk - Ny alminnelig taksering 2016

Henvisning til lovverk:

Lov om eiendomsskatt til kommunane § 8 A-3 (2)

Saksopplysninger

Det er kommunestyret som vedtar når det skal gjennomføres ny alminnelig taksering hvert tiende år. Budsjett 2015 og økonomiplan 2015-2018 ble behandlet i kommunestyret 11.12.2014 som sak 134/14. I vedtakets punkt 2.7.3 heter det «*I 2015 skal administrasjonen forberede ny taksering av verk og bruk – takseringsutgifter kr. 500 000.*» Takstnemnd for eiendomsskatt vil i løpet av februar vedta nye takstgrunnlag for eiendomsskatt på verk og bruk.

Vurdering

For å klargjøre tidligere vedtak om ny taksering av verk og bruk inviteres kommunestyret til gjøre vedtak om at ny alminnelig taksering er gjeldende fra 2016 slik at dette kommer klart fram.

Rådmannens innstilling

Storfjord kommunestyre gjør klart at punkt 2.7.3 i vedtaket til sak 134/14 om ny alminnelig taksering har virkning fra 2016.



Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
14/16	Storfjord kommunestyre	20.04.2016

Kontrollutvalgets årsrapport for 2015

Vedlegg

- 1 Kontrollutvalgets årsrapport for 2015

Saksopplysninger

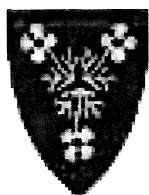
Kontrollutvalget har i møte 29. januar 2016 i sak 03/16 fattet følgende vedtak:

Kontrollutvalget godkjenner forslaget til årsrapport for 2015 og innbyr kommunestyret til å fatte følgende vedtak:

Kommunestyret tar kontrollutvalgets årsrapport for 2015 til orientering.

Kontrollutvalgets innstilling

Kommunestyret tar kontrollutvalgets årsrapport for 2015 til orientering.



KONTROLLUTVALGET
I
STORFJORD KOMMUNE

ÅRSRAPPORT
2015

Godkjent i møtet 29.1.2016 – sak 03/16

1. INNLEDNING

Kommuneloven (lov om kommuner og fylkeskommuner av 25.09.92 nr. 107) gir bestemmelser vedrørende internt tilsyn, kontroll og revisjon i kommuner og fylkeskommuner. Gjeldende forskrift om kontrollutvalg, som trådte i kraft 1.7.2004, sammen med tilhørende endringer i kommuneloven, gir nærmere bestemmelser om valg og sammensetning av kontrollutvalget, utvalgets ansvar og oppgaver, og om saksbehandling og sekretariat.

2. KONTROLLUTVALGETS FORMÅL OG SAMMENSETNING

2.1 Formål

Etter kommuneloven har kommunestyret det øverste tilsyn med den kommunale forvaltning, jf. § 76.

For å ivareta dette tilsynsansvaret velger kommunestyret selv et kontrollutvalg som skal "forestå det løpende tilsyn med den kommunale forvaltning på sine vegne", jf. § 77 nr. 1. Dette er gjentatt i *Forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner* (av 15.6.04) § 2.

2.2 Valg - sammensetning

Kontrollutvalget skal ikke tillegges andre oppgaver enn det som knytter seg til kontroll- og tilsynsfunksjonen. Det vil si at kontrollutvalget ikke skal delta i den aktive politiske beslutningsprosessen. For at utvalsmedlemmene skal få en uavhengig status i forhold til forvaltningen (underordnede politiske organer og administrasjonen), er det gitt strenge valgbarhetsregler som innebærer at valgte representanter i utøvende politiske organer (organer med beslutningsmyndighet) eller ansatte i kommunen ikke kan bekle vervet som kontrollutvalsmedlem. I praksis er det kun kommunestyrerepresentanter, som ikke blir tillagt andre politiske oppgaver, som kan inneha dette vervet, samt valgte personer utenom de folkevalgte.

Minst ett av medlemmene i kontrollutvalget skal være medlem også av kommunestyret. Dette forholdet er ivaretatt av kommunestyret.

Kontrollutvalget har fram til 8. oktober i 2015 hatt 5 medlemmer og 5 varamedlemmer oppnevnt av kommunestyret og har bestått av:

Medlemmer:

Nils Petter Beck **	H
(leder)	
Åge Seppola **	Ap/Ff
(nestleder)	
Bente Rasmussen	Ap/Ff
Idar Johansen *	Ap/Ff
Berit Nergård Nyre	Sp

Varamedlemmer:

Hugo Reitan	H
Rigmor Tangen	H
Randi Heiskel	Ap/Ff
Håvard Gjerset	Sp
Leif Braathen	Sp

* medlem kommunestyret

** varamedlem kommunestyret

Fra 8. oktober i 2015 og fram til 31.12.2015 hatt utvalget hatt 5 medlemmer og 6 varamedlemmer oppnevnt av kommunestyret og har bestått av:

Medlemmer:

Arvid Lilleng	Ff
(leder)	
Halvor Karlsen *	Tp
(nestleder)	
Anne Wiik	MDG
Berit Nergård Nyre **	Sp
Kjell Molberg **	Frp

Varamedlemmer:

Nils Petter Beck	H
Ann-Mari Hansidatter **	Tp
Morten Pettersen	Frp
Idar Johansen	Ff
Ester Larsen	Sp
Anette Opgård	Frp

* medlem kommunestyret

** varamedlem kommunestyret

Varamedlemsrekka er valgt i stigende rekkefølge, noe som er i strid med retningslinjene, og det må derfor foretas nyvalg av varamedlemmene som må knyttes opp mot politisk gruppering.

3. SAKSBEHANDLINGEN I KONTROLLUTVALGET

Utvalget har truffet sine vedtak i møter. Det er skrevet protokoll fra møtene. Utskrift av møteprotokollene er sendt utvalgets medlemmer, varamedlemmer, ordfører, rådmann og oppdragsansvarlige revisorer.

Tidspunkt for møtene er blitt fastsatt av utvalget selv, og møtene har blitt holdt for åpne dører.

Innkalling til møtene har vært sendt medlemmer/1. gruppevaramedlem, ordfører, rådmann og oppdragsansvarlige revisorer, og inneholdt en oversikt over de sakene som skulle behandles samt saksdokumentene.

K-Sekretariatet IKS har i 2015 sørget for saksutredning og øvrig sekretariatsbistand.

4. KONTROLLUTVALGETS ARBEID I 2015

4.1 Oppgaver

Kontrollutvalgets oppgaver fremgår av *Forskrifter om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner* – kapittel 3-7:

- **Tilsyn og kontroll:** Kontrollutvalget skal føre det løpende tilsyn og kontroll med den kommunale forvaltningen på vegne av kommunestyret, herunder påse at kommunen har en forsvarlig revisjonsordning.
 - *Innhenting av opplysninger:* Kontrollutvalget kan hos kommunen, uten hinder av taushetsplikt, kreve enhver opplysning, redegjørelse eller ethvert dokument og foreta de undersøkelser som det finner nødvendig for å gjennomføre oppgavene.
- **Regnskapsrevisjon:** Kontrollutvalget skal påse at kommunens årsregnskap og kommunale foretaks årsregnskap blir revidert på en betryggende måte.
 - *Uttalelse om årsregnskapet:* Når kontrollutvalget er blitt forelagt revisjonsberetningen fra revisor, skal utvalget avgi uttalelse om årsregnskapet før det vedtas av kommunestyret.
 - *Oppfølging av revisjonsmerknader:* Når revisor påpeker forhold i årsregnskapet, jf. forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner § 4 (nummererte revisjonsbrev), skal kontrollutvalget påse at dette blir fulgt opp. Det skal også rapporteres om tidligere saker som etter utvalgets mening ikke er blitt fulgt opp på en tilfredsstillende måte.
- **Forvaltningsrevisjon:** Kontrollutvalget skal påse at kommunens virksomhet årlig blir gjenstand for forvaltningsrevisjon.
 - *Plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon:* Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret er konstituert, utarbeide en plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon.
 - *Rapporter om forvaltningsrevisjon:* Med utgangspunkt i planen for gjennomføring av forvaltningsrevisjon, skal kontrollutvalget avgi rapport til kommunestyret om hvilke forvaltningsrevisjoner som er gjennomført og om funnene i disse.
 - *Oppfølging av forvaltningsrevisjonsrapporter:* Kontrollutvalget skal påse at kommunestyrets vedtak i tilknytning til behandlingen av rapporter om forvaltningsrevisjon følges opp. Kontrollutvalget skal gi rapport til kommunestyret om hvordan kommunestyrets merknader til rapport om forvaltningsrevisjon er blitt

fulgt opp. Det skal også rapporteres om tidligere saker som etter utvalgets mening ikke er blitt fulgt opp på en tilfredsstillende måte.

- **Selskapskontroll:** Kontrollutvalget skal påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens interesser i selskaper m.m. Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret er konstituert, utarbeide en plan for gjennomføring av selskapskontroll.
 - *Selskapskontrollens innhold:* Kontrollutvalget skal påse at det gjennomføres kontroll med forvaltningen av eierinteressene i de selskaper som er omfattet av slik kontroll, herunder å kontrollere om den som utøver kommunens eierinteresser i selskaper gjør dette i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger (eierskapskontroll). Selskapskontrollen kan også omfatte forvaltningsrevisjon.
 - *Rapportering om selskapskontrollen:* Med utgangspunkt i planen for
 - gjennomføring av selskapskontroll skal kontrollutvalget avgi rapport til kommunestyret om hvilke kontroller som er gjennomført samt om resultatene av disse.
- **Valg av revisjonsordning og valg av revisor:** Kommunestyret avgjør selv om kommunen skal ansette egne revisorer, delta i interkommunalt samarbeid om revisjon eller inngå avtale med annen revisor. Vedtaket treffes etter innstilling fra kontrollutvalget. Dersom kommunestyret vedtar å konkurranseutsette hele eller deler av revisjonen, foretar kommunestyret selv valg av revisor etter innstilling fra kontrollutvalget.
- **Budsjettbehandlingen:** Kontrollutvalget utarbeider forslag til budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet i kommunen. Kontrollutvalgets forslag til budsjettramme for kontroll- og revisjonsarbeidet skal følge rådmannens innstilling til kommunestyret.

4.2 Aktiviteter gjennom året

Kontrollutvalget har i 2015 til sammen avholdt 4 møter. Møtene har vært lagt til rådhuset. Utvalget har behandlet 33 saker.

Utvalget er gjennom året blitt holdt underrettet om revisjonens virksomhet, og har ført tilsyn med at revisjonsarbeidet har foregått i samsvar med gjeldende forskrift og andre bestemmelser.

Representanter fra Storfjord kommunes administrative ledelse har møtt i kontrollutvalget og gitt orienteringer.

Leder har også deltatt på Kontrollutvalgskonferansen på Gardermoen i februar 2015.

4.3 Forhold behandlet i 2015

Forhold som er behandlet kan oppsummeres som følger:

Regnskapsrevisjon:

- ✓ Avgitt uttalelse til årsregnskapet for 2014 – Storfjord kommune
- ✓ Revisjonsberetning til pasientregnskapene 2013 og 2014 for Åsen omsorgssenter.
- ✓ Rapporteringer fra revisor
KomRev NORD IKS orienterer årlig kontrollutvalget om strategien for regnskapsrevisjonen samt gir utvalget opplysninger om det løpende revisjonsarbeidet. Gjennom disse orienteringene har utvalget oppfylt sitt påseansvar og konklusjonen har vært at revisjonen utfører sitt oppdrag på en tilfredsstillende måte.

Forvaltningsrevisjon:

- ✓ *Forvaltningsrevisjonsprosjekt Forebyggende arbeid, saksbehandling og internkontroll i barnevernstjenesten*

Bestilling av prosjektet er oversendt KomRev NORD 02.04.2013. Overordnet prosjektskisse ble mottatt 18.04.2013 og behandlet i kontrollutvalget 11.06.2013.

Formålet med prosjektet var å bidra til å sikre at Storfjord kommune oppfyller sentrale krav som følger av barnevernloven, blant annet ved å undersøke om kommunen har tilfredsstillende system for forebyggende arbeid innen barnevern, med særlig fokus på samarbeid med andre offentlige instanser og frivillige organisasjoner, og om barneverntjenesten har et tilfredsstillende internkontrollsystem. Rapporten ble behandlet av kontrollutvalget i møte 16.10.2014.

På bakgrunn av funn og vurderinger i rapporten ble det anbefalt at kommunen for ettertiden bør vurdere å videreutvikle sitt system for forebyggende arbeid blant barn og unge, særlig med hensyn til å formalisere det tverrfaglige/tverretatlige samarbeidet. Videre bør kommunen vurdere å i større grad involvere barneverntjenesten i kommunens planleggingsvirksomhet, samt å etablere forebyggende samarbeid mellom barneverntjenesten og frivillige organisasjoner.

Kommunen bør videre sikre at barneverntjenestens internkontroll videreutvikles på en slik måte at den oppfyller kravene i regelverket.

Kommunestyret behandlet rapporten i møte 4.12.2014.

Kontrollutvalget behandlet oppfølging av rapporten i sak 22/15 i møte 29.9.2015.

- ✓ *Forvaltningsrevisjon i Storfjord kommune – bestilling og ressurser*

I henhold til plan for forvaltningsrevisjon var kontrollutvalget allerede ultimo 2014 klar med å bestille et nytt forvaltningsrevisjonsprosjekt. Imidlertid fikk utvalget tilbakemelding fra KomRev NORD at Storfjord kommune hadde brukt opp

forvaltningsrevisjonsressursene for inneværende periode. KomRev NORD opplyste at selskapet hadde større etterspørsel enn det de klarte å levere innen forvaltningsrevisjon, og at årsaken til dette først og fremst var at kommuner etterspør mer ressurser fra selskapet enn det de har krav på ut fra eierandel og betaling. Ressurstilgangen innen forvaltningsrevisjon styres over en fireårs periode og inneholder et gitt antall timer til disposisjon. For Storfjord kommunes vedkommende utgjør det samlede timebudsjettet i 4-årsperioden 608 timer. Per 30.6.2014 hadde Storfjord kommune et merforbruk på 18 timer. Kontrollutvalget vedtok å ta informasjonen til orientering. Forvaltningsrevisjon i 2015 er avhengig av tilleggsbevilling og saken ble oversendt kommunestyret med ønske om økte budsjettmidler. Ettersom kommunestyret ikke ga tilleggsbevilling ble det ikke gjennomført forvaltningsrevisjon i 2015.

Det vil i 2016 bli laget en ny plan for forvaltningsrevisjon. Inntil denne er vedtatt bør kontrollutvalget bestille et nytt prosjekt jfr. forrige plan.

Selskapskontroll:

- ✓ *Kontrollutvalgets tilsyn – gjennomgang av innkallinger og protokoller fra generalforsamlinger/representantskapsmøter*
- ✓ *Kontrollutvalgets deltakelse på generalforsamlinger og representantskapsmøter*
I forbindelse med selskapskontrollen har kontrollutvalget iht. kommunelovens § 80 benyttet retten til å være tilstede på representantskapsmøter, generalforsamlinger og bedriftsforsamling i interkommunale selskaper og aksjeselskaper der Storfjord kommune alene eller sammen med andre kommuner eller fylkeskommuner eier alle aksjene, og heleide datterselskap til slike selskaper.

Andre saker/orienteringer:

- ✓ Budsjetttramme for 2016
- ✓ Oppdragsansvarlig regnskapsrevisors uavhengighetserklæring
- ✓ Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisors uavhengighetserklæring
- ✓ Strategi for forebygging av korrupsjon og misligheter
- ✓ Engasjementsbrev fra KomRev NORD
- ✓ Referat fra etatsmøte i Plan- og driftsetaten.

Hatteng, den 29. januar 2016

A. Lilleng
Arvid Lilleng

Anne Wiik
Anne Wiik

Halvor Karlsen

Berit Nergård Nyre
Berit Nergård Nyre

Kjell Molberg
Kjell Molberg



Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
15/16	Storfjord kommunestyre	20.04.2016

Oppfølging av forvaltningsrevisjonsrapport barnevern i Storfjord kommune

Vedlegg

- 1 Tilbakemelding til kontrollutvalget - rapport "Barnevern"

Saksopplysninger

Kontrollutvalget har i møte 29. september 2015 i sak 22/15 behandlet overnevnte sak og tilrår kommunestyret til å fatte følgende vedtak:

Kontrollutvalgets innstilling

1. Kommunestyret viser til rådmannens tilbakemelding av 13.04.2015, hvor det er skissert hvilke tiltak kommunen har iverksatt og planlegger å iverksette for å imøtekomme anbefalingene gitt i rapporten *Barnevern*.
2. Kommunestyret ber barneverntjenesten opprette kommunikasjon med frivillige lag og foreninger for å få til et samarbeid.
3. Kommunestyret tar til orientering de tiltakene rådmannen opplyser iverksatt eller planlagt iverksatt, og forutsetter at planer for å imøtekomme anbefalingene gitt i rapporten tas med i det videre arbeidet.



Storfjord kommune
Forebyggende tjeneste

Kontrollutvalget
her

Deres ref:	Vår ref: 2015/242-7	Løpenr: 2797/2015	Arkivkode 034	Dato 13.04.2015
-------------------	-------------------------------	-----------------------------	-------------------------	---------------------------

Tilbakemelding til kontrollutvalget - rapport "Barnevern"

Det vises til sak i Storfjord kommunestyre den 04.12.14 hvor KomRev NORD's endelige rapport fra forvaltningsrevisjon av barneverntjenesten i Storfjord ble behandlet. I vedtakets pkt 6 ble Rådmannen bedt om å gi punktvis tilbakemelding til kontrollutvalget om hvilke tiltak kommunen vil iverksette (evt har iverksatt) og hvilke vurderinger som er gjort for å imøtekomme anbefalingene i rapporten. Fristen ble satt til 15.04.15.

1. Styrking av det forebyggende arbeid og formalisering av det tverrfaglige samarbeidet:
Det er i kommunestyret vedtatt en organisasjonsendring der barneverntjenesten skal organiseres inn under oppvekst og kultur.
Det har vært pågående prosesser i forhold til den omstillingen som vil iverksettes fra 1.mai 2015. Hensikten med denne omstillingen er å samle tjenester i forhold til barn og ung, og med det styrke det forebyggende og tverrfaglige arbeidet. Kommunen vil videreføre 7-milssteget, etablere barnenettverk, og nettverk mot mobbing hvor barneverntjenesten er deltagende.

Som en naturlig del av omstillingen er det tenkt at barneverntjenesten vil involveres i fremtidige planer.

Når det gjelder samarbeid mellom barneverntjenesten og frivillige organisasjoner så er det i Storfjord kommune pr i dag ingen frivillige organisasjoner som kan være formålstjenlig å rette seg mot. Når det gjelder Røde Kors får barneverntjenesten hver vår informasjon om tilbud på familieferier som kan være relevante for familier med oppfølging fra barneverntjenesten. Barneverntjenesten videreformidler dette, men det har vært vanskelig å få familier med på å delta av ulike årsaker.

Barneverntjenesten vil i fremtiden stille seg åpen for et eventuelt samarbeid med frivilligsentralen og andre organisasjoner i kommunen

2. Internkontroll:

Barneverntjenesten har så smått påbegynt arbeidet. Det har vært perioder med sykemeldinger og vakanse i disse stillingene. Det har vært utfordrende å få vikarer med relevant kompetanse, og det har vært vanskelig og holde vikarene i tjenesten over tid. Dette har medført at barneverntjenesten ikke har hatt kapasitet å starte med dette arbeidet, før nå. Det er to av personalet i barneverntjenesten som skal ha fokus på dette arbeidet fremover. Disse to er barnevernleder og en saksbehandler. Det er tatt kontakt med andre barneverntjenester i Troms fylke for å høre om det er mulig å få tips fra deres tjeneste. Det viser seg at det er få tjenester som opplever å ha kapasitet til å evaluere sine internkontroller. Bardu kommune har oversendt noen maler og forslag på dette. Det kan se ut for å bli omfattende revidering som vil ta noe tid. Barneverntjenesten har satt seg som mål å være ferdig revidert til august 2015.

Med hilsen

Linda Rasmussen
tjenesteleder
Tlf.: 77 21 28 55

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ikke håndskrevet signatur.

Kopi til:
May-Tove Lilleng
Anne-Lena Dreyer
Anne Rasmussen



Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
10/16	Storfjord formannskap	27.01.2016
16/16	Storfjord kommunestyre	20.04.2016

Bosetting av flyktninger.

Vedlegg:

Anmodning om bosetting av flyktninger for 2016
Rekruttering og etablering av fosterhjem for enslige mindreårige flyktninger
Integreringstilskudd for år 1 og år 2-5 i 2016
Særskilt tilskudd ved bosetting av enslige mindreårige flyktninger

Saksopplysninger

Svarfrist begge på henvendelsene fra IMDi var 31.12.15, ordføreren har i brev av 08.01.16 til IMDi opplyst at kommunen gir tilbakemelding på henvendelsene etter den 10.02.16.

1) Vedrørende økning i bosetting av flyktninger.

I brev av 23.11.15 anmoder IMDi og Fylkesmannen i Troms Storfjord kommune om å:

- ta imot minst 15 flyktninger i 2016
- ta imot minst 20 flyktninger i 2017
- i samme brev anmoder IMDi alle bosettingskommuner om også å bosette mindreårige flyktninger.

Kommunen har vedtatt å bosette 5 flyktninger pr år i 2016 og 2017. Kommunen har i årene 2012-2015 bosatt 15 flyktninger, i tillegg er 6 flyktninger bosatt i gjennom familiegjenforening. Totalt har kommunen bosatt 21 flyktninger i perioden. Kommunen har ikke bosatt mindreårige flyktninger. En må også påregne at flere flyktninger vil bli bosatt gjennom familiegjenforening. Kommunen vil også her være ansvarlig for å skaffe tilveie hus, samt tilby introduksjonsprogram. For familiegjenforente flyktninger gis det statlig tilskudd i 3 år, ved ordinær bosetting gis det tilskudd i 5 år.

2) Vedrørende bosetting av mindreårige flyktninger i fosterhjem.

I brev av 15.12.15 ønsker IMDi og Barne-, ungdom og familiedirektoratet svar på om Storfjord kommune stiller seg positiv til å ta ansvar for en enslige mindreårig flyktning som kan bo i fosterhjem i kommunen.

Storfjord kommune har tidligere ikke tatt stilling til bosetting av mindreårige flyktninger.

Ordføreren har i sin Julehilsen av 17.12.15 oppfordret Storfjords innbyggere til å melde sin interesse for å være fosterhjem for mindreårige flyktninger.

I følge overnevnte brev av 15.12.15 er det to måter kommunen kan påta seg bosettingsansvar for enslige mindreårige flyktninger på:

1. Kommunen kan fatte vedtak om å ta imot og bosette et visst antall innenfor et budsjettår.
2. Kommunen kan fatte vedtak om bosetting av konkrete barn på bakgrunn av at det er rekruttert et egnet fosterhjem i kommunen

Rekruttering og opplæring av fosterhjem.

Det er Buf-etat (Statlig barnevern) som har ansvar for å rekruttere og ha opplæring i form av Pride kurs. Det er fast personale i Buf-etat med spisset kompetanse som utfører opplæringen. Når Pride kurset er gjennomført vil deltagerne bli godkjent eller ikke godkjent som fremtidige fosterhjem. I enkelte tilfeller kan kandidater selv trekke seg ut av opplæringen. Når kommunen får tilbud om fosterhjem til sine omsorgsplasserte starter en godkjenning av fosterhjemmet med fokus på om fosterhjemmet kan ha match med barnet. Det er barneverntjenesten i den kommunen fosterhjemmet ligger i som har ansvaret for dette. Erfaringen er at dette barnevernet ofte ber om at den kommunen som har omsorgen for barnet får dette delegert. I denne prosessen er Buf-etat til med. Buf-etat har evalueringsmøter med fosterhjemmet hvor barneverntjenesten er tilstede.

De senere år har det vært vanskelig og få tilgang på fosterhjem. Noen kommuner har selv rekruttert fosterhjem. Noe som forutsetter merarbeid for barneverntjenesten fordi kommunen må gjøre en mer omfattende kartlegging for å godkjenne eller ikke godkjenne fosterhjemmet. Denne kartleggingen og opplæringen har ikke samme kvalitetssikring som Buf-etat har Pride kurs opplæringen. Da Buf-etat i opplæringen har flere treff som går over tid med deltagerne, og derfor vil ha større sjanse til å luke ut ikke egnede fosterhjem. Det forutsettes ikke Pride kurs i de tilfeller hvor kommunene selv rekrutterer men kommunen står ansvarlig for godkjenningen. Buf-etat tilbyr seg og være med i prosessen.

Barneverntjenesten i Storfjord kommuner har i to tilfeller fått tildelt institusjonsplasser i påvente av fosterhjem fra Buf-etat. Det viste seg å gå vel et år før barneverntjenesten fikk tilgang til fosterhjem tiltros for at barneverntjenesten var aktiv i å melde behov for fosterhjem. Kommunen som har omsorgen for barnet har i begge tilfeller veiledningsplikten i fosterhjemmet ved eventuelle utfordringer.

Oppfølging av fosterhjem.

Det skal være minimum 4 fosterhjemsbesøk i året, hvor barneverntjenesten har samtaler og observasjoner i fosterhjemmet (lovpålagt). Erfaringen barneverntjenesten har gjort seg er at det i perioder kan være utfordringer i fosterhjem som utløser ekstra oppfølging i form av flere fosterhjemsbesøk. I enkelte tilfeller kan man når det er gått noen år avtale og gå ned til 2 fosterhjemsbesøk pr år.

Tilsyn i fosterhjem.

Kommunen hvor fosterhjemmet ligger har ansvaret for rekruttering og opplæring av tilsynsfører som skal ha minimum 4 tilsyn pr. år. Kommunen kan få dette refundert av omsorgs kommunen.

Utgifter i forbindelse med fosterhjemsplasserte.

Fosterhjemmet mottar en utgiftsdekning og arbeidsgodtgjøring avhengig av alder på barnet som utgjør tilsammen fra 0 – 6 år kroner 12 470.- opp til 14 725 for barn fra 15 år og eldre.

Det er vanlig at barnet får en start pakke (engang sum) beregnet på klær utstyr når det flytter inn i fosterhjemmet. Fosterhjemsavtalen har i tillegg noen punkter om hva som barneverntjenesten også dekker som for eksempel utgifter til konfirmasjon eller større tannhelse utgifter som ikke refunderes. I tilfeller hvor det er større utfordringer med barnet kan det være frikjøp av en fosterforelder. Det vil si at kommunen betaler den lønnen fosterforelder får når den jobber. Dette avtales periodevis etter evalueringer og i samråd med Buf-etat. Det er Buf-etat som avgjør om man kan søke refusjonen.

1) Vurdering vedrørende økning i bosetting av flyktninger.

Bolig: Ut fra dagens boligsituasjon i kommunen er det en utfordring å bosette 5 flyktninger pr. år. Å bosette 15 eller 20 flyktninger årlig vil være en umulig oppgave for Storfjord kommune, med tanke på tilgjengelige boliger i kommunen. Kommunen er allerede forsinket med tanke på planlagte boliger på Hatteng (Oldersletta). Dersom kommunen skal bosette flere enn opprinnelig vedtatt, vil det kreve en helt annen innsats og tempo i boligbygging i regi av kommunen.

Erfaring viser at på det private markedet er det få utleieenheter tilgjengelig.

Kommunen må også ta hensyn til at det er behov for å ha tilgjengelige boliger på grunn av at flere av de bosatte flyktningene har søkt/vil søke om familiejenforening.

Personell - kommunaltjenesteyting: Dersom en skal bosette fler en 5 flyktninger årlig må en påregne en betydelig økning i ressursene for å følge opp bosettingsarbeidet, dette gjelder både ifht helsetjenesten, psykisk helse, flyktningetjenesten og kommunaldel NAV. Det vil være behov for å øke ressursene for å kunne følge opp bosettingsarbeidet og den enkelte bosatte på en forsvarlig måte. Også for å motvirke uheldige ringvirkninger som å måtte redusere tjenestetilbudet til andre brukere. En årlig bosetting av 5 flyktninger regnes å være innenfor det tjenestene kan klare å håndtere innenfor dagens personellressurser.

Undervisningslokaler: Voksenopplæringa er finansiert gjennom Integrerings og mangfolds direktoratet (IMDi) med persontilskudd pr. kvartal. Det er differensierte satser etter hvilket land /område flyktningene kommer fra og etter antall år de har bodd i landet etter oppholdstillatelse. Utfordringene for Voksenopplæringa er verken økonomi eller organisering, men **fysiske lokaler**. De fleste som blir bosatt, får tildelt boliger i Skibotn eller på Hatteng/Oteren så opplæringa må legges til disse stedene der det også er bussforbindelse mellom stedene. For å legge best mulig til rette for opplæring og mulighet for deltakelse, så undervises det **både** i Skibotn og på Hatteng. Kapasiteten med hensyn til undervisningsrom er ikke tilfredsstillende og Voksenopplæringa utnytter alle lokaler på disse stedene maksimalt, bl. a rom på Brannstasjonen på Hatteng. Dersom det skal bosettes flere, så må det legges til rette for å om-lokalisere og/eller ombygge kommunale bygninger som f.eks. Samfunnshuset i Skibotn for å øke kapasiteten på undervisningslokaler.

Sosialstønad: Det kommunale sosialbudsjettet vil måtte påregnes økt. Økningen kan være på inntil ca. 140 000 kr. pr. år pr. person som er ferdig med introprogrammet, forutsatt at de ikke er i arbeid etter endt program. Dette fordi de ikke vil ha rett på dagpenger, som er en statlig ytelse som baserer seg på minst 1,5 G i arbeidsinntekt siste avsluttende kalenderår. De har heller ikke opptjente rettigheter til andre statlige ytelser gjennom introduksjonsprogrammet. Sosialhjelp som er en kommunal ytelse, er derfor eneste inntektsmulighet.

Kvalifiseringsprogrammet: Kvalifiseringsprogrammet til NAV er tilnærmet lik introduksjonsprogrammet, og ofte en videreføring av dette. Det kommunale

kvalifiseringsprogrammet må påregnes økt fordi erfaringen viser at flere personer har behov for, og rett til, deltakelse i programmet etter endt introduksjonsprogram. Programmet gir en kommunal ytelse som er lik 2G (ca. 180 000 kr pr. år pr. person). Pr. i dag er det budsjettet med kun 2 deltakere i programmet pr. år. NAV har allerede flere deltakere enn det er budsjettet med, og flertallet av deltakere i 2016 kommer direkte fra kommunens introduksjonsprogram. Kvalifiseringsprogrammet er en lovfestet rett etter Lov om sosiale tjenester i Arbeids- og velferdsetaten.

Arbeid: Bosatte flyktninger vil ha rett til språkpraksis, og senere arbeidstrening i introduksjonsprogrammet. Dette vil igjen kreve at kommunale arbeidsplasser er villig til å ta inn flere i språkpraksis og arbeidstrening. Etter fullført introduksjons- og kvalifiseringsprogram er utdanning og/eller ordinært arbeid målet. NAV erfarer at en stor andel av de bosatte flyktningene ønsker arbeid de kan utføre som ufaglærte, og på industriarbeidsplasser. I kommunen vår er det få slike arbeidsplasser. Mangel på jobbtilbud kan føre til økt ledighet i kommunen og økt behov for kommunal sosialhjelp.

Oppsummering: Ut fra et brukerperspektiv så uttrykker faginstansene bekymring dersom kommunen vedtar å øke antall bosatte flyktninger. Kommunens tjenestetilbud og boligsituasjon er ikke rustet for en så stor økning som skissert fra IMDi. De som bosettes har krav på et kvalitativt og godt tjenestetilbud i kommunen. Det kan det bli utfordrende å tilby, når tjenestene er så små pr. i dag. Tjenestene til bosatte flyktninger må heller ikke føre til redusert tilbud til den øvrige befolkningen i kommunen.

2) Vurdering vedrørende bosetting av mindreårige flyktninger i fosterhjem.

Det skisseres opp to mulige måter å bosette mindreårige flyktninger på:

I første tilfellet vil det forde mer ressurser i kommunen, samt at kommunen bør være noen lunde sikker på at det faktisk er familier som stiller seg til disposisjon som fosterhjem. Her vil kommunen ha utvidet arbeid og ansvar for godkjenningen.

Det andre tilfellet ser ut til å være et allerede rekruttert fosterhjem fra Buf-etat. Hvilket kan bety at fosterhjemmet har hatt en form for Pride kurs og er godkjent av Buf-etat.

Brevet poengterer at man anser at det beste for barn under 15 år vil være å bli plassert i fosterhjem, og at de er mange barn i omsorgssenter som venter på plass i fosterhjem. Men det delegeres til kommunene og foreta de enkeltes behov og tilby egnet botiltak på bakgrunn av behovet.

For enslige mindreårige over 15 år er føringen at det er relativt sjelden at fosterhjem vurderes å være behovet eller det best egnede tiltaket for denne gruppen, men det kan forekomme.

Det vises til at det er barneverntjenesten som må foreta en selvstendig vurdering om hva barnet har behov for etter barnevernloven kapittel fire. Buf-etat kan etter kartlegging i institusjonen i påvente av fosterhjem, gi en anbefaling om barnets behov for fosterhjem.

Hvis Storfjord kommune velger å bosette mindreårige flyktninger vil det uavhengig av hvilket alternativ kommunen velger kreve utvidet bruk av ressurser i kommunen når det kommer til bosetting av enslige mindreårige flyktninger. Barneverntjenesten i Storfjord kommune har ikke pr. i dag kapasitet til det ekstra arbeidet som vil medfølge et slikt ansvar. En slik plassering vil måtte gjøres etter kapittel fire i barnevernloven. Det betyr at det er barneverntjenesten som blir ansvarlig for plassering og oppfølging. Og i noen tilfeller kan det være barneverntjenesten som først godkjenner fosterhjem for deretter og godkjenne fosterhjemmet for et konkret barn. Normalt sett skal Storfjord kommune ha ansvar for tilsyn i fosterhjemmet siden barnet bor i kommunen (tilsynsfører).

Erfaringen er at oppfølging av barn plassert i fosterhjem er et arbeid som tar tid og ressurser. Dersom barnet har utvidede behov kan det utløse mer oppfølging av barn og fosterhjem, og bli mer ressurskrevende. Når det gjelder flyktninger kan årsaken til et utvidet behov for eksempel være traume som følge av historikken i barnets liv. Det kan medføre at man må tenke frikjøp av en voksen i fosterhjemmet.

Om barneverntjenesten ikke har god nok kapasitet til oppfølging her kan det i verste sekvens føre til oppbrudd i fosterhjem. Det første året som barnet bor i fosterhjemmet fordrer ofte flere besøk enn de fire pålagte. Det kan i perioder med større utfordringer i fosterhjem være behov for hyppigere oppfølging.

Videre vil bosetting av mindreårige sannsynligvis ikke ha stor betydning for NAV eller oppvekstetaten. De som er over 17 år vil kunne søke om tjenesten råd og veiledning og økonomisk sosialhjelp, ved behov. Derimot kan en påregne at det vil kreve bruk av ekstra ressurser innen psykisk helse og helsesøstertjenesten.

Oppsummering: Storfjord kommune har så vidt barneverntjenesten er kjent med ingen ledige fosterhjem i kommunen. Det bør før kommunen vurderer å bosette mindreårige flyktninger være en kartlegging om det er vilje i blant kommunens innbyggere til å bli fosterhjem.

Rådmannens innstilling

1) Med hensyn til kommunens boligsituasjon og kapasitet i tjenestene anbefales det ikke å øke bosettingen utover 5 flyktninger pr. år.

2) Før Storfjord kommune vurderer å bosette mindreårige flyktninger bør det kartlegges om det er mulighet å rekruttere fosterhjem blant kommunens innbyggere.

Saksprotokoll i Storfjord formannskap - 27.01.2016

Behandling:

Forslag fra TPL v/Knut Jentoft:

Tillegg til punkt 1:

Dersom familier bosettes, åpnes det for å øke antallet.

Forslag fra AP v/Sigmund Steinnes:

Nytt punkt 3:

Storfjord kommune er positiv til bosetting av flyktninger. En viktig forutsetning er at økonomiske overføringer står i stil med kommunens kostnader for bosetting. Regjeringen må sette kommunen i stand til å drive god bosetting og integreringsarbeid.

Det ble først votert over rådmannens innstilling.

Rådmannens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Det ble deretter votert over forslag fra TPL.

Forslag fra TPL ble vedtatt med 6 mot 1 stemme.

Det ble til slutt votert over forslag fra AP.
Forslag fra AP ble vedtatt med 6 mot 1 stemme.

Formannskapetets innstilling til kommunestyret:

- 1) Med hensyn til kommunens boligsituasjon og kapasitet i tjenestene anbefales det ikke å øke bosettingen utover 5 flyktninger pr. år. Dersom familier bosettes, åpnes det for å øke antallet.
- 2) Før Storfjord kommune vurderer å bosette mindreårige flyktninger bør det kartlegges om det er mulighet å rekruttere fosterhjem blant kommunens innbyggere.
- 3) Storfjord kommune er positiv til bosetting av flyktninger. En viktig forutsetning er at økonomisk overføringer står i stil med kommunens kostnader for bosetting. Regjeringen må sette kommunen i stand til å drive god bosetting og integreringsarbeid.



Integrerings- og mangfoldsdirektoratet

Storfjord kommune

Hatteng
9046 OTEREN

Brevet bes distribuert til:

Ordfører
Rådmann

DERES REF

VÅR REF
ddi/lli-12-00664-22

DATO
23.11.2015

Postadresse:
Postboks 8059
Dep.
0031 OSLO

Besøksadresse:
Dronningens gate
52/54

Internett:
www.imdi.no

E-post:
post@imdi.no

Sentralbord:
24 16 88 00

Org.nr:
987 879 696

Bankkonto:
7694.05.12693

Anmodning om bosetting av flyktninger for 2016

IMDi og Fylkesmannen i Troms viser til tidligere anmodning om bosetting av flyktninger i 2016 sendt 23.08.2015 og kommunens tilbakemelding om vedtak av 14.09.2015 om bosetting av 5 personer i 2016. I dette brevet oppdateres anmodningen til kommunen for 2016 etter at bosettingsbehovet for 2016 har økt.

Flyktningkrisen og det store antallet asylsøkere som ankommer Norge, medfører økt behov for bosetting av flyktninger generelt og enslige barn og unge flyktninger spesielt. Derfor må det bosettes langt flere flyktninger enn det antallet IMDi tidligere har anmodet kommunene om.

Nasjonalt utvalg, som er sammensatt av representanter fra kommune og stat, har oppjustert tidligere bosettingsbehov og fastsatt at det vil være behov for å bosette minst 18 000 flyktninger i 2016. Det er en økning på nær 30 prosent sammenlignet med tidligere anmodning på 14 000 for 2016. Foreløpig plantall for 2017 er oppjustert til minst 21 000 flyktninger, som er en økning på nær 60 prosent sammenlignet med tidligere plantall på 13 200. For mer informasjon om behovet for bosetting av flyktninger, se IMDi sine hjemmesider www.imdi.no/bosettingsbehov.

Det er en særlig stor økning i antallet enslige barn og unge under 18 år (enslige mindreårige) som skal bosettes i 2016. Oppdaterte prognoser viser at det er behov for å bosette minst 4 400 enslige mindreårige i 2016. Foreløpig plantall for 2017 er oppjustert til minst 7 000 enslige mindreårige. Om lag 20 prosent av de enslige mindreårige er under 15 år. **På denne bakgrunn går IMDi ut med en anmodning til alle bosettingskommuner om også å bosette enslige mindreårige.**

På bakgrunn av det økte behovet for bosettingsplasser, ber IMDi og Fylkesmannen i Troms Storfjord kommune om å ta i mot 15 flyktninger i 2016.

På bakgrunn av det økte behovet for bosettingsplasser, ber IMDi og Fylkesmannen i Troms Storfjord kommune om å legge til grunn følgende foreløpige plantall for 2017:

- **Minst 20 flyktninger i 2017.**

Det er stor usikkerhet knyttet til ankomster av asylsøkere i 2016 og 2017. IMDi vil i løpet av 2016 oppdatere kommunen på bosettingsbehovet for 2017 i det årlige anmodningsbrevet, og så langt som mulig gi foreløpige plantall for 2018 og 2019.

IMDi og Fylkesmannen i Troms ønsker å understreke betydningen av presise vedtak for antallet flyktninger som kommunen skal bosette. Vedtak må fattes uten forbehold. Vi ber om at det ikke fattes vedtak som inkluderer familieegjenforente eller begrenser mulighetene til å gjennomføre bosettingsarbeidet. Skulle det av ulike grunner ikke la seg gjøre å realisere bosettingsplassene i inneværende år, ber vi om at ubenyttede plasser overføres til neste års bosetting.

Økonomi og rammevilkår

I statsbudsjettet for 2016 og i tilleggsnummer om økte asylankomster foreslår regjeringen å øke det særskilte tilskuddet med 100 000 kroner per enslig mindreårig flyktning som blir bosatt i 2016, og et ekstratilskudd på kr. 50 000 per flyktning som kommunen bosetter i 2016 utover det antallet kommunen ble anmodet om for 2015. For mer informasjon om de ulike tilskuddsordningene som følger med bosetting av flyktninger, se IMDi sine hjemmesider (www.imdi.no).

Kontakt med IMDi om anmodningen

IMDi deltar gjerne på møter med kommunene om bosetting av flyktninger. Dersom kommunen ønsker mer informasjon om anmodningen eller om bosetting av flyktninger generelt, ta gjerne kontakt med IMDi regionkontor Nord.

For å legge til rette for en mest mulig forutsigbar bosetting i 2016, ber vi om kommunens svar **innen 31.12.2015**. Vedtaket bes sendt skriftlig og på e-post til IMDi post@imdi.no med kopi til KS v/Nina Gran nina.gran@ks.no.

Vi ser frem til et fortsatt godt samarbeid med Storfjord kommune!

Med vennlig hilsen
for Integrerings- og mangfoldsdirektoratet og Fylkesmannen i Troms

Dulo Dizdarevic
Regiondirektør IMDi

Bård Pedersen
Fylkesmann i Troms

Kopi:
KS

Dokumentet er elektronisk godkjent og trenger derfor ikke signatur.

Dato: 15. desember 2015

Til alle landets kommuner
ved ordfører og rådmann

Rekruttering og etablering av fosterhjem for enslige mindreårige flyktninger. Behov for en langsiktig satsning knyttet til bosetting

Med bakgrunn i høye ankomster av flyktninger til Norge og at mange barn kommer alene, er behovet for å rekruttere fosterhjem i tiden fremover svært viktig. Det anslås at 4400 enslige mindreårige skal bosettes i 2016, hvorav ca. 900 er under 15 år. Mange av disse barna vil ha behov for å flytte til et fosterhjem når de skal bosettes i en kommune.

I Norge bor i dag over 11.000 barn og unge i fosterhjem. Det har over flere år vært ventetid på å skaffe egnede fosterhjem til barn og ungdom, og derfor har det vært et sterkt nasjonalt fokus på å rekruttere flere fosterhjem. Kommunene er sentrale samarbeidspartnere for Bufdir og Bufetat i dette arbeidet, som har båret frukter. I 2014 rekrutterte vi 1366 fosterhjem, og ved utgangen av oktober i år var det allerede rekruttert 1118 fosterhjem.

Kommunene og barnevernet har et ansvar for enslige mindreårige flyktninger, både i asylsøkerfasen og når de bosettes, jf. brev utsendt fra Bufdir, Helsedirektoratet og Utdanningsdirektoratet 30.10.15. I dette brevet ønsker vi å sette søkelys på hvordan kommunene kan bidra i det videre bosettingsarbeidet, særlig med tanke på rekruttering og etablering av fosterhjem, enten egeninitiert eller gjennom nasjonal rekruttering.

Bufdir og IMDi har sammen med kommunene et særskilt ansvar for å sikre kvalitet i bosettingsarbeidet. Under vil vi peke på mulighetene og støtten kommunene gis når det etableres fosterhjem i deres kommune og/eller når kommunene påtar seg bosettingsansvar.

Anbefaling om ansvar for barna som skal bo i fosterhjem

Buudir anbefaler at bosettingskommune og kommunen fosterhjemmet ligger i er den samme. Dette fordi det er bosettingskommunen (kommunene som fattet vedtak om å bosette enslige mindreårige) som vil motta alle tilskudd, inkludert å kunne søke refusjon for barnevernutgifter. I et integreringsperspektiv vil det for barnet på sikt være hensiktsmessig å kunne etablere nettverk og relasjoner i den kommunen som har et definert ansvar overfor den enkelte. I noen tilfeller vil kommunen kunne motta tilskudd også etter at barneverntiltaket opphører, og hensynet til stabilitet i omsorgs- og nærmiljø kan tilsi at det er fordeler ved at ungdommen har tilhørighet til bosettingskommunen allerede. Fosterhjems kommuner vil ikke lenger ha noe ansvar for ungdommen når fosterhjemsvedtaket opphører, og det kan være en risiko for at ungdommen ved behov for mer bistand og støtte på sin vei inn i voksenlivet, ikke får den nødvendige hjelpen fra fosterhjems kommunen.

Mulighetene for å bygge nettverk og sikre stabilitet kan bli bedre ved at fosterhjemmet ligger i kommunen som også har bosettingsansvaret, og det vil være mindre byråkrati knyttet til å sikre ungdommen støtte og hjelp ved behov.

Det er to måter en kommune kan påta seg bosettingsansvar for enslige mindreårige flyktninger på:

1. kommunen kan fatte vedtak om å ta imot og bosette et visst antall innenfor et budsjettår
2. kommunen kan fatte vedtak om bosetting av konkrete barn på bakgrunn av at det er rekruttert et egnet fosterhjem i kommunen

Det er mulig for kommuner med bosettingsvedtak å påta seg ansvaret for barnet når fosterhjemmet ligger i en annen kommune. I slike tilfelle må det inngås avtale mellom de aktuelle kommunene vedrørende ansvar og økonomi. Se vedlegg vedrørende økonomi for en nærmere beskrivelse av fremgangsmåte for utbetaling av tilskudd i disse tilfellene.

Uansett hvordan vedtak om bosetting gjøres, og eventuelle avtaler mellom kommuner om ansvar for fosterhjemmet, så vil integreringstilskudd (kr. 184.000 i 2016-tall), særskilt tilskudd for enslige mindreårige (kr. 207.000 i 2016-tall) og for 2106

ekstratilskudd for enslige mindreårige (kr. 100.000) tilfalle bosettingskommunen. Se vedlegg for oppgaver og økonomi knyttet til drift av fosterhjem.

Dagens situasjon for barn på flukt som kommer til Norge

Pr. i dag er det mange barn i omsorgssentre som venter på å kunne flytte til et fosterhjem. Dette er uheldig, særlig for de yngste barna. Bufdir vurderer at denne barnegruppen må prioriteres av myndighetene og kommunene.

Pr. i dag oppholder 130 barn, som har fått innvilget oppholdstillatelse, seg i omsorgssentre rundt i landet. Noen av dem har fått tildelt en bosettingskommune og flytter i løpet av relativt kort tid, men mange barn venter på å få tildelt kommune. Den felles innsatsen for å finne kommuner og hjem til disse barna viktig. Videre er det svært viktig for barna å ta fatt på sitt nye liv i Norge, og uheldig å måtte vente unødvendig lenge i påvente av å få en kommune å flytte til. Se <http://www.imdi.no/no/Bosetting/> for ytterligere informasjon om bosetting.

Enslige mindreårige under 15 år

Ved bosetting av enslige mindreårige er det kommunen som skal foreta en vurdering av den enkeltes behov og på den bakgrunn tilby egnet botiltak. Kommunen har ansvar for omsorgen uavhengig av type botiltak og det er kommunen som bestemmer hva slags oppfølging den enslige mindreårige skal få i kommunen. I løpet av den perioden barnet oppholder seg på et omsorgssenter kartlegges og vurderes behovene for oppfølging. Ca. 80 % av alle enslige mindreårige flytter til et bofellesskap, og ca. 20 % flytter til et fosterhjem, enten hos slektninger eller til et ordinært fosterhjem.

Med bakgrunn i den erfaringen vi i dag har med enslige flyktninger under 15 år, vurderes det som sannsynlig at langt flere enn 20 % av barna ville hatt best utbytte av å vokse opp i et fosterhjem. Bufetat har på bakgrunn av dette økt innsatsen på å rekruttere flere fosterhjem til denne barnegruppen.

Pr. 2.tertial 2015 var det 37 kommuner som hadde fattet vedtak om å bosette enslige mindreårige under 15 år. Fosterhjem for denne gruppen kan imidlertid finnes i alle kommuner.

Enslige mindreårige mellom 15-18 år

Også ved bosetting av enslige mindreårige over 15 år er det kommunen som skal foreta en vurdering av den enkeltes behov og på den bakgrunn tilby egnet botiltak. Kommunen har ansvar for omsorgen uavhengig av type botiltak. Det er relativt sjelden at fosterhjem vurderes å være behovet eller det best egnede tiltaket for denne gruppen, men det kan forekomme. Det er de alminnelige reglene i barnevernloven om fosterhjemsplassing som gjelder også for denne gruppen.

Rekruttering av fosterhjem - oppfølgingsansvar

Bufetat har, i samarbeid med kommunene, ansvar for å rekruttere fosterhjem. Fosterhjem kan rekrutteres gjennom slekt og familie, kommunen, fosterhjemtjenesten eller private aktører. Uavhengig av hvem som rekrutterer og hvem som rekrutteres, så må kommunen fosterhjemmet ligger i godkjenne fosterhjemmet for det enkelte barnet. Når det gjelder enslige mindreårige som flytter i fosterhjem, så vil kommunen fosterhjemmet ligger i også i utgangspunktet ha rollen som omsorgskommune (den kommune som har det daglige omsorgsansvaret og oppfølgingsansvaret for barnet), i tillegg til å ha tilsynsansvaret.

Før barn under 15 år skal bosettes i en kommune foretar omsorgssenteret en kartlegging av barnets behov med tanke på bosetting i en kommune. Omsorgssenteret kan på bakgrunn av kartleggingen anbefale at barnet skal flytte i (evt. et konkret) fosterhjem. Bufetat anbefaler da at det søkes etter fosterhjem som egner seg for barnet. Dersom Bufetats regioner finner et egnet fosterhjem til barnet kan det være avgjørende for hvor i landet barnet bør bo. Kommunen der fosterhjemmet ligger anbefales i så tilfelle som bosettingskommune for barnet.

Dersom kommunen der fosterhjemmet ligger påtar seg å bosette barnet, må barneverntjenesten foreta en selvstendig vurdering av om barnet har behov for fosterhjem, etter reglene i barnevernloven kapittel fire. Bufetat kan ikke instruere eller pålegge kommunene å treffe vedtak om plassering i fosterhjem.

Bufdir og IMDi ser at det er utfordringer knyttet til at fosterhjem til denne gruppen barn ligger i kommuner som i utgangspunktet ikke har vedtak om å bosette enslige mindreårige under 15 år. Vi anmoder derfor alle kommuner til å vurdere på nytt om de likevel kan ta ansvar for enslige mindreårige dersom det finnes egnede fosterhjem i egen

kommune til konkrete barn, og ta ansvar for oppfølgingen av barna og disse fosterhjemmene.

Blant de 37 kommunene som allerede har tatt imot og bosatt enslige mindreårige, er det mye erfaring og kompetanse om denne barnegruppen. IMDi og Bufdir vil legge til rette for at erfarne kommuner og bosettingsrådgivere i Bufetats regioner vil kunne bistå kommuner slik at de får den nødvendige kompetanse og oppfølging.

Vedlagt følger oversikt over oppgaver og økonomi knyttet til enslige mindreårige og fosterhjem.

Forespørsel til kommunen

Det haster med å få bosatt de enslige mindreårige barna som venter på å begynne på livet sitt her i Norge. Vi ber derfor om at din kommune vurderer denne henvendelsen raskt:

Vi ønsker svar på om din kommune stiller seg positiv til å ta ansvar for en enslige mindreårige som kan bo i fosterhjem i din kommune.

Svaret kan sendes IMDi i forbindelse med kommunens svar på IMDis anmodning om bosetting av flyktninger, hvor svarfrist er 31. desember.

Dersom kommunen har spørsmål knyttet til dette oppfordres kommunen til å ta kontakt med enten IMDis regionkontor <http://www.imdi.no/no/Stottemeny/Kontakt/>, som over eller med Bufetats regionkontorer ved bosettingsrådgiver http://www.bufdir.no/Kontakt/Bufetat_regionkontorer/

Hilsen

Geir Barvik
Direktør IMDi

og

Mari Trommald
Direktør Bufdir

Oppgaver knyttet til enslige mindreårige som bosettes i fosterhjem

Nedenfor følger en kort oversikt over kommunenes ansvar og oppgaver knyttet til fosterhjem og bosetting avhengig av om bosettingsansvar og ansvaret for fosterhjemmet ligger i samme kommune eller om det er fordelt på to ulike kommuner:

Når kommunen er fosterhjemscommune (dvs. at omsorgsansvar, evt. bosettingsansvar ligger hos en annen kommune):

Oppgaver:

- Føre tilsyn (søker da refusjon etter avtale for utgifter til dette)
- Sikre barnehage/skoletilbud og tilgang til øvrige velferdstjenester på lik linje som til øvrige barn (integrering)

Når kommunen er omsorgskommune/bosettingskommune uavhengig av hvor fosterhjemmet ligger (gjelder all oppfølging av fosterhjem):

Oppgaver:

- Sikre et adekvat omsorgstilbud
- Sikre oppfølging av omsorgstilbudet og av barnet
- Sikre nødvendig ettervernstilbud
- Utbetale arbeidsgodtgjøring og utgiftsdekning etter KS sine satser til fosterhjemmet. Ved forsterkning gjøres avtale med Bufetat
- Dekke tilsynsutgifter

Når fosterhjemmet ligger i samme kommune som har omsorgsansvar/bosettingsansvar:

Oppgaver :

- som hos omsorgskommune/bosettingskommune over og:
- Føre tilsyn
- Sikre barnehage/skoletilbud og tilgang til øvrige velferdstjenester på lik linje som til øvrige barn (integrering)

Se rutiner for hvordan fosterhjemmet skal følges opp

[http://www.bufdir.no/Fosterhjem/Veiledning og oppfølging av fosterforeldre/](http://www.bufdir.no/Fosterhjem/Veiledning_og_oppfolgning_av_fosterforeldre/)

Økonomi knyttet til enslige mindreårige som bosettes i fosterhjem

Alle kommuner som mottar og bosetter enslige mindreårige har rett på en rekke tilskudd, se <http://www.imdi.no/no/Tilskudd/>

og refusjon av utgifter til kommunale barneverntiltak

[http://www.bufdir.no/Barnevern/enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger/Bosetting i kommunene1/](http://www.bufdir.no/Barnevern/enslige_mindrearige_asylsokere_og_flyktninger/Bosetting_i_kommunene1/)

Merk at alle tilskudd fra IMDi går automatisk til bosettingskommunen der personen har sin bostedsadresse. I tilfeller hvor bosettingskommunen fortsatt har det økonomiske ansvaret selv om fosterhjemmet er i en annen kommune, ber IMDi om at det inngås en skriftlig avtale mellom de to kommunene som viser at tilskuddet fortsatt skal gå til bosettingskommunen. Det er nødvendig at kommunen sender denne avtalen inn til IMDi slik at tilskuddet utbetales til bosettingskommunen og ikke kommunen hvor personen har adresse i folkeregisteret.

Når barn flytter i fosterhjem er det faste satser for hvordan familien godgjøres og utgiftene til barnet dekkes. Det er de samme satsene som gjelder for enslige mindreårige.

Se <http://www.bufdir.no/Fosterhjem/betaling/> og evt

<http://www.ks.no/fagomrader/utdanning-og-oppvekst/barnevern/fosterhjem/veiledende-satser-for-fosterhjem-og-besokshjem/>

Integrerings- og mangfoldsdirektoratet

Til: Kommuner
Fylkeskommuner
Fylkesmenn

Rundskriv: 01/2016
Dato: 7. januar 2016
Saksnr: 15-02927

Rundskriv

Postadresse:
Postboks 8059 dep
0031 Oslo

Besøksadresse:
Tollbugate 20

Internett:
www.imdi.no

E-post:
post@imdi.no

Sentralbord:
24 16 88 00

Telefaks:
24 16 88 01

STATSBUDSJETTET ÅR 2016 – KAP. 821, POST 60

INTEGRERINGSTILSKUDD FOR ÅR-1 OG ÅR 2-5 I 2016

1. Innledning

Kommunene mottar over statsbudsjettets kap. 821, post 60 integreringstilskudd ved bosetting av flyktninger og personer med opphold på humanitært grunnlag, samt personer i familieinnvandring med disse. Org.nr. 987 879 696

Rundskrivet gir informasjon om regler for tildeling av integreringstilskudd til landets kommuner.

Rundskrivet inneholder:

2. Generelt om integreringstilskudd
3. Tilskuddsbeløp i 2016
4. Integreringstilskudd År-1
5. Integreringstilskudd År 2-5
6. Barnehetstilskudd, engangstilskudd for barn i alderen 0-5 år
7. Ekstra engangstilskudd for personer over 60 år ved bosetting
8. Særskilt tilskudd for bosetting av enslige mindreårige flyktninger
9. Ekstratilskudd for personer med alvorlige, kjente funksjonshemminger og atferdsvansker
10. Deling av tilskudd mellom kommuner ved flytting
11. Tilskudd ved tilbakevending eller reise fra landet av andre grunner
12. Tilbakevendte som kommer tilbake til Norge
13. Spesielle spørsmål vedrørende integreringstilskudd
14. Viktige datoer i 2016

Tilskuddsbeløpet er økt til kr 717 400 over 5 år for voksne, kr 717 400 over 5 år for barn under 18 år, kr 767 400 over 5 år for enslige voksne, og til kr 717 400 over 5 år for enslige mindreårige (se pkt. 3 for mer informasjon). Personer som får vedtak om familieinnvandring med en person som har opphold på humanitært grunnlag utløser integreringstilskudd i 3 år.

Søknadsskjema finnes på www.imdi.no/integreringstilskudd.

Spørsmål vedrørende integreringstilskudd kan rettes til:

Pierre O. Omedikonga tlf. 41 56 49 59
Veslemøy Standnes tlf. 97 00 29 40

2. Generelt om integreringstilskudd

2.1 Målgruppe

Integreringstilskudd utbetales ved bosetting for personer som har fått beskyttelse med flyktningstatus (asyl) i Norge, personer som har fått oppholdstillatelse på humanitært grunnlag etter utlendingsloven på grunnlag av søknad om asyl, og personer som har fått kollektiv beskyttelse i en masseflyktsituasjon, samt overføringsflyktninger med innreisetilatelse.

I tillegg utbetales det integreringstilskudd for de som innvilges familieinnvandring med gruppene nevnt ovenfor, både de som kommer til Norge samtidig med hovedperson og de som får familieinnvandring på et senere tidspunkt.

Personer som fra og med 1. juli 2011 har fått opphold på grunnlag av mishandling i samlivsforhold, eller fordi de ikke kan returnere til hjemlandet på grunn av sosiale eller kulturelle forhold, eller fordi de har vært utsatt for tvangsekteskap, vil være omfattet av rett og plikt til introduksjonsprogram, og dermed også utløse integreringstilskudd.

I enkelte tilfeller og når særlige grunner taler for det, kan integreringstilskudd utbetales for personer som bosettes fra mottak selv om de ikke har oppholdstillatelse på grunnlag av søknad om asyl, er overføringsflyktninger eller har fått innvilget kollektiv beskyttelse.

2.2 Tildelingsregler og formålet med integreringstilskuddsordningen

Integreringstilskuddsordningen omfatter tilskudd for År-1, tilskudd for År 2-5, ekstra engangstilskudd for personer over 60 år, ekstra engangstilskudd for barn 0-5 år (barnehagetilskudd) og ekstratilskudd ved bosetting av personer med alvorlige, kjente funksjonshemninger og/eller atferdsvansker (se eget rundskriv, IMDi 02/16).

Formålet med integreringstilskuddet er å medvirke til rask bosetting.

Integreringstilskuddet skal gi en rimelig dekning av kommunenes gjennomsnittlige merutgifter ved bosetting og integrering i bosettingsåret og de fire neste årene. Tilskuddet skal bidra til at kommunene gjennomfører et planmessig og aktivt bosettings- og integreringsarbeid, med sikte på at de bosatte skal komme ut i jobb og klare seg selv.

Integreringstilskuddet er blant annet med på å finansiere introduksjonsprogrammet til kommunene sammen med tilskudd til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere kap. 822, post 60.

Integreringstilskuddet er blant annet ment å finansiere kommunenes gjennomsnittlige merutgifter til: innvandrers- og flyktningkontortjenester, bolig- og boligadministrasjonstjenester, sysselsettingstiltak, yrkeskvalifisering og arbeidstrening, sosialkontor/sosialtjenester, introduksjonsprogram/introduksjonsstønad, barne- og ungdomsvernstjenester, tolketjenester, barnehagetjenester, integreringstiltak i grunnskolen, utgifter til den kommunale helsetjenesten, kultur og ungdomstiltak.

Tildelingskriteriene er knyttet til objektive og kontrollerbare kriterier som er omtalt i dette rundskrivet. Integreringstilskuddet blir utbetalt uavhengig av hvilke behov den enkelte flyktningen måtte ha for oppfølging, tiltak og tilrettelegging i kommunen.

2.3 Rapportering og kartlegging

Kommunene skal ikke legge frem særskilt regnskap og rapport. Unntak fra dette er det høyeste ekstratilskuddet Tilskudd 2, ved bosetting av personer med funksjonshemninger mv, jf. eget rundskriv.

Det gjennomføres årlig en kartlegging av de kommunale utgiftene til bosetting og integrering av flyktninger. Kartleggingen gjennomføres av Beregningsutvalget der både staten og kommunesektoren er representert.

2.4 Kontroll og klageadgang

Integrerings- og mangfoldsdirektoratet og Riksrevisjonen kan iverksette kontroll med at midlene nyttes etter forutsetningene, jf. Bevilgningsreglementet § 10 annet ledd og Riksrevisjonslovens § 12 tredje ledd.

Integrerings- og mangfoldsdirektoratets tildeling og eventuelt krav om tilbakebetaling av tilskudd, er ikke å regne som enkeltvedtak i henhold til definisjonen i forvaltningsloven (fvl) § 2, første ledd, bokstav b. Kommunene har derfor ikke klageadgang på Integrerings- og mangfoldsdirektoratets vedtak om tildeling eller tilbakebetaling av tilskudd jf. fvl § 3, første ledd og 28.

2.5 Foreldelsesfrist

Den alminnelige foreldelsesfrist er tre år regnet fra den dag da fordringshaveren tidligst har rett til å kreve å få oppfyllelse, eller i forhold til utbetaling av integreringstilskudd, fra det tidspunkt kommunen tidligst har rett til å kreve tilskuddet utbetalt, jf. foreldelsesloven § 2 og 3.

2.6 Alternativ mottaksplassering

Fra 1. juni 2006 forvalter Utlendingsdirektoratet (UDI) en ordning med alternativ mottaksplassering. Reglene for slik plassering er hjemlet i *Samarbeidsrutiner for alternativ mottaksplassering* (UDI/IMDi, 20.6.2006). Økonomiske overføringer til kommunene er hjemlet i UDIs rundskriv RS 2013-013 om alternativ mottaksplassering. UDI utbetaler et forskudd på 4 måneder per person ved inngåelse av avtale. Månedstilskudd blir utbetalt etterskuddsvis hvert tertial. Spørsmål vedrørende alternativ mottaksplassering kan rettes til UDIs regionkontorer.

3. Tilskuddsbeløp i 2016

Alle kommunene får tilskudd etter samme satsstruktur og nivå. Kommunene får et høyere År-1 tilskudd for enslige voksne. Stortinget har fastsatt følgende satser for integreringstilskudd i 2016:

Integreringstilskudd

<u>Bosettingsår</u>	<u>Sats</u>
År-1 (2016)	kr 184 000 (voksne)* kr 184 000 (barn)* kr 234 000 (enslige voksne) kr 184 000 (enslige mindreårige)
År-2 (2015)	kr 220 000
År-3 (2014)	kr 160 000
År-4 (2013)	kr 83 400
År-5 (2012)	kr 70 000

* Personer regnes som voksne fra og med det året de fyller 18 år

Barnehagetilskudd kr 24 500 (engangstilskudd)

Eldretilskudd kr 162 000 (engangstilskudd)

Tilskudd ved bosetting av personer med kjente funksjonshemminger

Tilskudd 1: kr 181 000 (engangstilskudd)
Tilskudd 2: Inntil kr 1 111 000 i inntil 5 år

4. Integreringstilskudd År-1

Med År-1 menes:

- År for første bosetting av asylsøkere som har fått oppholdstillatelse.
- Enkelte asylsøkere kan av spesielle grunner få alternativ mottaksplass før oppholdstillatelse er gitt. I slike tilfeller er det året for førstegangs oppholdstillatelse som regnes som År-1.
- Første bosettingsår for personer som før de ankommer landet har fått familieinnvandring med person i Norge som har beskyttelse, er overføringsflyktning eller har oppholdstillatelse på humanitært grunnlag.
- Ved familieinnvandring skjer det i enkelte tilfeller at familien kommer til landet før søknaden om familieinnvandring er innvilget. I slike tilfeller er det året for innvilgelse som gjelder som År-1. Hovedregelen er at søknad om familieinnvandring skal innvilges før familien kommer til Norge.

For personer som får innvilget opphold på humanitært grunnlag eller får beskyttelse, samt for familieinnvandring med disse, er det altså den seneste av de to datoer for henholdsvis førstegangs bosetting i en kommune eller førstegangs oppholdstillatelse i landet, som er avgjørende for utbetaling av integreringstilskudd År-1.

Integreringstilskudd År-1 utløses etter søknad fra kommunene. Søknaden sendes IMDi v/ Forvaltningskontoret på eget skjema kalt "År-1 krav" (Vedlegg 1), og skal **ikke** sendes som faktura. Søknadene behandles fortløpende av IMDi. Pengene overføres kommunens bankkonto, samtidig som kommunen mottar et brev med (eventuelt korrigeret) liste over personer som har utløst integreringstilskudd.

Ved krav om integreringstilskudd År-1 for familieinnvandring med overføringsflyktninger, personer som har asyl eller personer som har opphold på humanitært grunnlag er det viktig at det også opplyses hvem de gjenføres med. Dette gjøres ved at herboende (den de gjenføres med) føres på listen med 0 i beløpsfeltet.

5. Integreringstilskudd År 2-5

Integreringstilskudd År 2-5 omfatter personer som har utløst integreringstilskudd for År-1 i 2012-2015. Tilskuddet utbetales på grunnlag av samkjøring mellom Datasystem for utlendings- og flyktningssaker (DUF) og Det Sentrale Folkeregister (DSF). DUF viser hvem som er registrert bosatt i de enkelte år, mens DSF gir en oversikt over hvor disse personer er registrert bosatt pr. 1.1.2016. En viktig forutsetning for at integreringstilskuddet for en person blir utbetalt til riktig kommune, er at det er sendt melding til folkeregisteret om at personen er bosatt i kommunen.

**Den kommune hvor personen er registrert bosatt
pr. 1.1.2016 vil få utbetalt integreringstilskudd for 2016.**

Det Sentrale Folkeregister (DSF) benytter både flyttedato og registreringsdato. Det kan derfor forekomme at en person har flyttet i 2015, men at flyttingen først blir registrert i 2016. I slike tilfeller vil fraflyttingskommunen få utbetalt beløpet i terminutbetalingene, siden flyttingen ennå ikke var registrert pr. 1.1.2016. I de tilfeller der det er klart at flyttingen skjedde før årsskiftet, skal fraflyttingskommunen overføre hele integreringstilskuddet for 2016 til tilflyttingskommunen.

Tilskuddet for 2016 blir utbetalt i 4 terminer. En fjerdedel av tilskuddet for personene på listen fra Det Sentrale Folkeregister (DSF) blir utbetalt 16. mars, 20. juni, 15. september og 25. november.

Kommunene mottar et brev ved alle terminutbetalingene. Det vedlegges DSF-lister over de personer som ifølge DSF er bosatt i kommunen. Listene inneholder opplysninger om bosettingsår, land, navn, fødselsnummer, DUF-nummer og første bosettingskommune. Disse listene vil være utgangspunkt for beregning av integreringstilskudd for personer som ble bosatt i 2012, 2013, 2014 og 2015. Kommunene må gjennomgå listene nøye og sende eventuelle korrigeringskrav på vedlagte skjema – Korrigeringskrav År 2-5 (Vedlegg 2).

Korrigeringskravene skal inneholde krav for personer som faktisk er bosatt i kommunen, men som ikke står på DSF-listen. Kommunen skal også rapportere personer som står på DSF-listen, og som kommunen dermed får utbetalt tilskudd for, men som ikke oppholdt seg i kommunen pr. 1.1.2016; enten fordi de har reist ut av landet, er døde eller er ukjente for kommunen.

Har en person flyttet til en annen kommune, er hovedregelen at det ikke er nødvendig å melde fra om dette. Når tilflyttingskommunen sender inn korrigeringskrav for vedkommende person, vil IMDi opplyse hvilken fraflyttingskommune som har mottatt beløpet. De berørte kommuner er deretter ansvarlig for å foreta et økonomisk oppgjør seg imellom, se punkt 10. Deling av tilskudd mellom kommuner ved flytting.

Kommunen skal kontrollere DSF-listene og sende inn eventuelle korrigeringskrav så snart som mulig. Korrigeringskravene vil bli behandlet fortløpende. Kommunene kan ikke regne med å få ferdigbehandlet sine korrigeringskrav i 2016 hvis IMDi mottar dem etter 1. oktober.

6. Barnehagetilskudd, engangstilskudd for barn 0-5 år

Ved bosetting mottar kommunene et engangstilskudd per barn i aldersgruppen 0-5 år som omfattes av integreringstilskuddsordningen. For 2016 vil barn født 1.1.2011 eller senere og som bosettes i kommunen i 2016, utløse tilskuddet. Tilskuddet utbetales samtidig med Integreringstilskudd År-1. Engangstilskuddet utgjør kr 24 500 pr. barn i 2016.

Formålet med tilskuddet er å gjøre kommunene i stand til å gi barn av nyankomne flyktninger et barnehagetilbud når familien skal etablere seg i bosettingskommunen. Tilskuddet skal dekke utgifter til særskilt tilrettelegging for barn av nyankomne flyktninger, som for eksempel utgifter til tospråklige assistenter.

Engangstilskuddet omfatter også barn født inntil 6 måneder etter at mor er bosatt i en kommune, se pkt. 13.

7. Ekstra engangstilskudd for personer over 60 år

Det gis et ekstra engangstilskudd på kr 162 000 for personer som har fylt 60 år ved bosetting i 2016. Tilskuddet utbetales samtidig med Integreringstilskudd År-1 for vedkommende.

8. Særskilt tilskudd ved bosetting av enslige mindreårige flyktninger

Kommuner som bosetter enslige mindreårige flyktninger, asylsøkere og/eller enslige mindreårige personer med opphold på humanitært grunnlag, mottar i tillegg til det ordinære integreringstilskuddet et særskilt tilskudd for enslige mindreårige. Særskilt tilskudd ved bosetting av enslige mindreårige flyktninger utgjør kr 207 000 i 2016. Kommunene vil i tillegg motta 100 000 kroner per enslige mindreårige flyktning som blir bosatt i 2016. Hele beløpet utbetales i bosettingsåret, uavhengig av tidspunkt for bosetting.

Særskilt tilskudd for enslige mindreårige flyktninger differensieres etter bosettingstidspunktet i bosettingsåret (År-1). Tilskudd for etterfølgende år utbetales i sin helhet ut det året den enslige mindreårige fyller 20.

Vedrørende reglene for særskilt tilskudd enslige mindreårige flyktninger, viser vi til rundskriv IMDi 03/16 "Særskilt tilskudd ved bosetting av enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger".

9. Ekstratilskudd ved bosetting av personer med alvorlige, kjente funksjonshemminger og/eller atferdsvansker

Ved bosetting av flyktninger med alvorlige, kjente funksjonshemminger og/eller atferdsvansker kan kommunene få ekstratilskudd på grunnlag av dokumenterte behov.

For mer informasjon om samtlige ekstratilskudd for personer med kjente funksjonshemminger vises det til rundskriv IMDi 02/16 "Tilskudd ved bosetting av personer med alvorlige, kjente funksjonshemminger og/eller atferdsvansker".

10. Deling av tilskudd mellom kommuner ved flytting

Følgende firedelte ordning gjelder for deling av integreringstilskuddet i flytteåret:

Tabell 10.1

Flytting i tiden	Andel av integreringstilskuddet i flytteåret	
	Fraflyttings-kommunen	Tilflyttings-kommunen
01.01. - 31.03.	1/8	7/8
01.04. - 30.06.	3/8	5/8
01.07. - 30.09.	5/8	3/8
01.10. - 31.12.	7/8	1/8

Unntak fra ovennevnte regel om firedeling: Dersom en person blir førstegangsbosatt i en kommune i annet halvår 2016 og flytter videre til en ny kommune innen årsskiftet, skal de to kommunene dele integreringstilskuddet for År-1 likt mellom seg.

Dersom flytting skjer innen ett år etter at en person ble førstegangsbosatt og det er utbetalt ekstra engangstilskudd på grunn av at personen er over 60 år og/eller har kjente funksjonshemninger, skal fraflyttingskommunen og tilflyttingskommunen dele tilskuddet mellom seg etter følgende delingsnøkkel:

Tabell 10.2

Flytting etter førstegangs- bosetting	Andel av tilskudd for eldre/funksjonshemmede	
	Fraflyttings- kommunen	Tilflyttings- kommunen
Innen 3 mnd.	1/8	7/8
Etter 3, innen 6 mnd.	3/8	5/8
Etter 6, innen 9 mnd.	5/8	3/8
Etter 9, innen 12 mnd.	7/8	1/8

Dersom det oppstår tvister om deling av tilskudd mellom kommuner, avgjøres disse av IMDi. I de tilfeller det er uenighet mellom fraflyttingskommune og tilflyttingskommune om hvilken kommune som er ansvarlig bostedskommune i et tidsrom, avgjøres dette av fylkesmannen etter Lov om sosiale tjenester, og IMDi vil legge denne avgjørelsen til grunn for deling av tilskuddet.

11. Tilskudd ved tilbakevending eller reise fra landet av andre grunner

Ved tilbakevending til hjemlandet eller reise fra landet av andre grunner utbetales tilskudd til bosettingskommunen til og med påfølgende termin, deretter stoppes utbetalingen.

12. Tilbakevendte som kommer tilbake til Norge

Dersom en flyktning eller person med opphold på humanitært grunnlag vender tilbake til hjemlandet, vil vedkommende i henhold til utlendingsloven ha mulighet til å komme tilbake til Norge så lenge personen har en gyldig tillatelse. Ved gjeninnreise til Norge innenfor den fastsatte fristen (eller eventuelt på grunnlag av ny oppholdstillatelse), vil kommunen igjen få utbetalt integreringstilskudd. Det vil bli utbetalt integreringstilskudd for den tiden personen reelt er bosatt, men ikke for mer enn totalt 5 år. Totalsummen for 5-årsperioden kan ikke overskrides.

13. Spesielle spørsmål vedrørende integreringstilskudd

Enslige voksne

Med enslige voksne menes personer uten familie som bosettes alene i egen boenhet. Voksne personer som bosettes sammen med andre familiemedlemmer i én og samme boenhet, er ikke å anse som enslige voksne når det gjelder utbetaling av integreringstilskudd. Dette gjelder også enslige voksne søsken som blir bosatt i samme bokollektiv samt samboere/partnere som bosettes i samme boenhet.

Barn født etter mors bosetting

Barn som blir født inntil 6 måneder etter at mor er bosatt i en kommune ble fra 2011 omfattet av målgruppen for integreringstilskudd. Ordningen gjelder bare i tilfeller der mor er bosatt etter avtale etter 1.1.2011. De fleste familieinnvandrede blir ikke bosatt etter avtale. Barn født inntil 6 måneder etter mors ankomst faller av den grunn utenfor ordningen.

Familieinnvandring

En forutsetning for at familieinnvandrede skal utløse integreringstilskudd er at herboende har flyktningstatus eller opphold på humanitært grunnlag. Ved familieinnvandring må herboende ikke ha lengre botid enn at personen fortsatt omfattes av integreringstilskuddsordningen, vanligvis fem år etter herboendes førstegangs bosetting, for at familieinnvandring skal omfattes av integreringstilskuddsordningen. Det er søknadstidspunktet for den saken hvor familieinnvandring innvilges som legges til grunn ved beregning av tidsfristen.

Personer som får vedtak om familieinnvandring med en person som har opphold på humanitært grunnlag, utløser integreringstilskudd i tre år.

Ordningen med integreringstilskudd i tre år omfatter bare personer som det søkes familieinnvandring for etter at hovedpersonen har fått oppholds- eller arbeidstillatelse på humanitært grunnlag. Regelen har således ikke betydning for situasjoner der familien ankommer landet samtidig, eller i perioden før hovedpersonen har fått innvilget oppholds- eller arbeidstillatelse, og familieinnvandring innvilges samtidig med hovedpersonens oppholds- eller arbeidstillatelse.

Det utbetales ikke integreringstilskudd til kommunen for familieinnvandring hvis herboende er norsk eller nordisk statsborger når det søkes om familieinnvandring eller hvis herboende er norsk statsborger på vedtakstidspunktet for familieinnvandring.

Det utbetales ikke integreringstilskudd for personer som får vedtak om familieinnvandring med person som selv kom til Norge på familieinnvandring.

Det utbetales heller ikke integreringstilskudd for familieinnvandring dersom personen har fått en midlertidig oppholdstillatelse som ikke kan fornyes og som ikke gir grunnlag for permanent oppholdstillatelse. Dersom personen senere får en oppholdstillatelse som gir grunnlag for permanent oppholdstillatelse, kan integreringstilskudd utløses.

Integreringstilskudd for barn etter omsorgsovertakelse

Barneverntjenesten kan i noen tilfeller treffe vedtak om plassering i institusjon eller fosterhjem etter barnevernloven i en annen kommune enn der barnet ble bosatt. Dersom en annen kommune enn bostedskommunen har omsorgen og bærer utgiftene knyttet til omsorgstiltaket, vil kommunen som har omsorgsansvaret ha krav på å få hele integreringstilskuddet.

I slike tilfeller må IMDi informeres om hvilken kommune som har kostnadene, og den automatiske utbetalingen av tilskuddene til bostedskommunen stoppes. Det skal inngås en skriftlig avtale mellom kommunene hvor det framkommer hvilken kommune som har

kostnadene og skal motta tilskuddet. Kommunen som har kostandene må hvert år søke IMDi om tilskuddet innen utgangen av februar måned, og kopi av avtalen mellom kommunene må legges ved søknaden. Hvis tilskuddene er utbetalt til bostedskommunen, kan kommunen som har omsorgen og kostandene kreve å få hele tilskuddet overført fra bostedskommunen.

Personer som flytter inn i mottak etter å ha vært bosatt i en kommune

Dersom en person flytter inn i mottak igjen etter å ha vært bosatt i en kommune, stanses integreringstilskuddet fra og med kvartalet etter at han flyttet inn i mottak. Dersom personen bosettes på nytt, vil tilskuddsordningen igjen bli gjort gjeldende. Tilskuddet blir reaktivert fra der det ble stoppet, og gjeldende beløp for året blir utbetalt. Hovedprinsippet er at det blir utbetalt integreringstilskudd for den tiden personen reelt er bosatt, men ikke for mer enn totalt 5 år.

Tilskudd ved dødsfall

Dersom en person som utløser integreringstilskudd dør utbetales tilskudd til kommunen til og med påfølgende termin, deretter stoppes utbetalingen.

14. Viktige datoer i 2016

- | | |
|------------|--|
| 16. mars: | 1. terminutbetaling av 1/4 av integreringstilskudd År 2-5 for årgangene 2012 (År-5), 2013 (År-4), 2014 (År-3) og 2015 (År-2) |
| 20. juni: | 2. terminutbetaling integreringstilskudd |
| 15. sept.: | 3. terminutbetaling integreringstilskudd |
| 25. nov.: | 4. terminutbetaling integreringstilskudd |

Med hilsen
for Integrerings- og mangfoldsdirektoratet

Geir Barvik
direktør

Ragnhild Dugstad
forvaltningsdirektør



Integrerings- og mangfoldsdirektoratet

Til: Kommuner
Fylkeskommuner
Fylkesmenn

Rundskriv: 03/2016
Dato: 7. januar 2016
Saksnr: 15-04122

STATSBUDSJETTET ÅR 2016 - KAP 821, POST 61

SÆRSKILT TILSKUDD VED BOSETTING AV ENSLIGE MINDREÅRIGE FLYKTNINGER

1. Innledning

Kommunene mottar over statsbudsjettets kap. 821, post 61 særskilt tilskudd ved bosetting av enslige mindreårige flyktninger.

Rundskrivet gir informasjon om regler for tildeling av særskilt tilskudd for enslige mindreårige flyktninger, enslige mindreårige asylsøkere og andre særskilte grupper.

Rundskrivet inneholder:

2. Generelt om særskilt tilskudd for enslige mindreårige
3. Målgruppe
4. Tilskudd i bosettingsåret
5. Tilskudd i etterfølgende år
6. Deling av tilskudd mellom kommuner ved flytting
7. Tilfeller hvor tilskuddet stoppes
8. Særskilt tilskudd til annen kommune enn bostedskommune
9. Særskilt tilskudd ved omsorgsovertakelse i asylmottak
10. Særskilt tilskudd for andre kategorier utenlandske barn
11. Viktige datoer i 2016

Tilskuddsbeløpet for 2016 er på kr 207 000 per person. Kommunene vil i tillegg motta 100 000 kroner per enslige mindreårige flyktning som blir bosatt i 2016.

Søknadskjema finnes på www.imdi.no/tilskudd/enslige-mindrearige

Spørsmål vedrørende særskilt tilskudd for enslige mindreårige kan rettes til:

Veslemøy Standnes tlf. 97 00 29 40
Pierre O. Omedikonga tlf. 41 56 49 59

Rundskriv

Postadresse:
Pb 8059 Dep.
N-0031 Oslo

Besøksadresse:
Tollbugt. 20
Oslo

Internett:
www.imdi.no

E-post:
post@imdi.no

Sentralbord:
24 16 88 00

Telefaks:
24 16 88 01

Org.nr.:
987 879 696

2. Generelt om særskilt tilskudd for enslige mindreårige flyktninger

2.1 Målgruppe

Kommuner som bosetter enslige mindreårige flyktninger og/eller enslige mindreårige personer med opphold på humanitært grunnlag, mottar et særskilt tilskudd. Tilskuddet utbetales i tillegg til det ordinære integreringstilskuddet. Kommuner som har enslige mindreårige asylsøkere i alternativ mottaksplass mottar også det særskilte tilskuddet.

2.2 Formålet med tilskuddsordningen

Særskilt tilskudd for enslige mindreårige flyktninger skal bidra til at de enslige mindreårige kan bosettes så raskt som mulig i gode omsorgstilbud tilpasset lokale forhold.

2.3. Rapportering og kartlegging

Kommunen skal ikke legge fram særskilt regnskap og rapport for bruk av tilskuddet.

Det gjennomføres en årlig kartlegging av de kommunale utgiftene til bosetting og integrering av enslige mindreårige flyktninger. Kartleggingen gjennomføres av et beregningsutvalg der både staten og kommunesektoren er representert.

2.4 Kontroll og klageadgang

Integrerings- og mangfoldsdirektoratet og Riksrevisjonen kan iverksette kontroll med at midlene nyttes etter forutsetningene, jf. Stortingets bevilgningsreglement § 10 annet ledd og riksrevisjonslovens § 12 tredje ledd.

Integrerings- og mangfoldsdirektoratets tildeling av særskilt tilskudd og eventuelt krav om tilbakebetaling av særskilt tilskudd, er ikke å regne som enkeltvedtak i henhold til definisjonen i forvaltningsloven (fvl) § 2, første ledd, bokstav b. Kommunene har derfor ikke klageadgang på Integrerings- og mangfoldsdirektoratets vedtak om tildeling eller tilbakebetaling av særskilt tilskudd jf. fvl § 3, første ledd og 28.

2.5 Foreldelsesfrist

Den alminnelige foreldelsesfrist er tre år regnet fra den dag da fordringshaveren tidligst har rett til å kreve å få oppfyllelse, eller ved utbetaling av særskilt tilskudd, fra det tidspunkt kommunen tidligst har rett til å kreve tilskuddet utbetalt, jf. foreldelsesloven § 2 og 3.

2.6 Alternativ mottaksplassering

Fra 1. juni 2006 forvalter Utlendingsdirektoratet (UDI) en ordning med alternativ mottaksplassering. Reglene for slik plassering er hjemlet i *Samarbeidsrutiner for alternativ mottaksplassering (UDI/IMDi, 20.6.2006)*. Økonomiske overføringer til kommunene er hjemlet i UDIs rundskriv RS 2013-013 om alternativ mottaksplassering. UDI utbetaler et forskudd på 4 måneder per person ved inngåelse av avtale. Månedstilskudd blir utbetalt etterskuddsvis hvert tertial. Spørsmål vedrørende alternativ mottaksplassering kan rettes til UDIs regionkontorer.

3. Målgruppe

Følgende personer vil utløse det særskilte tilskuddet:

- enslige mindreårige flyktninger og personer med opphold på humanitært grunnlag som utløser eller tidligere har utløst integreringstilskudd til kommunene
- enslige mindreårige asylsøkere som er tildelt alternativ mottaksplass etter avtale med en kommune

Enslige mindreårige er fellesbetegnelsen på alle barn og unge under 18 år som kommer til landet uten foreldre eller andre voksne med foreldreansvar i Norge. Dette inkluderer også de som kommer til landet i følge med andre voksne, for eksempel eldre søsken, tante, onkel og lignende, men som ikke er deres foreldre.

Mindreårige som er gift og enslige mindreårige som har eller skal ha barn, anses som enslige mindreårige når det gjelder dette tilskuddet.

Tilskuddet utbetales selv om personen har fylt 18 år ved bosettingen, gitt at personen ved ankomst til landet er registrert som enslig mindreårig og at søkerens faktiske alder da var under 18 år.

Enslige mindreårige overføringsflyktninger som fyller 18 år før ankomst til Norge utløser det særskilte tilskuddet.

Tilskuddet utbetales til og med det året den enslige mindreårige fyller 20 år.

4. Tilskudd i bosettingsåret

Særskilt tilskudd for enslige mindreårige flyktninger differensieres etter bosettingstidspunkt i bosettingsåret. Tilskuddet beregnes fra den måneden vedkommende blir bosatt. Dersom en kommune bosetter en enslig mindreårig i januar har kommunen krav på kr 207 000. Finner bosettingen sted først i februar eller mars, har kommunen krav på henholdsvis kr 189 750 (11/12) eller kr 172 500 (10/12) av tilskuddsbeløpet osv.

Kommunene vil i tillegg motta 100 000 kroner per enslige mindreårige flyktning som blir bosatt i 2016. Hele beløpet utbetales i bosettingsåret, uavhengig av tidspunkt for bosetting.

Ved bosetting av enslige mindreårige sendes krav om særskilt tilskudd til IMDi sammen med krav om integreringstilskudd År-1. Søknaden sendes IMDi v/Forvaltningskontoret.

Ved alternativ mottaksplassering skal kommunen sende krav om enslig mindreårig tilskudd til IMDi. Utlendingsdirektoratet (UDI) utbetaler et forskudd på 4 måneder per person ved inngåelse av avtale. Månedstilskudd blir utbetalt etterskuddsvis hvert tertial. Økonomiske overføringer til kommunene er hjemlet i UDIs rundskriv RS 2013-013 om alternativ mottaksplassering. Spørsmål vedrørende alternativ mottaksplassering kan rettes til UDIs regionkontorer.

5. Tilskudd i etterfølgende år

Særskilt tilskudd for etterfølgende år utbetales i fire terminer pr. år.

Utbetalingstidspunktene er 1. april, 29. juni, 22. september og 2. desember 2016.

Tilskuddet vil bli utbetalt til den kommunen hvor den enslige mindreårige i Det Sentrale Folkeregisteret (DSF) er registrert bosatt pr. 1.1. hvert år. Kommunen vil ved hver terminutbetaling motta et brev som viser hvilke enslige mindreårige personer som har utløst det særskilte tilskuddet. Vi ber om skriftlig tilbakemelding hvis våre utbetalinger ikke stemmer overens med det kommunen mener å ha krav på, eventuelt ikke har krav på.

6. Deling av tilskudd mellom kommuner ved flytting

Følgende firedelte ordning gjelder for deling av særskilt tilskudd for enslige mindreårige i flytteåret:

Tabell 6.1

Flytting i tiden	Andel av tilskudd i flytteåret	
	Fraflyttings-kommunen	Tilflyttings-kommunen
01.01. - 31.03.	1/8	7/8
01.04. - 30.06.	3/8	5/8
01.07. - 30.09.	5/8	3/8
01.10. - 31.12.	7/8	1/8

Unntak fra ovennevnte regel om firedeling: Dersom den enslige mindreårige flytter fra en kommune til en annen i løpet av bosettingsåret, kan tilflyttingskommunen kreve enslig mindreårig tilskudd fra flyttingskommunen fra og med måneden etter flyttingen finner sted.

Dersom det oppstår tvister om deling av tilskudd mellom kommuner, avgjøres disse av IMDi. I de tilfeller det er uenighet mellom fraflyttingskommune og tilflyttingskommune om hvilken kommune som er ansvarlig bostedskommune i et tidsrom, avgjøres dette av fylkesmannen etter Lov om sosiale tjenester, og IMDi vil legge denne avgjørelsen til grunn ved deling av tilskuddet.

7. Tilfeller hvor tilskuddet stoppes

Ved utreise fra landet, tilbakevending eller død utbetales tilskuddet til kommunen til og med påfølgende termin, deretter stoppes utbetalingen.

Dersom mor og/eller far ankommer landet, utbetales tilskuddet til og med terminen etter at mor og/eller far bosettes sammen med barnet. Deretter stoppes utbetalingen.

8. Særskilt tilskudd til annen kommune enn bostedskommune

Barneverntjenesten kan i noen tilfeller treffe vedtak om plassering i institusjon eller fosterhjem etter barnevernloven i en annen kommune enn der barnet ble bosatt. Dersom en annen kommune enn bostedskommunen har omsorgen og bærer utgiftene knyttet til omsorgstiltaket, vil kommunene som har omsorgsansvaret ha krav på å få hele tilskuddet. Dette gjelder også integreringstilskuddet.

I slike tilfeller må IMDi informeres om hvilken kommune som har kostnadene, og den automatiske utbetalingen av tilskuddene til bostedskommunen stoppes. Det skal inngås en skriftlig avtale mellom kommunene hvor det fremkommer hvilken kommune som har kostnadene og skal motta tilskuddet. Kommunen som har kostnadene må hvert år søke IMDi om tilskuddet innen utgangen av februar måned, og kopi av avtalen mellom kommunene må legges ved søknaden. Hvis tilskuddene er utbetalt til bostedskommunen, kan kommunen som har omsorgen og kostnadene kreve å få hele tilskuddet overført fra bostedskommunen.

9. Særskilt tilskudd ved omsorgsovertakelse i asylmottak

Tilskudd gis også etter vedtak om omsorgsovertakelse, med hjemmel i lov om barneverntjenester § 4-8, annet og tredje ledd og § 4-12, for barn i mottak for asylsøkere og flyktninger som er kommet til landet *med foreldre* eller *andre med foreldreansvar*. Kommunene må søke årlig om tilskuddet i forbindelse med omsorgsovertakelse. Ved søknad må vedtak om omsorgsovertakelse fra fylkesnemnda vedlegges.

10. Særskilt tilskudd for andre kategorier utenlandske barn

Det skal gis samme tilskudd til kommunene ved bosetting av andre kategorier utenlandske barn uten foreldre eller andre foresatte som kommunene får ved bosetting av enslige mindreårige flyktninger. Det ytes statsrefusjon for kommunale utgifter til barneverntiltak for andre kategorier utenlandske barn som oppholder seg i Norge uten foreldre eller andre foresatte. Dette kan være:

- Asylsøkende barn som blir etterlatt av sine foreldre og hvor foreldrene oppholder seg på ukjent sted, enten i Norge eller i utlandet. Det dreier seg ofte om familier som har fått et endelig avslag på sin søknad om asyl
- Barn av enslig forelder som søker asyl, hvor forelderen dør i Norge før asylsøknaden er avklart
- Barn som er kommet til Norge sammen med sine foreldre på ferie/besøk og hvor foreldrene reiser fra Norge uten å ta med seg barna
- Barn som får opphold, men hvor foreldrene ikke får opphold
- Barn som er ofre for menneskehandel

IMDi forestår utbetalingen av det særskilte tilskuddet til kommunene ved bosetting av ovennevnte kategorier utenlandske barn.

Kommunene må årlig søke om det særskilte tilskuddet så lenge barnet bor i kommunen, og forholdene som danner grunnlag for å utløse tilskuddet fremdeles er tilstede. Differensieringen av tilskuddet i bosettingsåret vil også gjelde ved bosetting av ovennevnte kategorier utenlandske barn.

11. Viktige datoer i 2016

1. april:	1. terminutbetaling
29. juni:	2. terminutbetaling
22. september:	3. terminutbetaling
2. desember:	4. terminutbetaling

Med hilsen
for Integrerings- og mangfoldsdirektoratet

Geir Barvik
direktør

Ragnhild Dugstad
forvaltningsdirektør



Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
27/16	Storfjord formannskap	06.04.2016
17/16	Storfjord kommunestyre	20.04.2016

Kommunereformen - folkehøring eller folkeavstemming over forhandlingsresultater

Saksopplysninger

Kommunestyret har vedtatt å gå i forhandlinger om sammenslåing basert på følgende alternativer:

- Lyngenfjordmodellen, event. bare Lyngen
- Storkommunemodellen (Tromsø)
- Balsfjord
- Storfjord består som egen kommune

Storfjord kommunes forhandlingsutvalg har deltatt i flere møter på nyåret, og man er nær intensjonsavtaler med Lyngenfjordmodellen og Storkommunemodellen. Balsfjord kommune har takket nei til videre samtaler.

Forhandlingsresultatene skal formidles gjennom folkemøter og informasjon gjennom ulike media. Etter folkemøtene vil man stå overfor to ulike muligheter når innbyggerne skal høres:

- Folkehøring
- Folkeavstemming

Folkehøring går ut på at man engasjerer konsulenter som ringer opp et visst antall innbyggere, og stiller disse nærmere avtalte spørsmål i en kort samtale. Det vil være snakk om inntil 10% av innbyggerne. Resultatene gir en pekepinn på hva innbyggerne mener. Kommunestyret må ta stilling til om opinionsmålingene skal være retningsgivende eller bindende.

Folkeavstemming betyr at alle med stemmerett, eventuelt at man innlemmer 16-17 åringer, avgir sin stemme over alternativene, enten om man ønsker å være egen kommune, eller med hvem man rangerer som aktuelle sammenslåingsalternativ. Kommunestyret må ta stilling til om resultatet av folkeavstemmingen skal være retningsgivende eller bindende. Her kan man også vurdere hvilken overvekt et flertall skal ha (51/49, 52/48..osv.) Den overbærende faren er at valgdeltakelsen blir lav, og da er man ikke sikker på hva det store flertall av folket egentlig mener.

Vurdering

Rådmannen tar ikke stilling til alternativene, da begge har sine fordeler og ulemper. Det mest nærliggende når det gjelder hvilken betydning innbyggernes syn skal ha, er at disse er retningsgivende. Lav valgdeltakelse er absolutt en fare som elimineres gjennom at resultatet blir håndtert som retningsgivende. Likevel er saken så viktig, at alternativet med å kontakte 10% av folket gjennom en opinionshøring, også blir problematisk.

Rådmannens innstilling

Saken fremmes uten innstilling.

Saksprotokoll i Storfjord formannskap - 06.04.2016

Behandling:

Forslag fra Hanne Braathen:

Storfjord kommune gjennomfører en folkeavstemming i forbindelse med kommunereformen.

Forslaget fra Hanne Braathen ble tatt opp til votering.

Forslaget ble vedtatt med 5 mot 1 stemme.

Formannskapets innstilling til kommunestyret:

Storfjord kommune gjennomfører en folkeavstemming i forbindelse med kommunereformen.



Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
8/16	Storfjord levekårsutvalg	07.04.2016
18/16	Storfjord kommunestyre	20.04.2016

Kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og friskliv 2016 - 2019 – Endelig behandling

Henvising til lovverk:

Plan- og bygningsloven kap. 11

Ref.:

Bestemmelser og tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet

Kulturdepartementets veileder for kommunal planlegging for idrett og fysisk aktivitet

Vedlegg

- 1 Kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og friskliv 2016 - 2019 – Endelig ukast
- 2 Høringsinnspill (9 stk)

Saksopplysninger

Generelt om planen og planprosessen

I følge plan- og bygningslovens (PBL) § 11-1 kan det utarbeides kommunedelplan for bestemte områder, temaer eller virksomhetsområder. I følge § 11-2 skal kommunedelplaner for temaer eller virksomhetsområder ha en handlingsdel som angir hvordan planen skal følges opp de fire påfølgende år eller mer. Handlingsdelen skal revideres årlig.

I bestemmelsene for spillemiddeltilskudd er kommunal planprioritering av anlegg gjennom en slik plan et krav for å kvalifisere for søknad om spillemidler.

Storfjord kommune har valgt å ha en kommunedelplan som dekker området fysisk aktivitet og folkehelse (nå friskliv). Herunder hører anlegg for idrett og friluftsliv, og tiltak for å fremme friskliv. Gjeldende plan heter *Et friskt og aktivt Storfjord! Kommunedelplan for fysisk aktivitet og folkehelse 2012 – 2015*.

Driftsstyret har vedtatt planprogram og oppstart av planarbeid i sak 18/15, for en ny planperiode 2016 – 2010. Planen er noe forsinket i forhold til oppsatt tidsplan.

Erfaringer fra forrige planperiode og analyse av framtidige behov har vært viktige i planprosessen. Det endelige utkastet baserer seg i tillegg på følgende grunnlag:

- Skriftlige innspill fra lag og foreninger
- Medvirkningsmøte med lag og foreninger
- Prosessmøter med de ulike etatene og avdelingene som berøres av temaene i planen
- Prosessinnspill fra Storfjord ungdomsråd (sak 35/15)
- Høringsinnspill (se under)

Også Ishavskysten friluftsråd og Storfjord idrettsråd fikk prosessdokumentet til gjennomlesing, uten å komme med innspill på det stadiet. Rådet for eldre og funksjonshemmede hadde ikke møter før høringsrunden, og deltok derfor først da.

Levekårsutvalget er fagstyre for planen. Kommunestyret skal gjøre endelig vedtak i saken.

Høringsinnspill

Statens vegvesen

Informasjon om vegvesenets rolle. Ingen vesentlige merknader til planen. Merknader eller krav kan bli aktuelle i forbindelse med gjennomføring av fysiske tiltak som inngår i planen, dersom de falles inn under vegvesenets sektoransvar.

Rådet for eldre og funksjonshemmede

Råd for eldre og funksjonshemmede mener planen er godt utarbeidet. Til punkt 3.3: Det bør tas med nytt kulepunkt om tilrettelegging for synshemmede, f.eks. ledetau ved turstier.

Fylkesmannen i Troms

Kommunen presenterer en meget ryddig og oversiktlig plan, som ser ut til å kunne være et godt grunnlag for videre arbeid på de aktuelle fagområdene. Fylkesmannen er særlig glad for at kommunen vil tilby aktiviteter for mennesker med funksjonsnedsettelse.

- Kap. 3.1 Statlige føringer: Folkehelselovens § 5 bør også tas med.
- Kap. 8.1. Statistisk grunnlag bør ses i sammenheng med kravet til at kommunene skal ha en oversikt over helsetilstanden i befolkningen.

Storfjord IL

- Kap 4.1: Understreker rollen til Barnehager, grunnskoler og kulturkontoret. Etterlyser frivillige lag og foreninger på lista.
- Kap. 5: Understreker betydningen av et godt samarbeid med lag og foreninger, og også legger økonomisk til rette for deres arbeid. Kommunens egen innsats i form at støtte til lavterskeltilbud kunne vært omtalt.
- Kap 6: Etterlyser omtale av grunnskolenes innsats.
- Kap. 7: Melen grusbane (punkt 7.2) kan utgå. Gymsalen på vestersidasenteret er ikke tilgjengelig per d.d. Skolehytta kan brukes mer.
- Kap. 8: Kan kommunene etablere et ambisjonsmål om å øke andelen aktive i alle aldre, f.eks. med 1 %. Hva vil det kreve? Her vises sammenhengen mellom godt samarbeid mellom kommunen og frivillige lag. Understreker betydninga av å kunne ta i bruk kommunalt svømmebasseng.
- Kap. 9:

- Skolehytta må komme mer i bruk, f.eks. med å gi skoler og barnehager støtte til transport.
- Tilslutning til prioritering av Brenna lysløype, gapahuk og kunstgressbane på Hatteng.
- Om svømmebassenget blir billigere enn oppført, vil det være positivt for framdriften av tiltaket og kunne gi plass for andre tiltak i nærmere tid.
- Klubbhus Storfjord IL (punkt 9.2) kan erstattes av lager/garasje i tilknytning til lysløype/kunstgressbane Hatteng.
- Tråkking av sammenhengende turskiløyper (pkt 9.4) vil være et fint tiltak som kan forbedre folkehelsen. Gapahuker i tillegg vil være positivt.

Ishavskysten friluftsråd

Kommunen har gjort et godt arbeid med planen. Samarbeidet mellom kommunen og friluftsrådet kommer tydelig fram. Friluftsliv er godt belyst i planen, noe som igjen viser at kommunen er oppdatert på nasjonal forskning om friluftslivets betydning for folks mentale og fysiske helse. Planen viser en ambisiøs satsning på fysisk aktivitet i tiden fremover, hvor friluftsliv har en naturlig plass.

- Forord: Foreslår å ta med viktigheten av fysisk aktivitet i folkehelsearbeidet – både på det fysiske og mentale planet. Det ligger et enormt potensiale i kommunens folkehelsearbeid gjennom å tilrettelegge for uorganisert friluftslivsaktivitet i (nær)naturen.
- Kap 8.2. og 8.3.: Tilrettelegging for uorganisert friluftslivsaktivitet bør belyses som en del av løsningen.
- Kap. 4.2: Ønsker at følgende tekst inkluderes «Friluftsrådet bistår kommunen innen friluftsliv, både på tilrettelegging av friluftslivsområder og arrangerer friluftslivsaktiviteter i samarbeid med kommunen og frivilligheten»
- Side 34 Friluftsskole: Vi foreslår at det ikke nevnes eksplisitt at det er VSLL som er en samarbeidspart, da dette vil kunne variere fra år til år, avhengig av om det er andre lag/foreninger som ønsker å være med å arrangere.

Storfjord ungdomsråd

Ungdomsrådet mener at bassengprosjektet er for dyrt dersom det koster 16.5 mill. Mange prosjekter mangler kostnad, ungdomsrådet ønsker at det kommer på plass.

Troms fylkeskommune

- Kap 3: Planen inneholder god informasjon angående statlige og regionale føringer.
- Kap 4: Dette kapitlet presenterer arbeidet med idrett og folkehelse på en god måte.
- Kap. 5.1: Her bør det nevnes at det i Storfjord kommune arbeides med å kartlegge og verdsette friluftsområder jfr. Miljødirektoratets veileder.
- Kap. 7: Planen presenterer en god oversikt over anlegg og områder for idrett og fysisk aktivitet i kommunen.
- Kap. 9: Handlingsprogrammet til kommunen er detaljert og oversiktlig.
- Planen kan gjerne inkludere helsedirektoratets anbefalinger for fysisk aktivitet.

Kitdalen jeger- og sportsfiskeforening

Ønsker å legge til foreningshus og foreningshytte i kap 9.1.

Skibotn motorsportklubb

Ny motorcrossbane er aktuelt i løpet av den kommende fire-årsperioden, og er også lagt inn i utkast til ny arealplan.

Vurdering

Generelle vurderinger

Det er gjort tekstlige endringer og forenklinger i planen som ikke har stor betydning, samt at tekst som ikke lenger er aktuell p.g.a. endringer i f.eks. statlige ordninger er tatt ut. Noen endringer er mer vesentlige, og disse er kommentert spesielt i det følgende.

- Forord
 - Forordet er helt nytt og tilpasset den nye planen.
- Kap. 3.3. Storfjord kommunes målsettinger.
 - Forrige plan inneholdt 12 mål. Det har vært lagt vekt på å redusere og forenkle målene, men likevel slik at de er dekkende.
- Kap. 5.3 Økonomiske virkemidler
 - Del A) er videreført slik den har vært praktisert de siste fire år. Den økonomiske konsekvensen av dette er at ramma for tilskudd til lag og foreninger hvert år må økes med en sum som tilsvarer prisveksten. Eksempelvis var dette til sammen omlag kr 3.600,- i økning fra 2014 til 2015.
 - I del B) er det foreslått nytt søketidspunkt tidligere på året. Dette er for å sikre en bedre saksbehandlingsprosess. I tillegg er det foreslått en reduksjon i tilskuddsramma fra 12,5 % til 10 %, med en maksimalsum på 100.000,- kroner (tidligere 125.000,-). Dette er av hensyn til kommunens økonomiske situasjon. Ved å tilby ei slik tilskuddsordning, vil kommunen måtte avsette inntil 160.000,- på driftsbudsjettet hvert år dersom det er søkere som innvilges tilskudd. Kun ett anlegg i hver kategori kan få tilskudd hvert år. Det forutsettes at det er gitt tilsagn om spillemidler, noe som er ei presisering i forhold til teksten i forrige plan.
- Kap. 6 Resultatvurdering av forrige plan
 - Her er det gjort en gjennomgang av hvordan virkemidlene i forrige planperiode har fungert, hvilke anlegg som er bygget og aktivitetsiltak som er gjennomført i siste planperiode.
- Kap. 7 Dagens situasjon
 - Oversikten i kap. 7.2 er oppdatert med nye eksisterende og planlagte anlegg.
 - Oversikten i kap. 7.3 er oppdatert med nye trimpostkasser og 5-på-toppløyper og andre tilsvarende tilrettelagte tilbud.
- Kap. 8 Analyse av behov for aktivitet og anlegg
 - Det er gjort en analyse av situasjonen med utgangspunkt i sosial- og helsedirektoratets folkehelseprofil for kommunen, medlemstall i NIF/DFS-lag i Storfjord og innmeldte anleggsbehov. Nasjonale helseutfordringer er også lagt til grunn.
- Kap. 9 Handlingsprogram
 - Prioritert handlingsprogram for anlegg er satt opp etter innspill fra lag og foreninger. Anlegg som er kommet langt i planlegginga og er klare til å levere spillemiddelsøknad er prioritert etter den rekkefølge prosjektet er meldt inn til kommunen. Øvrige anlegg er forsøkt prioritert jevnt mellom lag og foreninger. Det er likevel lagt opp til at anlegg kan forsere prioriteringa som er satt opp gjennom den årlige revidering, dersom anlegg foran på lista ikke er klare med søknad.
 - Prioritert handlingsprogram for aktivitetstiltak for neste planperiode er basert på er delt inn i en kortsiktig og en langsiktig del for å styrke fokuset på de tiltakene som vurderes som viktigst for de kommende fire år. Innmeldte tiltak i regi av lag og foreninger er også tatt med i en egen handlingsplan.

Vurdering av høringsinnspill

Statens vegvesen

Ingen vesentlige merknader å ta hensyn til.

Rådet for eldre og funksjonshemmede

Tilrettelegging med f.eks. ledetau er et *tiltak*, og kan derfor ikke innarbeides i punkt 3.3.

Storffjord kommunes målsetting. Imidlertid er begrepet *funksjonshemmede* erstattet med *personer med funksjonsnedsettelse*, som ytterligere synligjør at dette inkluderer alle typer funksjonsnedsettelse, også synshemmede.

Fylkesmannen i Troms

Folkeshelselovens § 5 tas med i planens kap 3.1. Ytterligere oversikt over helsetilstanden jfr innspill til kap 8.1 er under utarbeidelse, men resultatene foreligger ikke per d.d. og kan derfor ikke tas med i det statistiske grunnlaget.

Storffjord IL

- Kap 4.1: Lag og foreninger er allerede omtalt på lista.
- Kap. 5: Et nytt punkt D) er inkludert i kap. 5.3 Økonomiske virkemidler, som understreker kommunens egen innsats.
- Kap 6: Skolene er allerede omtalt der det har vært gjennomført særskilte tiltak, og prosessmøtene har ikke avdekket andre ting.
- Kap. 7: Punkt 7.2 er hentet fra idrettsanlegg.no. Anlegg som skal endre status (f.eks. til nedlagt) må aktivt meldes inn fra anleggseier.
- Kap. 8: Dette er en analyse av dagens situasjon, og ikke et målkapittel. Ambisjonsmål bør kun settes dersom de er målbare.
- Kap. 9:
 - Økt bruk av skolehytta vil være positivt. Ekskursjonsmidler til skolene er et budsjettspørsmål, og må behandles som en del av ordinære budsjettbehandlingen i kommunestyret. Det er ikke kommet tilsvarende innspill fra skolene i forbindelse med planarbeidet.
 - Klubbhus Storffjord IL (punkt 9.2) er erstattet med av lager/garasje i tilknytning til lysløype/kunstgressbane Hatteng.

Ishavskysten friluftsråd

- Forord: Er omarbeidet til å inkludere innspillet.
- Kap 8.2. og 8.3: Uorganisert friluftaktivitet er allerede nevnt.
- Kap. 4.2: Teksten er føyd til i punktet.
- Side 34 Friluftsskole: *Vestre Storffjord lysløypelag* er erstattet med *frivillige lag/foreninger*.

Storffjord ungdomsråd

Summen for bassenget kan bli lavere, men oppdatert kostnadsoverslag foreligger ikke per d.d. Manglende summer skyldes at de som har meldt inn tiltak ikke har påført kostnader. Dette har ingen betydning for prioriteringene i kap. 9.

Troms fylkeskommune

Ingen vesentlige merknader å ta hensyn til.

Kitdalen jeger- og sportsfiskeforening

Foreningshus og foreningshytte lagt til i kap 9.1.

Skibotn motorsportklubb

Motorcrossbane lagt til i kap 9.1.

Rådmannens innstilling

Storffjord kommunestyre vedtar vedlagte plan *Et friskt og aktivt Storffjord! Kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og friskliv 2016 – 2019.*

Saksprotokoll i Storffjord levekårsutvalg - 07.04.2016

Behandling:

Brev fra Skibotn Kvenforum av 04.04.2016 ble delt ut på møtet.

Rådmannens innstilling ble tatt opp til votering.

Rådmannens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Storffjord kommunestyre vedtar vedlagte plan *Et friskt og aktivt Storffjord! Kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og friskliv 2016 – 2019.*

Et friskt og aktivt Storfjord!

**Kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og friskliv
2016 – 2019**

Endelig behandling kommunestyret

Forord

”Et friskt og aktivt Storfjord!” er den overordnede visjonen for denne kommunedelplanen. Visjonen omfatter hele Storfjords mangfoldige befolkning; både barn, voksne og eldre, alle etnisiteter, funksjonsfriske, funksjonshemmede og psykisk utviklingshemmede. Den omfatter også oss alle uavhengig av hvilken helsesituasjon vi er i.

Det offentlige har et ansvar for å tilrettelegge slik at innbyggerne kan gjøre helsemessig gode valg, og ikke minst sørge for at denne evnen kommer automatisk med i fremtidige generasjoner.

Storfjord kommune har et todelt ansvar innenfor det fagfeltet som omfattes av denne planen. For det første har kommunen ansvar for å drive forebyggende arbeid og rette tiltak mot de helseutfordringene våre innbyggere har. Spesielt gjelder dette barn og unge, samt grupper med spesielle behov. I tillegg må kommunen være bevisst sin rolle som anleggseier og tilrettelegger for det arbeidet det frivillige Storfjord gjør på dette området.

Fysisk aktivitet og det sosiale aspektet ved å delta i organisert eller uorganiserte fritidstilbud i sitt eget nærmiljø er viktig for mange av kommunens innbyggere. Inaktivitet er blitt et nasjonalt folkehelseproblem som må løses.

Prestasjonsfokus i dagens samfunn er stort, og kan bidra til frafall i aktiviteter, dårlig selvbilde og på sikt helseplager. Motivasjonen for folk flest ligger mer i gleden ved å mestre, enn i det å bli målt i resultater. Dette innebærer at tilrettelegginga ikke bare gjelder for konkurranseidrett, men også for lavterskelaktiviteter. Forskning viser at 7 av 10 vil bruke turer i skog og mark som aktivitetsform. Løsninga ligger med andre ord rett utenfor stuedøra.

Kommunedelplanen skal legge føringer for kommunens arbeid på dette feltet de kommende fire år.

KAP. 1 INNLEDNING OG BAKGRUNN FOR PLANEN	5
1.1 FORMÅLET MED PLANEN	5
1.2 BEGREPSAVKLARING	5
KAP. 2 PLANPROSESSEN	7
2.1 PLANLEGGING ETTER PLAN- OG BYGNINGSLOVEN.....	7
2.2 REVISJON OG RULLERING.....	7
2.3 SAMORDNING MED ØVRIG KOMMUNALT PLANARBEID	8
2.4 MEDVIRKNING	8
KAP. 3 MÅLSETTING	9
3.1 STATLIGE FØRINGER.....	9
3.2 FØRINGER FRA TROMS FYLKESKOMMUNE.....	10
3.3 STORFJORD KOMMUNES MÅLSETTING.....	10
KAP. 4 AKTØRER.....	12
4.1 KOMMUNALE AKTØRER.....	12
4.2 EKSTERNE AKTØRER.....	13
KAP. 5 VIRKEMIDLER.....	14
5.1 SIKRING AV AREALER	14
5.2 KOMPETANSE	14
5.3 ØKONOMISKE VIRKEMIDLER	15
5.4 INFORMASJONSARBEID	16
KAP. 6 RESULTATVURDERING AV FORRIGE PLAN	17
6.1 VIRKEMIDLER.....	17
6.2 ANLEGGsutbygging.....	18
6.3 AKTIVITETSTILTAK	19
KAP. 7 DAGENS SITUASJON	23
7.1 AKTIVITETSOVERSIKT	23
7.2 ANLEGGSOVERSIKT - SPILLEMIDDELANLEGG.....	23
7.3 ANLEGGSOVERSIKT ØVRIGE ANLEGG	25
7.4 SIKREDE FRILUFTSOMRÅDER.....	26
KAP. 8 ANALYSE AV BEHOV FOR AKTIVITET OG ANLEGG.....	28

8.1	STATISTISK GRUNNLAG	28
8.2	HELSEUTFORDRINGER.....	30
8.3	AKTIVITETSTILBUD.....	31
8.4	ANLEGGSEBEHOV.....	31

KAP. 9 HANDLINGSPROGRAM 33

9.1	PRIORITERT HANDLINGSPROGRAM FOR ANLEGG (4 ÅR).....	33
9.2	UPRIORITERT LISTE OVER ANLEGGSE- OG AREALBEHOV (10 – 12 ÅR).....	34
9.3	PRIORITERT HANDLINGSPLAN FOR AKTIVITETSTILTAK (4 ÅR)	35
9.4	UPRIORITERT HANDLINGSPLAN OVER AKTIVITETSTILTAK (10 – 12 ÅR)	36
9.5	HANDLINGSPLAN OVER AKTIVITETSTILTAK FRA LAG OG ORGANISASJONER (4 ÅR)	37

Kap. 1 Innledning og bakgrunn for planen

Kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv har en todelt hensikt. Den skal inneholde Storfjord kommunes målsettinger og strategier for bygging av og tilrettelegging for anlegg for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv. Den skal i tillegg inneholde kommunens målsettinger og strategier for frisklivsarbeidet.

Det er et krav fra Kulturdepartementet om at alle kommuner skal ha utarbeida et plandokument som omfatter anleggsplaner både i kommunal regi og i regi av lag og foreninger. Planen skal fungere som et styringsverktøy ved tildeling av kommunale og fylkeskommunale midler, og er dessuten en betingelse for tildeling av stønad i form av spillemidler. Storfjord kommunes plan har siden 2008 også vært et styringsverktøy for målrettet folkehelsearbeid i kommunen. I denne planen er begrepet folkehelsearbeid erstattet med frisklivsarbeid.

1.1 Formålet med planen

Målet med planarbeidet er at kommunen i samarbeid med ulike aktører skal få en oversikt over hovedutfordringene innenfor dette feltet:

- Hvilke anlegg og området for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv er det behov for?
- Hvilke frisklivstiltak er det behov for?

Planen skal inneholde tydelige innsatsområder, mål og tiltak.

Arbeidet med kommunedelplanen skal bidra til å:

- Gjennomføre ei plan- og målstyrt utbygging av anlegg, og tilrettelegging av områder for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv.
- Systematisere bruk av fysisk aktivitet i kommunenes helsefremmende, forebyggende og rehabiliterende arbeid.
- Tilpasse organiseringa av Frisklivssentralen best mulig i henhold til behovene og utfordringene for Storfjord kommunes befolkning.
- Avklare de ulike aktørenes oppgaver, ansvar og økonomiske forpliktelser ved utbygging og drift av anlegg om områder for idrett og friluftsliv.

1.2 Begrepsavklaring

Det er viktig at alle som bruker denne planen har en felles forståelse av de aktuelle begreper, derfor er det nødvendig å definere eller avklare de viktigste.

Idrett forstås som aktivitet i form av konkurranse eller trening i den organiserte idretten.

Fysisk aktivitet innebærer egenorganiserte trenings- og mosjonsaktiviteter.

Frisklivsarbeid gjøres gjennom Frisklivssentralen, som er en kommunal helse- og omsorgstjeneste med tilbud om hjelp til å endre levevaner, primært innenfor områdene fysisk aktivitet, kosthold og tobakk. Målgruppen er personer som har behov for støtte til å endre levevaner på grunn av at de har, eller har risiko for, å utvikle livsstilsykdommer.

Friluftsliv defineres som opphold og fysisk aktivitet i friluft i fritiden med sikte på miljøforandring og naturopplevelse.

Helse handler om å være i stand til å mestre hverdagens behov, og ikke bare fravær av sykdom.

Departementet opererer med en tredelt definisjon av begrepet idrettsanlegg:

Nærmiljøanlegg skal være fritt tilgjengelig for allmennheten og beregna på egenorganisert fysisk aktivitet. Anleggene skal primært være tilrettelagt for barn og unge, men også tilgjengelig for lokalbefolkninga forøvrig. Et nærmiljøanlegg skal hovedsakelig ligge i tilknytning til bo- og oppholdsområder i kommunen.

Ordinære anlegg er de tilskuddsberettigta anlegg som fremgår av ”Bestemmelser om tilskudd til anlegg for idrett og friluftsliv”. De ordinære stønadsberettigta anleggstypene er hovedsakelig nært knytta til konkurranse- og treningsvirksomhet for idrettsorganisasjonene. De tekniske kravene til mål og utforming tar utgangspunkt i de enkelte særforbunds konkurranseregler.

Nasjonalanlegg er idrettsanlegg som tilfredsstiller tekniske og funksjonelle standardkrav for avvikling av relevante internasjonale mesterskap og konkurranser.

Frilufts- og friområder brukes ofte som fellesbetegnelser på grønne områder tilgjengelige for fri allmenn ferdsel, og kan defineres nærmere slik:

Friluftsområder er store, oftest uregulerte områder som omfattes av allemannsretten. Områdene benyttes til turliv, jakt, fiske, trim og aktiv trening. I kommuneplanens arealdel er friluftsområdene oftest vist som LNFR-områder (landbruks-, natur-, frilufts- og reindriftsområder).

Friområder dekker avgrensa områder med spesiell tilrettelegging og opparbeiding for allmennhetens uhindrede rekreasjon og opphold. Områdene er vanligvis ervervet, opparbeidet og vedlikeholdt av kommunen, og kan være parkanlegg, turveier, lysløyper, lekeplasser, nærmiljøanlegg og badeplasser, men også omfatte inngrepsfrie naturområder. I kommuneplanens arealdel er friområder oftest vist som byggeområde på kartet, da de betraktes som en del av dette formål. I reguleringsplansammenheng er friområder en egen kategori.

Kap. 2 Planprosessen

Styre for plan og drift har ansvaret for igangsetting av planprosessen. Det administrative ansvaret for det daglige planarbeidet og samordning av arbeidet mot revisjon av kommuneplanens arealdel påligger rådmannen ved driftssjefen. Levekårsutvalget har det politisk faglige ansvaret. Det praktiske planarbeidet er utført av folkehelsekoordinator og kulturkonsulent.

I arbeidet med planen har hovedkilden til informasjon vært den foregående kommunedelplan og handlingsplan, i tillegg til kontakt med lag og foreninger via registreringsskjema og medvirkningsmøter. De ulike etatene har blitt involvert på avdelingsnivå. Ishavskysten friluftsråd som kommunens fagorgan for friluftsliv har også vært delaktig i prosessen. Som en del av planprosessen har også følgende organ hatt planen til behandling: ungdomsrådet, rådet for eldre og funksjonshemmede og idrettsrådet.

Oppstart av planen har vært kunngjort i media, Mangfolderen, på www.storfjord.kommune.no, Facebook og per brev til aktuelle lag og foreninger.

2.1 Planlegging etter plan- og bygningsloven

Behandlinga av kommunedelplaner er beskrevet i lovens § 3-1. Kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og friskliv er en tematisk plan uten juridisk bindende virkning når det gjelder disponering av arealer. De arealvurderinger som er gjort i planen må derfor tas inn i kommuneplanens arealdel for å få rettsvirkning. Etter plan- og bygningsloven kan det kun knyttes innsigelser fra offentlige myndigheter til arealdeler av en kommune(del)plan. Innsigelser til kommunedelplanen for idrett, fysisk aktivitet og friskliv er derfor ikke aktuelt.

2.2 Revisjon og rullering

Kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og friskliv strekker seg i hovedsak over periode på fire år (2016-2019). I tillegg inneholder planen en langsiktig del på opp til 12 år. Den kortsiktige delen skal være ei prioritert liste over anlegg som skal bygges og/eller rehabiliteres eller aktivitetstiltak som skal gjennomføres de kommende fire år. Den langsiktige delens tidsperspektiv er 10-12 år, og omhandler overordna målsetting og utvikling. Tiltak i denne delen føres opp i uprioritert rekkefølge.

Rullering er i denne forbindelse mindre vesentlige endringer av handlingsprogrammet. Departementet aksepterer at den politiske behandlingen delegeres til underutvalg under kommunestyret så lenge rulleringa kun medfører endringer på prioriteringslista av allerede oppsatte anlegg (og ikke vesentlige endringer for øvrig). Nye nærmiljøanlegg kan tas inn i en slik rullering, såfremt de samsvarer med planenes mål og strategivalg. Det samme gjelder ordinære anlegg fra den langsiktige uprioriterte lista.

Revidering er en fullstendig saksbehandling etter plan- og bygningslovens § 3-1, med sluttbehandling i kommunestyret. Vesentlige endringer av planen skal behandles på samme måte som revidering av planen (for eksempel at helt nye større anlegg, eller mindre anlegg som ikke er i samsvar med planens målsettinger, tas inn).

2.3 Samordning med øvrig kommunalt planarbeid

Det er ei utfordring å få til ei best mulig samordning av det kommunale planarbeidet i Storfjord. Det er viktig at målene i den overordna kommuneplanen gjenspeiles i prosessen fram mot utvikling av en egen kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og friskliv. Det bør være et mål at de arealbehov for idrettsformål, friluftsførmål og nærmiljøanlegg som dokumenteres gjennom arbeidet med denne planen, i tilstrekkelig grad innarbeides i kommuneplanens arealdel gjennom rulling og revisjon. Der det foreligger andre plandokumenter (reguleringsplaner mv.) er det nødvendig med en gjennomgang for å sikre at målene for kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og friskliv samsvarer med øvrige mål og planvedtak i kommunen.

2.4 Medvirkning

Plan- og bygningslovens § 5-1 fastslår at kommunen skal legge til rette for medvirkning i planprosessen. Til grunn for dette ligger to hovedhensyn – delakelse og demokrati, samt bedre resultat av planlegginga.

Innledninga til kapittel 2 beskriver hvordan lag og foreninger har blitt gitt mulighet for medvirkning i denne planprosessen. Erfaringene fra medvirkningsprosessen viser at flere deltar ved å besvare spørsmål på utsendte skjema enn ved direkte delakelse på medvirkningsmøte. Utfordringa for de planansvarlige i Storfjord kommune er å finne fram til den arbeidsformen som sikrer størst mulig engasjement og medvirkning, samtidig som ambisjonsnivået tilpasses kommunens ressurser og hva som er realistisk å gjennomføre.

Kap. 3 Målsetting

I tillegg til Storfjord kommunes egne målsettinger for idrett, fysisk aktivitet og friskliv må også statlige og fylkeskommunale føringer, samt en kartlegging av folkehelseutfordringene i Storfjord kommune legges til grunn for arbeidet med kommunedelplanen.

3.1 Statlige føringer

Statlig idrettspolitik

Staten har som overordnet mål å legge til rette for at flest mulig skal kunne utøve idrett og fysisk aktivitet. Gjennom idrettspolitikken har staten et særlig ansvar for barn og ungdom, personer med nedsatt funksjonsevne og inaktive.

Statlig friluftslivspolitik

Det er et nasjonalt politisk mål at alle skal ha mulighet å drive friluftsliv som helsefremmende, trivselsskapende og miljøvennlig aktivitet i nærmiljøet og i naturen for øvrig. Friluftsloven skal verne friluftslivets naturgrunnlag og sikre allmennheten fri rett til ferdsel og opphold i naturen.

Kulturloven

§4 sier følgende: «Fylkeskommunen og kommunen skal syta for økonomiske, organisatoriske, informerande og andre relevante verkemiddel og tiltak som fremjar og legg til rette for eit breitt spekter av kulturverksemd regionalt og lokalt.»

Folkehelseloven

§ 4 sier følgende: «Kommunen skal fremme befolkningens helse, trivsel, gode sosiale og miljømessige forhold og bidra til å forebygge psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse, bidra til utjevning av sosiale helseforskjeller og bidra til å beskytte befolkningen mot faktorer som kan ha negativ innvirkning på helsen.

Kommunen skal fremme folkehelse innen de oppgaver og med de virkemidler kommunen er tillagt, herunder ved lokal utvikling og planlegging, forvaltning og tjenesteyting.

Kommunen skal medvirke til at helsemessige hensyn blir ivaretatt av andre myndigheter og virksomheter. Medvirkning skal skje blant annet gjennom råd, uttalelser, samarbeid og deltagelse i planlegging. Kommunen skal legge til rette for samarbeid med frivillig sektor.»

§ 5 sier følgende «Kommunen skal ha nødvendig oversikt over helsetilstanden i befolkningen, og de positive og negative faktorer som kan virke inn på dette. (...) Oversikten skal være skriftlig og identifisere folkehelseutfordringene i kommunen, herunder vurdere konsekvenser og årsaksforhold.»

Andre føringer

I tillegg til de føringer som er nevnt over, skal disse føringene danne grunnlaget for kommunens arbeid med idrett, fysisk aktivitet og friskliv:

- Plan- og bygningsloven
- Bestemmelse om tilskudd til anlegg og fysisk aktivitet

- Stortingsmeldinger
- Rikspolitiske føringer
- Veileder for kommunale frisklivsentraler

3.2 Føringer fra Troms fylkeskommune

Hovedmålet for Troms fylkeskommune er at trygge og inkluderende oppvekst- og levekår skal bidra til god helse og utjevning av sosiale forskjeller.

De regionale strategier for folkehelse er:

- Ivareta folkehelse i areal- og samfunnsplanlegging i alle sektorer lokalt og regionalt.
- Videreutvikle et godt kunnskapsgrunnlag for det systematiske og langsiktige folkehelsearbeidet.
- Videreutvikle samarbeidet mellom sektorer, lokale og regionale aktører og nasjonale myndigheter om folkehelse.
- Tilrettelegge for helsefremmende, trygge og inkluderende arenaer innenfor alle sektorer.
- Tilrettelegge for lavterskeltiltak innenfor ulike sektorer.
- Fysisk tilrettelegging for fysisk aktivitet.

De arealpolitiske retningslinjene er:

- Enkel tilgang for alle til natur- og friluftsområder og gode møteplasser for fysisk aktivitet og sosialt fellesskap vektlegges.
- Byer og tettsteder i Troms skal ha gode miljøkvaliteter, universell utforming, sammenhengende grønnstruktur og sammenhengende hovednett for gående og syklende.

Regional plan for friluftsliv, vilt og innlandsfisk har følgende mål:

- Om friluftsliv: Alle i Troms skal ha mulighet og kunnskap til å drive friluftsliv som positiv aktivitet for helse og trivsel.
- Friluftslivsområder: Attraktive og varierte områder av verdi for friluftslivet skal sikres og forvaltes slik at de blir ivaretatt for framtidige friluftslivsaktiviteter i Troms.
- Fysisk tilrettelegging for friluftsliv: I Troms skal det være varierte og tilrettelagte friluftslivsområder for ferdsel og opphold nær der folk bor.
- Friluftslivsaktiviteter: Innbyggerne i Troms skal ha mulighet til å utøve friluftsliv i nærmiljøet og i naturen ellers.
- Friluftslivsopplevelser i Troms (natur- og kulturminneopplevelser): I Troms skal unik natur og spennende kulturminner motivere både innbyggere og tilreisende til friluftsliv.

3.3 Storfjord kommunes målsetting

Kommuneplanen 2011 – 2023 har som overordna mål i pkt. 4 og 5 at:

- Kommunen skal opprettholde og videreutvikle kommunens gode velferdstjenester innen barnehage, skole, helse og omsorg.
- Kommunen skal ha et aktivt og mangfoldig kultur- og fritidstilbud som fører folk sammen og fremmer samarbeid, helse og trivsel. Det skal legges vekt på et inkluderende samfunn der alle kan delta.

Storfjord kommunes visjon for denne planen er:

Et friskt og aktivt Storfjord!

For å oppnå dette har man satt opp følgende mål:

- Gjennom praktiske og økonomiske virkemidler legge til rette for at frivillige lag og foreninger og ildsjeler skal skape et allsidig fysisk aktivitetstilbud for alle deler av befolkningen og i alle deler av kommunen.
- Sikre adkomst og områder for friluftsliv og idrett, innarbeide arealer for lek, idrett og friluftsliv som en del av bomiljøet, samt samordne skoleverkets, idrettens og friluftslivets behov for arealer og anlegg.
- Ivareta landskapsvern, miljømessige og estetiske forhold ved alle anleggsutbygginger.
- Arbeide for å fremme folkehelse og gode levevaner hos befolkninga gjennom tverrsektorielt arbeid, for å øke antall leveår med god helse, og minke helseforskjeller mellom sosiale lag, etniske grupper og kjønn.
- Særskilt tilrettelegge og bidra til et godt tilbud innen fysisk aktivitet for barn og unge, eldre, personer med funksjonsnedsettelse, psykisk utviklingshemmede og innvandrere, både med tilgang til idrettsanlegg og varierte muligheter for aktivitet og friluftsliv.

Kap. 4 Aktører

Det offentlige er først og fremst en tilrettelegger for at lag og foreninger skal kunne gi et godt og variert tilbud til sine medlemmer. Storfjord kommune består av flere etater og avdelinger som i hele eller deler av sin virksomhet kommer i berøring med tema fra denne planen. I tillegg spiller eksterne offentlige organer også en rolle. Lag og foreninger og den dugnadsinnsats som de legger ned har en avgjørende betydning for om planens målsettinger skal oppnås.

4.1 Kommunale aktører

Aktør	Ansvar i forhold til planens tema
Barnehager	Gi hvert enkelt barn opplevelser og erfaringer som støtte for sin utvikling av kunnskaper, ferdigheter og holdninger, blant annet gjennom fagområdet <i>Kropp, bevegelse og helse</i>
Forebyggende avdeling	Fagansvar for bl.a. fagområdene rus, psykisk helse, flyktninger, fritidskontakter, BPA og PU-tjenesten
Driftsetaten	Ansvar for kommunale bygg og anlegg. Saksbehandler for byggesøknader.
Folkehelsekoordinator	Koordineringsansvar for folkehelseiltak. Delansvarlig for tilrettelegging av turløyper.
Frisklivsentralen	Gi tilbud om hjelp til personer som ønsker støtte til å endre levevaner på grunn av at de har, eller har risiko for, å utvikle livsstilssykdommer som primært kan relateres til levevaneområdene fysisk aktivitet, kosthold og tobakk.
Fritidsklubbene	Tilbyr fysisk aktivitet på fritida som en del av sin aktivitet.
Frivilligsentralen	Pådriver, igangsetter og støttespiller for den lokale frivillige innsatsen.
Fysioterapitjenesten	Drive helsefremmende og forebyggende arbeid. Rehabilitering og habilitering. Gjøre tilpasninger og tilrettelegginger av omgivelsene ved behov. Bidra med rådgivning og veiledning.
Grunnskoler	Medvirke til at elevene opplever glede, inspirasjon og selvforståelse ved å være i bevegelse og samhandling med andre gjennom faget Kroppsøving og FYSAK. Medvirke til å gi innsikt i og evne til å reflektere kritisk rundt mat og måltid gjennom faget Mat og Helse.

Helsestasjonen	Fremme god psykisk og fysisk helse blant barn og unge.
Kulturkontoret	Fagansvar for kulturspørsmål. Saksbehandler for tilskuddssøknader. Veileder for organisasjoner og privatpersoner. Delansvarlig for tilrettelegging av turløyper.
Legetjenesten	Arbeider individrettet med kostholdsveiledning og røykekutt, samt motiverende arbeid i forhold til fysisk aktivitet.
Omsorgssentre	Opprettholde beboernes funksjonsnivå lengst mulig. Tilby rehabilitering og tilbud til dagpasienter.
Plan- og driftsetaten	Fagansvar for arealplanlegging og – disponering. Ansvar for kommunale bygg og anlegg.
Jord-, skog-, fiske- og utmarksforvaltningen	Fagansvar for jord-, skog-, fiske- og utmarksspørsmål. Saksbehandler for søknad om motorferdsel.

4.2 Eksterne aktører

Aktør	Ansvar
Fylkesmannen	Samordningsinstans for statlige regionale etater. Høringspart. Understøtter kommunens folkehelsearbeid.
Helse- og omsorgsdepartementet	Har det overordnede ansvaret for at befolkningen får gode og likeverdige helse- og omsorgstjenester, uavhengig av bl.a. bosted og økonomi.
Ishavskysten friluftsråd	Medlemskommunenes kompetanseorgan innen friluftsliv og naturopplevelser. Utfører enkelte fellesoppgaver for medlemskommunene og bidrar til å øke samhandlinga i regionen.
Lag og foreninger	Tilby møtesteder og aktiviteter som fremmer medlemmenes trivsel og helse, og bidrar til et levende lokalmiljø.
Kulturdepartementet	Forvalter bl.a. spillemidlene.
Troms fylkeskommune	Saksbehandler for tilskuddssøknader. Informasjon til lag og foreninger.
Storfjord idrettsråd	Arbeide for best mulige forhold for idretten i kommunen.

Kap. 5 Virkemidler

Storfjord kommune har ulike virkemidler for å følge opp målsettinger for fysisk aktivitet og friluftsliv, og for å stimulere og styre utbygging av områder for idrett og friluftsliv i den retninga de oppsatte mål i kapittel 3. Kapitlet omfatter ikke virkemidler og støtteordninger utenfor kommunal eller interkommunal regi.

5.1 Sikring av arealer

Storfjord kommune skal i sin planlegging sikre arealer og områder for friluftsliv, idrett og lek gjennom å ta hensyn til disse behovene i kommuneplanens arealdel. Det skal også sikres atkomst til denne type områder. Arealplanen er juridisk bindende for arealbruken i kommunen. En rekke lover kommer til anvendelse i denne sammenhengen, deriblant friluftsloven, naturvernloven, skogbruksloven og motorferdselloven. Disse omtaler bruk og vern av områder, og må tas hensyn til i all planlegging.

5.2 Kompetanse

Storfjord kommune skal bistå lag og foreninger og privatpersoner med råd og veiledning i forhold til:

- planlegging og dimensjonering av anlegg for idrett, fysisk aktivitet, lek og friluftsliv.
- søkeprosessen for offentlige tilskuddsordninger, herunder utformet årlig søkekalender og avholde fagdag om ulike tilskuddsordninger.
- rapporteringskrav for offentlige tilskudd.
- levevaner innen områdene fysisk aktivitet, kosthold og tobakk.

Ishavskysten friluftsråd er Storfjord kommunes kompetanseorgan innen friluftsliv, og har et særskilt veiledningsansvar friluftsområdet.

5.3 Økonomiske virkemidler

A) Driftstilskudd til lag og foreninger

Ordninga med driftstilskudd til lag og foreninger skal gjenspeile aktiviteten innenfor de ulike kategoriene sammenliknet med hverandre. Tilskuddet skal indeksreguleres årlig for å ta høyde for prisstigninga på varer og tjenester (jfr. SSB).

Tilskuddsrammer for driftstilskudd 2016 - 2019				
	2016	2017	2018	2019
Idrettslag	47.473	2016 + indeks	2017 + indeks	2018 + indeks
Skytterlag	31.649	2016 + indeks	2017 + indeks	2018 + indeks
Lag og foreninger	47.473	2016 + indeks	2017 + indeks	2018 + indeks
Anlegg	47.473	2016 + indeks	2017 + indeks	2018 + indeks
Voksenopplæring	5.269	2016 + indeks	2017 + indeks	2018 + indeks
SUM	179.337,-	2016 + indeks	2017 + indeks	2018 + indeks

B) Tilskudd til anleggsutbygging

Det kan tildeles kommunale tilskudd til anlegg som innvilget spillemidler etter følgende regler:

1. Det kan ytes tilskudd inntil 10 % av total godkjent anleggskostnad, maksimalt inntil 100.000,-.
2. Eventuelle tilskudd ytes etter årlig rullering (kap. 8.1), der anlegg prioritert som nummer 1 i hver kategori ytes tilskudd.
3. Frist for søknad om kommunale midler settes til **1. mai** hvert år.
4. Tildeling av tilskudd vedtas endelig i Kommunestyrets budsjettvedtak, etter innstilling fra Levekårsutvalget.
5. Tilskuddsordninga kan ikke kombineres med andre kommunale tilskuddsordninger.
6. Summen av offentlige tilskudd kan ikke overstige summen av kontantutgifter i prosjektet.
7. Vedtak om tilskudd er et enkeltvedtak etter bestemmelsene i forvaltningsloven.

C) Gratis treningstid i kommunale bygg

Storfjord kommune skal tilrettelegge for at den enkelte kan ta grep om egen helse gjennom å tilby lokaler tilrettelagt for egenaktivitet, uorganisert gruppetrening og trening med instruktør.

Storfjord kommune skal opprettholde sitt tilbud om gratis treningstid for lag og foreninger og andre sammenslutninger som ønsker å benytte kommunale bygg og anlegg på ettermiddags- og kveldstid, samt helg. Tilbudet gjelder også Skibotnhallen i hht. til den til enhver tid gjeldende avtale mellom Storfjord kommune som leietaker og Skibotnhallen AS som utleier. Tiltak rettet mot barn og unge, funksjonshemmede og eldre skal gis prioritet.

Personer med frisklivsresept har gratis tilgang til kommunens treningsrom på helsehuset, samt gratis trening med instruktør i regi av Frisklivssentralen.

D) Kommunale stillinger og tiltaksmidler

Storfjord kommune har flere stillinger som i deler av sitt arbeid har ansvar for tiltak som skal bidra til å oppnå målene i denne planen, jfr. kap 4.1.

Budsjettet inneholder midler til ulike aktiviteter og tiltak, jfr. kap. 9.3.

5.4 Informasjonsarbeid

Storfjord kommune skal aktivt synliggjøre og markedsføre aktivitetstilbud, leke- og idrettsanlegg og tur- og fritidsområder, samt kostholds- og røykeslutttilbud.

Informasjonsarbeidet skal gjøres i samarbeid med lag og foreninger, organisasjoner, privatpersoner og andre som står ansvarlige for tilbudene.

Ishavskysten friluftsråd er Storfjord kommunes kompetanseorgan innen friluftsliv, og har et særskilt informasjonsansvar på dette friluftslivsområdet.

Kap. 6 Resultatvurdering av forrige plan

De nedfelte målsettingene har vært lagt til grunn for saksbehandling i saker som hører til under fagområdene i planen. Kommunedelplanen har i stor grad vært i bruk som et aktivt styringsverktøy.

6.1 Virkemidler

Som et resultat av den gjennomgangen som blei gjort av driftsmidler til lag og foreninger i forrige planperiode, og innføring av et system med indeksregulering for at økonomien ikke skal rammes unødvendig hardt av prisveksten, har totalramma til fordeling til lag og foreninger i perioden 2012 – 2015 økt med 52 %. Dette skyldes hovedsakelig to forhold: Økningen av tilskudd til skytterlag (143 %), som fikk urimelig dårlig uttelling for sin aktivitet sammenlikna med idrettslagene. I tillegg blei tilskuddet til drift av anlegg økt med tilsammen 137 % i planperioden for å stimulere til vedlikehold av anleggsverdiene. Etter at utjevninga var fullført i 2013 har den årlige økningen vært i forhold til prisindeksen.

Ordninga med tilskudd til anlegg har kommet tre anlegg til gode, med til sammen 261 000,-. Utfordringa har vært å finne gode saksbehandlingsordninger for søknader, ettersom det her ikke er avsatt en fast pott men har vært tatt inn i budsjettet i det kommende året. I år med dårlig økonomi, kan ordninga slik den har vært praktisert, bidra til at budsjettprosessen blir ekstra krevende ettersom man har et forutgående vedtak å forholde seg til som binder opp deler av kommunens inntekter før den ordinære budsjettbehandlinga.

Prinsippene om gratis treningstid i kommunale bygg har vært til vurdering i løpet av planperioden, men kommunestyret valgte å skjerme lokale lag og foreninger fra å betale leie for bruk.

Resultatet av at man har valgt å følge kommunedelplanens økonomiske føringer har vært forutsigbare rammevilkår for lag og foreninger fra kommunens side.

I inneværende planperiode (2012 – 2015) forpliktet Storfjord kommune seg å videreføre og avsette kr. 50.000,- pr. år i aktivitetsmidler øremerket folkehelseiltak. I budsjettet for 2013 og 2014 ble det avsatt kr. 17. 992,-, mens det i 2012 og 2015 ble gjort et nedtrekk på 39 % på disse aktivitetsmidlene. Dette er midler som benyttes for å drifte trimpostkassekonkurransene, og som er helt nødvendig for at denne konkurransen skal kunne gjennomføres. Så langt har kommunen klart å gjennomføre konkurransen, men hvis trenden fortsetter vil man ikke klare dette. Det har i inneværende periode ikke vært rom for å gjennomføre andre tiltak som krever økonomi. Det er ikke tilført ekstra midler til frisklivsarbeid gjennom frie inntekter/rammetilskudd for å styrke det forebyggende helsearbeidet i kommunen som også ble vedtatt i planen.

I planperioden har det i tillegg vært søkt om eksterne midler både til drift og utvikling av frisklivssentralen, skilting og merking av turløyper og premier til trimpostkassekonkurransen. Noen av disse midlene er falt bort og/ eller kriteriene for å kunne søke er blitt endret slik at den eksterne økonomiske støtten er blitt begrenset i perioden.

6.2 Anleggsutbygging

Status for prioriterte tiltak som blei vedtatt i siste handlingsprogram for perioden 2012-2015 er å finne i tabell 6.1.

Enkelte anlegg på prioritert liste har hatt status ”ikke igangsatt” i hele planperioden. Disse er ikke tatt med i oversikten. Dette gjelder anlegg som ikke har levert søknad om idrettsfunksjonell forhåndsgodkjenning og/eller spillemiddelsøknad.

Utbygginga i Storfjord kommune har holdt alminnelig takt, med tildeling for ett anlegg i hver kategori per år. Unntaket er 2013, da ingen ordinære anlegg fikk tildelt spillemidler. Anleggsutbygginga har skjedd i tråd med prioriteringa i handlingsprogrammet, og har i så måte vært vellykka. To nærmiljøanlegg og to ordinære anlegg er ferdigstilt i perioden.

Når det gjelder friluftsanlegg som ikke har fått spillemidler er tilskuddene her tildelt direkte til søker fra fylkeskommunen. Oversikten over anleggsbygginga her kan dermed mangle anlegg som kommunen ikke er gjort kjent med.

Mindre kostnadskrevende nærmiljøanlegg – spillemidler *						
Anlegg	Utbygger	Kostnad i 1000 kr	Finansiering			Status
			SM	EA	KM	
1. Moskogaisa rundt del 1	Kitdal JSFF	80	40	40	-	Fullført 2013

* Ordninga blei avvirket f.o.m. 2014.

Nærmiljøanlegg - spillemidler						
Anlegg	Utbygger	Kostnad i 1000 kr	Finansiering			Status
			SM	EA	KM	
1. Hatteng ballbinge	Hatteng velforening	494	200	233	62	Fullført 2014
2. Sledø turløype og bru	Skibotn IL	-	-	-	-	Gjennomført uten SM*
3. Moskogaisa rundt del 2	Kitdal JSFF	264	132	132	-	Igangsatt
4. Lysløype Brenna	Storfjord IL	410	210	200	-	Igangsatt

* Mottok kr. 167.000,- i spillemidler, men gjennomførte i annet omfang enn omsøkt og har ikke bedt om utbetaling innen fristen.

Rehabilitering og ordinære anlegg - spillemidler						
Anlegg	Utbygger	Kostnad i 1000 kr	Finansiering			Status
			SM	EA	KM	
1. Hatteng flerbrukshall	Storfjord kommune	21 357	5 000	16 357		Fullført 2014
2. Elektroniske skiver 100 m	Skibotn skytterlag	1 072	446	537	89	Fullført 2015
3. Elektroniske skiver 200 m	Skibotn skytterlag	713	297	416	-	Igangsatt
4. Turkartpakke Storfjord	Ishavskysten friluftsråd	611	254	247	110	Igangsatt

SM = spillemidler EA = egenandel KM = kommunale midler

Friluftsanlegg / utstyr – diverse tilskuddsordninger

Anlegg	Utbygger	Kostnad (tilskuddssum)	Status
Lavvo	Skibotn husflidslag	(5 000)	Fullført 2012
Gapahuk	Oteren bygdeutvalg	(25 000)	Fullført 2012
Utstyrssentral/mobil kanobase	Ishavskysten friluftsråd		Fullført 2014
Skilting/gradering Tyskveien	Signaldalen bygdelag	40 000	Fullført 2014
Skilting/gradering Norddalen	Skibotn IL/ Storfjord kommune	81 000 (40 000)	Fullført 2014
Skilting/gradering diverse løyper	Storfjord kommune	50 000 (25 000)	Fullført 2014
Skilting/gradering 4 stier	Skibotn IL	(20 000)	Fullført 2014
Fiskeutstyr	Storfjord kommune	(8 000)	Fullført 2013
Turvei Lulleldalen (tilrettelagt)	Ishavskysten friluftsråd / Statskog	(65 000)	Fullført 2015
Skilting/gradering Elvevoll-området	Vestre Storfjord lysløypelag/ Storfjord kommune	96 000 (48 000)	Igangsett
Skilting/gradering Tyskveien Stordalen og Parasdalen	Signaldalen bygdelag	(17 000)	Igangsett

EM = eksterne midler EA = egenandel KM = kommunale midler

6.3 Aktivitetstiltak

Tabell 6.2 gir en oversikt over tiltak som er gjennomført i siste handlingsprogram for perioden 2012-2015. Noen tiltak er videreført og videreutviklet fra tidligere planperioder. Noen nye tiltak er etablert, mens andre tiltak som har vært foreslått ikke er blitt gjennomført p.g.a ressursmangel/ kapasitet, omprioriteringer eller at de ikke lenger har vært aktuelle.

Både barnehagene og forebyggende tjeneste har i hele planperioden hatt fokus på betydningen av fysisk aktivitet og sunt kosthold, og har erfart at dette er viktig for deres målgruppe. Fortsatt fokus på dette anses som viktig også i neste planperiode.

De to tiltakene som var satt opp i regi av Ishavskysten friluftsråd ble omprioritert da de ikke var aktuelle å gjennomføre. Disse ble erstattet med flere nye tiltak som er tatt med i oversikten. Det er i tillegg etablert en utstyrssentral i kommunal regi.

Tiltakene i denne perioden har vært delt inn prioriterte liste (tiltak de neste 4 år) og uprioritert liste. Dette har bidratt til å spisse satsinga på aktivitetstiltakene. Tre av tiltakene som sto på uprioritert liste over folkehelseiltak (10-12 år) er blitt utført.

Aktivitetstiltak

Tiltak	Hva	Kostnad/ finansiering	Status
Drift av Frisklivssentralen og Frisklivsresepten	Et lavterskeltilbud til personer med behov for støtte til å endre levevaner, primært innenfor områdene fysisk aktivitet, kosthold og tobakk	Kostnad: 0,- Finansiering: Driftes av folkehelsekoordinator	Gjennomført. Videreutviklet: Samarbeid med LHL-klinikkene Skibotn og samarbeid med LHL-Storfjord om trimgrupper.

Frisklivstrim	Ukentlige trimgrupper for deltakere med Frisklivsresept	Kostnad: 0,- Finansiering: Driftes av folkehelsekoordinator	Gjennomført. Videreutviklet til å gjelde for alle som ønsker å delta.
Treningsrom Oteren	Utvide bruken av treningsrommet på Oteren for kommunens innbyggere. Tilrettelegge for egentrening – utvide med ny tredemølle	Kostnad ca 35.000. Finansiering via øremerkede fondsmidler	Gjennomført. Videreutviklet til å gjelde hele kommunens befolkning. Finansieres via egenandeler/ treningsavgift. Nytt treningsutstyr er kjøpt inn.
Postkassetrimmen	Utbedring/vedlikehold. Premiering deltakere	Kostnad ca 10.000. - pr år. Finansiering: Aktivitetsmidler til folkehelse tiltak og driftsbudsjett kultur	Gjennomført. Videreutviklet: Skilting og merking av 3 løypenett. Etablert samarbeid med Balsfjord kommune
5 på topp	Merking av ruter, lage deltakermateriell. Premiering.	Kostnad ca 5.000. - pr år. Finansiering: Aktivitetsmidler til folkehelse tiltak og driftsbudsjett kultur	Gjennomført. Videreutviklet: Skilting og merking av 5 toppturer. Etablert samarbeid med Balsfjord kommune.
Informasjon	Informere om tilbudet som finnes i kommunen av fysisk aktivitet og helsefremmende tiltak. Profilere tilbud via aktivitetskalender, websider, annonseoppslag lokalt	Kostnad: 0,- Finansiering: Eget arbeid av folkehelsekoordinator og kulturkonsulent. Eksterne midler fra Ishavskysten friluftsråd.	Gjennomført. Videreutviklet: Facebookside opprettet. I samarbeid med Ishavskysten friluftsråd er det utarbeidet turkalender som er sendt ut til alle husstander i kommunen og turkort for tre av de mest populære turene i kommunen. Arbeid med turkartpakke er i start.
Fysisk aktivitet i fritidsklubb	Tilbud om fysisk aktivitet 2 timer/uke i fritidsklubben (1 time 4. klasse – 7. klasse + 1 time 8. klasse – t.o.m. 17 år)	Kostnad: Lønn klubbleder Finansiering: Ordinært budsjett kulturkontor.	Gjennomført.
Frisklivsresept for barn og unge	Et tilbud til barn og unge med overvektproblemer, som står i fare for å utvikle overvekt eller er inaktive.	Kostnad: 200.000,- Finansiering: Prosjektmidler/ egne midler* (*Fremmes som egen sak)	Ikke gjennomført pga. manglende ressurser.
God Skolestart	Forebyggende tverrfaglig helsearbeid for barn på 1. trinnet. Kartlegge og iverksette tiltak som fremmer mestring når det gjelder oppmerksomhetsvansker, motoriske vansker, lesing og skriving og vansker med å forstå og mestre sosiale spilleregler.	Kostnad: 0,- Finansiering: Bruke eksisterende ressurser i kommunen, tverrfaglig samarbeid mellom fysioterapeut og helsesøster.	Gjennomført første gang høsten 2013. Tilbudet har etter dette ikke vært gitt pga. manglende ressurser i helsesøstertjenesten.
Trim for eldre	Trimgrupper for eldre på treningsstudio på Elvevoll, Oteren og Skibotn.	Kostnad: 0,- Finansiering: Driftsbudsjett Frivilligsentralen	Oppstart av trimgrupper på Elvevoll og Oteren. Disse ble lagt ned i forbindelse med at Frivilligsentralen ble lagt vakant i 2014. En trimgruppe på Elvevoll fortsatte i privat regi inntil juni 2015.
Personaltrim	Åpent basseng Skibotn en ettermiddag ukentlig for ansatte i Storfjord kommune. Trimtilbud minst 1 gang ukentlig for ansatte i Storfjord kommune.	Basseng: Kostnad: 15.000,- Finansiering: HMS- midler	Bassengtilbudet var i en begrenset periode. Ansatte i Storfjord kommune har hatt muligheten til å benytte 1 time i uka til fysisk aktivitet i arbeidstiden.
Fokus på skole- og barnehagehverdagen	Fysisk aktivitet og gode måltider som en naturlig del av hverdagen.	Kostnad: 0,- Finansiering: Ordinær drift	Inngår i ordinær drift. Arrangert kurs i fiskesprell for ansatte i barnehager og SFO i regi av Troms fylkeskommune.
«Friluftsliv for alle»	Samarbeidsprosjekt mellom kommunen, lag- og foreninger og Ishavskysten friluftsråd hvor målet er å skape friluftsglede, vise fram	Kostnad: 0,- Finansiering: eksterne midler gjennom Ishavskysten friluftsråd. Dugnadsarbeid fra	Nytt tiltak innført i 2015

	de flotte friluftsområdene i kommunen, invitere til morsomme og enkle frilftsaktiviteter, være en sosial møteplass i kommunen og ha det gøy ute i naturen.	lag og foreninger.	
Utstyrssentral	Det er etablert en felles utstyrssentral med base på rådhuset. Tur- og fritidsutstyr lånes ut av biblioteket. Det er ved hjelp av midler fra Ishavskysten friluftsråd kjøpt inn mer turutstyr som lavvoer, bålpanner, ryggsekker, liggeunderlag, stormkjøkken, tørrdrakter, padlesko- og hansker.	Kostnad: 0,- Finansiering: eksterne midler gjennom Ishavskysten friluftsråd.	Nytt tiltak innført i 2015.
«Ti på hjul»	Samarbeidsprosjekt mellom Storfjord kommune og Ishavskysten friluftsråd. Et tilbud til de som av ulike årsaker ikke kan benytte seg av postkassetrimtilbudet, men som gjerne vil ut på tur. Tilpasset hjulbrukere; enten du bruker rullestol, barnevogn eller rullator.	Kostnad: 0,- Finansiering: eksterne midler gjennom Ishavskysten friluftsråd.	Nytt tiltak innført i 2015
Friluftsskole	Samarbeidsprosjekt mellom Storfjord kommune, Vestersia Lysløypelag og Ishavskysten friluftsråd.	Kostnad: 0,- Finansiering: eksterne midler gjennom Ishavskysten friluftsråd. Dugnadsarbeid fra lag og foreninger.	Nytt tiltak innført i 2015
Møteplassene	Etablert på Vestersiasenteret, Valmuen og Skibotn samfunnshus	Kostnad: Finansiering: Driftsbudsjett Frivilligsentralen	Gjennomført. Per i dag er det kun Valmuens tilbud som gjenstår.
Fokus på skole- og barnehagehverdagen	Fysisk aktivitet og gode måltider som en naturlig del av hverdagen.	Kostnad: 0,- Finansiering: Ordinær drift	Gjennomført
Utegruppa	Trenings- og fritidstilbud til grupper med særskilt behov for tilrettelegging.	Kostnad: Finansiering eksternt: 15.000,- (2013) og 10.000,- (2014)	Gjennomført
Turgruppa	Aktivitetsgruppe i regi av rus- og psykiatritjenesten	Kostnad: Finansiering eksternt: 10.000,- (2013)	Gjennomført i deler av planperioden.

Kosthold			
Tiltak	Hva	Kostnad/ finansiering	Status
Kostholdsveiledning	Kostholdskurs 2 x pr. år	Kostnad: 10.000,- Finansiering: Dekkes av aktivitetsmidler til folkehelsetiltak	Kostnad: kr. 0,- Gjennomført i samarbeid med Frisklivssentralen i Lyngen
Matlagingskurs for foreldre	Praktisk kursing rette mot foreldregruppa	Kostnad: 5.000,- Finansiering: Dekkes av aktivitetsmidler til folkehelsetiltak og skole/barnehage	Kr. 0,- Ikke aktuelt. Manglende ressurser. Arrangert kurs i fiskesprell for ansatte i barnehager og SFO i regi av Troms fylkeskommune. Finansiert av Troms fylkeskommune.
Skolefrukt	Skolefruktordning alle klasser i barne- og ungdomsskolen	Kostnad: 0,- Finansieres: Statlig tilskudd	Gjennomført inntil 1.1.2015 da statlig tilskudd ble tatt bort.

Sukkerfri mandag	Servering av frukt og grønt i stedet for godteri og brus på fritidsklubbene i ukedager	Kostnad: 0,- Finansiering: Selvkost	Etter evaluering fra brukerne ble det innført sukkerfritt alternativ i tillegg til ordinære kioskvarer.
------------------	--	--	---

Aktivitetstiltak i regi av lag og foreninger – diverse tilskuddsordninger

Tiltak	Ansvarlig	(mottatt tilskudd)	Status
Trimpostkassetilbud	Skibotn IL	(9 000)	Gjennomført 2012
Trimpostkassetilbud	Skibotn IL	(8 000)	Gjennomført 2013
Trimpostkassetilbud	Skibotn IL	(10 000)	Gjennomført 2014

Røyk- og rusfrihet

Tiltak	Hva	Kostnad/ finansiering	Status
Røykesluttkurs	Røykesluttkurs 2 x pr år	Kostnad: Leie av kursholder. Ca 10.000,- Finansiering: Dekkes av aktivitetsmidler til folkehelseiltak	Gjennomført, men ikke årlig da det avhenger av antall påmeldte.
FRI-prosjektet	Fortsette med FRI- prosjektet i skolene	Kostnad: 0,- Finansiering: Statlig tilskudd	Gjennomført
Ungdom og rus – vårt felles ansvar	Årlige temakvelder og dialog om oppvekstmiljø, med foreldre som målgruppe	Kostnad: Finansiering: Brukertjenestens ordinære budsjett.	Gjennomført

Kap. 7 Dagens situasjon

Dagens situasjon framgår av aktivitets- og anleggsoversiktene under.

7.1 Aktivitetsoversikt

Registrering i forbindelse med planarbeidet og de årlige kulturmiddelsøknadene viser følgende medlemstall i organisasjoner som driver med organisering og tilrettelegging idrett og fysisk aktivitet (se tabell 7.1). Oversikten er ikke utfyllende ettersom enkelte lag ikke har meldt inn medlemstall siste år.

Lag og organisasjoner	Aktivitet	0-19 år	Over 19 år	Totalt
LHL Storfjord	Bassengtrim, stavgang, turgruppe, medlemsmøter	-	111	111
Oteren Framlag	Diverse aktiviteter for barn og unge	27	20	47
Skibotn IL	Ski, sykkel, fotball, orientering, innebandy, idrettskole, håndball, trim og turlag.	79	117	196
Skibotn skytterlag	Skyting	31	100	131
Storeng og Steindal Trim	Turmarsj, turtrim	30	112	142
Storfjord IL	Fotball, ski, dans, friidrett, volleyball, trim	78	95	173
Storfjord skytterlag	Skyting	40	118	158

Til sammen er det registrert 51 ulike lag og foreninger i Storfjord. Herunder kommer blant annet de lokale jeger- og fiskerforeningene. I tillegg kommer Troms Turlag og andre overbyggingsorganisasjoner. Flere enn de som er nevnt i tabellen legger tilrette for og driver enkeltaktiviteter, uten at dette er hovedformålet til organisasjonen. I tillegg er det flere uformelle sammenslutninger og ildsjeler som organiserer ulike former for treningsaktiviteter.

I tillegg til organisert og registrert aktivitet i lag og foreninger kommer egenaktivitet blant befolkningen i Storfjord. Denne er det naturlig nok vanskelig å kartlegge omfanget av uten organisatorisk tilhørighet, men registreringa som gjøres gjennom trimpostkasseprosjektet sammen med andre holdepunkter gir grunn til å anta at denne aktiviteten er relativt høy i vår kommune.

7.2 Anleggsoversikt - spillemiddelanlegg

Tabellen under viser en oversikt over anlegg og områder for idrett og fysisk aktivitet i Storfjord kommune. Registreringene gjøres av den enkelte kommune, basert på spillemiddelsøknader, og inngår i Kulturdepartementets register for idrettsanlegg og spillemiddelsøknader (www.idrettsanlegg.no). Per i dag er det registret 84 anleggsenheter fordelt på 43 anleggssteder.

Anl.nr.	Anleggsenhet	Status	Anleggstype	Klasse
1939000101	Skibotn fotballanlegg grusbane	Eksisterende	Kommuneanlegg	Fotball grusbane
1939000102	Skibotn fotballanlegg gressbane	Eksisterende	Kommuneanlegg	Fotball gressbane
1939000201	Signalalen - Gappohytta turløype	Eksisterende	Nærmiljøanlegg	Tursti

1939000202	Gappohytta - Rostadhytta turløyper	Eksisterende	Nærmiljøanlegg	Tursti
1939000203	Gappohytta	Eksisterende	Kommuneanlegg	Overnattingshytte
1939000301	Steindalen lysløype	Eksisterende	Kommuneanlegg	Skiløype
1939000401	Brenna lysløype	Eksisterende	Nærmiljøanlegg	Skiløype
1939000501	Hatteng o-kart	Eksisterende	Kommuneanlegg	Orienteringskart
1939000601	Skibotn lysløype	Eksisterende	Kommuneanlegg	Skiløype
1939000701	Sollia o-kart	Eksisterende	Kommuneanlegg	Orienteringskart
1939000801	Øvrevann o-kart	Eksisterende	Kommuneanlegg	Orienteringskart
1939000901	Skibotn kurscenter svømmehall	Eksisterende	Kommuneanlegg	Svømmebasseng
1939000902	Skibotn kurscenter aktivitetssal	Eksisterende	Kommuneanlegg	Trimrom/helsestudio
1939001001	Steindalen skihytte	Eksisterende	Kommuneanlegg	Overnattingshytte
1939001002	Steindalen turløype	Eksisterende	Nærmiljøanlegg	Tursti
1939001101	Melen fotballanlegg gressbane	Eksisterende	Kommuneanlegg	Fotball gressbane
1939001102	Melen fotballanlegg grusbane	Eksisterende	Kommuneanlegg	Fotball grusbane
1939001301	Hatteng skole basseng	Midlertidig stengt	Kommuneanlegg	Svømmebasseng
1939001302	Hatteng skole flerbrukshall	Eksisterende	Kommuneanlegg	Flerbrukshall, liten
1939001303	Hatteng skole grusbane	Eksisterende	Kommuneanlegg	Fotball grusbane
1939001304	Hatteng skole grusbane friidrett	Eksisterende	Kommuneanlegg	Friidrett grusbane
1939001305	Hatteng skole kunstgressbane	Planlagt	Kommuneanlegg	Fotball kunstgressbane
1939001401	Skibotnhallen	Eksisterende	Kommuneanlegg	Flerbrukshall, normalhall
1939001402	Skibotnhallen klatreanlegg	Eksisterende	Kommuneanlegg	Klatreanlegg (innendørs)
1939001403	Skibotnhallen styrketreningsrom	Planlagt	Kommuneanlegg	Trimrom/helsestudio
1939001601	Skibotn samfunnshus gymsal	Eksisterende	Kommuneanlegg	Gymnastikksal
1939001602	Skibotn samfunnshus skytebane innendørs	Eksisterende	Kommuneanlegg	Skytebane (inne)
1939001701	Skibotn skole nærmiljøanlegg	Eksisterende	Nærmiljøanlegg	Ulike småanlegg
1939001702	Skibotn skole lysløype	Eksisterende	Kommuneanlegg	Skiløype
1939001703	Skibotn skole ballbinge	Eksisterende	Nærmiljøanlegg	Ballbinge
1939001801	Galgujavri - Gåldahytta turløype	Eksisterende	Nærmiljøanlegg	Tursti
1939001802	Gappohytta - Gåldahytta turløyper	Eksisterende	Nærmiljøanlegg	Tursti
1939001803	Gåldahytta - Paltsastugan turløyper	Eksisterende	Nærmiljøanlegg	Tursti
1939001804	Gåldahytta	Eksisterende	Kommuneanlegg	Overnattingshytte
1939001901	Vestersiasenteret gymsal	Eksisterende	Kommuneanlegg	Gymnastikksal
1939001902	Vestersiasenteret løkkebane	Eksisterende	Nærmiljøanlegg	Balløkke
1939001903	Vestersiasenteret lys- og turløype	Eksisterende	Kommuneanlegg	Skiløype
1939001904	Vestersiasenteret o-kart	Eksisterende	Nærmiljøanlegg	Nærmiljøkart
1939001905	Vestersiasenteret ballbinge	Eksisterende	Nærmiljøanlegg	Ballbinge
1939002101	Brenna nærmiljøanlegg løkkebane	Ikke i drift	Kommuneanlegg	Fotball grusbane
1939002401	Skibotn skytesenter skytebane 200m	Eksisterende	Kommuneanlegg	Skytebane 200m
1939002402	Skibotn skytesenter skytebane 100m	Eksisterende	Kommuneanlegg	Skytebane 100m
1939002403	Skibotn skytesenter skytterhus	Eksisterende	Kommuneanlegg	Skytterhus
1939002404	Skibotn skytesenter jegerbane	Eksisterende	Kommuneanlegg	Skytebane 100m
1939002405	Skibotn skytesenter speakerbu	Eksisterende	Kommuneanlegg	Skytterhus
1939002406	Skibotn skytesenter elektroniske skiver 200 m	Planlagt	Kommuneanlegg	Skytebane 200m
1939002501	Brenna skytesenter skytebane 300m	Nedlagt	Kommuneanlegg	Skytebane 300m
1939002502	Brenna skytesenter skytebane 200m	Eksisterende	Kommuneanlegg	Skytebane 200m
1939002503	Brenna skytesenter skytebane 100m	Eksisterende	Kommuneanlegg	Skytebane 100m
1939002504	Brenna skytesenter skytebane innendørs	Eksisterende	Kommuneanlegg	Skytebane (inne)
1939002505	Brenna skytesenter skytterhus	Eksisterende	Kommuneanlegg	Idrettshus
1939002506	Brenna skytesenter jegertrap	Eksisterende	Kommuneanlegg	Lerduebane

1939002507	Brenna skytesenter skytebane 100 m elektroniske skiver	Eksisterende	Kommuneanlegg	Skytebane (felles)
1939002508	Brenna skytesenter stang- og felthurtigbane	Planlagt	Kommuneanlegg	Skytebane (ute)
1939002601	Oteren lysløype	Eksisterende	Kommuneanlegg	Skiløype
1939002602	Oteren ski- og lysløypeanlegg akebakke og alpinanlegg	Planlagt	Nærmiljøanlegg	Akeanlegg
1939002603	Oteren ski- og lysløypeanlegg kultursti	Eksisterende	Nærmiljøanlegg	Tursti
1939002701	Brunes samfunnshus	Eksisterende	Kommuneanlegg	Lokalt kulturbygg
1939002801	Otertun samfunnshus Folkets Hus	Eksisterende	Kommuneanlegg	Lokalt kulturbygg
1939002802	Otertun samfunnshus Gamle Otertun	Eksisterende	Kommuneanlegg	Lokalt kulturbygg
1939002901	Brenna fotballøkke, nærmiljøanlegg	Planlagt	Nærmiljøanlegg	Balløkke
1939003001	Kielva friluftsanlegg turløype	Eksisterende	Nærmiljøanlegg	Turløype
1939003101	Akselstua klubbhus	Eksisterende	Kommuneanlegg	Klubbhus
1939003201	Oteren barnehage gapahuk	Eksisterende	Nærmiljøanlegg	Friluftsliv ikke def.
1939003202	Oteren barnehage miniballbinge	Eksisterende	Nærmiljøanlegg	Ballbinge
1939003203	Oteren barnehage gapahuk	Eksisterende	Nærmiljøanlegg	Friluftsliv ikke def.
1939003401	Furuslottet barnehage miniballbinge	Eksisterende	Nærmiljøanlegg	Balløkke
1939003501	Furuslottet barnehage nærmiljøanlegg	Eksisterende	Nærmiljøanlegg	Ulike småanlegg
1939003601	Sommersetia nærmiljøanlegg løkkebane	Eksisterende	Nærmiljøanlegg	Fotball ubestemt
1939003801	Storfjord nærmiljøkart 5 på topp og trimpostkasser	Eksisterende	Nærmiljøanlegg	Nærmiljøkart
1939003802	Storfjord nærmiljøkart turkartpakke Storfjord	Planlagt	Kommuneanlegg	Turkart
1939003803	Storfjord nærmiljøkart nærmiljøkart	Planlagt	Nærmiljøanlegg	Nærmiljøkart
1939003901	Åsen friluftsanlegg turløype	Eksisterende	Nærmiljøanlegg	Tursti
1939004001	Hatteng nærmiljøanlegg ballbinge	Eksisterende	Nærmiljøanlegg	Ballbinge
1939004101	Skibotn friluftsanlegg Sleda tursti og bru	Planlagt	Nærmiljøanlegg	Tursti
1939004201	Storfjord nærmiljøanlegg gamle ferdselsveier	Planlagt	Nærmiljøanlegg	Tursti
1939004202	Storfjord nærmiljøanlegg klassiske turmål	Planlagt	Nærmiljøanlegg	Tursti
1939004301	Skibotndalen nærmiljøanlegg singeltrack	Planlagt	Nærmiljøanlegg	Udefinert
1939004401	Elvevoll nærmiljøanlegg utstyrssentral	Eksisterende	Nærmiljøanlegg	Friluftsliv ikke def.
1939004501	Midterdalen friluftsanlegg Moskogaissa rundt	Eksisterende	Nærmiljøanlegg	Tursti
1939004502	Midterdalen friluftsanlegg Moskaissa rundt del 2	Planlagt	Nærmiljøanlegg	Tursti
1939004601	Skibotn nærområdekart	Planlagt	Nærmiljøanlegg	Orienteringskart
1939004701	Turkartpakke Storfjord	Planlagt	Kommuneanlegg	Turkart
1939004801	Arena Skibotn Tuftepark	Planlagt	Nærmiljøanlegg	Ulike småanlegg

7.3 Anleggsoversikt øvrige anlegg

Ikke alle anlegg har fått eller kan få spillemidler. Likevel kan det være gjort en form for tilrettelegging i området, for eksempel merking og rydding av turløype. Disse anleggene er også en viktig del av totaltilbudet i Storfjord. Tabell 7.3 viser en oversikt over denne typen anlegg. En slik oversikt vil aldri kunne bli fullstendig på bakgrunn av anleggenes art, men det er her gjort et forsøk på å kartlegge de fleste av dem.

Anleggsnavn	Anleggstype	Ansvarlig	Mål
Breidalsgammen, Breidalen	Åpen gamme	Statskog	570 m.o.h.
Loassuhytta, Skibotndalen	Åpen hytte (todelt, en åpen del)	Statskog	820 m.o.h.
Skolehytta, Parasdalen	Overnattingshytte	Storfjord kommune	
Elvepromende Kitdalselva	HC-tilrettelegging	Storfjord kommune	Ca. 1 km
Strandpromenade Okseneset Skibotn	HC-tilrettelegging	Storfjord kommune	Ca. 1 km
Toppturløype Adjit	5 på topp	Storfjord kommune	1262 m.o.h.
Toppturløype Bogefjell	5 på topp	Storfjord kommune	1089 m.o.h.
Toppturløype Falsnestinden	5 på topp	Storfjord kommune	1059 m.o.h.
Toppturløype Mannfjellet	5 på topp	Storfjord kommune	1533 m.o.h.

Toppturløype Parastinden	5 på topp	Storfjord kommune	1419 m.o.h
Toppturløype Oteraksla	5 på topp	Storfjord kommune	1235 m.o.h.
Toppturløype Raigegaisa	5 på topp	Storfjord kommune	1369 m.o.h.
Toppturløype Moskogaisa	5 på topp	Storfjord kommune	1176 m.o.h.
Toppturløype Høgborri	5 på topp	Storfjord kommune	1080 m.o.h.
Toppturløype Reppifjellet	5 på topp	Storfjord kommune	1349 m.o.h.
Sykkelsti Lavvkadalen	Sykkelsti	Skibotn IL / Storfjord kommune	68 km
Turløype Čazajávri (Kitdalshyttene)	Postkassetrim bl.a.		7 km
Turløype Elsnedalen	Postkassetrim bl.a.		Ca. 1 km
Turløype Elvevollaldalen	Postkassetrim bl.a.		Ca. 2 km
Turløype Hattelia	Postkassetrim bl.a.		Ca. 3km
Turløype Hengen – Sledø	Postkassetrim bl.a.		Ca. 3 km
Turløype Kielva	Postkassetrim bl.a.	Storfjord kommune, grunneier	Ca. 4 km
Turløype Langdalen – Høgborri	Postkassetrim bl.a.		Ca. 3 km
Turløype Lápingardi	Postkassetrim bl.a.	Løypevaktmester / Storfjord k.	Ca 3,1 km
Turløype Luhhpuskaret	Postkassetrim bl.a.		Ca. 2 km
Turløype Norddalen	Postkassetrim bl.a.	Storfjord kommune	Ca. 8 km
Turløype Oterbakken – Fallstokkbakken	Postkassetrim bl.a.		Ca. 1 km
Turløype Otertun	Postkassetrim bl.a.		Ca. 1 km
Turløype Steindalen	Postkassetrim bl.a.		Ca. 4 km
Turløype Stordalen	Postkassetrim bl.a.		Ca. 3 km
Turløype Svarteberget – Vardovarri	Postkassetrim bl.a.		Ca. 2 km
Turløype Tverrdalen	Postkassetrim bl.a.		Ca. 4,5 km
Turløype Åsen - Mannfjellet	Postkassetrim bl.a.		Ca. 3 km
Tur-/ kultursti Bollmanns-/Russeveien	Kultursti, postkassetrim	Storfjord kommune	Ca. 5,5 km
Tur-/ kultursti Lulledalen	Kultur- og natursti, postkassetrim, HC-tilrettelegging langs deler	Storfjord kommune	Ca. 3 km
Tur-/ kultursti Tyskbrua (Stordalen)	Kultur- og natursti	Signaldalen bygdelag	6,6 km

7.4 Sikrede friluftsområder

I denne oversikten er det tatt med områder som er vernet, eller som i følge kommunens gjeldende arealplan skal kjøpes opp og sikres for friluftsmål. I tillegg er store deler av Storfjord utpekt som LNFR-områder, noe som innebærer at de er skjerma for all byggevirksomhet unntatt stedbundet næringsvirksomhet. Dispensasjon kan gis. Disse områdene er ikke tatt med i oversikten.

Områdenavn	Type sikring	Formål
Larsberg	Område som er båndlagt eller skal båndlegges og sikres for friluftsmål (PBL §11-1)	Verdifulle friluftsområder som er utpekt for kommunalt oppkjøp ved hjelp av statlige midler.
Lyngsalpan - Ittugáissáid	Landskapsvernområde (naturvernloven)	Ta vare på et av Norges mest karakteristiske fjellområder som inkluderer isbreer, morener, daler og geologiske forekomster med det biologiske mangfoldet, de kulturminner og den kulturpåvirkning som preger landskapet. Allmennheten skal ha anledning til naturopplevelse gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Ivaretagelse av naturgrunnlaget innenfor landskapsvernområdet er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift.
Lullefjellet	Reservat (naturvernloven)	Bevare et skogområde med alt naturlig plante- og dyreliv og med alle de naturlige økologiske prosessene. Av spesielle kvaliteter kan nevnes

		at en av Nordens største kalkfuruskoger inngår i området.
Røykeneselva	Reservat (naturvernloven)	Bevare et skogområde med alt naturlig plante- og dyreliv og med alle de naturlige økologiske prosessene. Av spesielle kvaliteter kan nevnes at området er en kystnær furuskog med en særlig stor ligradient fra fjord til fjell.
Salmenes	Område som er båndlagt eller skal båndlegges og sikres for friluftsmål (PBL §11-1)	Verdifulle friluftsområder som er utpekt for kommunalt oppkjøp ved hjelp av statlige midler.
Sandørneset	Område som er båndlagt eller skal båndlegges og sikres for friluftsmål (PBL §11-1)	Verdifulle friluftsområder som er utpekt for kommunalt oppkjøp ved hjelp av statlige midler.
Skibotnutløpet	Reservat (naturvernloven)	Bevare et av de best utviklede elvedeltaene i fjordbotn i fylket, med stor variasjon i vegetasjonstyper og med tilhørende fugleliv.
Årøyholmen	Ervervsområde, i samarbeid med Lyngen og Kåfjord kommuner	Sikre befolkninga rundt Lyngenfjorden muligheten til offentlig bruk av den tidligere forsvarseiendommen Årøyholmen.

Kap. 8 Analyse av behov for aktivitet og anlegg

8.1 Statistisk grunnlag

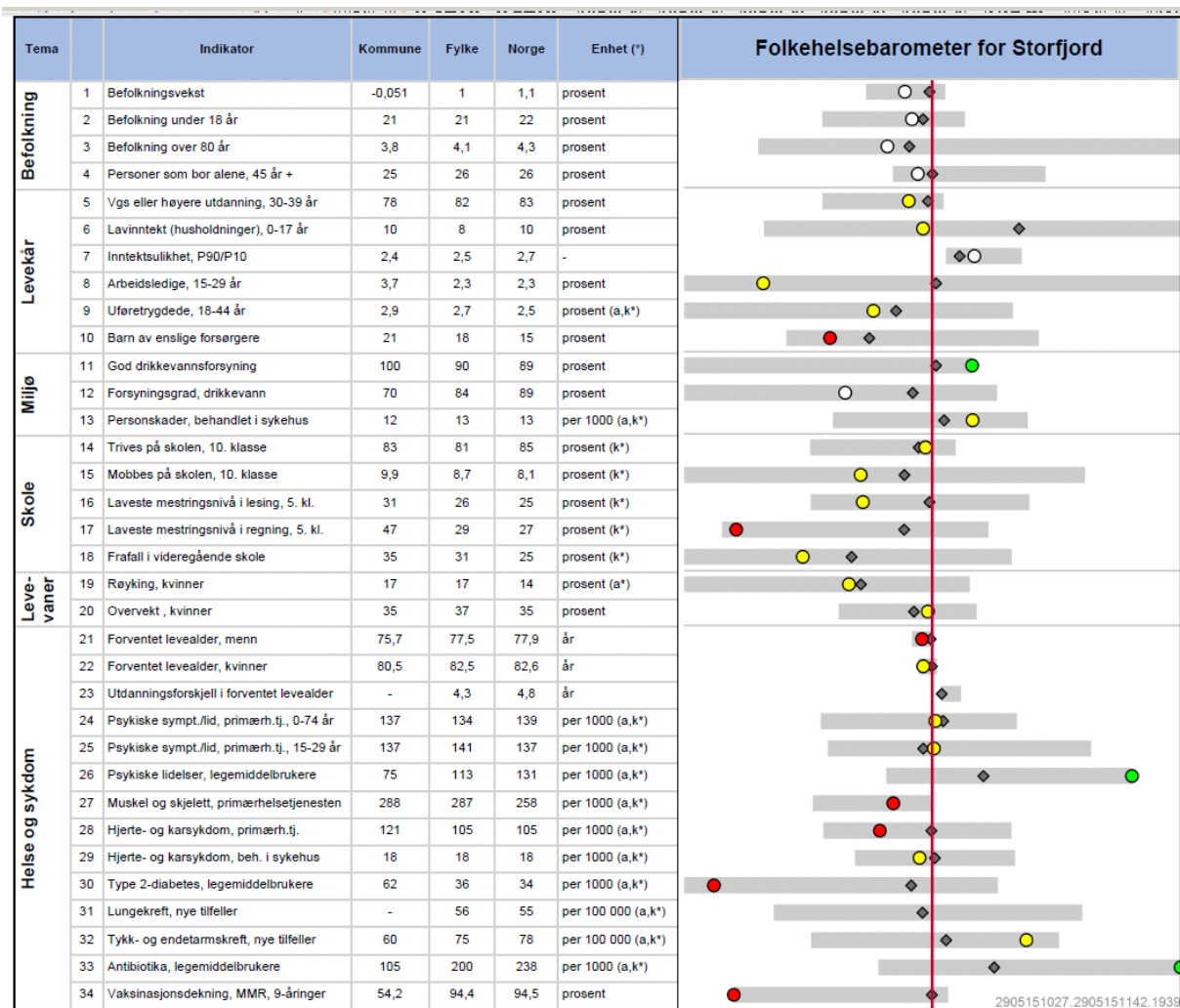
Folkehelseinstituttet har utviklet en folkehelseprofil for den enkelte kommune som forteller noe om helsetilstanden i befolkningen sammenlignet med Troms fylke og landet som helhet, og faktorer som påvirker denne. Statistikken er fra siste tilgjengelige periode pr. oktober 2014.

Figur 8.1 viser avvik mellom Storfjord kommune, Troms fylke og det som er gjennomsnittet for Norge. Grønn verdi betyr at man med høy grad av sikkerhet kan si at kommunen ligger bedre an enn landet som helhet. Rød verdi betyr at man med høy grad av sikkerhet kan si at kommunen ligger dårligere an enn landet som helhet. Gul verdi forteller at man ikke med sikkerhet kan si om kommunen ligger dårligere eller bedre an enn landet. Den røde streken er verdien for landet som helhet, og grå ruter viser verdien for fylket.

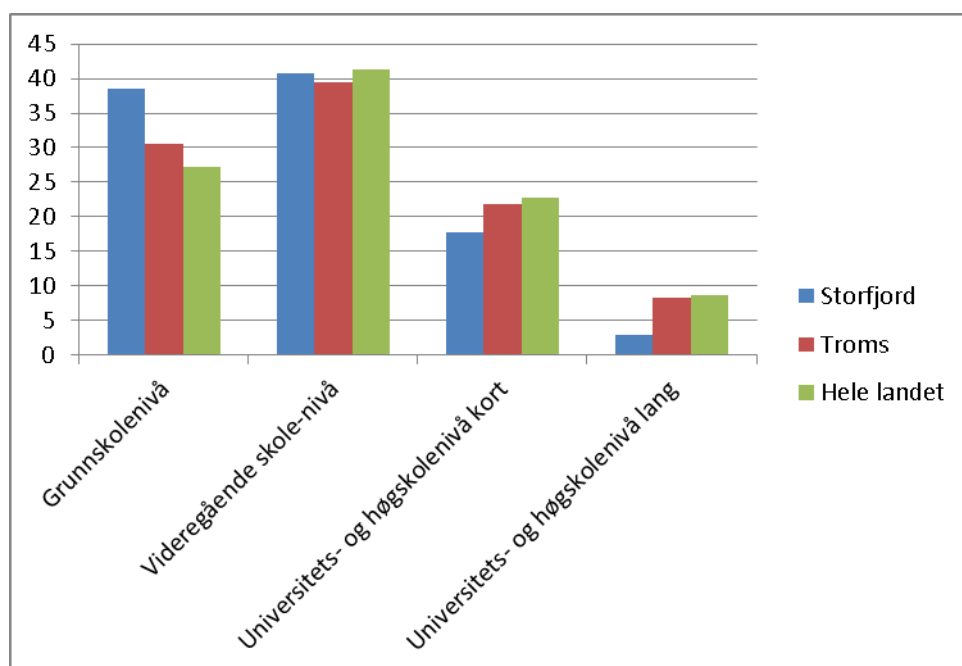
Av denne statistikken ser vi at Storfjord kommune spesielt har en høyere forekomst av type 2-diabetes enn gjennomsnittet for Troms fylke og landet for øvrig. Den viser også en høyere forekomst av hjerte-/ karsykdommer og muskel- og skjelettplager. Dette betyr at vi har en særlig utfordring i å forebygge disse sykdommer og plager i kommunen. Når det gjelder for eksempel legemiddelbrukere knyttet til psykiske lidelser ser man av statistikken at kommunen ligger bedre an enn gjennomsnittet for Troms fylke og landet som helhet.

Figur 8.2 viser at kommunen ligger over både Troms fylke og landsgjennomsnittet når det gjelder antall personer med grunnskole som høyeste fullførte utdanning. Det er godt dokumentert at kort utdanning har sammenheng med dårlig helse. Forskning slår utvetydig fast at den delen av befolkningen som har lang utdanning og/eller høy inntekt lever lenger og har bedre helse enn den delen av befolkningen som har kort utdanning og/eller lav inntekt.

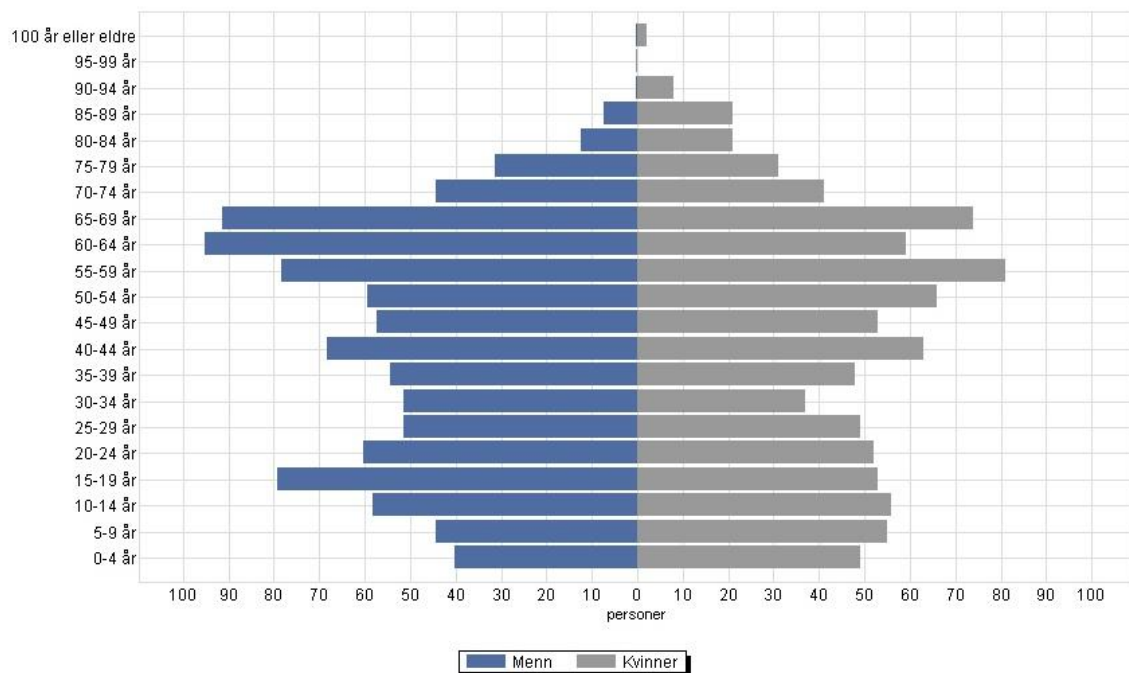
Befolkningssammensetninga per 01.01.2015 (figur 8.3) viser at Storfjord kommune har en forholdsvis høy andel innbygger over 55 år. På kort sikt vil man trolig oppleve en eldrebølge, med de spesielle folkehelseutfordringene dette medfører.



Figur 8.1: Folkehelseprofil pr. oktober 2014 for Storfjord.



Figur 8.2: Utdanningsnivå i Storfjord sammenliknet med Troms og landet for øvrig (2014).



Kilde: Statistisk sentralbyrå

Figur 8.3: Befolkningssammensetning i Storfjord per 01.01.2015

8.2 Helseutfordringer

Kroniske ikke-smittsomme sykdommer, som bl.a. diabetes, hjerte/ karsykdommer, kreft, kroniske luftveissykdommer og muskel- og skjelettplager, utgjør en vesentlig del av helseutfordringene i Norge. Sentrale risikofaktorer for disse sykdommene er fysisk inaktivitet, usunt kosthold, tobakk og alkohol. Endring av levevaner knyttet til disse risikofaktorene er estimert til å kunne redusere for tidlig død med 80 % når det gjelder hjerte-/ karsykdommer og type 2-diabetes.

Overvekt og fedme øker sterkt i den norske befolkningen, også blant barn og unge. Parallelt med dette ser vi en økende grad av fysisk inaktivitet i hverdagen. Med dette følger økende risiko for sykdom i barnealder, men ikke minst i voksen alder. Det må derfor legges stor vekt på forebyggingsstrategier blant barn og unge. Ved å etablere gode levevaner tidlig i livet reduseres risiko for sykdom siden.

Helseutfordringene preges videre av sosial skjevfordeling. Helseundersøkelser har vist at andelen av dem som rapporterer om god helse, øker med høyere utdanning og inntekt. Hjerte- og lungesykdommer og type-2 diabetes har høyere forekomst blant dem med lavere sosioøkonomisk status. Faktorer som røyking, fysisk aktivitet, kostvaner, alkoholforbruk, overvekt og fedme er sosialt skjevt fordelt, og dette har stor betydning for sosial ulikhet når det gjelder helse. Det er behov for et bredt folkehelsearbeid på tvers av ulike sektorer for å møte disse utfordringene.

8.3 Aktivitetstilbud

Regelmessig og variert fysisk aktivitet er nødvendig for normal vekst og optimal utvikling av muskelstyrke, beinstyrke, kondisjon og motoriske ferdigheter hos barn og unge.

Kroppsbevissthet og fysisk mestring er med på å utvikle et positivt selvbilde, og legger grunnlag for bevegelsesglede og gode aktivitetsvaner.

Det meste av regelmessig aktivitetstilbud for barn og unge gis gjennom idrettslagene, og det er færre i disse aldersgruppene som driver systematisk egentrening. I tillegg kommer sesongtilbud innenfor friluftaktiviteter. Aktive medlemmer i lag tilknyttet NIF og DFS i Storfjord kommune i perioden 2012 – 2015, samt andel medlemmer sett i sammenheng med folketallet framgår av tabell 8.1. Den viser at det har vært en økning i andelen aktive barn og unge mot slutten av planperioden. Andel voksne har vært forholdsvis stabil.

Alder/ år	2012	2013	2014	2015
0-19 år	225	259	211	254
Andel 0 – 19 år	47 %	55 %	45 %	59 %
Over 19 år	394	449	516	447
Andel over 19 år	28 %	31 %	35 %	31 %
Totalt	619	708	727	701
Andel av befolkninga	32 %	36 %	37 %	37 %

Det må nevnes den særlige utfordringen med å legge til rette for fysisk aktivitet for barn og unge, de eldste og de som ikke mestrer idrettslig aktivitet. Disse gruppene er mer enn andre avhengige av gode trenere og ledere, nærhet til idrettsanlegg, turstier, gang- og sykkelveger og tilgang til lavterskelaktiviteter.

8.4 Anleggsbehov

Antall søknader per år i siste planperiode har vært relativt stabilt. Anleggsutbygginga har vært gjort i regi av både Storfjord kommune og lag og foreninger. Det største anleggsloftet har vært flerbrukshallen i tilknytning til Hatteng skole. For øvrig er det skyteanlegg, lysløypeanlegg og friluftsanlegg det har vært satset på.

I Storfjord er det relativt oppdaterte anlegg på skytesiden, og de kommunale gym- og idrettsanleggene holder samlet sett relativt god standard. Sammen med Skibotnhallen har man dermed i stor grad dekt opp behovet for innendørs idrettsareal. Samtidig ser man at presset på ukedagene er stort. Det har blitt spesielt tydelig etter at gymsalen på Vestersiasenteret ble tatt i bruk til andre formål.

De kommunale barnehagene har gode uteområder som gir rom for varierte aktiviteter, og ser ikke behov for større oppgraderinger av sine anlegg i den kommende planperioden. Skibotn skole har meldt inn behov for oppgradering av sitt uteområde. Når det gjelder basseng, har elever fra Hatteng skole delt på Skibotn skoles tildelte timer ved det private anlegget til LHL-

klinikkene siden det kommunale bassenget blei stengt i 2011-2012. De tildelte og gjennomførte timene er ikke nok til at alle elever oppnår de nye kompetansemålene som fra 1. august 2015 er satt opp for svømmeferdigheter. Dersom bassenget på Hatteng skole ikke blir renoverert innen en viss tid, må Storfjord kommune se på alternative leietilbud.

På fotballsida holder de eksisterende anleggene ulik standard. Fra våren 2016 vil Storfjord kommune med dagens utbyggingstakt være den eneste kommunen i Troms der utøvere ikke har tilgang til hverken utendørs eller innendørs kunstgressbane. Dette ble meldt inn som behov i forrige planperiode, og er fremdeles aktuelt, sammen med behov for rehabilitering av eksisterende gressbane.

Lagenes innspill til handlingsplanen viser det behov man i dag ser for nybygg. Her er det skyteanlegg som dominerer, deretter fotball. For øvrig sprer behovene seg over flere idretter.

Det er naturlig at den politiske prioriteringa av anlegg tar hensyn til de behovsvurderingene hver enkelt søker legger til grunn for å fremme en tilskuddssøknad, vurdert i forhold til den totale anleggssituasjonen i Storfjord. Spillemiddelordninga i seg sjøl legger føringer for at gruppa barn og unge (6 – 19 år) skal nyte godt av anleggsutbygginga.

Kap. 9 Handlingsprogram

Det er som nevnt et krav at Kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og friskliv skal inneholde et kortsiktig og et langsiktig handlingsprogram for anlegg og områder. Samme inndeling er lagt til grunn for frisklivstiltak.

9.1 Prioritert handlingsprogram for anlegg (4 år)

Søknader om spillemidler prioriteres i to grupper: nærmiljøanlegg og ordinære anlegg (nybygg og rehabilitering). Friluftsanlegg er prioritert på tilsvarende måte som spillemiddelanlegg, men på egen liste. Det vil være aktuelt for enkelte anlegg å kunne søke om tilskudd fra en annen ordning enn der de i utgangspunktet er prioritert, ved å gjøre ei omgruppering- og prioritering ved den årlige rulleringa.

Prioriteringene av anlegg er gjengitt i tabell 9.1. Den årlige rulleringa av planen skal ta hensyn til anleggenes status, slik at godkjente søknader for ferdige planlagte anlegg vil rykke foran ikke godkjente søknader. Finansieringa i tabellen tar utgangspunkt i den foreslåtte finansieringsplanen til søkeren, ikke den endelige offentlige bevilgninga. Tabellens finansieringskolonne er altså ikke bindende for Storfjord kommune.

Nærmiljøanlegg						
Anlegg	Utbygger	Kostnad i 1000 kr	Finansiering			Status
			SM	EA	KM	
1. Tuftepark	Skibotn IL	500	250	250	-	Under planlegging
2. Brenna lysløype forlenging/ rehab	Storfjord IL	400	200	200		Under planlegging
3. Treningspark utendørs	LHL-klinikkene Skibotn	500	250	200	50	Ikke igangsatt
4. Tilrettelagt sti	Storfjord pensjonistforening	-	-	-	-	Ikke igangsatt

Rehabilitering og ordinære anlegg						
Anlegg	Utbygger	Kostnad i 1000 kr	Finansiering			Status
			SM	EA	KM	
1. Kunstgressbane Hatteng	Storfjord kommune	4 700	1 960	1 790	950	Ferdig planlagt
2. Skibotn skytesenter oppgradering standplassbygg 200 m	Skibotn skytterlag	340	143	197	-	Ferdig planlagt
3. Skibotn skytterhus nybygg / rehab	Skibotn skytterlag	450	189	261	-	Ferdig planlagt
4. O-kart Øvervann	Troms orientering	540	230	256	54	Ferdig planlagt
5. Svømmebasseng Hatteng rehab	Storfjord kommune	16 500	4 375	12 125	-	Under planlegging
6. Brenna skytesenter stang- og felthurtigbane	Storfjord skytterlag	600	252	348	-	Under planlegging
7. Brenna skytesenter elektronisk feltskytebane	Storfjord skytterlag	900	378	522	-	Under planlegging

8. Rehabilitering gressbane Skibotn	Skibotn IL	-	-	-	-	Under planlegging
9. Hatteng kunstgressbane løpedekke friidrett		1 500	800	700	-	Under planlegging
10. Treningssenter	Skibotnhallen AS	-	-	-	-	Ikke igangsatt
11. Lysløype Olderbakken-Brennfjell	Skibotn IL	-	-	-	-	Ikke igangsatt
12. Brenna skytesenter skytterhus (rehab)	Storfjord skytterlag	600	252	348	-	Ikke igangsatt
13. Brenna skytesenter 200 m (rehab)	Storfjord skytterlag	500	210	290	-	Ikke igangsatt
14. Motorcrossbane	Skibotn motorsportklubb					Ikke igangsatt
15. Foreningshus	Kitdalen jeger- og sportsfiskeforening					Ikke igangsatt
16. Foreningshytte	Kitdalen jeger- og sportsfiskeforening					Ikke igangsatt

SM = spillemidler EA = egenandel KM = kommunale midler

Friluftsanlegg			
Anlegg	Utbygger	Anslått kostnad	Status
Statlig sikring av friluftsområde	Ishavskysten friluftsråd / Storfjord kommune		Igangsatt
Skilting og gradering – Skibotn-området	Lokale ildsjeler / foreninger / Storfjord kommune		Under planlegging
Brenna lysløype gapahuk	Storfjord IL	100 000	Under planlegging
Skilting og gradering – Steindalen	Lokale ildsjeler/ lag/ Storfjord kommune		Ikke igangsatt
Karthefer 5 på topp / Postkassetrim	Storfjord kommune		Ikke igangsatt

EM = eksterne midler EA = egenandel KM = kommunale midler

9.2 Upprioritert liste over anleggs- og arealbehov (10 – 12 år)

Tabell 9.2 er basert innspill i forbindelse med planprosessen, og er sortert alfabetisk etter prosjektbeskrivelse. Anlegg fra forrige planperiode er kun tatt med dersom de er bekrefta som fremdeles aktuell. Det er ikke gjort noen prioriteringer her.

Anlegg	Kategori	Utbygger	Anslått kostnad
Skibotn fotballanlegg kunstgressbane	Ordinært anlegg	Skibotn IL	2.500.000
Lager/garasje Hatteng	Ordinært anlegg	Storfjord IL	1.000.000
LHL-klinikkene basseng (rehab)	Ordinært anlegg	LHL-klinikkene Skibotn	400 000
Skibotn skole oppgradering uteområde	Nærmiljøanlegg	Storfjord kommune	
Vestersidasenteret gymsal, garderobes og sosiale rom (rehab)	Ordinært anlegg	Storfjord kommune	
Skibotn samfunnshus gymsal og sosiale rom (rehab)	Ordinært anlegg	Storfjord kommune	

9.3 Prioritert handlingsplan for aktivitetstiltak (4 år)

Aktivitetstiltak		
Tiltak	Hva	Kostnad/ finansiering
Drift av Frisklivssentralen	Et tilbud til personer som har behov for hjelp og støtte til å endre levevaner pga. at de har, eller har risiko for, å utvikle livsstilssykdommer. Gjennom individuelle samtaler og gruppebaserte tilbud gis veiledning og tilpassede tiltak innen fysisk aktivitet, kostholdsending og tobakksavvenning. Målet er bedre helse og økt livskvalitet.	Kostnad: 0,- Finansiering: Driftes av kommunefysioterapeut/ folkehelsekoordinator
Åpent treningsrom på Oteren	Åpent treningsrom på Oteren for kommunens innbyggere. Tilrettelegge for egentrening.	Finansiering: Treningsavgift. Driftes av kommunefysioterapeut/ folkehelsekoordinator.
Postkassetrim 5 på topp	Tilrettelegging, utbedring/vedlikehold. Premiering deltakere.	Kostnad ca. 20.000. - pr år. Finansiering: Aktivitetsmidler til folkehelsestiltak og driftsbudsjett kultur. Driftes av kommunefysioterapeut/ folkehelsekoordinator og kulturkonsulent.
Fysisk aktivitet i fritidsklubbene	Tilbud om fysisk aktivitet 2 timer/uke i fritidsklubbene (1 time 4. kl. – 7. kl. + 1 time 8. kl. – t.o.m. 17 år)	Kostnad: Lønn klubbleder Finansiering: Ordinært budsjett Frivilligsentral
God Skolestart	Forebyggende tverrfaglig helsearbeid for barn på 1. trinnet. Kartlegge og iverksette tiltak som fremmer mestring når det gjelder oppmerksomhetsvansker, motoriske vansker, lesing og skriving og vansker med å forstå og mestre sosiale spilleregler.	Kostnad: 0,- Finansiering: Bruke eksisterende ressurser i kommunen, tverrfaglig samarbeid mellom kommunefysioterapeut og helsesøster.
Personaltrim	Ansatte i Storfjord kommune har mulighet til å benytte 1 time i uka til fysisk aktivitet i arbeidstiden.	Kostnad: 0,-
Utstyrssentral	Kommunal utstyrssentral med base på rådhuset. Tur- og fritidsutstyr kan lånes gratis fra biblioteket. Kajakker o.l. kan lånes fra Vestersidasenteret.	Kostnad: 0,- Finansiering: Ordinær drift. Driftes av bibliotekar
Turlederkurs	Arrangere kurs i samarbeid med friluftsrådet for å kunne arrangere fellesturer rundt om i kommunen.	Kostnad: Ikke beregnet Finansiering: Prosjektmidler v/ friluftsrådet. Samarbeid mellom friluftsrådet, kommunefysioterapeut/ folkehelsekoordinator og kulturkonsulent.
Friluftsliv for alle	Samarbeidsprosjekt mellom kommunen, lag- og foreninger og Ishavskysten friluftsråd hvor målet er å skape friluftsglede, vise fram de flotte friluftsområdene i kommunen, invitere til morsomme og enkle friluftaktiviteter, være en sosial møteplass i kommunen og ha det gøy ute i naturen.	Kostnad: Ikke beregnet Finansiering: Prosjektmidler v/ friluftsrådet. Samarbeid mellom friluftsrådet, lag og foreninger kommunefysioterapeut/ folkehelsekoordinator og kulturkonsulent.
Friluftsskole	Samarbeidsprosjekt mellom Storfjord kommune, lag og foreninger og Ishavskysten friluftsråd.	Kostnad: Ikke beregnet Finansiering: Prosjektmidler v/ friluftsrådet. Samarbeid mellom friluftsrådet, Frivilligsentralen og lag og foreninger.
Turkalender	Gi ut en turkalender med oversikt over fellesturer i friluftsrådets medlemskommuner for å inspirere, motivere og stimulere til å komme seg ut på tur. Distribuere turkalenderen til alle husstander i kommunen.	Kostnad: Ikke beregnet Finansiering: Prosjektmidler v/ friluftsrådet. Samarbeid mellom friluftsrådet, kommunefysioterapeut/ folkehelsekoordinator og

		kulturkonsulent.
Ti på hjul	Samarbeidsprosjekt mellom Storfjord kommune og Ishavskysten friluftsråd. Et tilbud til de som av ulike årsaker ikke kan benytte seg av postkassetrimtilbudet, men som gjerne vil ut på tur. Tilpasset hjulbrukere; enten du bruker rullestol, barnevogn eller rullator.	Kostnad: Ikke beregnet Finansiering: Prosjektmidler v/ friluftsrådet. Samarbeid mellom friluftsrådet, kommunefysioterapeut/ folkehelsekoordinator og kulturkonsulent.
Turkartpakke	Utarbeide en turkartpakke med oversikt over turer i kommunen. Deles ut til skoler, barnehager og alle husstander i kommunen.	Kostnad: Ikke beregnet Finansiering: Prosjektmidler v/ friluftsrådet. Samarbeid mellom friluftsrådet, kommunefysioterapeut/ folkehelsekoordinator og kulturkonsulent.
Sikring av friluftsområde	Oppkjøp av grunn til friluftsmål.	Kostnad: Ikke beregnet Finansiering: Prosjektmidler v/ friluftsrådet. Samarbeid mellom friluftsrådet, kommunefysioterapeut/ folkehelsekoordinator og kulturkonsulent.
Informasjon	Informasjon om tilbudet som finnes i kommunen av fysisk aktivitet og helsefremmende tiltak. Profilere tilbud via aktivitetskalender, websider, annonseoppslag lokalt	Kostnad: 0,- Finansiering: Eget arbeid av kommunefysioterapeut/ folkehelsekoordinator og kulturkonsulent.
FRI-prosjektet	Fortsette med FRI- prosjektet i skolene	Kostnad: 0,- Finansiering: Statlig tilskudd
Kokkekurs	Opplæring og veiledning i enkel og sunn matlaging, rettet mot brukere.	Kostnad: ca. 10.000,- Finansiering: Eget arbeid forebyggende /Prosjektmidler
KID-kurs	Kurs i mestring av depresjon.	Kostnad: Ikke beregnet. Finansiering: Eget arbeid forebyggende tjeneste / Tilskuddsmidler
Aktivitetslederkurs	Kurs i aktivitetsledelse for små barn i barnehage	Kostnad: Ikke beregnet. Finansiering: Eksterne midler. Eget arbeid barnehager.
Tjukkasgjengen	Tjukkasgjengen er et lavterskel aktivitetstilbud der man i fellesskap motiverer hverandre ut på ulike trimaktiviteter.	Kostnad: Ordinær drift Finansiering: Eget arbeid Frivilligsentralen

9.4 Uprioritert handlingsplan over aktivitetstiltak (10 – 12 år)

Uprioritert liste over folkehelseiltak (10 – 12 år)	
Tiltak	Hva
Vinteraktiviteter	- Tråkking av sammenhengende turskiløper - Brøyting av promenader.
Folkebad	Åpne det kommunale bassenget for befolkningen på kveldstid og/eller helger.
Frisklivsresept for barn	Et tilbud til barn og unge med overvektsproblemer, som står i fare for å utvikle overvekt eller er inaktive.
Trim for godt voksne damer	Felles trening i styrketreningsrom, med aktivitetsleder-

9.5 *Handlingsplan over aktivitetstiltak fra lag og organisasjoner (4 år)*

Lag og organisasjoner	Aktivitet
LHL- Storfjord	Bassengtrening med instruktør. Tilpasset trening for hjerte-lungesyke
	Stavgang med instruktør. Tilpasset for hjerte- lungesyke
	Stavgang med turleder
	Turgruppe med instruktør.
	Medlemsmøte med forskjellige tema, med foreleser, f.eks. kosthold, info om nytt om hjerte-lungesyke, aktuelt om helse



Statens vegvesen

Storfjord kommune
Hatteng
9046 OTEREN

Behandlende enhet:	Saksbehandler/telefon:	Vår referanse:	Deres referanse:	Vår dato:
Region nord	Linda Normann Knutsen / 77617246	16/11827-2	2015/726-37	19.02.2016

Uttale til offentlig ettersyn av kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og friskliv 2016–2019 – Storfjord kommune

Viser til henvendelse datert 22.01.2016 vedrørende offentlig ettersyn av kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og friskliv 2016–2019, Storfjord kommune.

Statens vegvesens ansvar i planarbeidet er først og fremst knyttet til arealbruken langs riks- og fylkesveg. Vi har også ansvar for å sørge for at føringer i Nasjonal transportplan (NTP), statlige planretningslinjer for samordnet bolig, areal- og transportplanlegging, vegnormalene og andre nasjonale og regionale arealpolitiske føringer blir ivaretatt i planleggingen.

Vi uttaler oss som forvalter av riksveg på vegne av staten, forvalter av fylkesveg på vegne av fylkeskommunen og som statlig fagstyresmakt med sektoransvar på transportområdet. Statens vegvesen som sektormyndighet skal arbeide for et trafikksikkert, miljøriktig og effektivt transportsystem. Vi skal blant annet være en pådriver for bedre tilrettelegging for kollektivtransport, for helhetsløsninger i by og for samordnet areal- og transportplanlegging. I tillegg er vi koordinator for nasjonal sykkelstrategi og har et ansvar for å tilrettelegge slik at vi får flere personer til å gå og sykle, samt bidra til at hele reisekjeder blir universelt utformet slik at alle kan dra nytte av transportsystemet.

Saksopplysninger

Kommunedelplanen for idrett, fysisk aktivitet og friskliv 2016–2019, Storfjord kommune, har til hensikt å utarbeide målsettinger og strategier for frisklivsarbeidet, samt bygging av og tilrettelegging for anlegg for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv.

Postadresse
Statens vegvesen
Region nord
Postboks 1403
8002 BODØ

Telefon: 02030
firmapost@vegvesen.no
Org.nr: 971032081

Kontoradresse
Mellomveien 40
9007 TROMSØ

Fakturaadresse
Statens vegvesen
Landsdekkende regnskap
9815 Vadsø

Med bakgrunn i Statens vegvesens rolle som statlig sektormyndighet innenfor vegtransport, og som forvalter av riksvegnettet og fylkesvegnettet har vi følgende innspill til planen;

Statens vegvesen har ingen vesentlige merknader til kommunedelplanen for idrett, fysisk aktivitet og friskliv som nå er på høring. Vi ønsker derimot å gjøre oppmerksom på at det kan bli aktuelt å komme med merknader eller krav i forbindelse med utarbeidelse av arealplaner for gjennomføring av fysiske tiltak som følge av denne kommunedelplanen. Eventuelle krav vil da være knyttet opp mot anlegg eller tiltak som berører det overordnede vegnettet, eller som faller inn under vårt sektoransvar. Forhold som kan nevnes i den forbindelse er eksempelvis;

- Byggegrense til veg
- Adkomst til området/tiltaket
- Parkering
- Tilrettelegging for kollektiv og myke trafikanter
- Universell utforming

Det forutsettes for øvrig at alt av vegareal planlegges og bygges ihht Statens vegvesens vegnormal N100 Veg- og gateutforming (tidligere håndbok 017). Det skal utarbeides tekniske tegninger for alle tiltak som berører det overordnede vegnettet. Disse skal Statens vegvesen godkjenne før eventuell igangsettestillatelse kan gis.

Vi ønsker med dette lykke til både med det videre planarbeidet og med å gjøre Storfjords befolkning «frisk og aktiv»!

Plan- og forvaltningsseksjonen
Med hilsen

Knutsen Linda Normann

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen håndskrevne signaturer.

Maria Figenschau

Fra: Lena Nilsen
Sendt: 1. mars 2016 15:08
Til: Post Storfjord
Kopi: Maria Figenschau
Emne: høringsuttalelse

Råd for eldre og funksjonshemmede fattet følgende vedtak i sak 2/16 i møte 01.03.16 vedr høring til Kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og friskliv 2016-2019:

Vedtak:

Råd for eldre og funksjonshemmede kommer med følgende høringsuttalelse:

Råd for eldre og funksjonshemmede mener planen er godt utarbeidet.

Til punkt 3.3:

Det bør tas med nytt kulepunkt om tilrettelegging for synshemmede, f.eks. ledetau ved turstier.

Post til journalføring.

Maria til videre behandling.

Med vennlig hilsen

Lena Nilsen

Sekretær/arkivleder



Storfjord kommune • Omasvuona suohkan • Omasvuonon kunta

Telefon: 77 21 28 00

E-post: lena.nilsen@storfjord.kommune.no

www.storfjord.kommune.no

Årets UKM-kommune 2012

Tenk miljø - ikke skriv ut denne e-posten med mindre det er nødvendig



Storfjord kommune
Hatteng
9046 OTEREN

Kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og friskliv 2016-2019 - høringssvar

Fylkesmannen i Troms viser til brev fra Storfjord kommune av 22.01.16, hvor kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og friskliv 2016-2019 sendes på høring.

Denne uttalelsen er basert på bidrag fra plan- reindrift- og samfunnssikkerhetsavdelingen samt helse- og omsorgsavdelingen. Sistnevnte avdeling har koordinert uttalelsen.

Overordnet sett presenterer kommunen en meget ryddig og oversiktlig plan, som ser ut til å kunne være et godt grunnlag for videre arbeid på de aktuelle fagområdene. Fylkesmannen er særlig glad for at kommunen også vil tilby aktiviteter for mennesker med funksjonsnedsettelse.

Vi har konkrete kommentarer på disse punktene:

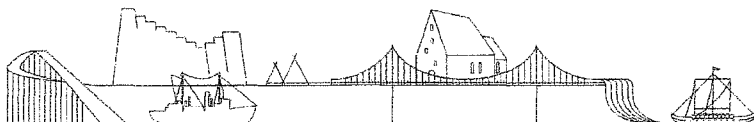
Kap. 3.1 Statlige føringer

I punktet om folkehelseloven vises det i planen til § 4. Det er også relevant å ta med folkehelseloven § 5, som sier bl.a. dette: «*Kommunen skal ha nødvendig oversikt over helse-tilstanden i befolkningen og de positive og negative faktorer som kan virke inn på denne. (...) Oversikten skal være skriftlig og identifisere folkehelseutfordringene i kommunen, herunder vurdere konsekvenser og årsaksforhold.*»

Kap. 8.1 Statistisk grunnlag

I dette kapitlet viser kommunen til folkehelseprofilen fra Folkehelseinstituttet, og noen enkeltopplysninger er tatt med i teksten. Kapitlet om statistisk grunnlag bør ses i sammenheng med folkehelselovens krav om oversikt over helsetilstanden (se forrige avsnitt).

For at kommunen skal kunne ha riktig faglig innretning og riktig dimensjonering av tilbud i frisklivssentralen, må kommunen ha en god oversikt over helsetilstanden i befolkningen. Til hjelp for å lage en slik oversikt Helsedirektoratet gitt ut «*God oversikt – en forutsetning for god folkehelse. En veileder til arbeidet med oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer*». Dokumentet finnes på Helsedirektoratets nettsider, og vi anbefaler at kommunen gjør seg kjent med det. Veilederen viser bredden og omfanget som sentrale myndigheter forventer av kommunene i et slikt oversiktsarbeid.



Flere faktagrunnlag kan være aktuelle å benytte i arbeidet med oversikt over helsetilstanden, i tillegg til folkehelseprofilen:

- BrukerPlan (2015)
- Ungdata (2013)
- Lokal statistikk fra ulike tjenester og sektorer
- Evt. innbyggerundersøkelser
- Andre relevante kilder

Også i arbeidet med kommunal planstrategi og kommuneplanens samfunnsdel er oversikten over helsetilstanden relevant, jf. folkehelseloven § 6. Dersom noen av de nevnte planarbeidene foregår samtidig eller nært i tid i kommunen, vil oversiktsarbeidet kunne være til nytte for flere.

Vi ønsker dere lykke til i videre arbeid med idrett, fysisk aktivitet og friskliv i Storfjord.

Med hilsen

Svein Steinert e.f.
fylkeslege

Anders Aasheim
seniorrådgiver

Kopi til:

Tromsø fylkeskommune Postboks 6600 9296 TROMSØ

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ikke håndskrevne signaturer.

Storfjord kommune
/Maria Figenschau

Tromsø 08/03/2016

Innspill til kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og friskliv 2016-2019

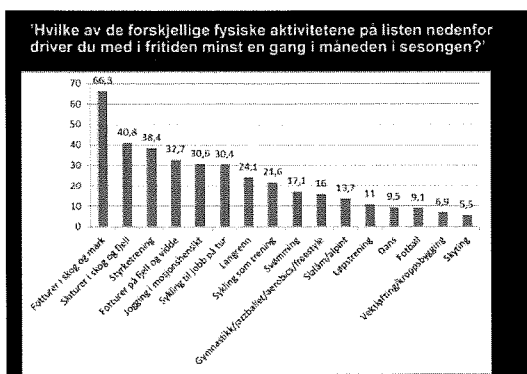
Ishavskysten friluftsråd vil starte med å berømme Storfjord kommune med flott arbeid med kommunedelplanen for idrett, fysisk aktivitet og friskliv. Vi er glade for at samarbeidet mellom kommunen og friluftsrådet kommer tydelig fram i planen, og for at vi er med som en viktig aktør for å oppfylle målene dere har satt de neste fire årene. Friluftsliv er godt belyst i planen, noe som igjen viser at kommunen er oppdatert på nasjonal forskning om friluftslivets betydning for folks mentale og fysiske helse. Planen viser en ambisiøs satsning på fysisk aktivitet i tiden fremover, hvor friluftsliv har en naturlig plass. Veldig bra.

Vi takker for muligheten til å komme med innspill til den endelige planen, og ønsker å benytte anledningen til å komme med noen presiseringer. Planen er så utfyllende og informativ slik den er, så vi har ingen forslag til nye tiltak eller endringer. Presiseringene er presentert under:

Side 2: Forord:

Friluftsrådet foreslår at dere tar med viktigheten av fysisk aktivitet i folkehelsearbeidet- både på det fysiske og mentale planet i forordet. Vis til at kun 3 av 10 møter helsemyndighetens anbefalinger om fysisk aktivitet per dag (30 minutter for voksne og 1 time for barn), og at inaktivitet er blitt et nasjonalt folkehelseproblem som koster samfunnet over 300 milliarder hvert år. Denne utfordringen må løses på kommunalt nivå, og denne planen har en sentral plass i dette arbeidet.

Løsningen til kommunens folkehelsearbeid ligger rett utenfor stuedøra. Forskning viser nemlig at 7 av 10 sier at de vil bruke turer i skog og mark som aktivitetsform for å komme i form, eller for å holde seg i form. Dette er en aktivitetsform som ofte er uorganisert og som foregår i nærheten av der folk bor. Her ligger det et enormt potensiale i kommunens folkehelsearbeid- gjennom å tilrettelegge for uorganisert friluftaktivitet i (nær)naturen.



Ishavskysten Friluftsråd

Besøksadresse: Rådhuset, Tromsø
Postadresse: Postboks 742, 9258
Tromsø
E-post: post@ishavskysten.no

Org.nr.: Foretaksregisteret
993534587

Foreslår også at dette feltet belyses under avsnitt 8.2. *Helseutfordringer* på side 30 og under 8.3. *Aktivitetstilbud* som en del av løsningen. Skal kommunen jobbe for å øke aktivitetsnivået til innbyggerne, er det viktig at man fokuserer på de tiltakene som faller i smak hos folk. Tabellen viser tydelig at uorganisert friluftsliv er den mest foretrukne aktivitetsformen, så det er naturlig at kommunen prioriterer friluftsliv som et folkehelseiltak. Forskning viser at terskelen for å bruke naturen reduseres betraktelig om området er tilrettelagt.

Det er mye konstruktiv informasjon som kan hentes ut på Helsedirektoratets hjemmeside om innaktivitet og fysisk aktivitet.

Side: 13: 4.2. Eksterne aktører:

Ishavskysten friluftsråd: Ønsker at følgende tekst inkluderes «*Friluftsrådet bistår kommunen innen friluftsliv, både på tilrettelegging av friluftslivsområder og arrangerer friluftaktiviteter i samarbeid med kommunen og frivilligheten*»

Side: 34: Friluftsskole: Vi foreslår at det ikke nevnes eksplisitt at det er VSLI som er en samarbeidspart, da dette vil kunne variere fra år til år, avhengig av om det er andre lag/foreninger som ønsker å være med å arrangere.

Friluftsrådet ønsker dere lykke til med innspurten med kommunedelplanen, og så ser vi frem til å iverksette mange spennende friluftsprosjekter i lag i årene som kommer.

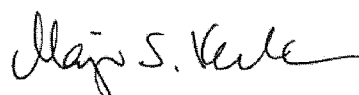
Friluftshilsen,

Tine Marie Hagelin



Daglig leder

Maja Sjöskog Kvalvik



Rådgiver friluftsliv

HØRINGSSVAR FRA STORFJORD IL TIL FORSLAG TIL KOMMUNEDLEPLAN FOR IDRETT, FYSISK AKTIVITET OG FRISKLIV 2016-2019, HØRINGSFRIST 9.3.16.

I kapittel 4.1 omtales aktører nærmere. Herfra understrekes:

- 1: Barnehager; "Kropp, bevegelse og helse"
- 2: Grunnskoler; "Bevegelse", "Kroppsøving" og "FYSAK"
- 3: Kulturkontoret: Understreker dette kontoret sin betydning for området.

I kapittelet omtales kommunale og eksterne aktører. Frivillige lag og organisasjoner omtales merkelig nok ikke. Er det falt ut en side? Hva hadde dette arbeidet vært uten de frivillige lag og organisasjoner?

Kapittel 5: Økonomiske virkemidler.

Vi understreker betydningen av at kommunen har godt samarbeid med alle lag og organisasjoner og også legger økonomisk til rette for deres arbeid. Alle tre delpunkter er viktige i denne sammenhengen.

Kommunens egen innsats i form av støtte til lavterskeltilbud m m av ymse slag, kunne også vært inntatt i de økonomiske virkemidler. Disse er jo omtalt senere i delplanen.

Kapittel 6.

I pkt 6.3 omtales at både barnehagene og forebyggende tjeneste har hatt fokus på betydningen av fysisk aktivitet og sunt kosthold. Her bør vel også grunnskolens innsats tas inn. Eller er det ikke noen innsats å snakke om?

Kapittel 7

I pkt 7.2 omtales en rekke anlegg; også Melen grusbane. Denne kan utgå. Den har ikke vært i bruk på mange år.

I oversikten omtales gymsalen ved Vestersiasenteret. Denne gymsalen er i dag ikke tilgjengelig for aktiviteter til idrettslaget. Dersom nåværende aktiviteter ble flyttet fra gymsalen til andre deler av senteret, kunne idrettslaget på nytt få glede av denne.

I pkt 7.3 omtales også Skolehytta i Paras. Denne er nå klar til bruk, og den kan brukes mye mer til skoler og barnehager, se ovenfor.

Kapittel 8; anleggsbehov

Folkehelsen i kommunen ville bedres om kommunen etablerte ambisjonsmål om å øke andelen aktive i alle aldre, se tabellen på side 31. Ville 1 % årlig økning være realistisk? Og hva ville det kreve?

Hva ville dette gi igjen over en 10-årsperiode?

Her vises sammenhengen mellom godt samarbeid mellom kommunen og de frivillige lag.

Vi understreker betydningen av at svømmebassenget ved Hatteng skole oppgraderes og tas i bruk så snart som mulig.

Kapittel 9: Handlingsprogram

Storfjord IL mener at tiltaket Skolehytta i Paras må komme mer i bruk. Prioritert her er skoler og barnehager i kommunen. For å få opp bruken, foreslår idrettslaget at kommunen i en periode stimulerer til skolers og barnehagers bruk ved å gi støtte til transport til og fra Skolehytta. Dette er godt forebyggende arbeid, se omtalen ovenfor.

Kommunen er glad for at Brenna lysløype, med forlenging/rehabilitering står på andre plass på nærmiljøanlegg. Inkludert i denne etappen er opparbeiding av nedre sløyf ut fra ny kunstgressbane inkludert oppsetting av lysstolper fram mot Brenna, der de to sløyfene møtes. Idrettslaget ønsker også å få etablert en gapahuk langs løysløypa på egnet sted. Dette vil kunne komme både skole og barnehage til nytte, og bli et sosialt åpent treffsted. Første etappe her er ellers under arbeid/gjennomføring.

Idrettslaget er glad for at kunstgressbanen på Hatteng står på førsteplass på listen over rehabilitering og ordinære anlegg. Idrettslaget venter på initiativ fra kommunen til at det inngås en samarbeidsavtale mellom kommunen og idrettslaget om anlegging og drift av kunstgressbanen. Idrettslaget vil arbeide for å gjennomføre sin del av en slik avtale.

Dersom det skulle vise seg at svømmebassenget ved Hatteng skole kan rehabiliteres for en mindre sum (enklere oppgradering), og likevel oppnå spillemidler, vil dette være positivt for framdriften av dette tiltaket. Dette vil kunne gi plass for andre tiltak nærmere i tid, for eksempel løpedekket ved kunstgressbanen.

På listen over uprioriterte tiltak, pkt 9.2, står klubbhus oppført i regi av Storfjord IL med 1 mill kr. Dette kan erstattes med lager/garasje i tilknytning til lysløype/kunstgressbane ved Hatteng skole. Her ville idrettslaget kunne plassere utstyr og maskiner som trengs til de to anlegg. Dette vil betinge avtale med kommunen som grunneier.

På listen over uprioriterte tiltak ellers omtales tråkking av sammenhengende turskiløyper i pkt 9.4. Dette vil være et fint tiltak. Om det legges til rette for dette, vil det kunne etableres turskiløyper rundt om i kommunen på steder hvor dette ikke finnes i dag. Dette vil kunne bedre folkehelsen. Dersom det i tillegg kan settes av midler til gapahuker og samlingsplasser langs helårstrasseer for løyper og stier, ville dette bedre folkehelse og sosialt nettverk.

Storfjord IL den 7.3.2016.

Maar Stangeland

leder

Maria Figenschau

Fra: Maria Figenschau
Sendt: 15. mars 2016 10:06
Til: Synnøve Løvland
Emne: Kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og friskliv – Høring i Ungdomsrådet

Storfjord kommune
v/ folkehelsekoordinator

Storfjord ungdomsråd behandlet i sitt møte 9. mars 2016 følgende sak:

09/16 **Kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og friskliv – Høring i Ungdomsrådet**

Levekårsutvalget har i sak 3/16 vedtatt å sende ut utkast til «*Kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og friskliv 2016 – 2019*» til høring iht plan- og bygningsloven (PBL). Ungdomsrådet har en viktig rolle i forhold til planarbeidet, ettersom skal arbeide med alt som berører ungdom og ungdoms levekår i Storfjord kommune, herunder fritids-, kultur-, bo- og arbeidstilbud. Kulturkonsulent Maria Figenschau vil gjennomgå mål og tiltaksliste i møtet (se vedlegg).

Behandling:

Høringsuttalelse fra Storfjord ungdomsråd:

- Ungdomsrådet mener at bassengprosjektet er for dyrt dersom det koster 16.5 mill.
- Mange prosjekter mangler kostnad, ungdomsrådet ønsker at det kommer på plass.

Uttalelsen enstemmig vedtatt

Med vennlig hilsen

Maria Figenschau
kulturkonsulent



Storfjord kommune • Omasvuona suohkan • Omasvuonon kunta
Telefon: 77 21 29 65 / 400 28 867
E-post: maria.figenschau@storfjord.kommune.no
www.storfjord.kommune.no

Årets UKM-kommune 2012

Tenk miljø - ikke skriv ut denne e-posten med mindre det er nødvendig

SE VÅR BROSJYRE HER!



TROMS fylkeskommune
ROMSSA fylkkasuohkan

Kulturetaten

Storfjord kommune
Hatteng

9046 OTEREN

Vår ref.:
15/2029-7
Løpenr.:
9651/16

Saksbehandler:
Karoline Jacobsen Kvalvik
Tlf. dir.innvalg:
77788214

Arkiv:
C20&30 SAKSARKIV
Deres ref.:

Dato:
10.03.2016

SVAR: HØRING KOMMUNEDELPLAN FOR IDRETT, FYSISK AKTIVITET OG FRISKLIV 2016 – 2019 STORFJORD KOMMUNE

Vi viser til brev av 22.01.16, om høring av kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og friskliv for Storfjord kommune med frist 10.03.16. Kulturetaten benytter anledningen til å komme en administrativ uttalelse til utkastet.

Planen viser et oversiktlig arbeid med ryddige overskrifter, underavsnitt og nummerering.

Kapittel 3 Målsetting

Planen inneholder god informasjon angående statlige og regionale føringer.

Troms fylkeskommune behandler regional plan for friluftsliv, vilt og innlandsfiske 2016 - 2027 i fylkestinget 17. mars 2016. Arbeidet med regional plan for idrett og anlegg for fysisk aktivitet 2016-2027 vil etter planen sluttføres i løpet av 2016. Kulturetaten har administrativt ansvar for begge planene.

Kapittel 4 Aktører

Dette kapitlet presenterer arbeidet med idrett og folkehelse på en god måte. Samarbeid på tvers av sektorer og fagfelt er svært viktig, men kan også være utfordrende. En oversikt over kommunale og eksterne aktører og deres ansvar i forhold til planens tema vil bidra til blant annet å fordele ansvar og gi eierskap til planen.

Kapittel 5.1 Sikring av arealer

I dette kapitlet bør det nevnes at det i Storfjord kommune arbeides med å kartlegge og verdsette friluftslivsområder jf Miljødirektoratets veileder M98-2013 *Kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder*.

Besøksadresse
Strandveien 13
Postadresse
Postboks 6600, 9296 TROMSØ

Telefon
77 78 80 00
Epost mottak
postmottak@tromsfylke.no

Bankgiro
4700 04 00064
Internettadresse
www.tromsfylke.no

Org.nr.
NO 864 870 732

Denne kartleggingen skal vise områdets verdi for friluftsliv, og er en ren friluftslivsfaglig kartlegging. Når kartleggingen er ferdig i løpet av 2016/2017 er det viktig at den brukes som beslutningsgrunnlag i arealplanarbeidet. Kartleggingen kan også danne grunnlaget for løypeplaner, tiltaks- og tilrettelegging. Det vil sikre en bedre koordinert etablering, drift og vedlikehold, samtidig som de frivillige fortsatt er viktige feltressurser i dette arbeidet. Kartleggingen kan dessuten være nyttig i reiselivssammenheng. Det er viktig å revidere kartleggingen med jevne mellomrom, på linje med oppdateringer av kommuneplanens arealdel.

Kapittel 7 Dagens situasjon

Det sies at 18 % av befolkningen er med i et idrettslag i en eller annen form og aktivitetsoversikten i Storfjord kommune gir grunnlag til å kunne danne et godt bilde av den totale idrettsaktiviteten i kommunen, som igjen danner grunnlag for behovet for anlegg. Dette vil en kunne måle opp imot aktuelle anleggsutbygginger.

Planen presenterer en god oversikt over anlegg og områder for idrett og fysisk aktivitet i kommunen.

Kapittel 9 Handlingsprogram

Fylkeskommunen anbefaler en handlingsplan som totalt sett burde ha hatt et 10.års perspektiv, med handlingsplan for de fire første årene, med mulighet for å rullere selve handlingsprogrammet underveis. Storfjord kommune har i kommunedelplanen både prioritert handlingsplan for anlegg og aktivitetstiltak (4 år) og uprioritert handlingsplan/liste for anleggs- og arealbehov og aktivitetstiltak (10-12 år). Handlingsprogrammet til kommunedelplanen er detaljert og oversiktlig.

Statlig sikring av friluftslivsområder

Kommunene har anledning til å søke staten om økonomisk medvirkning for å sikre areal som friluftslivsområde for allmennheten. Per 2015 er det 25 offentlig sikrede friluftslivsområder i Troms, og flere områder er i prosess for å bli sikret. Potensialet for flere offentlig sikrede områder er stort i Troms. De områdene det er størst behov for å sikre er de som folk bruker mest, i og ved byer og tettsteder og i strandsonen.

Planen kan gjerne inkludere Helsedirektoratets anbefalinger for fysisk aktivitet:

Om alle får 10 minutter mer daglig fysisk aktivitet vil om lag halve befolkningen møte de nasjonale anbefalingene.

Barn og unge

Minimum 60 minutter fysisk aktivitet hver dag, alternativt fordelt utover uken.

Voksne og eldre

Minimum 150 minutter med moderat intensitet per uke eller minimum 75 minutter med høy intensitet per uke.

Kilde: Helsedirektoratet 2014.

Videre oppfordres kommunen til å informere frivillige lag og foreninger om de ulike tilskuddsordningene Troms Fylkeskommune har. Eksempel på slike tilskudd er: Tilskudd til friluftslivsaktiviteter, fysisk tilrettelegging for friluftsliv i nærmiljøet, skilting og merking av turruter, tiltak i statlig sikra friluftslivsområder og tilskudd til sikring av friluftsområder. Det vises til www.tromsfylke.no der det til enhver tid skal finnes oppdatert informasjon om de ulike ordningene.

Troms fylkeskommune ønsker Storfjord kommune lykke til med ferdigstillelse av kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og friskliv.

Med vennlig hilsen

Vibeke Skinstad
ass.fylkeskultursjef/ avd.leder

Karoline Jacobsen Kvalvik
rådgiver folkehelse, idrett og
friluftsliv

Dette dokumentet er godkjent elektronisk og krever ikke signatur.

Kopi:
Fylkesmannen i Troms
Statens Vegvesen

Maria Figenschau

Fra: Kitdal Jeger og Sportsfiske Forening <kjsf71@gmail.com>
Sendt: 28. mars 2016 11:49
Til: Maria Figenschau
Emne: Re: Høring: Kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og friskliv 2016 – 2019

Hei

Beklager at jeg er litt sein med en del ting, men man har for mange jern i ilden.

Det eneste vi ønsker å legge til er som jeg nevnte, Foreningshus og Foreningshytte. Huset har vi søkt om tomt til under Brenna, og hytta søker vi om tomt til der vi har fått tomt til naust på fjellet. Bare sånn hvis du trenger noe mer konkret om hvor i verden vi tenker dette.

Odd Geir



Storfjord kommune
Kulturkontoret

Notat

Til:	Maria Figenschau
Fra:	Maria Figenschau

Referanse
2015/726-50

Dato
29.03.2016

Planer om motorcrossbane

Notat fra telefonsamtale med leder Vegard Olaisen, Skibotn motorsportklubb:

- Foreninga planlegger ny motorcrossbane i løpet av den kommende fireårsperioden dersom det er tilstrekkelig interesse for det til at det kan la seg gjennomføre.
- Det er aktuelt å søke om spillemidler ved eventuell realisering.
- Det skal settes av arealer til banen i den nye arealplanen for Storfjord kommune.



Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
19/16	Storfjord kommunestyre	20.04.2016

Opprettholdelse av klage: Navnesak for veier i Storfjord kommune – del C Skibotn, vei nr. 69

Henvisning til lovverk:

Lov om stadnamn og Matrikkelloven

Vedlegg

1 Opprettholdelse av klage med vedlegg fra Sametinget

Saksopplysninger

Kort historikk

Etter kunngjøring av endelig vedtak på vei nr. 69, som fikk adressenavnet *Nyheimveien*, mottok Storfjord kommune en klage på navnevalget fra Galgojavre sameforening / Helligskogen reinbeitedistrikt, der det anførte følgende:

- Gården hadde et annet navn på folkemunne.
- Ønsker ikke navnet Suoidnu som foreslås av andre ettersom dette gir dårlige assosiasjoner.

De hadde ingen egne forslag på klagetidspunktet.

Kommunestyret vedtok i sak 76/15, etter innstilling fra arbeidsgruppa for veinavn, å avvise klagen ettersom man mente den ikke tilfredstilte kravene i henhold til *Lov om stadnamn*.

Saken har fulgt det samme løpet som andre adressenavn i Storfjord, her følger en kort gjennomgang av alle innspill og tilrådinger:

	Stedsangivelse	Forslagsrunde	Begrunnelse
69.	Boligområde ved Nedrevatn	1. Nyheimveien (Odd Petter Andersen) 2. <i>Suonjo (Skibotn kvenforum))</i> <i>Innspill underveis i saksbehandlingen.</i>	1. Min begrunnelse til innspillet, er at eiendommen ved Nedrevann boligområde het fra tidligere av Nyheim, som gjør dette til en lokal navnetradisjon fra gammelt av. Denne veien ble opparbeidet av de tidligere eierne Anna og William Johnsen, som drev med jordbruk på denne gården, som jeg i ettertid har arvet etter dem. På grunn av dette synes jeg at navnet Nyheimsveien hadde passet veldig godt for denne veien. 2. <i>Ingen begrunnelse</i>

	Høringsforslag fra SPD	Høringsinnspill
69.	Nyheimveien	1. Suotnju eller Suonjuveien (Siri Janne Koht) 2. Parallellnavnene Nederstevannet / Unnit Ivgujávri / (kvensk navn) (Siri Janne Koht)

	Stedsnavntjenestens tilråding	Arbeidsgruppas vurdering	Endelig vedtak i kommunestyret
69.	Norsk: Nyheimveien/-vegen Samisk: Suotnju Kvensk: Suonju	Nyheimveien henviser til gårdsnavnet veien leder til.	Nyheimveien

Opprettholdelse av klagen

Helligskogen reinbeitedistrikt oversendte kommunens klagebehandling til Sametinget, der man peker på lovens § 3. På grunnlag av denne opprettholder reinbeitedistriktet sin klage.

Lovverket

§ 10 Klage:

«Vedtak etter denne lova kan påklagast av dei som etter § 5 første ledd bokstav a til c har rett til å ta opp saker om skrivemåten av stadnamn. Tilsvarande gjeld for vedtak om namnsetjing etter anna lov, dersom vedtaket er i strid med § 3 i lova her. [...]»

§ 3 Namnevern:

«[...] Eit nedervd stadnamn kan berre bytast ut med eit anna namn som har tradisjon som namn på det same namneobjektet. Unntak kan gjerast dersom særlege grunnar talar for det.»

Sametingets begrunnelse for å gjøre § 3 gjeldende:

I matrikkelen finner man at bruk av 45/26 Nyheim er matrikulert 18.08.1939 – det er altså et ungt navn. I 1984 da nåværende navneansvarlig i Kartverket nord, Aud Kirsti Pedersen, intervjuet en rekke lokalkjente personer fra Skibotn, var det ingens om opplyste om navnet Nyheim. Med andre ord er det ikke et stedsnavn som kjent blant folk flest på Skibotn.

De stedsnavna som Aud Kirsti Pedersen fikk opplyst i dette området, var naturnavn – navn på vatn, myrer, bakker, bekker osv. Myrstrekninga mellom de to vatna (Nedstevatnet og Øvstevatnet) har navnet Suoinjujeaggi, kvensk Suoinujätkkä – norsk navn blei det ikke opplyst om. Øvstevatnet heiter på samisk Bajit Ivgujávri eller baea Bajitjávri, kvensk Ylijärvi og Ylinenjärvi. Nedstevatnet er på samisk Vuolit Ivgujávri, Vuolitjávri, kvensk Alainenjärvi og Alajärvi. I mailen opplyses også andre samiske navn med tradisjon på stedet, blant annet Leaibeluohkká som Båhlfamilien selv bruker om grenda der de bor.

Nyheim er et ungt navn som er laga for å navngi et nytt bruk. Vi har hatt et lovverk som påbød norske navn på bruk. Brukseierne løste vanligvis på to måter, enten ved å oversette/fornorske et samisk navn eller ved å finne på et navn; Nøysomhet, Sol-kombinasjoner som Solheim og Solhaug, Fager-kombinasjoner som Fagerheim og Fagerlund, Ny-kombinasjoner som Nyheim og Nygård. Fra intervju med eldre i de samiske og kvenske områdene i Troms kjenner vi til at brukseierne ikke uten videre husker hva bruket heter på skjøtet nettopp fordi det ikke dreier seg om tradisjonsnavn. (...)

- Vuolit Ivgujavri (e-post 14.01.2016)
- Suotnju elva veien eller liknende – etter Suotnju-elva som renner gjennom gården (e-post 30.03.2016)

Klage leveres vedtaksorganet

 $\wedge$

Klagen oversendes til
klagenemnda for
stedsnavsaker

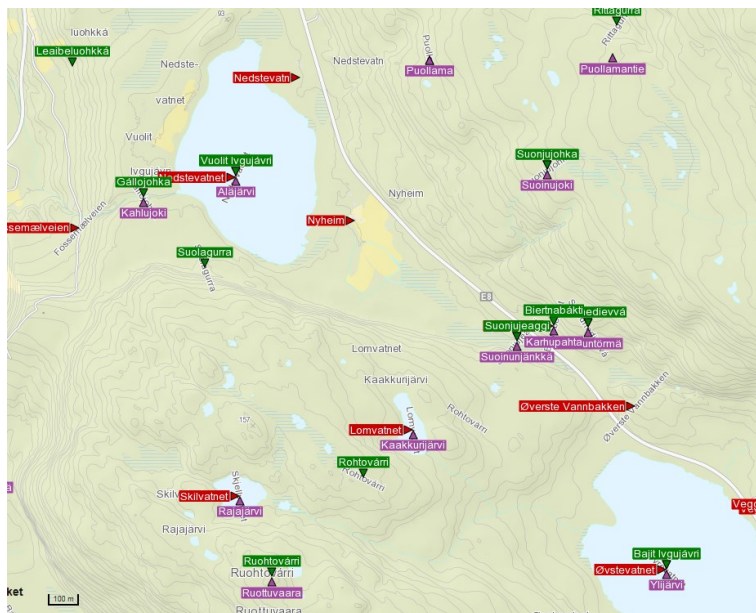
Ny høring

Uttalelse fra
stedsnavntjenesten

Nytt endelig vedtak

Vurdering

Arbeidsgruppa ser at § 3 kan gjøres gjeldende i dette tilfellet. Suonju- er en forstavelse på både navnene på elva og myrområdet mellom de to vatnene (se kart), og er et godt utgangspunkt for adressenavnet. Det bør ikke være et navn sammensatt av både samisk og norsk. Derfor anbefales *Suonjujeaggi*.



1. Klagen tas til følge jfr. Lov om stadnamn § 3.
2. Nytt adressefastsettende veinavn *Suonjujeaggi* legges ut på høring ifr. Lov om stadnamn.

Fra: Anna Lisa Båhl (annalisabahl@gmail.com)
Sendt: 14.01.2016 20:45:25
Til: Maria Figenschau; Klara Steinnes; Post Storfjord
Kopi:

Emne: Fwd: Angående klage på adressenavn

Vedlegg: 624548_1_P(L).docx

Vedrørende klage på tildelt adressenavn. Videre sender her brev fra Sametinget og opprettholder klagen. Stedsnavnet Nyheim er oppdiktet i nyere fornorskningstidsepoke. Da staten ønsket å viske vekk navn som var en del av det lokale miljøet, og den lokale historien. Det som var med på å styrke identitet og kultur. Navn som Vuolit javri, Vuolit ivgjavri, Leaibeluohkka er navn som beskriver naturnavn i dette tilfellet beskriver vuolit ivgjavri vannet som vi bor ved. Vuolit Ivgujavri er ønske nummer en. Henviser til vedlegget fra sametinget.

Med hilsen

Anna Lisa Båhl

Leder i Helligskogen reinbeitedistrikt

----- Videresendt e-post -----

Fra: Anna Lisa Båhl <annalisabahl@gmail.com>

Dato: 14. januar 2016 kl. 20.27

Emne: Fwd: Angående klage på adressenavn

Til: tovel28@hotmail.com

----- Videresendt e-post -----

Fra: Eriksen, Ardis Ronte <Ardis.Ronte.Eriksen@samediggi.no>

Dato: 13. januar 2016 kl. 10.58

Emne: Angående klage på adressenavn

Til: "annalisabahl@gmail.com" <annalisabahl@gmail.com>

Kopi: "Aud.Kirsti.Pedersen@kartverket.no" <Aud.Kirsti.Pedersen@kartverket.no>

Se vedlagte saksdokumenter:

Mvh

Ardis Ronte Eriksen

Anna Lisa Báhl

ÁŠŠEMEANNUDEADDJI/SAKSBEHANDLER DIN ŠUJ./DERES REF.
Ardis Ronte Eriksen, +47 78 48 42 71
ardis.ronte.eriksen@samediggi.no

MIN ŠUJ./VÁR REF.
15/509 - 8
Almmut go válddát oktavuoda/
Oppgis ved henvendelse

BEAIVI/DATO
13.01.2016

Sámediggi
Ávjovárgeaichu 50
9730 Kårššjohka

telefuvdna: +47 78 47 40 00
www.samediggi.no
samediggi@samediggi.no

Ápmingstider:
Mandag - Fredag
08.00-15.30

Angående klage på adressenavn

Viser til din mail av 03.01.2016 ad klage på tildelt adressenavn.

Lokale organisasjoner kan reise navnesak. De samme har klagerett. Det må komme helt klart fram i klagebrevet at en lokal organisasjon, gjerne en same- eller kvenforening, fremmer klagen. Helligskogen Reinbeitedistrikt er kanskje den mest aktuelle instansen.

På Språkrådet sine sider finner man navngivingsprinsipper for adressenavn. Her poengterer man bruk av nedarvede stedsnavn og minner om stedsnavnloven § 3 som skal hindre at man tar i bruk stedsnavn som tradisjonelt ikke hører hjemme i området:

"Alle stedsnavn, også adressenavn, representerer viktige språklige og kulturelle verdier. De er en del av det lokale miljøet og den lokale historien og er med på å styrke folks følelse av å høre til på et sted. Når nye navn skal vedtas, må en ha i tankene at disse skal bli stående i generasjoner framover. Vei- og gatenavn er, som andre stedsnavn, en del av det kollektive minnet til menneskene som bor der.

Stedsnavnloven gir først og fremst regler om hvordan stedsnavn skal skrives, ikke om hvilke navn en kan og bør velge. Unntaket er lovens § 3 som skal hindre at en tar i bruk et stedsnavn der det tradisjonelt ikke hører hjemme, og at et nedarva stedsnavn uten videre blir bytta ut med et navn som ikke har tradisjon på stedet. Det fins imidlertid noen ulovfesta navngivingsprinsipper som en bør legge vekt på når en skal navnsatte veier og gater."

I matrikkelen finner man at bruk 45/26 Nyheim er matrikulert 18.8.1939 – det er altså et ungt navn. I 1984 da nåværende navneansvarlig i Kartverket nord, Aud Kirsti Pedersen, intervjuet en rekke lokalkjente personer fra Skibotn, var det ingen som opplyste om navnet Nyheim. Med andre ord er det ikke et stedsnavn som er kjent blant folk flest på Skibotn.

De stedsnavna som Aud Kirsti Pedersen fikk opplyst i dette området, var naturnavn – navn på vatn, myrer, bakker, bekker osv. Myrstrekinga mellom de to vatna (Nedstevatnet og Øvstevatnet) har navnet Suonjujeaggi, kvensk Suoinujäkkä – norsk navn blei det ikke opplyst om. Øvstevatnet heiter på samisk Bajit Ivgujávri eller bare Bajitjávri, kvensk Ylijärvi og Ylinenjärvi, Nedstevatnet er på samisk Vuolit Ivgujávri, Vuolitjávri, kvensk Alainenjärvi og Alajärvi. I mailen opplyses også andre samiske navn med tradisjon på stedet, blant annet Leaibeluohkká som Báhlfamilien selv bruker om grenda der de bor.

Nyheim er et ungt navn som er laga for å navngi et nytt bruk. Vi har hatt et lovverk som påbød norske navn på bruk. Brukseierne løste det vanligvis på to måter, enten ved å oversette/fornorske et samisk navn eller ved å finne på et navn; Nøysomhet, Sol-kombinasjoner som Solheim og Solhaug, Fager- kombinasjoner som Fagerheim og Fagerlund, Ny- kombinasjoner som Nyheim og Nygård. Fra intervju med eldre i de samiske

Maria Figenschau

Fra: Anna Lisa Båhl <annalisabahl@gmail.com>
Sendt: 30. mars 2016 13:14
Til: Klara Steinnes; Maria Figenschau
Emne: Vei, adressenavn Skibotn

Hei!

Vi sendte tidligere forslag til vei, adresse navn til Olderbakken, Skibotn. Dere hadde foreslått et nyere oppdiktet navn som Nyheim. Det klagde vi på. Når skal der behandle saken? Vi har jo foreslått de opprinnelige navnene der. Suotnju elva renner gjennom disse gårds og bruksnavnene. Det er også et egnet navn . Suotnju elva veien eller noe i den dur, samt de andre vei adresse navnene vi har foreslått.

Hilsen

Anna Lisa Båhl



Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
13/16	Storfjord levokårsutvalg	07.04.2016
20/16	Storfjord kommunestyre	20.04.2016

Skolehytta - stimulering til økt bruk

Saksopplysninger

Det er fra politisk hold (tekst nedenfor i kursiv) sendt en sak til Rådmannen som er bedt lagt fram for Levekårsutvalget og som gjelder en intensjon om ekstrabevilgning på kr. 30 000 til stimulering til økt bruk av skolehytta, som en forsøksordning.

Notat fra møte om Skolehytta i Parasdalen.

Innkalling pr e-post til møte 2.3.16 kl 1500 på ordførerens kontor fra leder i plan – og driftsutvalget.

Tilstede var: Ordfører Knut Jentoft, leder i Levekårsutvalget Bente Bech, leder i plan og driftsstyret Maar Stangeland og den engasjerte tilsynsmannen for Skolehytta; Odd-Geir Fagerli. Teknisk etat var innkalt, men hadde ingen å møte. Referent hadde gjort avtale med driftssjef forut for møtet om å lage sammendrag/notat fra møtet.

Grunnlaget var innspill gjennom kontakt fra tilsynsmannen til leder i driftsstyret.

Konklusjoner fra møtet var:

1: Hytta er nå klar til bruk, og den brukes i noen grad. Målet med skolehytta var at den primært skulle kunne være et gratis tilbud til alle skolene og barnehagene i kommunen, og at den ellers kunn leies av interesserte.

2: Det er etablert retningslinjer for bruk og leie og rutiner omkring det økonomiske. Bl a er det opprettet eget regnskap for Skolehytta i kommunen. Det ble drøftet om leiesatser kunne endres/forenkles.

Følgende bør endres:

- Bestillingsfrister av skoler og barnehager bør endres slik at de passer med skoleruta / årshjulet*
- Tilsynsmann sine turer til skolehytta dekkes av regnskapet på tiltaket Skolehytta*
- Ut over dette gjøres det ikke endringer i de etablerte rutiner m m i denne omgang.*

Det forutsettes at endringene ovenfor i dette pkt kan gjøres administrativt og at de ikke trenger godkjenning politisk.

3: Det er et problem at skolene og barnehagenes bruk av Skolehytta vanskeliggjøres av manglende midler til å reise til og fra Skolehytta. For å stimulere til økt bruk, ønsker vi en forsøksordning, der kommunen bevilger en sum på kr 30 000 for et år. Beløpet kan dekke kostnader som skolene og barnehagene har. Rådmannen fordeler midlene og rutiner omkring bruken av de. Dersom Levekårsutvalget disponerer midler, lages det bevilgningssak som avsluttes i Levekårsutvalget i første møte. Alternativt må sak fremmes til formannskap /kommunestyre.

4: Tilsynsmannens avtale med kommunen løper som forutsatt fram til sommeren 2017.

Vurdering

Beskrivelse av budsjetterte midler til ekskursjoner budsjettåret 2016:

Barnehager: For hver av de kommunale barnehagene er det kr. 2 000 i budsjettet til ekskursjon.

Skoler: Midlene til transport til faglige ekskursjoner er for 2016 kr. 36 000 for Hatteng skole og kr. 21 000 for Skibotn skole. Disse postene har stått stille i mange år, selv om skolene foran hvert nytt budsjett har argumentert for hvorfor det er viktig og nødvendig med økte midler.

Skolene har sine faste ekskursjoner som dekkes av de faste midlene. I tillegg til transportutgifter påløper det merutgifter til lønn medfølgende lærer (e) og evt. overtidsgodtgjøring.

Levekårsutvalget har ikke rådighetssum. Saka legges fram uten innstilling.

Rådmannens innstilling

Saksprotokoll i Storfjord levekårsutvalg - 07.04.2016

Behandling:

Forslag fra Levekårsutvalget:

Som en forsøksordning for skoleåret 2016/2017 foreslås det å bevilge kr. 30.000 til skyss for bruk av skolehytta. Det oppfordres til å tenke sambruk imellom skolene/barnehagene.

Kan det søkes om støtte fra Ishavskystens friluftsråd?

Rådmannen bes å finne inndekning.

Forslaget ble tatt opp til votering.

Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Som en forsøksordning for skoleåret 2016/2017 foreslås det å bevilge kr. 30.000 til skyss for bruk av skolehytta. Det oppfordres til å tenke sambruk mellom skolene/barnehagene.

Kan det søkes om støtte fra Ishavskystens friluftsråd?

Rådmannen bes å finne inndekning.

